Backward Class Youth Relief Committee's

Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Dist. - Nagpur, Maharashtra 441201

Criteria- 2 Teaching- Learning and Evaluation

2.5.1 Mechanism of internal assessment is transparent and robust in terms of frequency and mode

Academic Session 2022-2023

Backward Class Youth Relief Committee's BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA, BHIWAPUR Academic Calendar for the Session 2022-2023

Sr. N.	Period	Programme			
01	23.06.2022	Opening Day of the College			
02	23.06.2022to 18.11.2022	First Term Odd semester			
03	27.06.2022	First Meeting of IQAC			
04	29.06.2022	First Staff Council Meeting			
05	30.06.2022	First Meeting of Non-teaching Staff			
06	01.07.2022	Classes Begin (First Session)			
07	02.07.2022	Routine Meeting of C.D.C.			
08	01.08.2022	Birth Anniversary of Bal Gangadhar Tilak			
	01 st August 2022	Last date of Admission (First term odd semester)			
09	01 st September 2022	Last date for Admission with prior permission of Hon'ble Vice- Chancellor			
10	Within fifteen days from the last notified date of Admission to the University	Last date of submission of Enrolment forms to the University			
11	10.08.2022	Formation of subject Literacy Association			
12	15.08.2022	Independence Day Celebration			
13	20.08.2022 to	N.S.S. Sadbhawana Pandharwada			
	05.09.2022	al'			
14	22.08.2022	First Meeting of Parent-Teacher Association			
15	24.08.2022 to	First Unit Test			
	30.08.2022	010			
16	31.08.2022	Last date to receipt of Exams forms for Regular Students (for admissions other than first year)			
17	02.09.2022	First Meeting of Alumni Association			
18	05.09.2022	Teachers' Day Celebration			
19	08.09.2022	Literacy Awareness Rally			
20	12.09.2022 to 17.09.2022	Second Unit Test			
21	15.09.2022	Second Meeting of IQAC			
22	24.09.2022 to 02.10.2022	N.S.S. Special Week			
23	02.10.2022	Gandhi Jayanti			
24	03.10.2022	Commencement of University Examinations (Winter) (Failure student in even semesters)			
	21.11.2022	Commencement of University Examinations (Winter) (Regular student in odd semesters)			
25	03.10.2022	Routine Meeting of C.D.C.			
26	11.10.2022	Death Anniversary of Rashtrasant Tukadoji Maharaj			
27	14.10.2022	Second Staff Council Meeting			
28	24.10.2022	Death Anniversary of Hon'ble Bhausaheb Mulak			
29	05.11.2022 to 11.11.2022	N.S.S. Special Camp			
30	28.11.2022	Mahatma Jyotiba Fule Memorial Day			

31	01.12.2022	Aids Awareness Rally		
32	08.12.2022 to 30.04.2023	Second Term Even Semester		
33	06.12.2022	Death Anniversary of Dr. B. R. Ambedkar		
34	25.12.2022	Christmas Day Celebrations		
35	30.12.2022 to 31.12.2022	Sports Weekend and College Gathering (Publication of College Magazine)		
36	03.01.2023	Krantijyoti Savitribai Fule Jayanti		
37	05.01.2023 to 11.01.2023	Third Unit Test		
38	06.01.2023	Second Meeting of the Parent Teacher Association		
39	09.01.2023	Second Meeting of Alumni Association		
40	13.01.2023	Third Meeting of IQAC		
41	26.01.2023	Republic Day Celebration		
42	31.01.2023	Birth Day Celebrations of Hon'ble Bhausaheb Mulak (Blood Donation Camp)		
43	02.02.2023 to 11.02.2023	Annual Model Examination as per University Pattern		
44	15.02.2023	Last date for receipt of Exams. Forms (Regular Students)		
45	15.03.2023	Commencement of University Examinations (Summer) (Failure of odd semesters)		
	22.03.2023	Commencement of University Examinations (Summer) (Regular Even Semesters)		
46	14.04.2023	Birth Anniversary of Dr. B. R. Ambedkar		
47	12.04.2023	Annual Staff Council Meeting		
48	18.04.2023	Annual Meeting of IQAC		
49	30.04.2023	Birth Anniversary of Rashtrasant Tukadoji Maharaj		
50	01.05.2023	Formation Day of Maharashtra		

- N. B. (1) The timings of other programmes will be informed in due course
 - (2) The Hon'ble M.S. of all Committees should prepare their work plan as per the calendar

(3) All Staff members should design the month wise distribution of syllabus as per the calendar

- (4) Diwali Holidays 20.10.2022 to 29.10.2022
- (5) Winter Vacation begin from 19-11-2022 to 07-12-2022
- (6) Summer Vacation begin from 01-05-2023 to 15-06-2023

awapu of the Co

Johnun

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur

PRINCIPAL Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist. Nagpur **BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S**

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201

ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU

ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023		
ORGANIZER	Bhiwapur Mahavidyalaya		
NAME OF THE ACTIVITY	Report of Examination Committee		
AREAS COVERED	University Level and Institutional Level Examinations		
	(Unit Tests, Surprise Tests, Model Examinations and		
	Semester Examinations)		
PROGRAMME SCHEDULE	The whole Academic Session		
VENUE	Bhiwapur Mahavidyalaya		
MODE OF ACTIVITY	Offline		
(ONLINE / OFFLINE			
(IF ONLINE, GIVE			
WEBLINK)			
ORGANIZING	Examination Committee		
COMMITTEE			
PROGRAMME	Associate Prof. Dr. Madhukar Nandanwar		
COORDINATOR			
COMMITTEE MEMBERS	Asst. Prof. Dr. Anita Mahawadiwar		
	Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu		

TARGET GROUP	Stu	dents of B.A., B. Com.	, B.Sc., M.A. 1	Economics,
	M.A	A. Political Science and	M.A. Sociole	ogy
NUMBER OF STUDENTS PARTICIPATED / BENEFICIARIES	All the Students of the Institution			
BRIEF REPORT	The	Examination Commit	tee, which fur	nctions under the
i.	ausi	pices of IQAC, cond	ucted Instituti	onal Level Unit
		ts, Surprise Tests, Moo		
	1	minations as per the		
		itution, which was pro-	- 12 N N N N	
*	Aca	demic Calendar of I	Rashtrasant Tu	ukadoji Maharaj
	Nagpur University, Nagpur. The particulars			
	Examinations conducted are as follows;			
	S.	Name of	Class	Period of
	N	Examination		Examination
	1	The First Unit Test	B.A.,	10/10/2022 to
			B.Com. and	15/10/2022
	2	The Second Unit	B.Sc.	19/11/2022 to
	2	Test	B.A., B.Com. and	19/11/2022 to 25/11/2022
		1050	B.Sc.	25/11/2022
	3	The Model	B.A.,	3/12/2022
		Examination	B.Com. and	to10/12/22
		(First Session-1 st , 3 rd and 5 th Sem.)	B.Sc.	
	4.	University Offline	B.A.,	20/12/2023 to
		Examination	B.Com. and	27/12/2022
		conducted at	B.Sc.(1 st	
		College Level	and 3 rd	
	5.	The Third Unit Test	Sem.) B.A.,	03/3/2023 to
	5.	The Third Onit Test	B.A., B.Com. and	11/3/2023

		B.Sc. $(2^{nd}, 4^{th})$, and 6th Sem.)		
6.	The Model Examination	B.A., B.Com. and B.Sc. $(2^{nd}, 4^{th}, and 6^{th})$ Sem.)	21/4/2023 29/4/2023	to

All the Internal Examinations conducted by the Examination Committee were found beneficial for the students. Alongside, the teachers circulated objective types of Question Banks among the students to make them familiar with the Examination patterns of Competitive Examinations and the University Examinations, which enabled the students to score better marks in the final University Examinations. Students were also made aware of the methodologies of writing question-answers correctly. In addition to that, students were given Model Question Papers by the teachers for enhancing their writing practice. As a result of this, most of the students scored better marks in the University Examinations. As per the Circular issued by the Examination Department of Rashtrasant Tukadoji Maharaj, Nagpur University, Nagpur, all the University Examinations in the Institution were conducted under the supervision of Associate Prof. Dr. Madhukar Nandanwar. Dr. Jobi George, the Principal and the Chairman of the Examination Committee of the College, appreciated Associate Prof. Dr. Madhukar Nandanwar

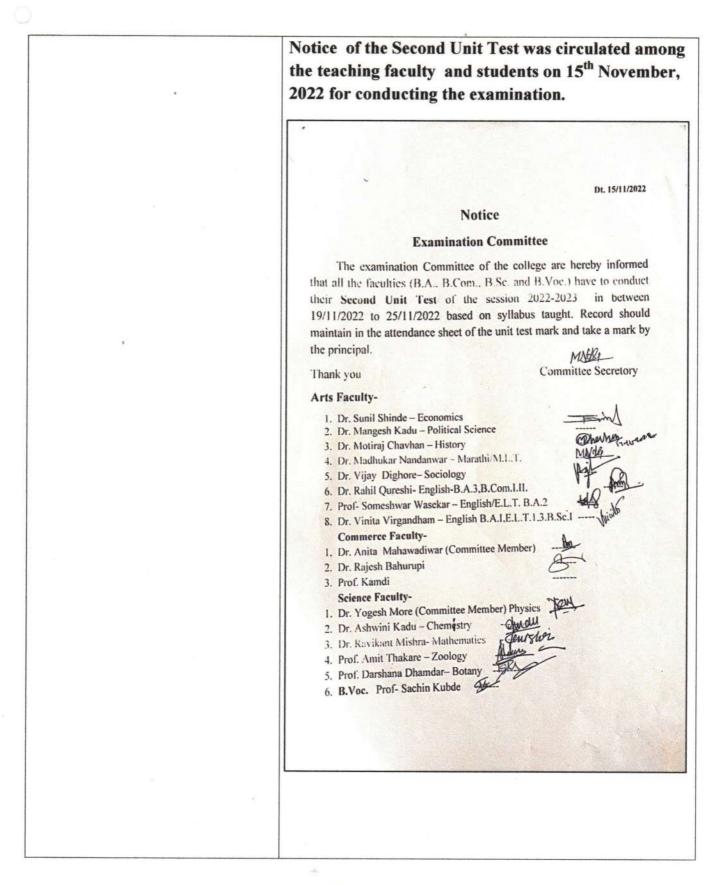

	and his entire team for conducting all the Examinations
	with utmost confidentiality. Similarly, Unit Tests,
	Surprise Tests and Model Examinations were found to be
	very useful for the students of First, Second, Third,
	Fourth, Fifth and Sixth Semesters of all the streams in
1	scoring better marks in the University Examinations.
PROGRAMME OBJECTIVES	To prepare the students for the University Examinations.
	 To make the students confident for facing the University Examinations.
	To boost the morale of students in scoring better
	marks in the University Examinations.
	To help the students to get out of the fear psychosis.
	To help the students in developing their writing skills.
	To ensure the holistic development of our students.
PROBLEMS FACED, IF ANY	Nil
PROGRAMME	* Students prepared themselves for the University
OUTCOMES	Examinations.
	Students became confident for facing the University
	Examinations.
	Students scored better marks in the University
	Examinations.
	Students succeeded to get out of the fear psychosis.
<i>k</i>	 Helped the students in developing their writing skills.
	 Ensured the holistic development of our students.

ANY INFORMATION	OTHER Notice of the First Unit Test was circulated am the teaching faculty and students on 12 th Octo 2022 for conducting the examination.	11
	Date- 12/10/2020	
	Notice	
	Examination Committee	
•	The examination Committee of the college are hereby informed that all the faculties (B.A., B.Com, B.Sc. and B.Voc.) have to conduct their First Unit Test of the session 2022-2023 in between 10/10/2022 to 15/10/2022 based on syllabus taught. Record should maintain in the attendance sheet of the unit test mark and take a mark by the principal. Thank you Committee Secretory	
	Arts Faculty-	
	 Dr. Sunil Shinde – Economics Dr. Mangesh Kadu – Political Science Dr. Motiraj Chavhan – History Dr. Madhukar Nandanwar – Marathi/M.L.T. Dr. Vijay Dighore– Sociology Dr. Rahil Qureshi- English-B.A.3,B.Com.I.II. Prof. Someshwar Wasekar – English/E.L.T. B.A.2 Dr. Vinita Virgandham – English B.A.LEL T. L.3 B.Sc 1 Dr. Anita Mahawadiwar (Committee Member) Dr. Rajesh Bahurupi Prof. Kamdi Science Faculty- Dr. Yogesh More (Committee Member) Physics Dr. Ashwini Kadu – Chemistry Dr. Ravikant Mishra- Mathematice Prof. Darshana Dhamdar– Botany B.Voc. 1. Prof. Sachin Kubde 	

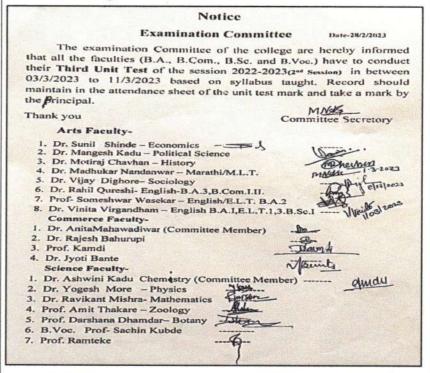

Time-Table of the Model Examination was circulated among the teaching faculty and students on 28th February, 2023.

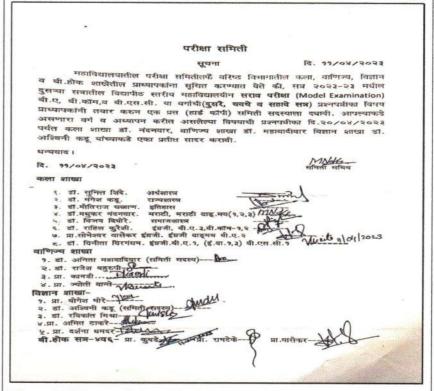
	AI	RT COMMERS	E TABLE AND SCIENCE (S n- 2022-23	cnior)	
DATE	TIME	B.A. I, II, III. Sem-II, IV, VI	B.COM- Sem-II,IV,VI	TIME	B.Sc. I,II,III Sem-II,IV,VI
3/3/2023	7.45to 8.30/ 8.30 to12.30	ENGLISH M.L.T.	ENGLISH F/A	12.30 To 2.00	Chemistre
4/3/2023	9-15to 10.00/ 11.00 T0 11-45	MARATHU E.L.T./	MARATHI / B/E, M/E,A/S	12.30 To 2.00	MATHS
8/3/2023	7.45 to 12-30	ECONOMICS	B/E, M/E,M/A	12.30 To 2.00	PHYSICS
9/3/2023	7.45 to 12-30	SOCIOLOGY	S.B.M. I/T,I/L	12.30 To 2.00	BOTANY
10/3/2023	7.45 to 12-30	POLITICAL.	F/B. S/D,H.R.M.	12.30 To 2.00	ZOOLOGY
11/3/2023	7.45 to 12-30	HISTORY/ ATE.	S/D,F/A,I/ECO.		ENGLISH(1") MARATHI(1"
ate-28/2/20	23				

Notice of the Third Unit Test was circulated among the teaching faculty and students on 28th February, 2023 for the conducting the examination.

Notice of the Model Examination was circulated among the teaching faculty and students on 11th April , 2023 for conducting the examination.

Time-Table of the Model Examination was circulated among the teaching faculty and students on 17th April, 2023.

		MODE B.A. &	R MAHAVIDHYALA L EXAMINATION – SL B.Com. (SEMISTER- TIME TABLE	immer-202 - II, IV & V	3	
0	DATE	TIME	B.A. II, IV &,VI Sem.	B.COM. II Sem.	B.COM. IV Sem.	B.COM. VI Sem.
	21/04/2023	9.00 to 12.00	ENGLISH	ENGLISH	ENGLISH	EZA I/
	24/04/2023	9.00 to 12.00	MARATHI	MARATHI	MARATHI	M/AIC
	25/04/2023	9.00 to 12.00	ECONOMICS / AMB.TH	B.E.I.	M.E. II	
	26/04/2023	9.00 to 12.00	SOCIOLOGY	F.B.S.	1/T	H.R.M.
Ī	27/04/2023	9.00 to 12.00	POLITICAL SC.	S/D	S/D	I/E
F	28/04/2022	9.00 to 12.00	HISTORY	F/A	F/A	A/Static
T	29/04/2022	9.00 to 12.00	ELT/ MLT			1/L
6	Date-17/0 MMdd Secretary(e)	*n	Mmuye Principal Bhiwapur Mahan Bhiwapur Mahan	- L

surg

PRINCIPAL Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist. Nagpur

BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201 ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023	
ORGANIZER	Bhiwapur Mahavidyalaya	
NAME OF THE ACTIVITY	Monitoring the Attendance of Students	
AREAS COVERED	 Attendance Monitoring and Improvement Administrative Coordination Parental Involvement Student Engagement Faculty Engagement 	
PROGRAMME SCHEDULE	Academic Year 2022-2023	
VENUE	Bhiwapur Mahavidyalaya , Bhiwapur	
MODE OF ACTIVITY	offline	
ORGANIZING COMMITTEE	Attendance Committee	
PROGRAMME COORDINATOR	Asst. Prof. Dr. Rajesh Bahurupi	
COMMITTEE MEMBER	Mr. Khushwant Damke	
TARGET GROUP	Entire students of the College	

NUMBER OF	Entire students of the College
STUDENTS	
PARTICIPATED/	
BENEFICIARIES	
BRIEF REPORT	The Institution has developed an efficient mechanism to
	monitor the attendance of students in the Classrooms. To
	facilitate this, an Attendance Committee was formed at the
	Institutional level to monitor the students' attendance in the
	Classrooms. To increase the percentage of students'
	attendance in the Classroom the Member Secretary of this
	Committee worked as per the instructions and assignments
	given by IQAC. As soon as the Academic Session began, all
	the teaching faculties were informed to register the students'
	names in the Attendance Register as per the list provided by
	the Office of the Principal. The Member Secretary of the
	Attendance Committee worked diligently to increase the
	percentage of students attending the regular classes. He also
	informed all the teaching faculties to ensure the endorsement
	of the Principal on the Attendance Register at the end of every
	month.
	The students who had less than 75% of attendance in the
	Classrooms were encouraged to attend classes regularly.
	Students failing to register 75% of attendance were informed
	and the same was conveyed through a Postcard to the Parents.
	Mechanism of Working of the Attendance Committee
	during the Academic Session 2022-2023
	• Attendance Committee issued Notice on 26 th September,
	2022 and asked all the faculty members to procure
	Attendance Register, Work Book, Marker Pen and Duster
	from the Administrative Office.
	• Attendance Committee issued Notice on 26 th September,

	 2022 to the Security Guards to stop students from moving out of the College premises during the College hours. The Security Guards were instructed to maintain the records of students (entry and exit) in the Register who leave the College premises before the scheduled time.
	 Attendance Committee issued Notice on 24th September, 2022 and gave instructions to the Administrative Staff to update the information about the newly admitted students
	 to the teachers discipline-wise and year-wise. The Member Secretary of the Attendance Committee obtained the details of total absentees from the teaching staff and issued 83 Post Cards with signature of the Principal on 7th October, 2023. The absentees were also instructed to attend the classes regularly otherwise; their admission would be cancelled by the Office of the Principal. The Committee used WhatsApp, SMS and E-mail to communicate with the staff and the students.
PROGRAMME OBJECTIVES	 To encourage the students to attend classes regularly. To reduce the dropout rates of students considerably.
	 To increase the results of students considerably. To increase the percentage of students attending the periods regularly. To ensure the holistic development of students through their active participation in the curricular, co-curricular and extra-curricular activities of the Institution. To give wider exposure to our students in demonstrating their inherent talents.
PROBLEMS FACED, IF ANY	Nil

PROGRAMME	• Increased the percentage of students attending the periods
OUTCOMES	regularly.
	• Reduced the dropout rates of students considerably.
	• Increased the results of students considerably.
	• Encouraged the students to attend classes regularly.
	• Ensured the holistic development of students through their
	active participation in the curricular, co-curricular and
	extra-curricular activities of the Institution.
	• Students got wider exposure in demonstrating their
	inherent talents.
PHOTO GALLERY	
WITH CAPTIONS	सूचना वरिष्ठ महाविद्यालयातील सर्व सन्मानभिय प्राध्यापकांना सूचना वजा विनंती करण्यात येते की सर्व classes off line झालेले आहेत त्यामुळे सर्व प्राध्यापकांनी कार्यालयातुन Attendance Register, Teaching Plan Book, Duster (only on demand) इ साहित्य प्राप्त करून संबधीत कार्य सुरु करून समितीला सहकार्य करावे. तसेच प्रत्येक महिण्याच्या शेवटी मा. प्राचार्यांची सही Attendance Register वर घ्यावी हि विनंती.
	त्म्युडाराम् वर ध्यावा १६ विनता. धन्यवाद
	दिनांक '. 26-09-2022
	Bahynyp i
	DY.S. Doffen - W 2) M.R.Charman - Contenting 3) S.K. Dinde - Ind 4) S. B. Kubde - Ind 5) S.V. Wasclear - IN 0) M.V. Kodu - Jon 7) A.V. Mabawadiwan - Or 8) M.V. Mabawadiwan - Or 8) M.V. Mandonwar - Mills 9) V.S. Wigewalham. Wight 10) A.S. Thekare - Malan
	11) R.D. Mishing Funisher 12) Dos. Dhamdor Late 13) A.M. Kadu. <u>Aundus</u> 26 [09]22. 14) RK QUYAISH' <u>28-9-2022</u>
	Specimen of the Circular issued by the Committee for the teaching staff informing them to collect Attendance Registers from the Administrative Office

सूचना वरिष्ठ्व महाविद्यालयातील सर्व सन्माननिय प्राध्यापकांना सूचना वजा विंनती करण्यात येते की विभेति मध्ये ज्या विदयार्थ्यांची उपस्थिती 75% पेक्षा कमी आहे. तसेच 100 % अनुपरिथत विदयार्थी आहे त्याची यादी सहा प्राध्यापक डॉ राजेश बहूरुपी यांचा कडे दि. **38-** 9-2022 पंर्यत देवून समितीला सहकार्य करावे . धन्यवाद दिंनाक ! 26-09. 202 आपला Bahymn ' tary Attendance Committee (3) RK QURANAi - Amm DV.S. Dylin M.R. Cherman - Meherman A) S.B. Kubade -5) S.V. Wasekar - H.R 5) M.V. Koon - Jun 7) A.V. Mahawadiwar -8) M.V. Nondanwor - MULS 9) V.s. Vieen Mour West 10) A. S. Thakare _ Alakar 11) R.D. Mishry - Tourst 12) D.S. Dhamdor -Specimen of the Circular issued by the Committee for the teaching staff seeking the names of those students who were absent 100% or whose attendance fell below 75%. 2022.23 सूचना प्रयेश प्रकियेशी निगडी होणा—या बदला मध्ये जे जे बदल प्रवेश प्रकीयेशी निगडीत होतील त्याची माहिती Attendance Committee सचिव यांना दयावी तसेच प्रवेशित विद्यार्थ्यांच्या यादया सुघ्या संबधीत विषयाच्या प्राध्यापकांना उपलब्ध करुन दयाव्यात. धन्यवाद दिनाक : 24-09-2022

आपला Behynn. Secretary Attendance Committee D. W. Parwe - Aught Specimen of the Circular issued by the Committee for the clerk

Specimen of the Circular issued by the Committee for the clerk concerned instructing her to inform, from time to time, the changes made in the admission process, if any.

	[C . N	BHIWAPUR MAHAVIDYAL	75% ATTENDANCE (2022-23)	
	Sr.No 01	Sahil . J. Pathan	Attendance Status Below75%	
	01	Shakil .M. Ansari	Below75%	
	02	Ganesh.K.Kade	Below 75%	
	04	Supriya .L. Meshram	Below 75%	
	04	Suraj S. Bhoge	Below75%	
	06	Vivek .D. Shrirame	Below 75%	
	07	Karan .U. Chandanbawane	Below75%	
	08	Swapnil . R.Hadgode	Below75%	
	09	Dipak .L. Shahare	Below 75%	
	10	Ajay.S. Tumdam	Below75%	
	11	Knushal G. Katwale	Below75%	
	12	Ku.Sushmita .G. Pal	Below 75%	
	13	Sudhansu.A.Chaudhari	Below75%	
	14	Ku. Rajkanya .A. Meshram	Below75%	
	15	Rohit.S. Ankar	Below 75%	
	16	Ku. Radhika.S. Shrirame	Below75%	
	17	Vishal.V. Barekar	Below75%	
	18	Krushana.P. Mandurkar	Below 75%	
	19	Sukram D.Sahare	Below75%	
	20	Aryan.A. Fulzale	Below75%	
	21	Yogesh.R. Dhare	Below 75%	
	22	Nikhil.t.Shende	Below75%	
	23	Akash.P. Bawane	Below75%	
	24	Sahil.P. Yeole	Below 75%	
	25	Ravina.N. Todse	Below75%	
	26	Ku.Purwa.N. Ingole	Below75%	
<u>\$</u>	27	Rohit .P. Ambone	Below75%	
	28	KU. Supriya.L. Meshram Anshu.S. hatwar	Below75% Below75%	
			PRINCIPAL Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist. Nagpur	
Liet	ofst	idante whose attendance in	PRINCIPAL	

	BHIWAPUR MAHAVIDY	ALAYA BHIWAPUR
6-1		HAN 75% ATTENDANCE $(2022 - 23)$
C. N	Name of Student	Attendance Status
Sr.No	Achal .G. Gongal	Below75%
02	Nilesh .A. Nimje	Below75%
03	Vipul. R. Tambe	Below 75%
04	Sandesh.C. Dhone	Below75%
05	Hardip.S. Ambade	Below75%
06	Aniket S. Dupare	Below 75%
07	Vinod.V. Dupare	Below75%
08	Prashant.S.Børkute	Below75%
09	Bhagyashree.S.Kukade	Below 75%
10	Akansha.M. Dahare	Below75%
11	Saili .D. Sontakke	Below 75%
12	Kartik.D. Malode	Below 75% Below 75%
13	Chetan.P. Lande	Below75%
14	Sumit.H. Rohankar Ku. Samiksha .A. Shende	Below 75%
15	Ku. Samiksha .A. Shende Ku. Neha.M. Kulmethe	Below 75%
16	Aniket.D. Dhare	Below75%
17	Suraj.M. Nagpure	Below 75%
18	Ku. Jyoti .D. Katekhaye	Below75%
20	Sujil.S. Kaikade	Below75%
20	Harshal.P. Mandurkar	Below 75%
21	Ankit.A. Shrirame	Below75%
23	Akash.V. Gajghate	Below75%
24	Ku. Payal.D. Nipane	Below 75%
25	Ku. Akansha.R.Zode	Below75%
26	Akshay.D.Dhote	Below75%
27	Chetan.A. Pangul	Below 75%
28	Karan.M. Waghmare	Below75%
29	Swapnil.N. Waghmare	Below 75%
30	Ayush.A.Naik	Below75%
31	Chetan .S. Shinde	Below75%
32	Shubham.Y.Mire	Below 75%
		PRINCIPAL Bhiwapur Mahavidyataya
		Bhiwapur, Dist. Nagion
	List of students with less	Bhiwapur, Dist. Nagpur

kely:King O/ 50 POST CARD COLLECT INDIA POSTAGE STAB Phi/s CONTACT Nearest Philatelic Bur पोस्ट कार्ड FENDAR PRATIKS TAS BHIWAPUR 2017 44120 BHTWAPUR - UYHYARA. F.R. 94212 PH 22486 4 4 पिन PIN 2 0 apur Mahavidya (इस लाइन के नीचे न तो लिखें और न ही मुद्रित करें Do not write or print below this line) Bhiwapur, Dist. Nagpur उनापनांस 2-1 वेनय कळग 9021A BILICHI पाल्म 9 9 105 AUL 302-21 991191 B 12.91 TI 75 294142 1376 ODAT यामळ 3-12 196410141ali ç 106 225 केला जानू शव 3-1140 9 01041 342 2 ISOURI 21 andial दीन्यवाद !! Specimen of the Post-card posted to the students who 100% were absent or whose attendance fell below 75%.

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya

Backward Class Youth Relief Committee's BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

Arts, Commerce & Science Faculties (Junior & Senior) Bhiwapur, Distt.-Nagpur (M.S.) – 441201

Accredited with Grade B (CGPA-2.54) by NAAC, Bengaluru Ph. No. 07106-232349, Fax No. 07106-232064

Web Site: www.bgm.ac.in; Email: bmv_bhiwapur@yahoo.com

Dr. Jobi George M.A.(Eng.), M.Phil., Ph.D. Principal Hon. Smt. Sumanmala B. Mulak President, B.C.Y.R.C., B.M.C.T. Khamla, Nagpur

Hon. Shri. R. B. Mulak M. Com., L.L.B. Ex-Minister of State, Finance & Planning, Water Resources, Excise, Energy & Parliamentary Affairs (M.S.). Secretary, B.C.Y.R.C., Nagpur.

Ref. No. : BMV/2022-23

Date : 12/07/2023

College code-396

To,

The Director, Board of Examination & Evaluation, Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur

Subject: Incentive marks of the students participated in N.S.S./N.C.C/ Board of lifelong Learning and Extension.

Respected Sir,

The required information is furnished in the proforma in duplicated enclosed

Sr. No.	Course	Year	Semester	No. of Sheets	No. of Students
1	B.A	Second	4	2	19
2	B.Com	Second	4	1	6
3	B.Sc	Second	4	1	02
4	B.Voc- Software Development	Second	4	1	04

Yours Faithfully

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya. Bhiwapur

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY PROFORMA FOR GRANT OF INCENTIVE MARKS (The College shall submit the information classwise seperately in duplicate.)

DATE: 03/07/23

Name of the College - Bhuapur Maharidyalaya, Bhuapur Name of Exam - B.A. T (SEM-D) College Code No. : ...

· Roll No.	Name of Student		4. S. U/S 9	_	Total Marks	Eda	dults Cont n. & E U/S 91	Extn.	Total Marks			N. C.			Total Marks		ames Sport U/S 9	ts	Total Marks	Act	ltur tivit 1/S 9)	ies	Total Marks	Highest Marks Secured in Activity
		1	п	III		1	п	m		1	11	m	IV	v		1	n	ш		1	11	ш		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
516932	ANCHAL VIKRAM KHANDAL	3	-	-	3																			3
516935	ASHWINI ABAJI ATRAM	3	3	-	6																			6
516938	DEMPAL DEVRAM MADAVI	3	3	-	6																			6
516943	KIRAN BHAGWAN RAXHADE	3	3	-	6																			6
516948	POURNIMA CHANDRABHAN BOYAR				-				1.8	3	3	2	-	1	8		-							8
516950	PRANALE YASHWANT GAOTURE	1.1								3	3	2	-	-	8									8
516953	SAKSHI SHANKARRAD MOHOD	3	3	-	6											-			1					6
516955	SANJANA RAMU BHIVANKAR	3	3	-	6								15						1					6
516957	SHETAL RAJENDRA AHERIKAR	3	3	-	6									-										6 -
516966	VALSHNAVE VELAS DHORE									3	(4)	3 2	-	-	8									8
516967	VANSHREE FULCHAND GAJBHEYE	3	3	-	6															-				6
516970	AKCHAY KISAN BHATEPALE									3	3	2	-	-	8									8
516971	AMET SHRIRAM BHOYAR	3	3	-	6																			6
516974	ATUSH DNTANESHIWAR SHEVANE	ARS	3 3		6				1											-				6
516981	JETENDEA VASANITA WAGHMAR	E					1			3	3	2	F	1-	- 8			1					-	8
516986	KIRAN NAMDED DHONE	3	3	- 1	6								11	2		L	-				1			6
DR-PSKANCENTIVE MAR		Mo	Na	Pro	UServine IuServinur Riter		Seh No	er emi Ialya	Program	nmee	2			Inan I	nding O Bn NCC		er		Bb	wapu	RINE	IRAL havis	we of the hydiaya	me

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY PROFORMA FOR GRANT OF INCENTIVE MARKS (The College shall submit the information classwise seperately in duplicate.)

DATE : 03 07 123

Name of the College - Bhuapue Mahanidyalaya, Bhuapue Name of Exam : B.A.-II (SEM-I) College Code No. :...

, · Roll No.	Name of Stud	lent		N. S. U/S 9		Total Marks	Edi	dults Cont n. & E U/S 9	L. Extn.	Total Marks			4. C. U/S 9			Total Marks	1	ames Sport U/S 91	5	Total Marks	Ac	ultur tiviti J/S 91	ies	Total Marks	Highest Marks Secured in Activity
			1	п	IU	1	1	п	m		1	п	m	IV	v		1	п	ш		1	п	m		
1	2		3	1	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
516997	PIYUSH ESTARE	MUNDEKAR	3	3	-	6																			6
517001	PRAJWAL RAJU	KU DEGAVE	2	3	-	6																			6
517003	PRAYEN RAJU	MANGAR	3	3	-	6				1	-	-		-						-		-	-		6
	+			+-	+		+	+				-	-	+	-	+	-		T		1	+	+		
												T										F			
			-	-	+		\vdash	-	+	-	+	+	+	-	-		-	+	+	-	+	+	+	-	
												t	T	T								T			
					-		-	-	-	-	-	+	-	+	-	1	+	-	-	-	+	+	+	-	-
				+	+			+	+			+	1	1	1			1	1	1		t	T		
												-	F					-	-	-	+	+	+	1	
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		-	-	-		+	+	-		-	+	+	+	1	-	1	+	+	1	1	T	1		1
	and the second	THE CONTRACTOR			-		1	1		÷	1	1	T	1	T		1	1			1		1		
R PSKINCENTIVE M U	i. Kho	t. Dr. 1994 Associate NC 20 Mah Bn Nco Shiwawar Maha	C Of		re Sign	Nation BhRea Bhiw		Serv Main	Hice Hav	officer Schen Idyalay Naco	10, /a,	e!	1								Bhi	PRI	NCIR Islame	And avidyfaldy L Nagpur	ny

RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY PROFORMA FOR GRANT OF INCENTIVE MARKS (The College shall submit the information classwise seperately in duplicate.)

DATE : 03/07/23

Name of the College : Bhuapus Mahavidyalaya, Bhuapus Name of Exam : B. NOC-I (SEM-IV) College Code No. :.

🧬 Roll No.	Name of Student		1. S. U/S 9		Total Marks	Edr	dults Cont. . & E U/S 91	xtn.	Total Marks		1	i. C. (c.		EVE! Total Marks	G	ames Sport U/S 9	a & ts	Total Marks	Ac	altur tiviti 1/S 91	ies	Total Marks	Highest Marks Secured in Activity
		I	-	m		I	п	-		1		m		v		1		ш			п			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
951023	AKSHAY RAMBHAU RANDAZE	3	3	-	6		-			-	+	-	-	-	-	-	-	-						6
951032	SAGAR NARENDRA KHODKAR	3	-	-	3					_														3
971036	SHREKANT MAROTE SATIBAWAN	53	-	-	3									Ľ										3
951037	SURAJ PRADIP THAKRE	3	3	4	10									-			-							10
											L					-		1						
	1												-						-					
													-						-	1		-	-	
																								1
														-				1					-	
San Jane																					1		_	
																1						1	-	
																	-			1	-	1		
									1								-	-		1	-	-		
							-				1						1	1	_	1	1		4	1
-	_			1			1			1	1	-						1	1	1	1	1	1	
DIR-PSKANCENTIVE MA	Lt. Dr. 2018 Associate NCC 20 Mah Bn NCL dhim muir Maha	Offi Nage	our	sike Bhi	Progra ituneats waptif	the (me in	sheld sha	Bregran	mme	r/	7			•					Bh	adur	Mai	IPAL Evidyata Nagpu	ruh

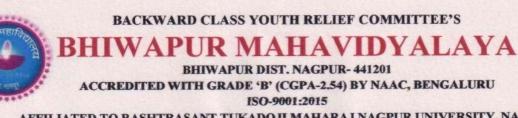
RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY PROFORMA FOR GRANT OF INCENTIVE MARKS (The College shall submit the information classwise seperately in duplicate.)

DATE: 03107123

Name of the College :- Bhiwapue Mahavidyalaya, Bhiwapue Name of Exam :- BICOM-I (SEM-ID) College Code No. :-

🥶 Roll No.	Name of Student		I. S. 1 J/S 9		Total Marks	Edr	dults Cont. . & E: U/S 9E	xtn.	Total Marks			I. C. (J/S 9			Total Marks	1	ames Sport U/S 9	ts	Total Marks	Act (U	lture tivitie /S 9E	es 1	Total Marks	Highest Marks Secured in Activit
		1	п	m		I	п	III		1	п	ш	IV	v		1	п	ш				m		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
557406	NESHA RAVENDRA DHONE									3	3	2	-	-	8									8
557409	SHETAL BHAURAD BHANDE	3	3		6																			6
557411	UNNATE HARE KHONDE	3	3		6										•									6
557419	HASENA PALKU LANJEWAR									3	3	2	-	-	8									8
557427	SANDESH CHANDRABHAN DHONE								1	3	3	2	-	-	8				1					8
557428	SUMIT HARIDAS ROHANKAR									3	3	2	-	-	8			T						8
																-			1					
16. a.								1																
												T	1			T								
				1						1			1	T		T		T						
								0		1			1	T	1	T	1	T	1	T				
											\top		1	1		1	T	T	1	T	T			
			-	\vdash						1		F	1	1	1	t	1	T		T				
1		-	-	-	-	-	-	-	12	+	1	t	17	1		1	1	1	1	1	1			
		-	-	+		-	1		+	+	1	X	1	F	r	T	1	1	1	T	T	1	1	T
	1			-		17	1	-	4-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1-1	1		ar	F	-	+	+	+	1	-	T	-	1	1	1
R-PSKANCENTIVE MOR	Lt. Dr. 1995 Associate NCC 20 Mah Bn NCu Shiy appir Maha	Off	pur	Sign	Natio	nal a	Serv Ma	ice hav	officer Scher idyala	ne, ya,	20	Máh gput	Bin	NCC	(licer		-			Seal I Bhiwa Bhiv	RRH	AGIRA	Mor the ridyalay Nagpur	inte

SAMPLE COPY OF REMEDIAL COACHING

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com;bgm.college1990@gmail.com Tel: 07106-232349

ACADEMIC SESSION 2022-2023 ORGANIZER **Department of Political Science** Under the aegis of Internal Quality Assurance Cell Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur NAME OF THE ACTIVITY "REMEDIAL COACHING FOR B. A. I STUDENTS" WITH TITLE DATE OF ACTIVITY 13 September 2022 MODE OF ACTIVITY Offline (ONLINE/OFFLINE (IF ONLINE, GIVE WEBLINK) ORGANIZING **Department of Political Science** COMMITTEE PROGRAMME Dr. Mangesh V. Kadu COORDINATOR **COMMITTEE MEMBERS** Dr. Mangesh V. Kadu NUMBER OF 50 out of 62 Students appeared for the examination conducted to STUDENTS/BENEFICIARIE identify the Slow Learners and Advanced Learners. 08 students **SPARTICIPATED** identified as Slow learners among them. **BRIEF REPORT** PROGRAMME 1. To identify the students who are lagging behind in their studies and **OBJECTIVES** try to bring them at par with other students in their studies by providing them with extra classes apart from regular classes. 2. To try to impart the language and terms of the subject and the basic knowledge of the subject to the concerned students. **PROGRAMME OUTCOMES** 1. After identifying the students who are lagging behind in their studies, 15 extra classes were conducted for them in addition to the regular classes. So those students are equal to other students in studies. 2. The concerned students got to know the language and terms of the subject. They also got the basic knowledge of the subject.

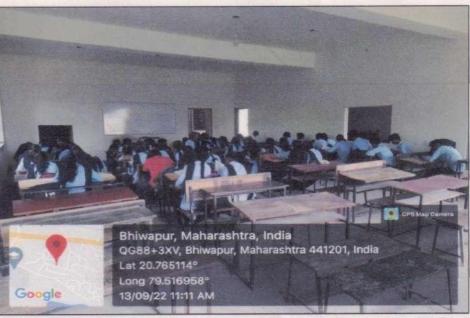
ACTIVITY REPORT

PHOTO GALLERY WITH CAPTIONS

50 Students during the first test examination conducted by Department of Political Science to identify the slow learners.

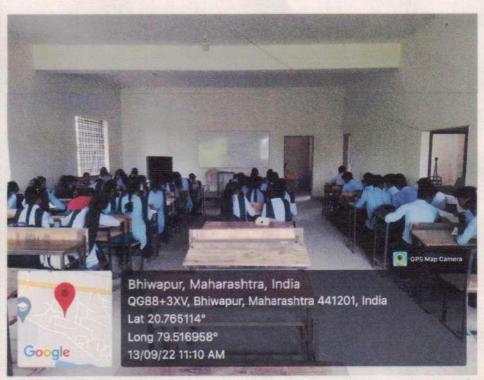

50 Students during the first test examination conducted by Department of Political Science to identify the slow learners.

50 Students during the first test examination conducted by Department of Political Science to identify the slow learners.

50 Students during the first test examination conducted by Department of Political Science to identify the slow learners.

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर सत्र: २०२२ - २०२३ : राज्यशास्त्र विभाज बि. ए. भाज १ मधून अभ्यासात माजे आसलेल्या विद्याव्यांची (Slow Learners) ओळख पटविष्यासाठीची वाचणी परिक्षा दिनांक: १३/०९/२०२२

बेळ: सकाकी १०: १९ ते १९: ०९ बरिसे: मरी उपरियत विवाय्यनि हजेरी पत्रक AATENDANCE SHEET

ld. No.	Name of the student	Signature of the student	Date
8091	KU NIKITA MANOHAR TIDAKE	N. Erkedalyg	13-9-2022
8098	KU SITTI VASANTA VAIDYA	-Absent-	-
8103	KU PRAJWALI PRADIP VAIDYA	p.vatlyd	13-9-2022
8106	KU RENUKA ABHAY WADHAI.	REDUKA	13.9.2022
8107	MR PRAVIN HARICHANDRA MULE	Post	13, 2, 2022
8108	KU KARISHMA ASHOK SHENDE	K. A. Shende	13-9-2022
8111	KU TEJASWINI DIPAK GHARAT	Chatat.	13-9-2022
8112	KU LAXMI DHANRAJ FOPSE	Laxmi D. Fopase	13.9.2022
8113	KU KOMAL LAXMAN WAGH	Russ	13-9-2022
8114	KU SALOBAR SAJIDKHAN PATHAN	S.S. Pathan	13-9-2022
8127	KU NIKHAT SHAKIL SHEIKH	Nighot s. Sheigh	18-9-2022
8132	KU AACHAL ANKUSH NANHE	Anoute	13-9-2022
8133	KU GAYATRI RAJKUMAR HAJARE	Cn . R . Heyelle	13-9-2022
8134	KU SAKSHEE MAROTI PADOLE	Padode	13-9-2022
8135	KU PRATIKSHA RAJENDRA PAL	nOaka	13-9-2022
8140	KU SHIVANI RAVINDRA AHIRKAR	ועומוחן הווצנטין	13-9-22
8141	KU NEHA AJAY AHIRKAR	-LEL S-LEKas 1	139.2022
8142	KU VAISHNAVI SANTOSH MESHRAM	प्रमित्र भारत	13.9.2022
8143	KU SAKSHEE KAWALU CHATTE	2118म नाइट	13-9-2022
8153	KU KAJAL RAMAJI BHAKARE	Kalal Bhakase	13-9-2022
8158	MR RAJ HARIDAS NAGOSE	pat oufer	13.9.2022
8162	KU SHRAVANI DILIP CHAT	Chow vomi chutle	13-9-2022
8163	KU NANDINI TUKADYADAS CHATTE	Bluette 1	18-9-2022
8164	KU PUJA PARMESHWAR BALBUDHE	प्रजा णाखुरु	13-8-2002

8170	MR NITESH VILAS BOTULE	Nitcsh Boiyle	1319122
8171	MR BADAL DNYANESHWA! DESHMUKH	Nitesh Boille Budal Deshmuch	13/9/22
8173	KU UNNATI VINOD MATE	- Abscart -	
8180	MR PAVAN VILAS GHOTEKAR	ANUNIN. V. Chotekar	13/9/22
8181	MR MANOJ DILIP CHANODE	Marocle_	13/09/2022
8182	KU KAJAL DHANRAJ WADHAI	- Absent -	-
8183	KU SHRUTI SHANKAR TELANG	Stekny	13/09/2022
\$184	KU MAYURI UMAKANT ROHANKAR	Okonankar	13/09/2022
8185	KU SANJIVANI JAGDISH KEWAT	Shevat.	13/09/2022
8230	KU TANUJA BHIMRAO DHANVIJAY	Bhannibay:	13/09/2022
8233	MR CHETAN VIRENDRA GAYDHANE	- Absent -	_
8234	MR MANISH NAMDEV DAHARE	- Absent -	_
8235	MR JAY RAJU BALBUDHE	- Alosent -	The second
8236	MR ABHISHEK HARICHAND BALBUDHE	- Absent -	_
8237	XU PUNAM BHAGWAT TITARMARE	Poster	13/9/2022
8243	KU DIMPAL KESHAV SHENDRE	0 shendre	
8244	MR SURAJ SHRIHARI THAKARE	S-THELKELE	
8253	MR PRASHANT SANDIP KOLHE	- Absent -	19131 2022
8262	KU TANNU SURYABHAN DHOTE	Black	10.0.00
8266	KU RENUKA SANJAYRAO NAGOSE	Chagose	139.2022
8267	KU ACHAL JAGDISH RAKHERE PAYDALWAY	Ppaydalucie	13-9-2022
8274	KU VAISHNAVI DEVIDAS JUMDE	Samale.	13.9.2022
8280	MR ROHAN SHALIKRAM KÁMDI	A REAL PROPERTY AND	10.1.022
8283	MR NAGESHWAR BABAN 1-MBE	- Absent - Alanbor	13.9.2022
8284	MR NAGESHWAR SHAMRAO BAREKAR	the subscription of the section of the sec	
8289	XU SHAHINA AJGAR SHEIKH	Novekell	13.9.2022
8292	KU NAMRATA NILKANTH GAWANDE	asheching	13.9.2022
8297	from \$1.p.	Oowand	139.2022
	KU AISHWARYA SHIWAJI SAHARE	- Absout - Peatinsha. P. Maed	139-2022
8307	KU PRATIKSHA PURUSHOTTAM MARATHE	FEathrence P. Matal	ne
8319	KU JAYSHRI GHANSHYAM KOLHE	Okolhe	13.9.2022
8325	MR PRATIK PRAKASH DHANORKAR	- Absent -	
8349	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANY JAY		
8390	MR GAURAO DEORAM MADAVI	- Absourt-	13-9-2022

8391	KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME
8401	MR GAURAV DOMESHWAR KURZEKAR
8409	KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME
8428	MR RAHUL MADHUKAR WANI
8430	KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI
8433	KU HOMESHWARI TRYAMEAK CHAUDHAR
8443	KU SHRUTI ASHOK WASNIK

Sanjivari sheikame 13-9-2022 - Alosent -Smirame 13-9-2022 Rahul wahi 13-9-2022 Sciniksha Chaudhael 13-9-2022 Homeshicani chualloui 13-9-20-22 - Absent -

Completed by Dr. Mangesh Vasantrao Kadu. Head of the department of political science Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur.

Date: 13/09/2022

3109122

Department of Political Science B. M. E. Blawapur

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर	
2502-2502 EIC	
100 B राज्यशास्त्र विभाग भाषा	
बि. ए. भाग १ मयून अभ्यासात मागे असलेत्या विद्याच्यींची (Slow Learne	rs)
ाम भाग भाग अख्य पटविष्यासाठीरी बावणी परिवा	
वेळःसकाळी १०:१५ ते ११:०५ वेळः ५० गिनीटे	1: 40
सुराजा प सर्व प्रधल सीकविश अलिवाल आहे.	2
अ. रिकारम्या जाजा भरा.	जीताः ५०
१. शिष्टांत	
अ. वरलुनिग्छ । अ. मुल्य-विरहीत क मुल्याविष्ठीत इ. निरपेक्ष	
२	
अ. सॉक्रोटीस ब. प्लेटो क. ॲरिस्टॉटल इ. पायथ्याणोरस	
३. 'ख्युमन नेघर इन पॉलिटिकरा' हा ग्रंथ खाने लिहिला	
अ. ब्रोहन वालास म. आर्थर बेटले क. टॉकविस्टों ड चार्ल्स मेरीयम	aler and
४. (संख्यांस (Theory) हा शब्द हवा भाषेतील 'बिया' हवा शब्दापारपून उ	तलेला आहे.
अं, जर्मन'''''''''''' से सिटिन''' ' के 'रशियन ' ड. ज़िन	
५. १९५० तंतरव्या राज्यशास्त्राला राज्यशास्त्र म्हणतात.	
अ. पारंपारिक ब. महत्तवुगील क. आधुनिक इ. प्राविम	
६. वर्तमवादी पळवळ	
34. 9८40 E. 9900 E. 9940 E. 2000	
७. 'कारो अशावे?' हे साजण्याचा प्रयत्न ह्यातूल होतो	
अ. राजकीय विश्लेषण ब. राजकीय शिष्टांत क. वस्तुकिष्ठता ड. मुल्यकिरपेवा	11
८. वर्शनवाद ह्या शब्दाचा प्रयोग रार्वप्रयम	
अ. मावर्श्व ब हेजेल क. वारुर्श मेरियम ड. जे बी वॉटसज	
९	
अ. माक्स व. खर्मा क. व्येटी ड. मॉन्टेरक्यु	
१०. उन्तर वर्तनवादाची मांडणी ह्याने केली.	

8133	KU GAYATRI RAJKUMAR HAJARE	40	ADV.LEAR.		1	1	1
8134	KU SAKSHEE MAROTI PADOLE	40	ADV.LEAR.		1	-	-
8135	KU PRATIKSHA RAJENDRA PAL	40	ADVLEAR		100	P. L	-
8140	KU SHIVANI RAVINDRA AHIRKAR	28	Slow		1		-
8141	KU NEHA AJAY AHIRKAR	31	Learner ADV.LEAR	10			195-91
8142	RU VAISHNAVI SANTOSH MESHRAM	31	ADV.LEAR.	100	1		1000-1000-100-100-100-100-100-100-100-1
8143	KU SAKSHEE KAWALU CHATTE	28	Slow				
8153	KU KAJAL RAMAJI BHAKARE	36	ADVLEAR.	- Porter	-		
8158	MR RAJ HARIDAS NAGOSE	34	ADVLEAR	-			1000
8162	KU SHRAVANI DILIP CHATTE	36	ADVIEAR			Suis	
8163	KU NANDINI TUKADYADAS CHATTE	41	ADVLEAR				
8164	KU PUJA PARMESHWAR BALBUDHE	33	ADV LEAR.			191	
\$170	MR NITESH VILAS BOTULE	31	ADVLEAR	-			1
8871	MR BADAL DNY ANESHWAR DESHMUKH	20	Slow				
\$173	KU UNNATI VINOD MATE	ABSENT	ABSENT	-			
8180	MR PAVAN VILAS GHOTEKAR	32	ADV.LEAR.				
8181	MR MANOJ DILIP CHANODE	24	Slow				
8182	KU KAJAL DHANRAJ WADHAI	ABSENT	ABSENT	-			
8183	KU SHRUTI SHANKAR TELANG	32	ADV LEAR.				
8184	KU MAYURI I MAKANTROHANKAR	40	ADVLEAR				
		Domini	- Aumin		!		

रेकाम्या जांग भरा. 9. वर्तनवाह () (अ) १७२१० पूर्वी २. उत्तर-वर्तनवाह () (क) राजधीय विश्तेषण ३. पारंपारिक राज्यासरम् () (क) अधुमाताव्या आंधारे मांडणी करण ३. पारंपारिक राज्यासरम् () (क) अधुमाताव्या आंधारे मांडणी करण ३. पारंपारिक राज्यासरम् () (क) अधुमाताव्या आंधारे मांडणी करण ३. राज. शिंध्यांत्ते () (क) आर्तितथ्यतावास ६. राज. शिंध्यांत्ते () (क) आर्तितथ्यतावास ७. अजुमावसार म्हल्जे () (क) १९०३ ८. 'काध्य आहे?' हा विषय () (म) हेरिस्त इस्टल २. आंधरिकल पोलिटीकल सावस्थापी () (न) मुल्याधिव्यील २. राजाय आहे?' हा विषय () (क) मुल्याधिव्यील ates: 50 . रिकाम्या जाणा भरा. LAS A BUILDS AN रजापना १०. राज्यशारत्राचा जनक () (१) आधुनिक राजकीय विश्लेषण जुबः १० क. पाय ओळीत उतारे लिखा. राजकीय सिख्टांत म्हणजे काख? २. वलंबचादाची कोलतीही दिन वैशिष्ठवे लिहा. -----.....

			ात मागे असले ाठी घेतलेल्या च	तवभी परिस	तेवा निकाल	12	C Harris		
a sea and	(Progress Report of first test				Street and	a a section		Ť	
1 La main	PROGRESS REPOR	RIOFF	IRST TEST	COND	UCIEDC	N 13/09/	2022		42.4
Id. No.	Name of the student	Score I Test	Remark	Score II Test	Remark	Score III Test	Remark	Final Re	mari
8091	KU NIKITA MANOHAR TIDAKE	13/09/2022 38	ADV.LEAR.	-		1			
8098	KU SITTI VASANTA VAIDYA	ABSENT	ABSENT	N		Tool State		and the	
8103	KU PRAJWALI PRADIP VAIDYA	42	ADV.LEAR.					1.33	
8106	KU RENUKA ABHAY WADHAI	39	ADVLEAR			1.16	1922		
8107	MR PRAVIN HARICHANDRA MULE	34	ADV.LEAR.		1000			1 4	
8168	KU KARISHMA ASHOK SHENDE	36	ADV LEAR.				Litta		
8111	KU TEJASWINI DIPAK GHARAT	40	ADV.LEAR.				1000	The set	
8112	KU LAXMI DHANRAJ FOPSE	47	ADV.LEAR.			Inter			
81 13	KU KOMAL LAXMAN WAGH	47	ADV.LEAR.	1212	12243				
8114	KU SALOBAR SAJIDKHAN PATHAN	10	ADV.LEAR.			1		-	
8127	KU NIKHAT SHAKIL SHEIKH	34	ADV.LEAR.		1010	and the			
8132	KU AACHAL ANKUSH NANHE	36	ADV.LEAR.		tax!				
8319	KU JAYSHRI GHANSHYAM KOLHE	37	ADVI	FAR		10-1			
8325	MR PRATIK PRAKASH DHANORKAR	2000	State State						
		ABSE		NT	North C	-		1222	1100
8349	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY	ABSE		a long and a second					
8349 8390	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI	ABSE 30	NT ABS	INT				Ŧ	
	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME	ABSE 30	ADV.1	EAR.			K M		
8390	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR	ABSE 30	ADV.L	EAR.		4			
8390 8391	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME	ABSE 30 32	NT ABSE ADV.L ADV.L NT ABSE	EAR.			A CARL		
8390 8391 8401	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIB AR KURZEKAR KU SUHANERAVINDRA SHRIRAME	ABSE 30 32 ABSE 31	NY ABSE ADV.L ADV.L NY ABSE ADV.L	EAR.		A A			
8390 8391 8401 8409 8409 8428	KU DEEPA TUH SHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR KURZEKAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI	ABSE 30 32 ABSE 31 20	NT ABSI ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn	INT EAR EAR EAR EAR EAR	Charles and				
8396 8391 8401 8409 8428 8430	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIB AR KURZEKAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI	ABSE 30 32 ABSE 31	NT ABSI ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn	EAR. EAR. NT EAR.	the second				
8390 8391 8409 8428 8430 8433	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIB AR KU RZYEKAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU GHEMESHWARI TRYAMBAK CHAUDHARI	ABSE 30 32 ABSE 31 20	INT ABSE ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Slov Learn Slov	EAR. EAR. NT EAR. EAR.					
8396 8391 8401 8409 8428 8430	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIB AR KURZEKAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU GHEMESHIWARI TRY AMBAK CHAUDHARI KU SHRUTI ASHOK WASNIK	ABSE 30 32 ABSE 31 20 18	INT ABSE ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Slow Learn Slow	EAR. EAR. NT EAR. er					
8390 8391 8409 8428 8430 8433	KU DEEPA TUH, SHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU SHRUTI ASHOK WASNIK MR SACHIN PRAKASH INGALE	ABSE 30 32 ABSE 31 20 18 16	INT ABSE ADV.L ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Stor Learn ABSE	EAR. EAR. EAR. NT EAR. er vr					
8390 8391 8409 8428 8430 8433	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIB AR KURZEKAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU GHEMESHIWARI TRY AMBAK CHAUDHARI KU SHRUTI ASHOK WASNIK	ABSE 30 32 ABSE 31 20 18 16 ABSEN	INT ABSE ADV.L ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Stor Learn MT ABSE	EAR. EAR. EAR. NT EAR. er vr					
8390 8391 8409 8428 8430 8433	KU DEEPA TUH, SHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU SHRUTI ASHOK WASNIK MR SACHIN PRAKASH INGALE	ABSE 30 32 ABSE 31 20 18 16 ABSEN ABSEN	INT ABSE ADV.L ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Stor Learn MT ABSE	EAR. EAR. EAR. NT EAR. er vr					
8390 8391 8409 8428 8430 8433	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR KU RAVIDANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SHANI KAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SHRUTI ASHK WANIK MR SACHIN PRAKASH INGALE TOTAL STUDENTS PRESENT	ABSE 30 32 32 32 31 20 18 16 ABSE ABSE 50	INT ABSE ADV.L ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Stor Learn MT ABSE	EAR. EAR. EAR. NT EAR. er vr					
5390 5391 5409 5409 5425 5425 5430 5433 5443	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY MR GAURAO DEORAM MADAVI KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR GAURAV DOMESHIWAR KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SHANI RAVINDRA SHRIRAME MR RAHUL MADHUKAR WANI KU SHRIKSHA SANTOSH CHOUDHARI KU GHEMESHIWARI TRY AMBAK CHAUDHARI KU SHRUTJ ASHOK WASNIK MR SACHIN PRAKASH INGALE TOTAL STUDENTS PRESENT TOTAL STUDENTS ABSENT	ABSE 30 32 32 31 20 18 16 ABSE 50 15 65	INT ABSE ADV.L ADV.L ADV.L NT ABSE ADV.L Stor Learn Slov Learn Slov Learn Slov	EAR EAR EAR EAR EAR EAR EAR EAR					

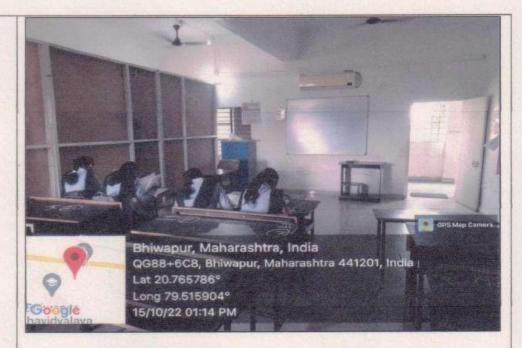
Bhiwapur, Maharashtra, India QG88+6C8, Bhiwapur, Maharashtra 441201, India Lat 20.765786° Long 79.515904° 15/10/22 01:16 PM

04 out of 08 slow learners during the second test examination conducted by Department of Political Science to test the improvement after 15 extra classes other than regular classes.

GPS Map Camera

Slow learners during the second test examination

04 out of 08 slow learners during the second test examination conducted by Department of Political Science to test the improvement after 15 extra classes other than regular classes.

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA, BHIWAPUR SESSION: 2022 - 23 DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

To.

The Member Secretary,

Attendance Committee

Sir,

I am here by submitting a list of the students who are not appeared for the second test examination conducted on 15/10/2022 (To test the improvement in Slow Learners after 15 extra classes) for necessary action. **Thanking You!**

Sr. No.	Name of the student	Remark
01	MR. BADAL DNYANESHWAR DESHMUKH	ABSENT
02	MR. MANOJ DILIP CHANODE	ABSENT
03	MR. RAHUL MADHUKAR WANI	ABSENT
04	KU. GHEMESHWARI TYAMBAK CHOUDHARI	ABSENT

Completed by Dr. Mangesh Vasantrao Kadu, Head of the department of political science Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Date: 17/10/2022

Dr. Mangesh V. Kadu Head **Department of Political Science** B. M. B. Bhiwapur

Bohn.

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर सत्र: २०२२ -२०२३ राज्यशास्त्र विभाग

बि. ए. भाग १ मधून अभ्यासात मागे असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी (Slow Learners)आयोजित केलेल्या १५ अतिरीक्त वर्गाची शिकवणी पुर्ण झाल्यानंतर त्यांच्यात झालेल्या सुधारणा

तपासण्यासंबंधीची चाचणी परिक्षा

दिनांक: १५/१०/२०२२

वेळ:सकाळी १२:१५ ते ०१:०० परिक्षेसाठी उपस्थित विद्यार्थ्याचे हजेरी पत्रक AATENDANCE SHEET

R

ld. No.	Name of the student	Signature of the student	Date
8140	KU SHIVANI RAVINDRA AHIRKAR	Shivani R. Ahideor	15-1022
8143	KU SAKSHEE KAWALU CHATTE	sakshee.K.chute	
8171	MR BADAL DNYANESHWAR DESHMUKH	-AB-	-
8181	MR MANOJ DILIP CHANODE	-AB-	-
8307	KU PRATIKSHA PURUSHOTTAM MARATHE	Reatilista & mobility	15-10-2
8428	MR RAHUL MADHUKAR WANI	-AB-	
8430	KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI	5.5 chaugher	Si 15-10
8433	KU GHEMESHWARI TRYAMBAK CHAUDHARI	- 46-	-

Completed by Dr. Mangesh Vasantrao Kadu, Head of the department of political science Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur.

Date: 15/10/2022

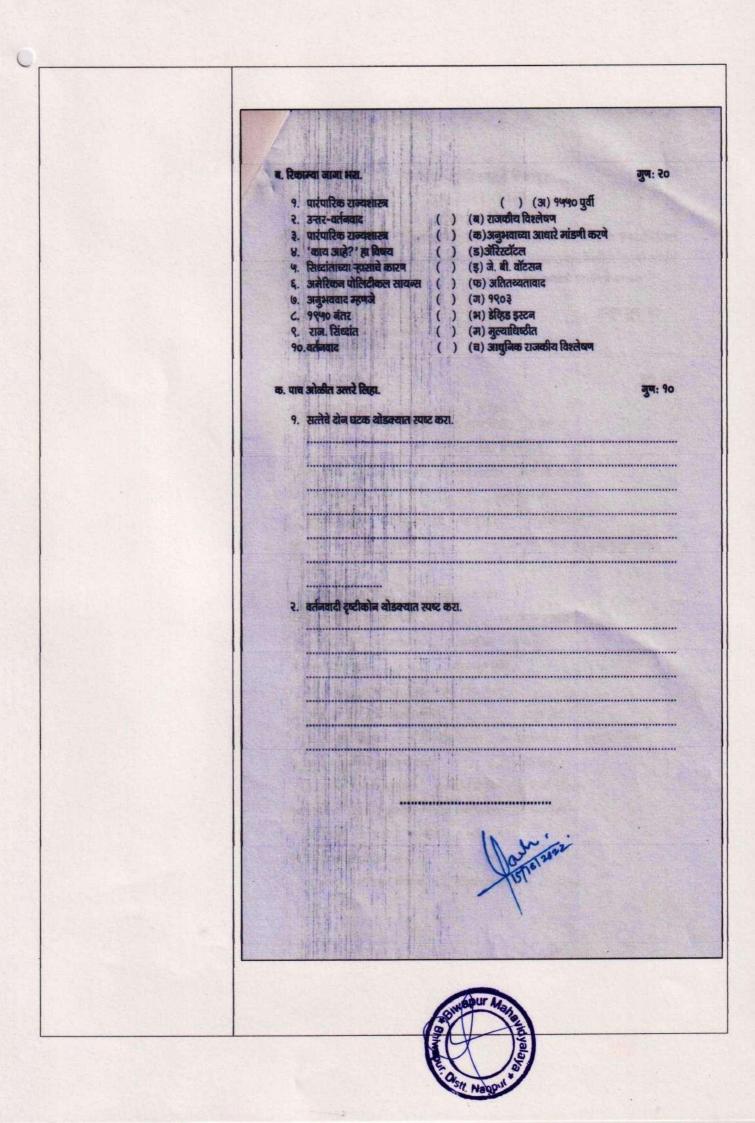
Dr. M V. Kadu

Head Department of Political Science B. M. B. Bhiwapur

F	भिवापूर महाविद्यालय भि	वापर
	\$505- 5505 : RB	
	राज्यशास्त्र विभाग	
	अभ्यासात मागे असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी (Slow Learner	s)आयोजित केलेल्या १५ अतिरीक्त
	वर्जाची शिकवणी पुर्ण झाल्यानंतर त्यांच्यात झालेल्या सुधार	
	दिबांक: १५/१०/२०२२	वेळःसकाळी १२:१५ ते ०१:००
	चेळ: ५० मिलीटे	एकूण गुण: ५०
	सुचनाः १. सर्व प्रश्न सोइविणे अनिवार्य आहे.	
	२. सर्व प्रश्नांना समान जुण आहेत.	
	अ. रिकाम्या जामा भरा.	जुष: २०
	१. आद्यनिक सिध्दांत	
	 आधुनिक सिध्दांत	ड. निरपेक्ष
	२ ह्याला वर्तनवादाचा जनक म्हंटले	जाते.
	३. अ. मावर्स ब. डेव्हीड इस्टन क. चार्ल्स मेरियम ड	. जे. बी. वॉटसन
	४. 'दास कॅपीटल' हा ग्रंथ ह्याने हि	हिला
	अ. ग्रॅहम वालास ब. आर्थर बेटले क. टॉकव्हिले	ड. कार्ल मार्क्स
	५. सिख्दांत (Theory) हा शब्द ह्या भाषे	तील 'थिया' ह्या शब्दापासून आलेला
	3112.	
	अ. जर्मन ब. लेटिन क. रशियन ड. ग्रिक	
	६. १९५० पुर्वीच्या राज्यशास्त्राला राज्यश	ास्त्र म्हणतात.
	अ. पारंपारिक ब. मध्ययुगीन क. आधुनिक ड. १	प्राचिन
	७. वर्तनवादी चळवळ नंतर सुरू झाली.	
	31. 9८%0 ब. 9९00 क. 9९%0 3. २०००	
	८. 'करो असावे?' हे सामण्याचा प्रयत्न	वातून होतो.
	अ. राजकीय विश्लेषण ब. राजकीय सिख्दांत क. वरु	and the second second second second second second
	९. उत्तर वर्तनवादाची संकल्पना प्रथम	The second second second second second
	अ. मार्क्स ब. डेव्हीड इस्टन क. चार्ल्स मेरियम ड.	
	१०ह्याने राज्यविहिन समाजरवनेचा सिध	
	अ. मार्क्स ब. रूसो क. प्लेटो इ. मॉन्टेस्क्यू	
	99. उत्तर वर्तनवादाची मांडणी ह्याने केली	
	अ. मार्क्स ब. चार्ल्स मेरियम क. डेव्हिड इस्टन ड.	
	03	V jai
		ite.
		And the second
	A THE A PARTY A	S Stand Cardina I

A STI Nagput

8133	KU GAYATRI RAJKUMAR HAJARE	40	ADV.LEAR.		100.00	10000	0 2021		7
8134	KU SAKSHEE MAROTI PADOLE	40	ADV.LEAR.	-		t	-	1	+
8135	KU PRATIKSHA RAJENDRA PAL	40	ADVLEAR.			1			1
8140	KU SHIVANI RAVINDRA AHIRKAR	28	Slow	36	Alecon	10	1		-
8141	KU NEHA AJAY AHIRKAR	31	ADV.LEAR.		50	1	1000		1
8142	KU VAISHNAVI SANTOSH MESHRAM	31	ADV.LEAR.	(15	1	-		1
8143	KU SAKSHEE KAWALU CHATTE	28	Slow	39	A84.6002		1		1
8153	KU KAJAL RAMAJI BHAKARE	36	ADV.LEAR.			1	1.00		1
\$158	MR RAJ HARIDAS NAGOSE	34	ADV.LEAR.	E		1			-
8162	KU SHRAVANI DILIP CHATTE	36	ADV.LEAR.	-	1	1			-
8163	KU NANDINI TUKADYADAS CHATTE	41	ADV LEAR	-				-	-
\$164	KU PUJA PARMESHWAR BALBUDHE	33	ADV LEAR.					-	-
\$170	MR NITESH VILAS BOTULE	31	ADV LEAR.			i area			-
8171	MR BADAL DNYANESHWAR DESHMUKH	20	Slow	ABSENT					1
8173	KU UNNATI VINOD MATE	ABSENT	ABSENT	ABSENT			1	The second second	1
8180	MR PAVAN VILAS GHOTEKAR	32	ADV.LEAR.			-	1.05	1 1 1 1 1 1	
8181	MR MANOJ DILIP CHANODE	24	Slow Learner	ABSENT				1-23.33	
8182	KU KAJAL DHANRAJ WADHAI	ABSENT	ABSENT	ABSENT	17.50				
8185	KU SHRUTI SHANKAR TITANG	32	ADVIEAR.			-	1000		-
\$1\$1	KU MAYURI UMAKANT ROBANKAR	40	ADVIEAR	-	-		1000	-	
\$151	KU MAYURI UMAKANT ROBANKAR	40	ADV LEAR	-			1	auto interest]

6

मिवापूर महाविद्यालय मिवापूर रात्र: २०२२ -२०२३ राज्यशास्त्र विभाग अभ्यासात मागे असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी (Slow Learners)आयोजित खेलेल्या १९ अतिरीवत वर्गाची शिकवणी पुर्ण झाल्यानंतर खांसाठी (Slow Learners) जात्मापत स्वासंबंधीची चावणी परिका त्यांच्यात झालेल्या सुधारणा तपासण्यासंबंधीची चावणी परिका त्यांच्यात झालेल्या सुधारणा तपासण्यासंबंधीची चावणी परिका (Progress Report of second test examination conducted on 15/10/2022 to test impr PROGRESS REPORT OF SECOND TEST CONDUCTED ON 15/10/2022 Score II Test Id. No. Name of the student Remark Score I Test Score III Test Remark Final Remark Remark 13/09/2022 38 8091 KU NIKITA MANOHAR TIDAKE ADV.LEAR. ABSENT ABSENT 8098 KU SITTI VASANTA VAIDYA ABSENT 8103 KU PRAJWALI PRADIP VAIDYA ADVLEAR 42 -ADVLEAR. 8106 KU RENUKA ABHAY WADHAI 39 8107 MR PRAVIN HARICHANDRA MULE ADV.LEAR. 134 ADV.LEAR ----8108 KU KARISHMA ASHOK SHENDE 36 8111 KU TEJASWINI DIPAK GHARAT ADV.LEAR. 40 8112 KU LAXMI DHANRAJ FOPSE ADV.LEAR. 47 -8113 KU KOMAE LAXMAN WAGH 47 ADV.LEAR. -----8114 KU SALOBAR SAJIDKHAN PATHAN ADV LEAR 10 -8127 KU NIKHAT SHAKIL SHEIKH ADV.LEAR. 34 -8132 KU AACHAL ANKUSH NANHE 36 ADV.LEAR. -Deut in 1

			Constant of the	A Street				In.	245
1347	KU PRATIKSHA PURUSHOTTAM MARATHE	22	Slow Learner	35	ndu-lana		E.M.SV		
297	KU AISHWARYA SHIWAR SAHARE	ABSENT	ABSENT	ABSENT		16-AL		2 10-01-	1
\$292	KU NAMRATA NILKANTH GAWANDE	43	ADV.LEAR.						
8289	KU SHAHINA AJGAR SHEIKH	38	ADV.LEAR.		C. T. C.	1	1		
8284	MR NAGESHWAR SHAMRAO BAREKAR	36	ADV.LEAR.				1		
\$283	MR NAGESHWAR BABAN TAMBE	34	ADV.LEAR.	-			244.14	- Constanting	
1280	MR ROHAN SHALIKRAM KAMDI	ABSENT	ABSENT	ABSENT	1000				
8274	KU VAISHNAVI DEVIDAS JUMDE	44	ADV.LEAR.				1		
8267	KU ACHAL JAGDISH PYADALWAR'	42	ADVIEAR.				10.00	- main	
8266	KU RENUKA SANJAYRAO NAGOSE	30	ADVLEAR						
1262	KU TANNU SURYABHAN DHOTE	41	ADV.LEAR.			STILL R	12 3	-	
\$253	MR PRASHANT SANDIP KOLHE	ABSENT	ABSENT	ABSENT		AVE.		1-201	
1244	MR SURAJ SHRIHARI THAKABE	31	ADV.LEAR.	****	A sales			Call a	E.
1243	KU DIMPAL KESHAV SHENDRE	36	ADV.LEAR.	tran	A.	The		1	
8237	KU PUNAM BHAGWAT TITARMARE	31	ADV.LEAR.		fo			15.5215	
1236	MR ABHISHEK HARICHAND BALBUDHE	ABSENT	ABSENT	ABSENT	1X	No.	SERIE		-
1235	MR JAY RAJU BALBUDHE	ABSENT	ABSENT	ABSENT	1	de		-	11.1.1
8234	MR MANISH NAMDEV DAHARE	ABSENT	ABSENT	ABSENT	-	1			
233	MR CHETAN VIRENDRA GAYDHANE	ABSENT	ABSENT	ABSENT	1.1	1 1	1	12	
230	KU TANUJA BHIMRAO DHANVIJAY	42	ADVLEAR			-		1-11-5	n i
185	KU SANJIVANI JAGDISH KEWAT	30	ADVLEAR.		1	122 22	192500	No.	201

B325 MR PRATIK PRAKASH DHANKIRKAR ABSENT ABSENT ABSENT 8344 KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVUAY ABSENT ABSENT ABSENT 8370 MR GAURAO DEORAM MADAVI 30 ADV.LEAR	8319	KU JAYSHRI GHANSHYAM KOLHE	37	ADV.LEAR		T		1	T	-
R340 RU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY ABSENT ABSENT ABSENT 8390 MR GAURAO DEORAM MADAVI 30 ADV.LEAR	8325	MR PRATIK PRAKASH DHANORKAR	ARCENT	APCENT	IBUENT	-	-			
8390 MR GAURAO DEORAM MADAVI 30 ADV.LEAR	8349	KU DEEPA TUILSHIDAS DHANVIJAY			COLLONG LOCK		1	2.7.9%		
8391 KU SANJIVANI NARENDRA SHRIRAME 32 ADV.LEAR 8401 MR GAURAV DOMESHWAR ABSENT ABSENT ABSENT 8406 KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME 31 ADV.LEAR 8409 KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME 31 ADV.LEAR 8422 MR RAHI E MADHUKAR WANY 20 Slow ABSENT 8439 KU SAMIKSHA SANTOSH 18 Loarner 8439 KU GHEMESHWARI TRY AMBAK 16 Slow ABSENT 8433 KU GHEMESHWARI TRY AMBAK 16 Slow ABSENT 8443 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT 8443 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	8390	MR GAURAO DEORAM MADAVI	C. Contraction	- Southerness of the		1000	1	0		
8401 MR GAURAV DOMESHWAR ABSENT ABSENT ABSENT 8401 KURZEKAR ABSENT ABSENT ABSENT 8409 KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME 31 ADV.LEAR.	8391	and the second se		A MANAGER STOR	1 annie 1		Nº			
8409 KU SUHANI RAVINDRA SHRIRAME 31 ADV LEAR. 8428 MR RAHH E MADHRIKAR WANY 20 Slow Learner ABSENT 8430 KU SAMIKSHA SANTOSH CHOUDHARI 18 Slow Learner 33 Adv Luston, 8433 KU GHEMESHWARI TRY AMBAK 16 Slow Learner ABSENT 8443 KU SHRITI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT MR SACHIN PRAKASHINGALE ABSENT ABSENT TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	8401	MR GAURAV DOMESHWAR			Derich and	S	ag -			
Image: State of the state o	8409		31	ADVLEAR		11	-			
8430 KU SAMIKSHA SANTOSH 18 Slow 33 Adv. Luczow, 6433 KU GHEMESHIWARI TRYAMBAK 16 Slow ABSENT 6433 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT Learner 8443 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT 8443 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT MR SACHIN PRAKASH INGALE ABSENT ABSENT TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	8428	MR RAHI'L MADHUKAR WANI	20	1	ABSENT	()				-
S433 KU GHEMESHWARI TRYAMBAK 16 Slow ABSENT CHAUDHARI CHAUDHARI 16 Slow Learner MR SACHIN PRAKASH INGALE ABSENT ABSENT ABSENT MR SACHIN PRAKASH INGALE ABSENT ABSENT ABSENT TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	8430		18	Slow	33	Adv Lang				-
8443 KU SHRUTI ASHOK WASNIK ABSENT ABSENT ABSENT MR SACHIN PRAKASH INGALE ABSENT ABSENT ABSENT TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	433	KU GHEMESHWARI TRY AMBAK CHAUDHARI	16	Slow	ABSENT					
TOTAL STUDENTS PRESENT 50 TOTAL STUDENTS ABSENT 15 TOTAL 65 04	1443	KU SHRUTI ASHOK WASNIK	ABSENT	and the second se	ABSENT				-	
TOTAL STUDENTS ABSENT 15	-	MR SACHIN PRAKASH INGALE	ABSENT	ABSENT	ABSENT		1000	71	1	
TOTAL 65 04		TOTAL STUDENTS PRESENT	50	1					10000	_
		TOTAL STUDENTS ABSENT	15	Marin					1.	
Completed by Dr. Mangesh Vasantrao Kadu, Head of the department of political science Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur		TOTAL	65		04				-	200
	*	Completed by Dr. Mangesh Vasantrao	Kadu, Head	of the departm	A CONTRACTOR OF	tical science	Bhiwapur N	Nahavidy	alaya, Bhiwap	
	ate: 1	17/10/2022				Dr Mana	Delleran			
hate: 17/10/2022		0				Hea	d			
late: 17/10/2022 Dr. Martiesh V. Kadu Head Department of Political Science		and the second			vepa	tment of Po	litical Scien	te		

. 0 Dr. Mangesti V. Kadu Head Department of Political Science

6

Innurse

PRINCIPAL Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist. Nagpur

Backward Class Youth Relief Committee's

Optional Subject

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

Arts, Commerce & Science Faculties (Junior & Senior) Bhiwapur, Distt. - Nagpur (M. S.) - 441 201

Project Book प्रकल्प वही

Subject

Session . 20 . 20

जेकाल्यिक विषय

Name : <u>Puld</u>	Dinyanespector	Ikhale
Std. : 38 181 yem	Division	Roll No
University Exam. Sea	at No.:	
Subject :	Loology.	e de la companya de la
Title :	Assignment	· Martine La
Academic Year :	2022-23	and the star

Certificate

This is to Certify that Mr. / Miss. Rigg Dypaneshear Ithan

Std. B	Sc 1st pers Division:	<u>cb7</u>
Roll No	and the second	Exam Seat No.

completed his/her project work titled as

Zoology- Assignment.

under my guidance during the academic

2072 - 2.023 year Head

Department Of Zoology Bhiwapur – Mahavidyalaya Bhiwapur Dist - Nagpur (M.S.) 441201

Johnurse

Date 31-07-23 Stamp/SeaBofathe College

Backward Class Youth Relief Committee's

Optional Subject

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA Arts, Commerce & Science Faculties (Junior & Senior) Bhiwapur, Distt. - Nagpur (M. S.) - 441 201

Project Book प्रकल्प वही

Subject

Session - 20 - 20

जेकाल्यिक विषय

Name: Vanashⅇ Fulchand Gragbh	lye
Std. : BA 2402 Division 4 Sem	Roll No. 35
University Exam. Seat No. :	
Subject : English	1
Title : Assignment	
Academic Year : _ 2022 - 2023	1

Certificate

This is to Certify that Mr. / Miss. Vanashæee F: Graibhige

Std. B.A 2 year Division:

Roll No. 35 University Exam Seat No.

completed his/her project work titled as

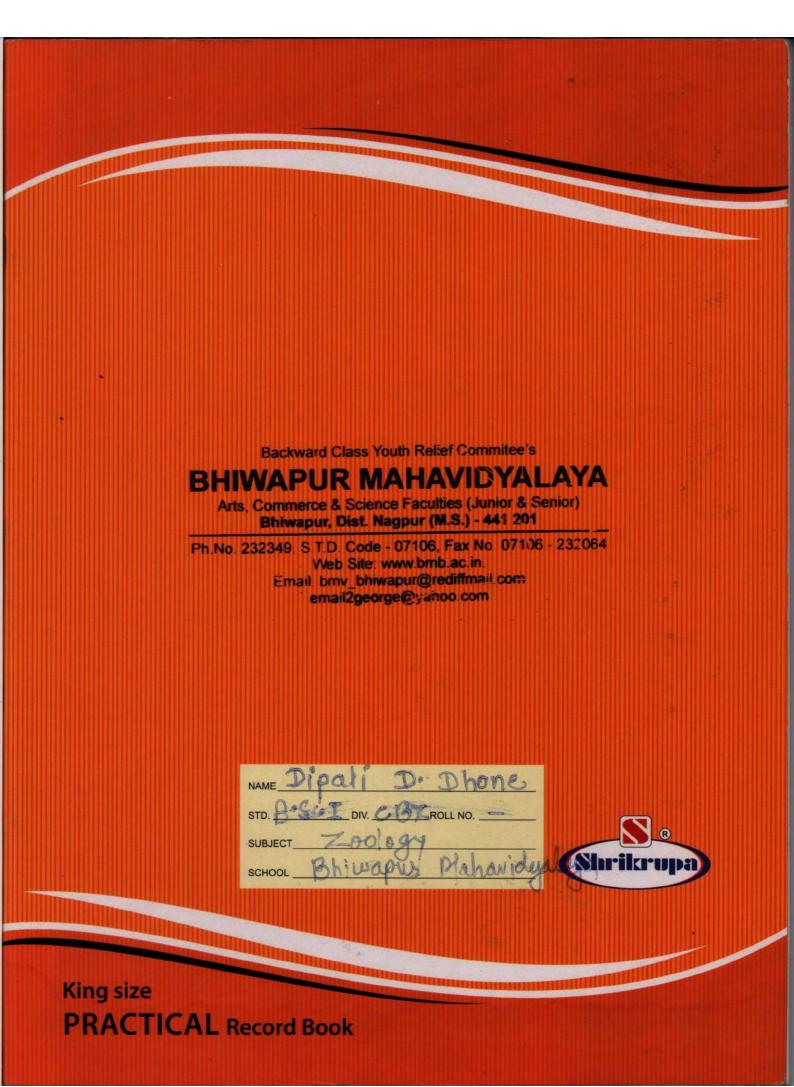
Assignments

under my guidance during the academic

year _ 2022 - 2023

Guide - S.V. Wasckar Principle

Date 04 5 2023 Stamp/Seal of the College

Class: BSC1st year Name: Dipali D phone Exam No. TT Seto Roll No .: Institution: Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapyr This is certified to be the bonafide work of the student in the Zoology. Laboratory during the academic year 20 22 - 20 23 No. of practicals certified 09 out of og Head Department Of Zoology the subject of 200logy Bhiwapu - Mahavidyalaya Bhiwapu Dist - Nagpur (M.S) 441201 Teacher In-charge mure **Examiner's Signature** Bhiwapur Mahavidyalaya. Bhiwapur Date: Institution's Rubber Stamp (N.B. : The candidate is expected to retain his/her journal till he/she passes in the subject.) 13 6) Shrikr

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA BHIWAPUR DIST. NAGPUR

Project Report on Water Analysis Assessment for Degree Students

Submitted to

Department of Chemistry Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Submitted by Student from B.SC-III

1.Rutuja Khawas

3.Deepali Ivnate

5.Dhanshree Akhare

2. Kajal Dongarwar

4. Prajakta Fendar

6. Poonam Selokar

7. Apurwa Borkute

UNDER THE GUIDANCE OF ASST. PROF. DR. ASHWINI KADU

DECLARATION

We, Rutuja Khawas, Kajal Dongarwar, Deepali Ivnate, Prajakta Fendar, Dhanshree Akhare, Poonam Selokar, Apurwa Borkute, hereby declare that the project entitled "Water Analysis Assessment for Degree Students" is submitted to Department of Chemistry, Bhiwapur Mahavidyalaya is our own work which has not been submitted in any form to any organization for award degree.

Place: Bhiwapur Date: 04/05/2023

Rm. Khaway (Name)

Signature of the Student

Bonjam Rewnat DAkhare. DAkhare. Belokar A.Bolleute.

CERTIFICATE

This is to certify that the project work entitled "Water Analysis Assessment for Degree Students" is the work done by student and submitted to Department of Chemistry, Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur, Dist. Nagpur for the partial fulfilment of the requirements for the degree of Bachelor of Science in Chemistry.

Student's Name

1.Rutuja Khawas

3.Deepali Ivnate

5.Dhanshree Akhare

2. Kajal Dongarwar

4. Prajakta Fendar

6. Poonam Selokar

7. Apurwa Borkute

mar Head

Department Of Chemistry Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur Dist.- Nagpur (M.S.) 441 201

man

Principal
 Bhiwapur Mahavidyalaya.
 Bhiwapur

ACKNOWLEDGEMENT

I wish to express my deepest sense of gratitude and obligation to my revered teacher and guide **Asst. Prof. Dr. Ashwini M. Kadu**, Department of Chemistry, Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur, Nagpur for her inspirational guidance, suggestions, constructive criticism throughout my graduate studies. I relied heavily on her professional judgment and encouragement, which benefited me immensely in carrying out this project.

I also express my sincere gratitude to **Dr. Jobi George**, Principal, Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur, Nagpur, for his encouragement and immense cooperation during my graduate studies at Bhiwapur Mahavidyalaya.

I wish to express my gratitude to my parents for sparing me to undertake this research project without any hindrances.

Students Name

1.Rutuja Khawas
 3.Deepali Ivnate
 5.Dhanshree Akhare

2. Kajal Dongarwar
 4. Prajakta Fendar
 6. Poonam Selokar

7. Apurwa Borkute

ABSTRACT

The purpose of this **Water Analysis Assessment for Degree Students** is to find out, how the water sample can test. The report starts with introduction and ends with conclusion with experiment report. The report defines the detailed information about water testing with various examples. The report also explains about the quantity of the samples and types of the samples. The Sampling Methods consists of Manual sampling, which explain the details of water testing.

The physical and chemical properties of drinking water vary. It is therefore difficult to obtain a truly representative sample. We need water for different purposes; we need water for drinking, agriculture, irrigation, swimming, fishing, etc. Water for various purposes requirements for the composition and purity, and each body of water must be tested regularly to confirm the suitability.

The types of analysis could change from simple field testing for a single analytic to laboratory. The analytical process demands sampling and sample storage since changes in composition of water do not stop once the sampling has been taken. Screeningis done to ensure that water reaches the laboratory, the same composition as it has occurred during sampling.

LIST OF CONTENTS

Sr. No	Contents	Page. No
1	Introduction	1
2	Experiments	3
3	Determination of Turbidity	4
4	Determination of pH	6
5	Determination of Hardness	8
6	Determination of Chloride	11
7	Conclusion	13
8	References	14

INTRODUCTION

Sampling:

The physical and chemical characteristics of drinking water vary from top to bottom of depth of land, as well as with time as from morning to evening. It therefore becomes difficult to obtain a truly representative sample.

Source of sample:

Sample collected from, River water, Water, Lake Wate,r Tube well and testing conducted

13th April, 2023

Fig.No.1 River water

Fig. No. 2 Lake water

Fig. No.3 Tube well Water

Sample containers:

Containers typically are made of plastic or glass, but one material may be preferred over the others. For example, silica, sodium, and boran may be leached from soft glass but not plastic, and trace levels of some pesticides and metals may absorb onto the walls of glass containers. Thus, hard glass container is preferred. For samples, containing organic compounds, do not use plastic containers expect those made of fluorinated polymers such as polytetrafluoroethylene (PTFE).

Sample Volumes:

Collect a 1 litre sample for most physical and chemical analyses. Do not use sample from the same container for multiple testing requirements (e.g., organic, inorganic, bacteriological, and microscopic examinations) because methods of collecting and handling are different for each type of test. Always collect enough sample volume in the appropriate container in order to compile with the sample handling, storage and preservation requirements.

Preservation Techniques:

To minimize the potential for volatilization or bio degradation between sampling and analysis, keep samples as cool as possible without freezing. Preferably pack samples in crushed or cubed ice or commercial ice substituent before shipment. Avoid using dry to break. Dry ice also may effect a pH change in samples. Keep composite samples cool with ice or a refrigeration system set at 4°C during compositing. Analyse samples as quickly as possible on arrival at the laboratory. If immediate analysis is not possible, preferably store at 4°C.

Experiments:

Aim: To assess the following Physico-chemical properties of water samples nearby Bhiwapur.

Objectives:

Physical Test & Chemical Test

- Colour
- Odour
- Suspended solids
- Turbidity
- pH parameters
- Total Hardness.
- Chloride

Chemical required

- Distilled water
- Buffer tablets pH values of 4.0,7.0,9.2
- EDTA,
- Ammonium chloride,
- Ammonium hydroxide,
- EBT
- Sodium chloride,
- Ethanol
- Acetic acid
- Potassium Iodide
- Sodium thiosulphate
- Starch.

Apparatus requirement

- Ph meter with electrode
- Beakers
- 100 ml standard flasks

- Funnels
- Filter papers
- Wash bottle

Methods:

1. Turbidity:

Three pin plug of the instrument was introduced into the appropriate main socket. The instrument was switched on and it was allowed to warm up for 10 to 15 minutes. The appropriate range is selected and standardize control was kept maximum. The test tube with distilled water was inserted into the cell holder and it is covered with light shield. Now set zero control was adjusted to indicate zero in the meter. The test tube containing distilled water is removed and was replaced with the test tube containing standard solution. The test tube containing the sample solution was inserted into the cell holder and the corresponding reading was noted in NTU units.

Preparation of stock standards

The particles of formation are uniform in size and shape. The stock standards prepared from the formations are accurate within 1% and stable for 6-8 weeks. The stock standard of 4000NTU is prepared as per the following procedure.

- Take 5g of reagent grade Hydrazine Sulphate and dissolve in 400 of distilled water. This is solution A.
- Next dissolve 50g of pure HexamethyleneTetramine in 400 ml of distilled water. This is solution B.
- 3) Mix solution A and B and make it upto one litre by adding distilled waterand allow this mixture to settle for 48 hours at normal room temperature.

This is a stock standard of 4000 NTU and can be used for 6-8 months to prepare working standards as per following table. Shake this solution well before making dilution.

NTU Standard	Amount of stock std.Required to make 1 lit sol.
500	125.0 ml
100	25.0 ml
50	12.5 ml
10	2.5 ml
5	1.25 ml
1	0.25 ml

Result:

The turbidity in sample water=**5.3NTU**

Determination of pH

Preparation of reagent

Standard Buffer Solutions:

They can be prepared easily by dissolving the pH powder or tablets completely in 100ml of distilled water.

pH unit of measure which describes the degree of acidity or alkalinity of a solution. It is measured on a scale of 0to 14. The term pH is derived from P the mathematical symbol of the negative logarithm, and H the chemical symbol of the Hydrogen. The formal definition of pH is the negative logarithm of the hydrogen ion activity.

pH = -log10[H+]

pH provides the needed quantitative information by expressing the degree of the activity of an acid or base in terms of hydrogen ion activity.

Fresh distilled water has a pH of 7. Acidic waters have a pH of 0to 7, whereas alkaline waters have a pH of 7 to 14. Ammonia and Lime solution have pH of about 12 where as many cool drinks, lime juice, battery, etc. have pH of less than 4. As pH is measured on a logarithmic scale, a water having a pH of 6to 10 times more acidic than the natural water, a water having a pH of 4 is 1000 times more acidic than water with pH 7 and a pH of 2 is 100000 times more acidic than apH of 7.

pH of a solution can be found easily by using pH strips (paper) or a pH meter gives very accurate values whereas pH strips gives approximate values. pH is determined by the measurement of electromotive force of a cell comprising an indicator electrode responsive to hydrogen ions (such as glass electrode) immersed in the test solution and a reference electrode is usually achieved by means of a liquid junction, which forms a part of the reference electrode. The 'emf' of this cell is immersed with pH meter. This is high impedance electrometer calibrated in terms of pH

Procedure:

Connect the pH electrode to the input socket at the front. Clean the electrode with distilled water and dry it. Dip the electrode in the 4.00 pH buffer solution which is provided. Measure the temperature of the buffer solution. Keep the TEMP. Knob at temperature of the solution. Push the pH switch. Adjust the display to 4.00 pH with the CAL knob. Now the instrument is calibrated. Wash theelectrode, dry it and put it in the solution whose pH is to be measured.

Result:

pH of the given samples=7.27

3.Determination of Hardness of water

Reagent preparation:

1. EDTA solution 0.01N:

Dissolve 3.723g of disodium salt of EDTA in distilled water to prepare 1literof solution. Store in polyethylene or Pyrex bottle.

2. Buffer solution:

Dissolve 16.9g of ammonium chloride in 143ml of concentrated ammonium hydroxide. Add 1.25g of magnesium salt of EDTA to obtain sharp change in color of indicator and dilute to 1 liter with distilled water.

3. Eri chrome Black T:

Dissolve 0.25g of EBT in 500ml alcohol or 0.5g of EBT with 100g sodiumchloride (A.R) to prepare dry powder.

Hardness is generally caused by the calcium and magnesium ions present in water.

Polyvalent ions of some other metals like strontium, iron, aluminum, zinc and manganese etc. Are also capable of precipitating the soap and thus contributing to the hardness. However, the concentration of these ions is very low in natural waters, therefore, hardness is generally measured as concentration of only calcium and magnesium which are far higher in qualities over other hardness producing ions. Calcium, and magnesium form a complex of wine red color with Erichrome black t at pH of 10.0+0.1 the EDTA has g0t a stronger affinitytowards ca++ and mg++ and, therefore by addition of EDTA, the former complex ion broken down and a new complex of blue color is formed.

Procedure:

Titration:

EDTA vs Sample Water

To pipette out 20ml of sample water into a clean conical flask. To this 5ml of buffer solution and 2drops of Eri chrome Black T indicator was added. The solution was titrated against EDTA taken in the burette. The end point was changeof color from wine red to steel blue. The titration was repeated up to concordant values.

Sr. No	Volume of std.	Burette Re	ading	Volume of	End point
	Water sample	(ml)		EDTA (ml)	
	(ml)	Initial	Final		
1	20	0	11		Change from
				11	wine red to
2	20	0	11		
					steel blue
2	20	0	11		

Where,

 $V_1 = Volume \ of \ EDTA$

 $N_1 = Normality of EDTA$

 $V_2 = Volume of sample water$

 $N_2 = Normality \, of \, sample \, water$

N

$$N_2 = \frac{V_1 N_1}{V_2}$$
$$N_2 = 5.57710^{-3}$$

Amount of hardness present in the given sample water = Normality of sample

Water X Equivalent wt. of

 $CaCO_3 X 1000$ =5.577X 10⁻³X100X1000

=577.5 mg/l

Result:

The hardness of given sample of water 577.5 mg/l

Determination of Chlorides:

Reagent preparations:

1) Silver Nitrate 0.02N:

Dissolve 3.4 g of dried silver nitrate in distilled water to make 1liter of the solution and keep in a dark bottle.

2) Potassium chromate 5%:

Dissolve 5 g of potassium chromate in 100 ml distilled water.

3) Sodium chloride 0.0141N:

Dissolve 4.121 g of anhydrous Sodium chloride in 250 mldistilled water

Silver nitrate reacts with chloride to form very slightly soluble white precipitate of AgCl₂. At the and point when all the chloride get precipitated, freesilver ions react with chromate to form silver chromate of reddish brown color.

Procedure:

Titration:

Sample Water Vs Silver Nitrate

20 ml of sample water pipette out into a clean conical flask. One drop of potassium dichromate was added as a indicator. The solution turns yellow in color. The solution was titrated against silver nitrate taken in the burette. The end point was the change of yellow color into reddish brown color. Titration was repeated up to its concordant values.

S.NO	Volume of	Burette reading		Volume of	End point
	samplewater	(ml)		silver Nitrate	
	(ml)	Initial	Final	(ml)	
1	2	0	2.5		Yellow colorto
	0			2.5	reddish
2	2 0	0	2.5		brown

Where,

V₁ = Volume of Silver Nitrate

 $N_1 = Normality \ of \ Silver \ Nitrate$

 $V_2 = Volume of Sample Water$

 $N_2 = Normality of sample water$

$$V_1 N_1 = V_2 N_2$$

$$N_2 = \frac{V_1 N_1}{V_2}$$

=0.00537 N

Amount of chloride present in the given sample of water =0.033 N Normality

of sample water X Equivalent weight of silver nitrate X 1000

=0.00537X39.5X1000

=212.043 mg/l

Result:

The amount of chloride present in the given sample of water=212.043 mg/l

CONCLUSION

Sr.NO	PARAMETER	DESIRABLE	MAXIMUM	OBSERVED
		LIMIT	PERMISSIBLE	VALUE
			LIMIT	
1	Color	5	25	-
2	Odour	Unobjectable	Unobjectable	-
3	Taste	Agreeable	Agreeable	Agreeable
4	Turbidity (NTU)	5	10	5.3
5	pH value	6.5 - 8.5	No relaxation	6.77
6	Total Hardness	300	600	577.5
7	Chlorides	250	1000	212.45

REFERENCES

- 1. IS 3025 (part 10)-1984 Methods of sampling and test (physically and chemical) for water and water- Turbidity.
- 2. IS 3025 (part 11)-1983 Methods of sampling and test (Physical and chemical) for water and waste water- pH value.
- 3. IS 3025 (part 21)-1983 Methods of sampling and test (physical and chemical) forwater and waste water –Total hardness
- 4. IS 3025 (part 32)-1988 Methods of sampling and test (physical and chemical) for water and waste water- Chloride

SAMPLE COPY OF PROJECT REPORT

बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमिटी,नागपूर द्वारा संचालित

भिवापूर महाविद्यालय

भिवापूर जि. नागपूर

लघुशोषप्रबंध शिर्षक ''इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व''

:-संशोधक विद्यार्थी:-

बी.ए.भाग ३ इतिहास विषयाचे विद्यार्थी

मार्गदर्शक

प्रा. डॉ. मोतीराज रा. चव्हाण इतिहास विभागप्रमुख भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर

वर्ष- २०२२-२३

संशोधकाचे प्रतिज्ञापत्र

आम्ही प्रतिज्ञा करतो की, ''इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व'' हे शोधप्रबंध आम्ही बी.ए.भाग ३, इतिहास विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी स्वतः तयार केला आहे. हा लघुशोधप्रबंध आम्ही, प्रा. डॉ. मोतीराज रा. चव्हाण, इतिहास विभागप्रमुख यांच्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केलेला आहे. आम्ही घोषित करतो की, हा प्रबंध स्वतंत्र असून या संशोधनातील कुठलाही भाग यापूर्वी कधीही वा अन्य कोणत्याही ठिकाणी सादर केलेला नाही.

नागपूर

दि. ३०/१२/२०२३

:-संशोधक विद्यार्थी:-

9) पल्लवी आर. भोयर मिया
२) शुभांगी ए. पांडव पिप्पि
३) लता ए. बागडे उप्टि
४) कोमल आर. डडमल
४) साहिन एस. शेख Shelin Shelin

६) प्रलय पी. कालारकर ७) जान्वी आर. पिंपळकर सिल्लि ८) प्रकाश आर. पार्टील द) वैशाली डी. कारमोरे परित्र आवेग्ड १०) स्नेहल के. शेंडे 🚿

मार्गदर्शकाचे प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, ''इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व'' हा शोधप्रबंध बी.ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या विद्यार्थ्यानी माझ्या मार्गदर्शनाखाली पूर्ण केला आहे.

प्रस्तुत शोधप्रबंध सर्व दृष्टीने परिपूर्ण असून संशोधनकर्त्याने अथक परिश्रम घेवून या शोधप्रबंधाची उभारणी केलेली आहे. माझ्या माहितीप्रमाणे प्रस्तूत प्रबंधाचा कुठलाही भाग यापूर्वी कधीही, कुठेही व कोणत्याही प्रशिक्षणाकरीता सादर झालेला नाही.

करिता प्रमाणपत्र देत आहे.

नागपूर दि. ३०/०४/२०२३

meherhon.

मार्गदर्शक प्रा. डॉ. मोतीराज रा. चव्हाण भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर

प्राचार्याचे प्रमाणपत्र

मी प्रमाणित करतो की, बी.ए. भाग ३ इतिहास विषयाच्या विद्यार्थ्यांनी ''इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व " या विषयावर परिश्रमपुर्वक अभ्यास केल्यानंतर त्यांच्या प्रामाणिक संशोधन कार्यातून हा लघु शोधप्रबंध साकार झालेला आहे. या लघुशोध प्रबंधामध्ये प्रस्तुत अध्ययन विषयाचा अभ्यास स्वतंत्रपणे व तटस्थपणे करण्यात आलेला आहे. याचा मला पुर्ण विश्वास आहे.

এমত জ আয়ালক। সমূহত ২০০০ চনত ও ব্যক্ষিপালা ভটাবহুৰ প্ৰকৃত

Dommance

दिनांक :-३०/०४/२०२३

प्राचार्य भिवापूर महाविद्यालय,भिवापूर जि. नागपूर संशोधन ही सहजासहजी पूर्ण न होणारी अखंड अशी प्रक्रिया आहे. जी संशोधकाच्या अथक प्रयत्नाने पूर्ण तर होतेच परंतू इतरांच्या सहकार्याशिवाय संशोधकाचे प्रयत्न पूर्ण होणे कधिच शक्य नसते. अशा सहायभूत घटकांचा ऋणनिर्देश केला नाही तर स्वतःवरील ऋणाचा बोझा कधीही फेडता येणार नाही. 'इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व' या विषयावर संशोधनाचे कार्य सुरू करतांना प्रथम आमचे मार्गदर्शक प्रा. डॉ. मोतीराज रामदास चव्हाण भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर, प्रा. डॉ. सुनिल कृष्णराव शिंदे सरांनी वेळोवेळी केलेल्या सुचना व प्रोत्साहनामुळे आम्ही संशोधनाच्या कार्याला योग्य दिशा देवू शकलो.

निवड केलेल्या संशोधन विषयावर संशोधन सुरू करण्यापुर्वी ज्यांनी आम्हांला संशोधन विषयाचे स्वरूप समजावून सांगण्यासोबतच संशोधनातील अनेक बारीक दुवे आणि संशोधन विषयाशी संबंधित माहिती संकलित करण्यासाठी मदत केली. संशोधन करतांना संशोधनासाठी प्रशिक्षणासाठी आणि संशोधनासाठी प्रेरीत करणारे आमच्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी दिलेल्या अमुल्य सहकार्यामुळे हे संशोधन कार्य पुर्णत्वास जावू शकले त्यामुळे आंम्ही त्याचाही शतःश ऋणी आहे.

शेवटी हा शोधनिबंध पूर्णत्वास नेण्यास प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षरीत्या संहायभूत झालेल्या ज्यांचा निर्देश या ठिकाणी झाला नसेल त्यांचीही ही मी ऋणी आहे.

दिनांक :- ३०/०४/२०२३

:-संशोधक विद्यार्थी:-बी.ए. भाग ३ इतिहास विषयाचे विद्यार्थी

अनुक्रमणिका

ऋणनिर्देश

अनुक्रमणिका
 पृष्ठ क्रमांक

प्रकरण. ३) संशोधन पद्धती
 ०८ ते १२

प्रकरण. ४) माहितीचे विश्लेषण व निर्वचन
 १३ ते ३८

प्रकरण. ५) सारांश, निष्कर्श आणि उपाययोजना ३९ ते ४५

परीशिष्ठे

प्रकरण. 9) प्रस्तावना
 ०१ ते ०४

and the test of the start in an other

०५ ते ०७

४६

तपशिल (अ)

शिर्षक- ''इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व''

प्रशिक्षणार्थ्याचे प्रमाणपत्र

मार्गदर्शकाचे प्रमाणपत्र

प्राचार्याचे प्रमाणपत्र

प्रकरण. २) संशोधनाचा आढावा

संदर्भग्रंथसूची

प्रकरण पहिले प्रस्तावना

अतिप्राचीन काळापासून प्रवास ही मनुष्य प्राण्यांची सहज प्रवृत्ती आहे. रोजच्या दैनंदिन जीवनापेक्षा काहीतरी वेगळे कुठे तरी जाणे रोजच्या दैनंदिन जीवनाला माणूस कंटाळतो. मुड मनाला विरंगुळा मिळण्यासाठी तो फ्रेश राहण्यासाठी प्रवासाला जातो. प्रवास म्हणजे नित्य नवा सहवास मानवाला नेहमीच आपल्या भुतकाळातील ऐतिहासिक धटना ऐतिहासिक स्मारके, मंदिरे, सजावट वगैरे तसेच किल्ले, गुहा, लोणी, इ. विषयाचे कुतुहल वाटत असते. भुतकाळात जे जे धडून गेले आहे ते ते जाणून धेण्याची उत्सुकता व उत्कंठा मानवास असते. मानवाच्या ती नैसर्गिक सहज प्रवृत्ती आहे.

ऐतिहासिक स्थळे स्मारके विविध प्राचीन वस्तू व वास्तू पहाव्यात त्यांचा अभ्यास करावा. त्यांची भेट घ्यावी. असे त्यांना वाटते. म्हणून मनुष्य ऐतिहासिक स्थळांना भेटी देण्यासाठी प्रवास करतो. त्याच्या एक किंवा अनेक हेतूंनी केलेल्या प्रवासांना पर्यटन म्हणतात. जी व्यक्ती असा प्रवास करते त्या व्यक्तीस पर्यटक म्हणतात.

पर्यटक जेव्हा त्याने निश्चित केलेल्या ठिकाणाकडे जावयास निघतो आणि तेथून तो मुळ ठिकाणी परत येतो या दरम्यान जो कालावधी जातो त्यास पर्यटन म्हणतात. प्रवासात श्रेष्ठस्थान असलेले पर्यटन महत्वाचे आहे. ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, आर्थिक व राजकीय अशा विविध धकांचा संयुक्त गतिशील असतो. पण वास्तव्य स्थिर असते. पर्यटनात पर्यटकांचे स्थलांतर हे अल्पकाळासाठी असते.

• पर्यटनाची आवश्यकता :-

पूर्वीच्या काळातील प्रवासाची संकल्पना व आजची संकल्पना यात फरक आहे. पूर्वीच्या काळी प्रवासाचा उद्देश शोध धेणे, व्यापार करणे व धार्मिक स्थळांना भेटी देणे हा होता.

आज पर्यटनाची व्याख्या बदलती आहे. आनंद मिळविण्यासाठी मनोरंजनासाठी विरंगुळा मिळण्यासाठी माणूस प्रवास करतो. दैनंदिन जीवनात काहीतरी बदल व्हावा असे प्रत्येकास वाटते. म्हणून माणूस प्रवासास जातो.

पर्यटन ही ऐच्छिक क्रिया आहे. त्यामध्ये श्रेष्ठस्थान आहे. पर्यटनात प्रवासी हा केंद्रबिंदू असतो. युरोपियन पर्यटकांनी पर्यटनाचे प्रकार पाडले देशांतर्गत विदेशातील पर्यटन, धार्मिक, शैक्षणिक व वैद्यकिय पर्यटन.

पर्यटनात आपण आपल्या देशातील प्रेक्षणीय स्थळांना भेटी देतो. विदेशी पर्यटनात बाहेरील देशातील पर्यटक आपल्या देशात व आपल्या देशातील पर्यटक बाहेरील देशात जातात. धार्मिक प्रवृत्तीचे लोक धार्मिक स्थळांना भेटी देतात तर विद्यार्थी शैक्षणिक पर्यटन करतात. एखादया विषयाची क्षेत्र भेट म्हणता येईल.

- पर्यटनाच्या व्याख्या :-
- 9) ''पर्यटन म्हणजे असा एक आर्थिक कार्यक्रम की, ज्यात लोकांचा प्रत्यक्ष देशांतर्गत किंवा परदेशी प्रवेश, वास्तव्य, भ्रमंती व हालचाल यांच्याशी संबंध आहे.
- २) ''पर्यटन म्हणजे लोकांनी त्यांच्या कायम राहत्या स्थानापासून व काही अंतरावरील ठिकाणी अल्पकाळासाठी केलेले स्थलांतर होय. हे स्थलांतर व्यवसाय, संशोधन, मनोरंजन व ऐषआराम वगैरे कोणत्याही कारणाने केलेले असते."

- पर्यटनाचे प्रकार :-
- 9) देशांतर्गत पयर्टन :- यामध्ये त्या त्या देशातील पर्यटक आपल्या देशांतर्गत पर्यटन स्थळांना भेटी देतात.
- २) विदेशी पर्यटन :- यामध्ये धार्मिक स्थळांना भेटी देणारे देशी- विदेशी पर्यटक येतात.
- धार्मिक पर्यटन :- यामध्ये धार्मिक स्थळांना भेटी देणारे देशी-विदेशी पर्यटक येतात.
- शैक्षणिक पर्यटन :- शैक्षणिक स्थळे, अभ्यास भेटी, उदयोग शिक्षण संस्था, संशोधन केंद्र भेटीचे पर्यटन यामध्ये येते.
- ५) वैदयकिय पर्यटन :- वैद्यकिय उपचार, पारंपारिक उपचार, नैसर्गिक उपचारासाठी केले जाणारे विविध शहरात देशांतर्गत पर्यटन यामध्ये मोडते. पर्यटनाचे स्वरुप व व्याप्ती :-

स्वरुप :- पर्यटनाचे स्वरुप हे परिवर्तनशील आहे. विसाव्या शतकाच्या मध्यापासून पर्यटनाकडे आधुनिक उदयोग म्हणून पाहिले जात आहे. प्रारंभी पर्यटनाचे क्षेत्र हे श्रीमंतांपुरते मर्यादित होते. देश - विदेशांतील सौंदर्यस्थळे, ऐतिहासिक स्थळे व स्मारके पाहून आनंद मिळवणे हा उद्देश होता. पण अलिकडे पर्यटनाची पार्श्वभूमी व उद्देश भिन्न आहेत. सर्वसाधारण आर्थिक परिस्थिती असलेले लोकसुध्दा पर्यटन करतात. गेल्या दशकापासून पर्यटनाचे 'लोकशाहीकरण' सुरु झाले आहे. विविध खुळ, स्पर्धा उदा. धोडदौड, नौकानयन, पर्वतारोहण, बर्फावरील धसरगुंडी इ. चा आनंद सामान्य मनुष्यसुध्दा धेऊ लागला आहे. त्यामुळे पर्यटकांची संख्या प्रचंड प्रमाणात वाढत आहे. विषयकाळात पर्यटनाच्या स्वरुपात काळाप्रमाणे बदल धडून येईल, कारण पर्यटनाचे स्वरुप हे परिवर्तनशील आहे. व्याप्ती :- पर्यटनामुळे आर्थिक प्राप्ती होतेच पण त्याच्या विकासाबरोबर रोजगाराची संघी उपलब्ध होते. त्यामुळे पर्यटनाची व्याप्ती वाढत आहे. २० व्या शतकाच्या उत्तरार्धापासून पर्यटनाची व्याप्ती झपाटयाने वाढत गेली. वाहतुकीच्या जलद सोई, दरडोई उत्पन्नातील वाढ, पर्यटन सुविधांचा विकास पर्यनाचे लोकशाहीकरण, सामूहिक पर्यटन, यामुळे तसेच वाहतुकीची साधने, रस्ते, निवासाच्या सुविधा, हॉटेल्स, फोटोग्राफस, गाईड्स, व्यापार, स्थानिक हस्तकला व्यवसाय इ. चा विकास झपाट्याने होऊन पर्यटनाची व्याप्ती दिवसेंदिवस विस्तारित आहे. पर्यटन हे स्वतंत्र उदयोग क्षेत्र झाले आहे. यामध्ये स्वयंरोजगार व रोजगार संधी विपुल आहेत. गोवा, केरळ, राजस्थान, जम्मु काश्मिर इ. राज्याच्या उत्पन्नचा मोठा स्त्रोत पर्यटनच आहे.

्रिक सेक्सेस सीम्याच्या १९४ ण वासी (MUR) सेक्सेसी स्टेस्ट्रेसी

प्रकरण दुसरे संशोधनाचा आढावा

कोणत्याही विषयावर संशोधनाला सुरवात करण्यापुर्वी आपल्या विषयाशी संबंधित पूर्वसंशोधन साहित्याचा आढावा घेणे, साहित्याचे अवलोकन करणे गरजेचे आहे. संबंधित साहित्याच्या अभ्यासातूनच संशोधनासाठी निवडलेल्या विषयाचे महत्व स्पष्ट होते. साहित्य अवलोकन केल्यानंतर त्याची मांडणी करणे महत्वाचे आहे. संबंधित विषयावर साहित्य निर्मिती झाली आहे कां? याचाही अभ्यास संशोधन साहित्याचा आढावा घेतांना करण्यात येतो. तसेच विषयाशी संबंधित सहित्यावर आधारित विविध स्तरावर अध्ययन झाले आहे काय? झाले असल्यास संशोधनाची उद्दिष्टे कोणती होती, गृहितके कशी निश्चित केली होती आणि कोणते निष्कर्ष प्राप्त झाले यांचे अध्ययन करणे गरजेचे आहे. यातून निवडलेल्या विषयाच्या ज्या घटकांवर अभ्यास झालेला नाही त्यावर अभ्यास करण्यासाठी विषयाच्या निवड करण्यात आली आहे.

पूर्व संशोधन साहित्याच्या अवलोकनामुळे एखाद्या संशोधनाची पुनरावृत्ती होत नाही. पूर्व संशोधनापासून सध्याच्या संशोधनापर्यंत किती अंतर पडले आहे. याची कल्पना येते. तसेच पूर्व संशोधनामध्ये कोणती संशोधन पध्दती वापरली याचेही ज्ञान प्राप्त होते.

प्रस्तुत संशोधनात संशोधनकर्त्याने काही पुस्तके, संशोधन प्रबंध, संशोधनपर निबंध, लेख, वृत्तपत्रातील विषयाशी संबंधीत लेख, वेबसाईटवरून माहिती

इत्यादीचे अवलोकन करून त्यावर संक्षिप्त प्रकाश टाकण्याचा प्रयत्न केला आहे. त्या सर्व संशोधनाचे स्वरूप व सारांश थोडक्यात पुढीलप्रमाणे.

'इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व' या शोधनिबंधाचे विश्लेषणात्मक अध्ययन व संशोधन करण्यासाठी संशोधनकर्त्याला प्रस्तुत विषयाच्या संबंधित साधनांची जुळवाजूळव करावी लागली. या विषयाची साधने संशोधकर्त्याने अनेक ठिकाणाहून प्राप्त केली. त्या साधनात प्राथमिक व दुचयम साधनांचा अंतर्भाव आहे.

प्रस्तूत संशोधन विषयाचा अभ्यासाकरीता स.म.गर्गे लिखित इतिहासाची सावने- एक शोधयात्रा, सदाशिव आठवले यांचे इतिहासाचे तत्वज्ञान, कृ. वा. वळसंगकर यांचे इतिहास स्वरूप व अभ्यास, डॉ. शांता कोठेकर यांचे इतिहास तत्र आणि तत्वज्ञान, यशोधरा भोसले यांचे पर्यटनाचे पैलू, विष्ठल धारपूरे यांचे पर्यटन भूगोल, शां. भ. देव यांचे पुरातत्वविद्या, प्रा. के धाणेकर यांचा सादस हाद्रीची भटकंती किल्ल्यांची, प्रमोद मांढे यांचा गढ किल्ले महाराष्ट्राचे, पांडुरंग पटणकर यांचे चला सहलीला, मिलींद गुणाजी यांचे गुढरम्य महाराष्ट्र, डॉ. ब्रह्मानंद देशपांडे लिखित अजिंठा वेरुळ, औरंगाबाद डॉ. मिलींद गुणाजी यांचे चाला माझ्या गोव्याला, इत्यादी महत्वपूर्ण ग्रंथाचा उपयोग झाला. ह्यामध्ये मंशोधनाच्या दृष्टीने पुढील ग्रंथ महत्वपूर्ण ठरले.

5) इतिहासाची साधने - एक शोधयात्रा

स.म.गर्गे यांनी लिहीलेल्या इतिहासाची साघने - एक शोधयात्रा या ग्रंथाचा महत्वपूर्ण उपयोग प्रस्तूत संशोधन कार्य करतांना झालेला आहे. प्रस्तूत ग्रंथामधूनच इतिहासाचा अभ्यास करण्याची साधने कोणती आहेत. त्याचा संशोधनासाठी कसा

वापर करता येईल याची माहिती घेवून प्रस्तूत संशोधनासाठी इतिहासाच्या साधनांचा वापर करण्यात आला.

२) इतिहास स्वरूप व अभ्यास

कृ. वा. वळसंगकर यांनी लिहिलेल्या इतिहास स्वरूप व अभ्यास या पुस्तकामध्ये इतिहासाचे स्वरूप आणि इतिहासाचा अभ्यास करण्याच्या विविध पध्दर्तीचा अभ्यास प्रस्तुत विषयावरील संशोधन कार्य करतांना करण्यात आलेला आहे.

३) इतिहास तंत्र आणि तत्वज्ञान

डॉ. शांता कोठेकर यांच्या इतिहास तंत्र आणि तत्वज्ञान या ग्रथांचा उपयोग प्रस्तुत संशोधन कार्यासाठी झालेला आहे. प्रस्तूत ग्रंथातून इतिहासाच्या अभ्यासाची तंत्रे कोणती आहेत? त्याचा विद्यार्थ्यांना शिकवितांना कसा उपयोग करता येईल याची सविस्तर माहिती दिलेली आहे. या माहितीचा प्रस्तुत संशोधनासाठी उपयोग करण्यात आलेला आहे.

४) पर्यटनभूगोल

विठ्ठल धारपूरे लिखित पर्यटन भूगोल या पुस्तकातून पर्यटन म्हणजे काय? पर्यटनाची आवश्यकता, भारतातील विविध पर्यटन स्थळे, महाराष्ट्रातील पर्यटन स्थळे, किल्ले, लेण्या, इत्यादीचा सविस्तर अभ्यास केलेला आहे. त्याचा संशोधनासाठी उपयोग झाला.

प्रकरण तीसरे संशोधन पध्दती

शास्त्रीय पद्धतीचे स्वरूप समजून घेतल्याशिवाय संशोधनाचे स्वरूप आणि जनव याचे नीट आकलन होत नाही. म्हणून सरळ व सोप्या शब्दामध्ये जोवनाचा अर्थ शास्त्रीय भाषेत सांगावयाचे झाल्यास असे म्हणता येईल की, जोवन हा शास्त्रीय पद्धतीचा अवलंब करून व्यावहारिक अशा प्रश्नांची उत्तरे जेहन काढण्याचा प्रयत्न करतो. संशोधनाचा सरळ व सोपा अर्थ पुन्हा पुन्हा शोध जना होतो. अनुभव कक्षेत येणाऱ्या घटनांबद्दल कां? कसे? व काय? या पद्धतीचा तर्कशुध्द उत्तरे मिळण्याची शक्यता वाढावी याच उद्देशाने जिल्ल्याची टेव नाही" हा मुद्दा स्पष्ट करतांना पियर्सन म्हणतात, "शास्त्राच्या सर्व बाह्याची ठेव नाही" हा मुद्दा स्पष्ट करतांना पियर्सन म्हणतात, "शास्त्राच्या सर्व बाह्याची शास्त्रीय पध्दत एकच आहे. तर्कशुध्द विचार करणाऱ्या व्यक्तिकडून बायरती जाणारी अशी ती पध्दत आहे. अध्ययन विषयांच्या साम्यात नव्हे तर बाह्याची समरूपतेतच सर्व शास्त्रांचे साम्य प्रतिबिंबित होते."

आज संशोधनाची देशाला गरज आहे. परंतु पाहिजे त्या प्रमाणात संशोधन के नाही. म्हणजे आजची शिक्षण प्रणाली ही संशोधनात्मक असली पाहिजे. देशाच्या संशोधन क्षेत्रात चांगल्या व दर्जेदार युवा संशोधकांची कमतरता आहे. जम्मे माजी राष्ट्रपती डॉ. अब्दुल कलाम यांनी म्हटले होते.

साधारणतः कोणत्याही विषयाच्या सखोल व चिकित्सक अभ्यासाला संशोधन असे म्हणतात. एन्सायक्लोपीडीया ऑफ सोोशल सायन्सेस नुसार विविध प्रकारचे विषय आणि परिकल्पनांचा, विस्तार सत्यान्वेशन म्हणजे संशोधन होय. इतिहास संशोधनात नवीन वस्तुस्थिती तपासून त्याची क्रमबध्द मांडणी करावी लागते. शिवाय इतिहास संशोधनात त्या विषयाचे मूलभूत संशोधन, विषयातील नाविन्य आणि विषयाची उपयोगीता या तीन गोष्टी फार महत्वाच्या आहेत.

- संशोधन म्हणजे काय?
- 9. वेबस्टरच्या शब्दकोशाप्रमाणे

"संशोधन म्हणजे तथ्ये व तत्वे शोधण्यासाठी करण्यात येणारी चिकित्सा किंवा परिक्षण किंवा एखादी गोष्ट शोधून काढण्यासाठी सतत व पध्दतशीर केलेले परिश्रम होय."

जिज्ञासा किंवा ज्ञान संपादन करणे ही मानवाची एक मुलभूत प्रवृती आहे. त्यासाठी तो आपल्या ज्ञानेद्रिंयाचा उपयोग करतो. एखाद्या विषयासंबंधी किंवा बटनासंबंधी अधिकाधिक ज्ञान मिळविणे आणि त्यांची अधिकाधिक कारणमिमांसा करणे म्हणजे संशोधन होय.

२. पी. व्ही. यंग

कामदपत्रे - अभ्यामाच्या सीर्धामाठी कागदपत्रांच वर्णिकरण जेलत आहे. २७ जेव कागदपत्रे अभिलेखागारात आपणास पाठावयास मिळताता. भारतीय गण्य मामाजिक संशोधनात शास्त्रशुध्द विवेचन पध्दती असते. तांत्रिक आणि पध्दतशीर तंत्राच्या आधारे नवीन घटनांचा शोध घेण्याचा तसेच जुन्या घटनांची पडताळणी करण्याचा केलेला प्रयत्न म्हणजे सामाजिक संशोधन होय."

• इतिहास संशोधनाचे उद्देश

इतिहास संशोधनात व लेखनात, पुरातत्वाचा फार मोठा वाटा आहे. प्रागैतिहासिक बाळ, इतिहासपूर्व काळ, इतिहास काळ हे पुरातत्वीय अभ्यासाचे कालखंड आहेत. डो) तात्त्विक उद्देश -

🤊 नविन वस्तुस्थितीचा शोध घेणे.

२) ऐतिहासिक घटनांची माहिती तपासणे.

कार्यकारण संबंधाची माहिती मिळविणे.

 संशोधनाच्या नियमांचा आणि योगायोगाचा शोध घेणे. व वैज्ञानिक कल्पनांच्या संदर्भातील उद्दिष्टे पूर्ण करणे.

ब) व्यावहारीक उद्देश

🤋 विषयाचा सखोल अभ्यास करणे.

 इतिहास तपासणीत भ्रांत परिकल्पना पैलू व सामाजिक उद्दिष्टांना महत्व आहे.
 बाचाच अर्थ असा की इतिहास संशोधन हे सांस्कृतिक संशोधनाशी संलग्र असून त्यासाठी पुरातत्वाचा आधार घेणे गरजेचे आहे.

• इतिहास संशोधनाची साधने

इतिहास संशोधनाची आधुनिक साधने

आधुनिक इतिहास संशोधनाला ही साधने फार महत्वाची आहेत. दिल्ली येथिल राष्ट्रीय अभिलेखागार, राजस्थान येथिल बिकानेरचे अभिलेखागार, महाराष्ट्रातील पुणे व मुंबई येथिल अभिलेखागारे, आध्र, तामिळनाडू येथिल अभ्लिखागारे इतिहास संशोधनाला गती देण्याचे काम करीत आहेत.

9. कागदपत्रे - अभ्यासाच्या सोयीसाठी कागदपत्रांचे वर्गिकरण केलेले आहे. अशी विविध कागदपत्रे अभिलेखागारात आपणास पाहावयास मिळतात. भारतीय भाषा

मधील १२ ते १५ व्या शतकातील कागदपत्रे उपलब्ध नाहीत. १६ व्या शतकातील सुमारे २०० कागद शासनाने प्रकाशित केलेले आहेत.

२. पत्रगुच्छ - पत्रगुच्छ हा फारसी साधनांचा कागदपत्रांचा एक प्रमुख प्रकार आहे. मुसलान विद्वान किंवा शौकीन नवाब आपल्या आश्रयदात्याने किंवा आपल्या आवडत्या व्यक्तीने लिहिलेली पत्रे एकत्रित संकलित करीत त्यास पत्रगुच्छ म्हणत असत.

३. नाणी - नाण्यांवर लिहिलेल्या मजकुरावरून कित्येक राजकुले, राजकुलातील प्रसिध्द स्त्री-पुरूष त्यांची कारकिर्द, त्यांचे धर्म, पंथ,त्यांची बिरूदे, त्यांनी केलेले पराक्रम, धर्मकृत्ये इ. चा आपल्याला बोध होतो.

४. प्रवास वर्णन - इतिहास अभ्यासाला अत्यंत महत्वाचा दस्तऐवज म्हणून प्रवासवर्णने लक्षात घेतली जातात. फाहियान, युआन-त्संग, इत्सिंग यांची प्रवासवर्णने प्राचिन इतिहासाच्या अभ्यासाला अत्यंत महत्वाची ठरतात. यासोबतच चित्रे, वास्तू व शिल्पे ही इतिहास साधने आहेत. यांचाही दस्तऐवज म्हणून लेखनासाठी उपयोग होतो.

• इतिहास अध्यापन पध्दती

अध्यापन पध्वतीच्या महत्वामुळे अनेक नवीन पध्वती उदयास आल्या. सामाजिक ध्येये, मूल्ये, उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी जी पध्वती सहायभूत ठरते. ती पध्वती योग्य होय. शिक्षण, विद्याार्थी व शिक्षक या तिघांना साधणारा दुवा म्हणून अध्यापन पध्वतीचे महत्व कायम राहणाध्र आध्ह.े. अध्ययन व अध्यापन ही एक महत्वाची मानसशास्त्रीय क्रिया होय. म्हणून कोणतेही अध्यापन मानसशास्त्राच्या पायावर आधारलेले असते. कोणत्याही संशोधकाला संशोधन करीत असतांना त्याच्या विषयाच्या अनुषंगाने त्याला प्राथमिक व दुयम साधनांचा वापर करावा लागतो. त्याशिवाय आपले संशोधन पूर्ण करताच येत नाही. संशोधनाच्या दृष्टीने प्राथमिक साधनाला अतिशय महत्व असते. ज्याप्रमाणे कच्चा मालाखेरीज वस्तूची निर्मिती अषक्य असते. त्याचप्रमाणे मुळ साधनाशिवाय संशोधकाला आपल्या संशोधनाला मुळ रूप देता येत नाही.यामुळे साधनाशिवाय संशोधकाला आपल्या संशोधनाला मुळ रूप देता येत नाही.यामुळे साधनाशिवाय त्यकातील विषयाचा अभ्यास करावयाचा आहे त्या संशोधकाने त्या काळातील साधने प्राथमिक मानले जातात. उदा. भारताच्या स्वातंत्र्य लढ्याचा अभ्यास करण्यासाठी त्याकाळची साधने ही प्राथमिक स्वरूपाची ठरतात. त्याचप्रमाणे दुयम साधनेसुध्दा संशोधकाला अभ्यासावे लागतात पण दुयम महत्वाची मानली जातात. जसे एखादी घटना घडून गेल्यानंतर अनेक वर्षनी केवळ स्मरण शक्तीच्या आधारे लिहिलेला ग्रंथ होय. संशोधकाला मुळ साधने कच्चा माल असेल तर दुयम साधनाचा वापर संशोधकाला करण्यासाठी त्याला त्याच्या विषयाचे सखोल ज्ञान हे दुयम साधनाद्वारेच मिळत असते., विषयाच्या उपलब्ध माहितीत कोठे अनभिन्न आहेत, कोठे माहितीच्या रिकम्या जागा भरावयाच्या राहिलेल्या आहेत, कोठे नव्या स्पष्टीकरणाला वाव आहे याची संशोधकाला कल्पना येते व त्यामुळे त्याच्या संशोधन कार्याला नवी दिशा मिळू शकते.

• प्रस्तूत संशोधनासाठी वापरण्यात आलेली संशोधन पध्दती

ऐतिहासिक साधने जमा करण्यासाठी साधारणपणे चार पद्वती आहेत. त्यामध्ये पहिली पद्धत निरीक्षण होय. दुसरी प्रश्नावली पद्धत, तिसरी मुलाखत तर चौथी टिपणे तयार करण्याची पद्धत होय. 'इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व' या विषयावर संशोधन करतांना संशोधनकर्त्याने सर्वप्रथम निरीक्षण पद्धतीचा , उपयोग केलेला आहे. हचामध्ये इतिहास अध्यापनात असलेली विविध ऐतिहासिक वास्तु, मंदिरे, सौंदर्यस्थळे इत्यादिंना भेटी देवून सुक्ष्म निरीक्षणाद्वारे माहिती गोळा केली. त्यानंतर नेहमी पर्यटन आणि भ्रमंती करणाऱ्या व्यक्तिंच्या वैयक्तिक मुलाखती घेवून पर्यटन स्थळासंदर्भातील त्यांची माहिती, त्यांना आलेले अनुभव इत्यादिचा उपयोग करून घेण्यात आलेला आहे. तसेच पर्यटनाशी संबधित विविध पुस्तके, मासिके, वर्तमानपत्रातील विविध लेख इत्यादींचे वाचन करून माहिती प्राप्त करण्यात आला. तसेच प्रस्तुत संशोधन विषयाच्या दृष्टीने अधिक माहिती मिळविण्यासाठी जिल्ह्यातील माहिती अधिकारी यांच्याकडुन माहिती मिळवून तसेच विविध शासकीय प्रकाशनाद्वारे प्रकाशित होणारे आर्थिक व सामाजिक समालोचन जणगणना पुस्तिका, स्थळदर्शक नकाशे यांचा वापर करून माहिती मिळविण्यात आली आहे. या सोबतच काही पर्यटन स्थळांना प्रत्यक्ष भेट देवून माहिती मिळविण्यात आलेली आहे. या आधारावर प्रस्तुत शोध निबंधाचे विवेचन करून काही निष्कर्ष व पर्यटन विकासाच्या दृष्टीने उपाययोजना सांगितलेल्या आहेत.

किंदिर, योजन्म, उपरी, जिस, बेगल, नाशिक, पेल्न इ. स्थानांका मेटीले

प्रकरण चवथे माहितीचे विश्लेषण व निर्वचन

• इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व

भारतीय इतिहास व संस्कृतीला हजारो वर्षाची परंपरा आहे. इतर कोणत्याही देशापेक्षा येथील इतिहास व संस्कृतीचा ठेवा हा अनमोल आहे. भारतातील अनेक राज्यांत महत्वाचे किल्ले, नदया, राजवाडे, मंदिरे, लेणी, मस्जिद, समाध्या, कबरी, नदयांचे धाट, इ. अप्रतिम स्मारके आहेत. उदा. आग्रा, दिल्ली, काशी, खजूराहो, राजस्थानमधील किल्ले, राजवाडे, दक्षिण भारतातील विशाल मंदिरे यांचा समावेश आहे. भारतात कोणत्याही राज्यात आढळून न येणारे जलदुर्ग महाराष्ट्रात आहेत. उदा. जंजिरा, सिंधुदुर्ग, विजयदुर्ग, रत्नदुर्ग, सुवर्णदुर्ग असे महाराष्ट्रातील अनेक अज़िंक्य व बुलंद डोंगरी किल्ले आहेत. उदा. रायगड, शिवनेरी, राजगड, सिंहगड, पुरंदर, प्रतापगड, सज्जनगड, पन्हाळा, विशालगड, देवगिरी, दौलताबाद, रामसेज इ. यातील अनेक किल्ले हे छत्रपती शिवरायांच्या पदस्पर्शाने पावन झाले आहेत. यांतील काही किल्ले छत्रपती शिवरायांनी बांधून काढले आहेत. उदा. राजगड, रायगड, प्रतापड, व सिंधूदुर्ग इ. अशा किल्ल्यांना, गिरिदुर्गांना भेट देण्यासाठी पर्यटक आवर्जून येतात. महाराष्ट्रातील हे किल्ले सह्याद्रीच्या दुर्गम शिखरावर विराजमान असल्यामुळे सह्याद्रीचे निसर्गसौंदर्य, उंच शिखर, खोल दऱ्या, कडे, कपारी, धनदाट जंगले पाहण्यासाठी पर्यटक आकर्षित होतात. सदाहरित कोकणचा प्रदेश, येथील सागरी किनारे, पवित्र तिर्थस्थळे उदा. पंढरपूर, कोल्हापूर, जेजूरी, शिर्डी, शेगांव, नाशिक, पैठण इ. स्थानांच्या भेटीची

ओढ पर्यटकास असते. महाराष्ट्रातील अजंठा, वेरुळ, कार्ले, इ. लेणी पाहण्यासाठी देशी- विदेशी पर्यटकांचा ओध दिवसेंदिवस वाढत आहे.

पर्यटन व इतिहास यांचे नाते अभिनव व अतूट आहे. पर्यटन व इतिहास हे एकमेकांशी संलग्न विषय आहेत. म्हणून पर्यटनाच्या क्षेत्रात इतिहासाला महत्वाचे स्थान आहे. ऐतिहासिक स्थळांमध्ये किल्ले, युध्दभूमी, ऐतिहासिक स्मारके, लेणी, मंदिरे व राजधान्यांची शहरे यांचा समावेश होतो. आज जगातील बहुतेक देश ऐतिहासिक देशाचा आर्थिक फायदा होतो. रोजगाराची निर्मिती होते. सामाजिक व सांस्कृतिक बाबींची माहिती मिळाल्यामुळे ज्ञानात भर पडते. प्रादेशिक असमतोल कमी होतो. हस्तकला व्यवसायास चालना मिळते. देशाचे उत्पादन वाढते. अशा स्वरुपाचे फायदे पर्यटनामुळे होतात. म्हणूनच ऐतिहासीक पर्यटनास अलीकडच्या काळात विशेष महत्व प्राप्त झाले आहे. मुख्य म्हणजे इतिहासाचे विद्यार्थी या क्षेत्रात उत्तम करियर करु शकतात.

• पर्यटनाचे ऐतिहासिक घटक :-

पर्यटनाच्या दृष्टिने ऐतिहासिक स्थानांनाही महत्व आहे. भौगोलिक पर्यटन स्थळे ज्याप्रमाणे विशिष्ट भौगोलिक महत्वामुळे विकसित होतात तशी ऐतिहासिक स्थाने त्यांच्या ऐतिहासिक महत्वामुळे विकसित होतात. पर्यटनाचे काही प्रमुख ऐतिहासिक घटक पुढीलप्रमाणे आहेत.

9) किल्ले :- प्राचीन काळी सुरक्षिततेच्या दृष्टीने किल्ले बांधण्यात आले. हे किल्ले दगडी असतात. शिवाय त्यांच्या भोवती भक्कम तटबंदी व खंदक असत. काही किल्ले उंच पर्वतीय भागात दुर्गम ठिकाणी किंवा पाण्यात बांधले जात त्यामुळे

शत्रूला सहजासहजी हल्ला करणे व ते जिंकणे कठीण असे. अशा किल्ल्यामध्ये राजे लोक त्यांचे सरदार व सैन्य असे. शिवाय दारुगोळा, धान्य, घोडे इत्यादी युध्दाच्या दृष्टीने आवश्यक सर्व गोष्टी किल्ल्यामध्ये असत. उदा. सिंहगड, प्रतापगड, असिरगड इ.

२)युध्दभूमी :- पूर्वीच्या काळात सत्तेच्या विस्तारासाठी व आपली सत्ता रोखण्यासाठी राजे लोकांत सतत युध्ये होत असत. ज्या ठिकाणी ही युध्दे झाली त्यांना नंतरच्या काळात ऐतिहासिक महत्व प्राप्त झाले. उदाहरणार्थ, पानिपत, हरियाणा, प्लासी व, पं.बंगाल, हळदीघाट, राजस्थान इत्यादी ऐतिहासिक युध्दे झालेली ठिकाणे पर्यटनासाठी तेथे पर्यटक गर्दी करतात.

३) ऐतिहासिक स्मारके :- पूर्वीच्या काळात युध्दामध्ये जे लोक धारातीर्थी पडले त्यांच्या स्मरणार्थ स्मारके बांधण्यात आली उदा. कर्नाटकात श्रीरंगपट्टम येथे टिपू सुलतानचे स्मारक, खुलदाबादला ;औरंगाबादला औरंगजेबाचे स्मारक, संगमेश्वरला, रत्नागिरी, स्मारक ही पर्यटकासाठी गर्दीची ठिकाणे आहेत.

भारतातील पर्यटन केंद्रे :-

9) आग्रा :- आग्रा येथील जगप्रसिध्द ताजमहाल हे अमर प्रेमाचे प्रतिक मानले जाते. मुस्लिम वास्तुरचनेचा उत्कृष्ठ नुमना असलेल्या या पर्यटन स्थळांसाठी दरपर्षी लाखो पर्यटक सर्व जगभरातून येथे येतात. इ. स. १६३२-५० या काळात शहाजहान बादशहाने आपली राणी मुमजात बेगम हिच्या स्मरणार्थ हा ताजमहाल यमुनाकाठी बांधलेला आहे. आग्रा शहराच्या दक्षिण बाजूस संपूर्ण श्वेत संगमरवने बांधलेली ही वास्तू जागतिक वास्तुरचनेचा एक उत्कृष्ट नमुना असून जगातील ते

एक आश्चर्य मानले जाते. ताजमहालाचे हे उत्कृष्ट वैभव सध्या प्रदूषणाच्या विळख्यात सापडले आहे. प्रदूषणामुळे ताजमहाल पिवळसर होत आहे. यासाठी अनेक उपाययोजना आखल्या आहेत. केवळ भारतीय पर्यटनासाठी नव्हे तर जगातील ही अप्रतिम वास्तु प्रदूषणाच्या विळख्यातून वाचविणे हे जगातील प्रत्येक नागरिकांचे कर्तव्य आहे. आग्रा येथे विमानतळ आहे. ते रेल्वेने देशातील अनेक नगरांशी जोडलेले आहे.

२) श्रीनगर :- सरोवरे व बागा यानी बहरलेले श्रीनगर हे भारताचे नंदनवन असलेल्या जम्मू - काश्मीरच्या राजधानीचे ठिकाण एक सांस्कृतिक केंद्र आणि विदेशी पर्यटकांचे एक महत्वाचे पर्यटन केंद्र आहे. श्रीनगरच्या १०-१५ कि. मी. परिसरात अनेक नयनमनोहर पर्यटनस्थळे आहेत. श्रीनगरजवळ मोगंलकालीन चष्मेशाही, निशात व शालिमार ही सुदंर उद्याने आहेत. श्रीनगरमध्ये दाल, नगीन इत्यादी सरोवरे आहेत. यापैकी दाल सरोवर हे पर्यटकांचे मोठे आकर्षण आहे. निसर्गसौंदर्याने नटलेल्या या सरोवरात पर्यटकांसाठी हाऊस बोटस आहेत. शिकाऱ्यातून या हाऊस बोटपर्यंत जाता येते. तेथील सरोवरांचा जलक्रीडा व नौका विहारासाठीही उपयोग होतो.

३) चंदीगड :- चंदीगड हे स्वातत्र्यानंतर वसविण्यात आलेले एक नियोजित शहर सांस्कृतिक पर्यटनाचे केंद्र म्हणून ओळखले जाते. कार्बुझिए या फ्रेंच तज्ञाने या शहराचा आराखडा तयार केला होता. वेगवेगळ्या विभागात विभागल्या गेलेल्या या शहरांतील रस्ते प्रमाणबध्द आहेत. हे पंजाब आणि हरियाणाच्या राजधानीचे ठिकाण आहे. येथील सचिवालय, हायकोर्ट, विद्यापीठ इत्यादी इमारती तसेच

झाकीर हुसेन रोजगार्डन, म्युझियम व रहूकगार्डन अतिशय प्रेक्षणीय आहेत. फुट्नया कपबश्या, डिशेश, मग, बांगड्या, मडकी, धाधरी, कॅंक्रीट दगड व गोटे इत्यादी टाकाऊ वस्तूपासून तयार केलेले आकर्षक चित्राकृतीने रचलेली ही गार्डन अतिशय सुंदर सांस्कृतिक पर्यटन केंद्र मानले जाते.

४) खजुराहो :- मध्य प्रदेशांत स्थित असणारे खजुराहो हे देशाच्या इतर भागांपासून दीर्धकाळ बाजूला राहिल्यामुळे आक्रमणांपासून त्याची फारशी हानी झाली नाही. तसेच इतर ऐतिहासिक वास्तुंच्या मानाने खजुराहो येथील वास्तु सुरक्षित व सुस्थित राहू शकल्या. खजुराहो हा मंदिरसमूह आहे. चंदेला वंशातील लोकांनी खजुराहो व इतर ठिकाणे उदयास आली. त्यांच्या उभारणीचा कालावधी सर्वसाधारण इ. स. ६५० ते १०५० या दरम्यानचा मानला जातो. लहानमोठी अशी ८५ मंदिरे बांधली गेली असली तरी आज सुस्थितीत असलेल्या मंदिरांची संख्या केवळ २२ आहे.

• भारतीय वास्तू :-

भारतीय वास्तुकलेला प्राचीन परंपरा आहे. सिंधू संस्कृतीतील मोहेंजोदडो, हडप्पा, कालिबंगन, लोथल इ. ठिकाणच्या उत्खननातून त्या काळातील समाजजीवनाची माहिती मिळते. बौध्द धर्माच्या प्रसारानंतर भारतात अनेक ठिकाणी स्तूप, विहार, चैत्यगृहे बांधली गेली. चौथ्या शतकापासून मंदिर वास्तुकला निर्माण होऊ लागली. भुवनेश्वर, कोणार्क, खजुराहो येथे नागर ,उत्तर भारतीय वा इंडोआर्यन शैलीतील उत्कृष्ट निर्मिती झाली. पट्टकल, ऐहोळे, बदामी, बेलूर, हळेबीड येथे बेसर, मध्य भारतीय शैलीतील मंदिरे विकंसित झाली. द्रविड,

दक्षिण भारतीय वास्तुशिल्प शैली महाबलीपूरम येथील एका दगडातून खोदलेल्या मंदिरातून विकसित झाली. कांचीपूरम, मदुराई, वेरुळ, श्रीरंगम येथे अशी मंदिरे दिसतात. गोपूर हा या वास्तुशैलीचा महत्वाचा घटक होता. जैन परंपरेतील वास्तूही लक्षवेधी व महत्वपूर्ण मानल्या जातात.

9२ व्या शतकापासून इस्लामी वास्तुकलेचा उगम भारतात झाला. मशिदी, राजवाडे, मीनार असे प्रकार त्यांनी निर्माण केले अकबराने फत्तेपूर शिक्री ही नवी राजधानी बांधली. तसेच आग्रा येथे किल्ला बांधला. दिवाण-इ-आम व दिवान-इ-खास हे दोन प्रसिध्द दरबार, दालने या किल्ल्यात आहेत. शहाजहानने आग्रा येथे ताजमहाल व दिल्ली येथे लाल किल्ला बांधला. अशा प्रकारच्या या सर्व वास्तू आणि वास्तूकला या ऐतिहासिक संस्कृतीचा वैभवशाली वारसा आहे. हा वारसा भावी पिढीसाठी प्रेरक व मार्गदर्शक आहे.

लेणी :- नार प्रतितित जनगणवाद नेपी प्रतितालक जिल्हात भार. स्वाधत्व,

लेणी म्हणजे डोंगर, टेकडी, पर्वत खोदून तयार केलेल्या गुहा होत. ज्यांचा उपयोग मुख्यतः पावसाळ्यात संन्यासी भिखूंना तपस्या साधना विश्रांती करण्यासाठी केला जाई. ही लेणी प्रामुख्याने सातवाहन, वाकाटक व राष्ट्रकूट या राजवंशाच्या काळात कोरली गेली. अशा वैशिष्टयपूर्ण लेण्यांमध्ये अजिंठा, कार्ले, कान्हेरी, धारापुरी, पितळखोरे, वेरुळ ही जगप्रसिध्द लेणी आहेत.

लेण्यांमध्ये चैत्यगृहे, विहार आणि मंदीरे यांचा समावेश आहे. चैत्यगृह हे बौध्द धर्मियांचे प्रार्थनास्थळ आहे. चैत्यगृहे ही चाफाकार असून त्यांच्या गोलाकार भागात अंडाकृती आकाराचा स्तुप कोरलेला असतो.

अजिंठा :-

औरंगाबाद जिल्ह्याच्या उत्तरेस १०० कि. मी., अजिंठा हे खानदेश व मराठवाडा यांच्या सीमेलगत असलेल्या सातमाळा पर्वरांगेतील एक लहानसं गाव. यापैकी काही लेण्याच्या भिंती सुंदर व अप्रतिम प्रसंगचित्रांनी चित्तारलेल्या आहेत. जगप्रसिध्द असलेल्या या लेण्यांच्या निर्मितीस इ. स. पू. २ ऱ्या शतकात सुरुवात झाली. आणि ते इसवीसनाच्या ६ व्या शतकापर्यंत सुरु होते. **कार्ले :-**

पुणे जिल्ह्यात मळवलीपासून लोणावळा ४-५ कि. मी. अंतरावरील कार्ले येथे सिध्द चैत्यगृह व विहार आहेत. येथील चैत्यगृहाचे स्थापत्य शिल्पे सुंदर आहेत.

वेरुळची कैलास लेणी :-

वेरुळ येळील जगप्रसिध्द लेणी औरंगाबाद जिल्ह्यात आहे. स्थापत्य, मंदिरास्थापत्य,शिल्पकला या सर्वच दृष्टिंनी ही लेणी अजोड आहे. हे एकपाषाणी मंदिर आहे. गोपूर, नदीमंडप, ध्वजस्तं, मुख्य मंडप, गाभारा, शिखर, लंकेश्वर मंदिर, सरिता मंदिर इ. वास्तू येथे प्रेक्षणीय आहेत.

घारापुरीः - गणवपुर्वे - गणवपुर्वे - गणवपुर्वे - नगणवा विवयवालि कृत्र विवयवालि व

मुंबईपासून ६ ते ७ मैल अंतरावर समुद्रात एका लहान बेटावर डोंगरात ही लेणी आहेत. ही लेणी भव्य आकाराच्या शिल्पासाठी प्रसिध्द आहेत.

का सिवचानरणे कोपेश्वर गांधर **कोल्हापर जिल्हा**तील खिद्रापुरचे काणगण भाषर हे जिल्हासमध्य **मंदिर** आहे. पितळखोरेः – गविरा नहेः महाराष्ट्रातीलाः याववत्रानां निवन् स्वयं वर्षने विवि

हा लेणीसमूह औरंगाबाद जिल्ह्यात कन्नडजवळ आहे. हा लेणीसमूह शिल्पांसाठी प्रसिध्द आहे. पुणे जिल्ह्यात विसापूर गडाच्या पायथ्याशी डोंगरात ही प्राचीन बौध्द लेणी आहेत. यातील चैत्यगृह महत्वाचे आहे. चाफाकार असून त्यात दगडी स्तूप राहण्यासाठी छोटे छोटे कक्ष आहेत.याशिवाय कोंडाणे,व कान्हेरी येथेही प्रेक्षणीय लेणी आहेत. अशी लहान-मोठी पाषाणातून कोरलेली शेकडो लेणी महाराष्ट्रात आहेत. वास्तुशास्त्र व शिल्पकलेचा लेणी उत्कृष्ट नमुना आहेत. यांचे जतन भावी पिढीसाठी मोलाचे आहे.

प्राचीन मंदिरे :-

नागर, द्रविड, वेसर या त्रिविध प्रवाहातून भारतीय मंदिर कलेचा विकास झाला. महाराष्ट्रात यादव काळात हेमाडपंती मंदिरे बांधली गेली. शिल्परचनेच्या दृष्टीने लेण्यांबरोबरच महाराष्ट्रातील पुढील प्राचीन मंदिरे प्रसिध्द आहेत. अ) अंबरनाथचे शिवमंदिर :-99 व्या शतकात शिलाहार राजांनी हे मंदिर बांधले. येथील शिल्प अप्रतिम आहे. गाभाऱ्याच्या दरवाज्यावर शिव आदी देवता, सिंह, हत्ती शिल्पे कोरली आहेत. छत घुमटाकृती असून मंडपात अनेक स्तंभ आहेत. ब) कोळे नरसिंहपूरचे 'नरसिंह मंदिर' :-सांगली जिल्ह्यातील १३ व्या शतकातील हे मंदिर अतिशय सुंदर आहे. मंदिरा भोवती पाच बुरुजांचा तट आहे. कुंडलच्या भीम राजाने हे मंदिर बांधले.

क) खिद्रापूरचे कोपेश्वर मंदिर :-कोल्हापर जिल्ह्यातील खिद्रापूरचे कोपेश्वर मंदिर
 हे शिल्पसमृध्द मंदिर आहे.

ड) लोणीवराह मंदिर :-हे महाराष्ट्रातील यादवकालीन मंदिर आहे.गडचिरोली जिल्ह्यात मार्कंडेय मंदिर प्रसिध्द आहे. तसेच तासगावचे द्रविड शैलीचे गणपती मंदिर प्रसिध्द आहे. सिन्नरचे गोंदेश्वर मंदिर, नाशिकचे काळाराम मंदिर त्र्यंबकेश्वर मंदिर इ. प्रसिध्द मंदिरे आहेत.महाराष्ट्रात सर्वात प्राचीन बांधीन मंदिर न्त्रंबकेश्वर मंदिर इ. प्रसिध्द मंदिरे आहेत.महाराष्ट्रात सर्वात प्राचीन बांधीन मंदिर म्हणून यादर-शिलाहार काळातील मंदिरांना विशेष महत्व आहे. यापैकी अंबरनाथ, झोडगे, सिन्नर येथील मंदिरे लक्षणीय आहेत. विदर्भात जयपूर- कोटली, अहमदापूर, शिरपूर, मेहकर, धोत्रा, सातगाव इ. ठिकाणी हेमाडपंती मंदिरे आहेत. मराठवाड्यातील आबेंजोगाईपासून ५० कि. मी. वर धर्मापुरी येथे केदारेश्वराचे सुंदर प्राचीन मंदिर आहे.

प्राचीन व विशेषतः मध्ययुगीन कालखंडात किल्ल्यांना महत्वाचे स्थान होते. शत्रूच्या हल्ल्यापासून सरंक्षण, नियंत्रण करणे सोपे जावे आणि सभोवतालच्या प्रदेशावर नियंत्रण ठेवता यावे म्हणून बांधलेल्या वास्तूंना मराठीत दूर्ग, गिरीदुर्ग, किल्ला, दूविपदूर्ग, जंजिरा, गढी, कोट, बालेकिल्ला असे म्हणतात.

प्राचीन भारतात सिंधू संस्कृतीत शहरास तटबंदी होती व शहराच्या मध्यभागी बालेकिल्ला बांधला होता असे अवशेषावरुन दिसते. रूग्वेदात 'पूर' या शब्दाचा उल्लेख आहे. वाकाटक, गुप्त, राष्ट्रकुट काळात किल्ल्यांना फारसे महत्व नसले तरी राजवाडे व शहरांना तटबंदी होती. चालुक्य, शिलाहार, यादव यांच्या काळात किल्ल्यांचे महत्व वाढले. दौलताबाद, देवगिरी, साल्हेर, मुल्हेर, अंकाईटकाई, अंजनेरी, मार्कंडा, त्रिंबका, रांगणा, पावनगड, पन्हाळा, विशाळगड,

माहूरगड, चंद्रपूरमधील गोंड राजाचा किल्ला इ. मुरुलीमपूर्व व मुस्लिम काळात अनेक किल्ले बांधले गेले. दिल्ली, आग्रा, अहमदनगर, परांडा, विजापूर, बंगलोर, तुधलकाबाद ही त्या काळातील भुईकोट किल्ल्यांची प्रसिध्द उदाहरणे होत. त्या काळात राजपुतांनी चितोड, अंबर, जोधपूर, ग्वाल्हेर, जयपूर इ. डोंगरी किल्ले बांधले. १७ व्या शतकात महाराष्ट्रात छत्रपती शिवाजीमहाराजांनी अनेक नवीन किल्ले बांधले आणि काही जुने डगडुजी करुन लढाऊ बनविले. किल्ल्याचे प्रकार साधारणपणे किल्ल्यांचे तीन प्रकार आहेत. अ) गरीदुर्ग किंवा डोंगरी किल्ला :-कठीण चढ, शिखरावर रुंद पठार, जिवंत विपुल पाण्याची टाकी आणि वरखाली तटाने वेढालेल्या डोंगरी किल्ल्यास 'गिरीदुर्ग'

असे म्हणतात.

सह्याद्रीमुळे डोंगरी किल्ल्यांच्या निर्मितीस खूप मदत झाली. सह्याद्री पर्वताची रांग महाराष्ट्रात उत्तर-दक्षिण अशी जाते. तिच्या उंच शिखरावर किल्ले बांधणे सोईचे होते. त्यामुळेच सह्याद्रीच्या कडेखांद्यावर महाराष्ट्रातील बहुतेक किल्ले बांधले आहेत. उदा. शिवनेरी, रायगड, राजगड, सिंहगड, पुरंदर इ. ब)भुईकोट किल्ला :-जे पूर किंवा शहर मोठ्या तटांनी वेढलेले आहे, सभोवती खंदकाचे सरंक्षण आहे. विविध उपयुक्त वस्तूंचा आणि गवत, धान्य, पाणी, वित्त इ चा भरपूर साठा आहे. आणि विविध शस्त्रांस्त्रांनी सज्ज असलेल्या नगराला कोष्ठदुर्ग किंवा भुईकोट किल्ला असे म्हणतात.

विश्वामालणे, हलोडे कम्पन अनेक **इंटिल्स आ**सेत सा किल्ला, पहण्यास पुरदेशचे हाली पर्यालक वे**ता**त. मध्ययुगीन काळात महाराष्ट्रात भुईकोट किल्ल्यांची निर्मिती मोठ्या प्रमाणात झाली. बहामनी, आदिलशाही, निजामशाही यांनी सपाट प्रदेशात भुईकोट किल्ले बांधले. उदा. परांडा, नळदुर्ग, विजापूर, अहमदनगर, उदगीर इ. क) जलदुर्ग :-''जंजिरा म्हणजे समुद्राच्या खडकावर बांधलेला किल्ला होय''. महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनारपट्टीवर पोर्तुगीज, इंग्रज, डच, फ्रेंच या सागरी सत्ताधाऱ्यांनी मराठ्यांच्या राजकारणात मोठ्या प्रमाणात हस्तक्षेप सुरु केला. त्यामुळे छत्रपती शिवाजी महाराजांनी महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीच्या प्रदेशांत अनेक जलदुर्ग बांधले. समुद्र आणि राष्ट्रीय सीमांचे सरंक्षण करण्याच्या दृष्टीने सागरी किल्ल्यांचे महत्व होते. उदा. सिंधुदुर्ग, विजयदुर्ग, सुवर्णदुर्ग वगैरे.

• महाराष्ट्रातील महत्वाची किल्ले

9) पन्हाळगड :-हा किल्ला कोल्हापूर पासून २० कि.मी. अंतरावर एका डोंगरावर समुद्रसपाटीपासून ६३० मीटर उंचीवर आहे. नोव्हेंबर १६५६ मध्ये छत्रपती शिवाजी महाराज सर्वप्रथम या किल्ल्यावर आले. शिवाजी राजे पन्हाळगडावर असतांना सिद्दी जोहरने या किल्ल्यावर आले. शिवाजी राजे पन्हाळगडावर असतांना सिद्दी जोहरने या किल्ल्यावर वेढा दिला तेव्हा ते मोठया युक्तीने विशाळगडागडे गेले. या किल्ल्यावर सज्जाकोठी, तीन दरवाजा, गंगा-जमुना कोठरा इत्यादी ऐतिहासिक ठिकाणे तसेच दत्तमंदीर, सादोबाचा दर्गा ही भाविकांची ठिकाणे, तबक उद्यान व इतर अनेक प्रेक्षणीर स्थळे आहेत. अलीकडे येथे बाजीप्रभू व शिवा काशिद रांचे वर पुतळे उभारले आहेत. यावर पक्के रस्ते, विश्रामालरे, हलीडे कॅम्पस् अनेक हॉटेल्स आहेत. हा किल्ला पाहण्यास दूरदूरचे हौशी पर्यटक येतात. २) विशाळगड :हा कोल्हापूर जिल्ह्यातील ऐतिहासिक किल्ला उंच डोंगरावर आहे. याची पूर्णतः पडझड झालेली आहे. या किल्ल्याचे प्राचीन अवशेष तेवढे शिल्लक आहेत. या किल्ल्याचा फक्त मुंदा दरवाजा शिल्लक आहे. या किल्ल्यावर गेल्यावर एक टेकडीवर सरकारवाडा, भोपाळ तळे, हजरत पीर मलिक रिहान रांचा दर्गा, महादेवाचे मंदीर, मालोजी व बाजीप्रभू यांच्या समाध्या, राजाराम महाराजांच्या पत्नी अहिल्याबाई यांचे स्मारक इत्यादी ऐतिहासिक खुणा आहेत. विशाळगडच्या पायथ्यापर्यंत बसेस जाऊ शकतात. पुढे गडावर पायी चढून जावे लागते. वर पूजारी लोकांची घरे आहेत. तेथे दर गुरुवारी व उरुसाचे वेळी भाविकांची मोठी गर्दी असते. इतर वेळीही पर्रटक तेथे येत असतात.

३) प्रतापगड : सातारा जिल्ह्यांत महाबळेश्वरपासून २० कि.मी. अंतरावर उंच व दुर्गम भागात असलेला हा ऐतिहासिक किल्ला आहे. याच्या आसपास दाट वनराई आहे. या किल्ल्याच्या पायथ्यापर्यंत पक्का रस्ता आहे. या किल्ल्याच्या पायथ्याशी अफजलखान व सैय्यद बंडा यांच्या कबरी आहेत. किल्ल्यावर पायऱ्या चढून जावे लागते. प्रतापगडावर वानीमाता व हनुमान मंदिर, छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पुतळा व एक सुंरदशी बाग आहे.

४) अजिंक्यतारा ःसातारा जिल्ह्यात साताऱ्याचा इतिहास सांगणारा हा प्रसिद्ध किल्ला सातारा शहरास लागून उंच ठिकाणी आहे. हा किल्ला शिलाहार वंशियांनी इ.स. १९२० मध्ये बांधला. नोव्हेबंर १६७३ मध्यें शिवाजी महाराजानी हा किल्ला घेतला आणि १६६८ मध्रें सातारा ही मराठ्यांची राजधानी केली. एप्रिल १७०० मध्ये हा किल्ला मोगलांच्या ताब्यात गेला. १७०८ मध्यें येथे छत्रपती शाहू

महाराजांचा राज्यभिषेक झाला. हया किल्ल्या भोवती असलेली तटबंदी नैसर्गिक असून अजून सुस्थितीत आहे. किल्ल्यातील बुरुजही अद्याप चांगल्या अवस्थेत आहेत. या किल्ल्यावर लहान मोठ तलाव आहेत. येथून सातारा शहर व आजूबाजूचे विलोभनीय दृष्य दिसते. अलिकडे किल्ल्यावर दूरदर्शनचे केंद्र उभारण्यात आले आहे. किल्ल्यावर जाण्यासाठी पक्का रस्ता आहे. () सिंधुदुर्ग :

सिंधुदुर्ग जिल्हयामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराजांनी इ.स. १६८४ मध्ये बांधलेला हा जलदुर्ग महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनाऱ्यावर समुद्रात कुरटे बेटावर आहे. याचे क्षेत्र ६० एकर इतके आहे. हा एक सुंदर किल्ला आहे. या किल्ल्याच्या तटाला एकूण ५२ बुरुजे आहेत. प्रत्येक तर ३० मीटर आहे. गडावर वाडा, ध्वजस्तं , कामगारांचे वाडे, साखरबाव, दूधबाव, दहीबाव, अशा विहीरी तसेच हनुमान तसेच हनुमान, वानी व महादेवाचे मंदीर आहे. पडावाचे किल्यापर्यंत जाता येते. सिंधुदूर्ग पाहण्यास असंख्य पर्यटक येतात.

६) रायगड : महाराष्ट्राचा मानबिंदू असलेला रायगड हा अति वर व दुर्गम असा किल्ला रायगड जिल्हयात महाडपासून २५ कि.मी अंतरावर आहे. जून १६७४ मध्रे छत्रपती शिवरायांनी या किल्ल्यावर राज्यभिषेक करुन हिंदवी स्वराज्याची स्थापना केली. या किल्ल्याचे मूळ नाव 'रायरी' असे आहे. या प्राचीन किल्ल्याची पहिली नोंद विजयनगर साम्राज्याच्या संदर्भात आढळते. छत्रपती शिवाजी महाराजांचे वास्तुतज्ञ हिरोजी इंदुलकर यांनी या गडाची बांधणी केली. या गडावर गंगा सागर, हत्ती तलाव, बारुदखाना, टकमक टोक, जगदिश्वराचे मंदीर,

शिवरायाची समाधी इत्यादी गोष्टी पाहण्यालायक आहेत. रायगडच्या चित्तुर दरवाजाच्या खिंडकीपर्रंत पक्का रस्ता आहे. वर जाण्यास पायऱ्या आहेत. अलिकडे गडावर जाण्यास रोपवे केला आहे. हा रोपवे पाऊण कि.मी. लांबीचा आहे. याने एका वेळी १६ लोक जाऊ शकतात. जाण्यास केवळ ५ मिनीटे लागतात. येथे जिल्हापरिषदेची धर्मशाळा व पर्यटक निवास आहे. हा ऐतिहासिक किल्ला पाहण्यास सर्व भागातून पर्यटक येतात.

७) मुरुड-जंजिरा ः महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनाऱ्याला लागून रायगड जिल्हयांत हा एक ऐतिहासिक जलदुर्ग आहे. यांचे बांधकाम इ.स.१६६४ मध्यें झाले. सिद्दीकीचा पराभव करुन हा किल्ला ताब्यात घेण्याचे अनेकांनी प्रयत्न केले. पण त्यास यश आले नाही. या किल्ल्यास १६ बुरुज असून एकात एक असे ३ सरंक्षक तट आहेत. किल्ल्यात पंचायतन पीर, तलाव, आहेत. किल्ल्याला भेट देण्यासाठी मुरुडपर्यंत पक्का रस्ता आहे. तेथून पडावाने जावे लागते.

८) पुरंदर : पुणे जिल्हयांमध्ये पुण्यापासून ४० कि.मी अंतरावर हा ऐतिहासिक किल्ला १४०० मीटर्स उंचीवर आहे. सवाई माधवराव व संभाजीराजे यांचा याच गडावर जन्म झाला. या गडावर पाण्याचे तलाव, रामेश्वर पुरंदेश्वर, केदारेश्वर मंदिर, पेशव्यांचा वाडा इ. गोष्टी पाहण्यासारख्या आहेत.

£) शिवनेरी :पुणे जिल्हयांत पुण्यापासून ६ कि.मी अंतरावर जुन्नर येथे हा किल्ला आहे. छत्रपती शिवरारांचे हे जन्मस्थान आहे. राष्ट्रकूट राजवटीच्या वेळी बांधण्यात आलेला हा किल्ला १०७० मीटर्स उंचीवरील बळकट किल्ला आहे. बहामनी सरदाराने १४४३ साली हा किल्ला यादवाकडून घेतला. १६७० मध्ये

शिवाजी महाराजांनी या किल्ल्यावर हल्ला करुन हस्तगत केला. या किल्ल्यावर शिवप्रभूंच्या जन्माची इमारत, अंबरखाना, गंगा जमना पाण्याची टाकी, घोडयाची पागा, सरदारांची निवासस्थाने, मुस्लिम अमदानीतील मशिद, पीर, शिवाजी-जिजाऊ यांचे पुतळे इत्यादी गोष्टी पहावयास मिळतात. या किल्ल्याच्या पायथ्यापर्यंत बसेस जातात. पुढे किल्ल्यावर चालत जावे लागते.

90) तोरणा किल्ला : या किल्ल्यालाच प्रचंडगड असेही म्हणतात. पुणे जिल्हयात हा किल्ला पुण्यापासून ६४ कि.मी अंतरावर असून याची उंची १४०४ मीटर्स आहे. असामान्य उंची, विलक्षण विस्तार यामुळे या किल्ल्यास प्रचंडगड म्हणतात. हा किल्ला अतिशय दुर्गम आहे. तोरणा किल्ला जिंकून शिवरायांनी हिंदवी स्वराज्याचे तोरण बांधले. येथील अनेक ऐतिहासिक गोष्टी पाहण्यासारख्या आहेत. या किल्ल्यापर्यंत जाण्यास पक्का रस्ता आहे. परंतु वर जाण्यास रस्ता अतिशय अवधड आहे. अलीकडे वर जाणाऱ्या वाटा रुंद केल्या आहेत. होशी व साहसी पर्यटक येथे मोठ्या संख्येने येतात.

99) राजगड : पुणे जिल्हयात हा किल्ला पुण्यापासून ६५ कि.मी. अंतरावर आहे. या किल्ल्याचे बांधकाम इ.स. १६४८ मध्ये झाले. शिवरारांच्या कारकीर्दीची पहिली पंचवीस वर्षे राजगड येथे गेली. हा अतिशय भक्कम, अवघड, विस्ताराने मोठा व देखणा किल्ला आहे. मुख्य किल्ल्यास संजीवनी, पद्मावती, सुवेळा अशा तीन माच्या असून मध्यभागी बालेकिल्ला आहे. गडावर पद्मावती गणेश, मारुती, ब्रह्मर्षी, जननी अशी पांच मंदिरे, गुंजन, आळू व पाली असे तीन दरवाजे तसेच पद्मावती तलाव, दारुखाना, पागा, राजवाडा, पाण्याची टाकी, चिलखती बुरुज

इत्यादी गोष्टी पाहण्यासारख्या आहेत. राजगड हा निसर्गप्रेमी पर्यटकांचा आवडता किल्ला आहे. या किल्ल्यावरुन दूरवरील मनोहर दृष्टिस पडतो. या किल्ल्यावरीही पर्यटक मोठया संख्याने येतात.

9२) सिंहगड : पुण्यापासून २५ कि.मी. अंतरावर असलेला हा किल्ला पुणे जिल्हयामध्ये १३१७ मीटर्स उंचीवर आहे. पूर्वीचे नांव कोंडाणा होते. अतिशय बळकट असलेला हा किल्ला फेब्रुवारी १६७० मध्ये वीर तानाजीचे पराक्रमाची शर्थ करुन मोंगलाकडून जिंकला. संयाजी राजांच्या निधनानंतर मोगलानी या किल्ल्यावर पुन्हा सत्ता प्रस्थापित केली. जुलै १६६३ मध्यें मराठयांनी हा किल्ला पुनःऔरजेबाकडून जिंकला. इ.स. १७०५ ते १८१८ पर्रंत सिंहगड हा मराठयांकडेच होता. सिंहगडावर अनेक ऐतिहासिक गोष्टी पाहण्यासारख्या आहेत. यात कल्याण व डोणजे दरवाजा, तानाजीची समाधी, उदेभाचे थडगे, जवाहिरखाना, राजारामजीची समाधी, टेहठणी बुरुज, राजवाडा इत्यादी गोष्टी महत्वाच्या आहेत. या किल्ल्यावर जाण्यासाठी वरपर्यंत रस्ता असून शाळा व महाविद्यालयातील विद्यार्थी आणि निरनिराळचा भागातील पर्यंटक हा किल्ला पाहण्यास मोठया संख्येने येतात.

9३) हरिश्चंद्रगड :पुणे,ठाणे व अमदनगर या तीन जिल्ह्यांच्या सीमा जेथे एकत्र येतात येथे अहमदनगर जिल्ह्यात हा वर किल्ला आहे. हा किल्ला २००० वर्षापूर्वी बांधला असावा. या किल्लाच्या आसपास अतिशय गर्द झाडी आहे. इतकी घनदाट वनश्री महाराष्ट्रातील अन्य कोणत्याही किल्ल्याच्या परिसरात नाही. या किल्ल्याचा विस्तारही खूप मोठा आहे. घनदाट झाडीमुळे हा किल्ला खूपच

देखणा व आकर्षक दिसतो. या किल्ल्यावर चांगदेवानी तपश्चर्या केली होती असे म्हणतात. या गडावर हरिश्चंद्रेश्वराचे मंदिर आहे. या किल्ल्यावरील बऱ्याच गोष्टी पाहण्यासारख्या आहेत.

१४) दौलताबाद :

औरंगाबाद २० कि.मी. अंतरावर हा एक भूईकोट किल्ला औरंगाबाद जिल्ह्यात आहे. पूर्वी याचे नांव देवगिरी असे होते. मूळ किल्ला हिंदूराजा भिलमा याने हा किल्ला इ.स. १९८७ मध्यें बांधला. त्यांनतर अलाउद्दीन खिलजीने १२६४ मध्ये व नंतर इतर मुस्लिम बादशाहांनी त्यावर ताबा मिळविता. सुलतान महंमद तुघलकाने दिल्लीहून देवगिरी रेथे राजधानी हलवून त्यास दौलताबाद असे नांव दिले. हा किल्ला दगडी बांधकाम आजूबाजूस खोल खंदक सुरक्षिततेसाठी भक्कम सात भिंती असलेल्या या किल्ल्याच्या प्रवेशव्दाराजवळ शक्तीशाली तोफा आहेत. आत कृतूबमिनारच्या धर्तीवर अल्लाऊद्दीन बहामनी दुसरा याने १४३५ मध्यें विजयाचे प्रतिक रेथे ३० मीटर उंच ''चांद मिनार'' बांधला आतील बाजूस अनेक मंदिरे, चिनी महाल, निजामशाही महाल, बारा कमानी असलेली इमारत बारादरी आहे. हा किल्ला प्रेक्षणीय आहेच जवळच औरंगाबाद हे वाहतूकीचे केंद्र व शहर आहे. पर्यटकांच्या सर्व सुविधा येथे असल्यामुळे देशी-विदेशी पर्यटक मोठया संख्येने येतात.

्यानकरा लेगो,पानपुरी थेर एवपनी शिवाजीमहरपत्र टर्मिनस, मुंब प्रशित्रम धार सहयाही प्रवंत

पर्यटन व्यवसायास चालना देणारे घटक -

भारतात १९५० नंतर पर्यटन उद्योगास चालना मिळाली आहे. त्यास पुढील घटक कारणीभूत ठरले आहेत.

- मानवाचे आर्थिकदृष्टया उंचावलेले राहणीमान.
- २) मध्यमवर्गाच्या अर्थप्राप्तीत वाढ.
- नोकरदारांना पर्यटनासाठी मिळणारी रजा व इतर सुविधा.
- ४) सर्व प्रकारच्या पर्यटन स्थळांची सहज उपलब्ध होणारी माहिती.
- ५) चांगले रस्ते, जलद वेगाने जाणारी वाहने.
- ६) रेल्वे मार्गाचे जाळे, वेगवान रेल्वे व रेल्वेच्या सुविधा.
- ७) विमान सेवा व सागरी प्रवासाची सहज उपलब्धता.
- ८) ऐतिहासिक स्मारके, किल्ले, मंदीरे, युध्दस्थळे, राजधान्या लेणी इ. चे आकर्षण.
- धार्मिक व पवित्र स्थळांना भेटी देण्याची अध्यात्मिक ओढ.
- 90) लोकांचा जीवनविषयक बदललेला दृष्टिकोन, प्रवास व मनोरंजनाकडे वाढलेला कल.
- 99) विविध राज्यांनी पर्यटनासंबंधी निर्माण केलेल्या सुविधा.
- १२) शैक्षणिक सहली व वैद्यकिय पर्यटनक्षेत्राचा विकास.
 - महाराष्ट्रातील पाच जागतिक वारसा स्थळे
- १) अजिंठा
- २) वेरुळ
- ३) एलिफंटा लेणी,घारापुरी बेट
- ४) छत्रपती शिवाजीमहराज टर्मिनस, मुंबई
- ५) पश्चिम धाट सहयाद्री पर्वत

ब) ऐतिहासिक वास्तूंचे जतन

प्राचीन कलात्मक वस्तूंच्या संग्रहाच्या विचारसरणीतून प्राचीन अवशेषांच्या जतनाला व संग्रहाला प्रेरणा मिळवी. त्यामुळे याचे काळात युरोपात प्राचीन वस्तूंचा शास्त्रीय अभ्यास करण्यास सुरुवात झाली. १८ व्या शतकात युरोपात हर्क्यूलेनियम व पहृम्पे येथे उत्खनने झाली. त्यातील ह्या वास्तू पाहून पुरातत्वज्ञ भारावून गेले. त्यामुळे प्राचीन कलात्मक वस्तूप्रमाणे प्राचीन वास्तूही जपायला हव्यात याची जाणीव अभ्यासकांना झाली.

पुरातत्वीय अवशेषांचे जतन करणे व त्यांचा अभ्यास करणे हे पुरातत्वविद्येचे महत्वाचे उद्दीष्टय आहे. इ. सन. १८५६ मध्ये लॉर्ड डलहौसीने भारतात पुरातत्त्व विभाग स्थापन केला. प्राचीन स्मारके व पुरातत्त्वीय अवशेषांचे जतन करणे हे विभागाचे प्रमुख उद्दिष्टे होते.

वास्तुकला

वास्तू बांधण्याची कला आणि शास्त्र तसेच एखादया व्यक्तींची, गावाची, शहराची, राज्याची किंवा खंडाची वास्तूविषयक जडणघडण, शैली किंवा स्वरुप तसेच दर्जा व्यक्त करताना वापरण्यात येणारा शब्दप्रयोग म्हणजे वास्तुकला उदा. रोमन वास्तुकला, भारतीय वास्तुकला.

मानवाच्या मूलभूत गरजा-अन्न, वस्त्र, निवारा त्यापैकी निवारा निर्माण करण्याची कला आणि शास्त्र म्हणजे वास्तुकला त्यामुळे अतिप्राचीन काळापासून या क्षेत्रात मानव कार्यरत असलेला दिसून येतो. यामुळेच वास्तुकलेला सर्व कलांची जननी मानतात. **वास्तुप्रकार**

मानवाच्या प्रत्येक क्षेत्रासाठी उपयुक्त अशी वास्तुनिर्मिती प्राचीन काळापासून होत आलेली आहे. वास्तूंचे प्रकार सुरुवातीच्या काळात मानवाच्या विविध गरजांशी निगडीत होते. तसेच त्याचा धर्म तत्वज्ञानविषयक संकल्पना व सामाजिक कार्याची उपयुक्तता यांनीही हे वास्तुप्रकार नियंत्रित केले होते. काळाबरोबर सांस्कृतिक जीवनाच्या कक्षा रुंदावत गेल्या आणि वास्तुप्रकारात वाढझाली. त्यापैकी प्रमुख वास्तुप्रकार पुढीलप्रमाणे.

9) निवासी वास्तू :- निवारा ही मानवाची मूलभूत गरज असल्यामुळे या क्षेत्रातील वास्तुकला सर्वांत प्राचीन आहे. सर्व ज्ञात संस्कृतींच्या पूर्वी तिथे अस्तित्वात असलेल्या वेगवेगळया वास्तूसंकल्पना आजही काही ठिकाणी अवशेष रुपात दिसतात. इतिहासात राजवाडा, सरदारवाडा, ब्राम्हणवाडा इ. अनेक प्रकारचे वाडे दिसून येतात.

२)**धार्मिक वास्तू** :- प्रत्येक धर्मातील कर्मकांडानूसार अध्यात्मिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी त्या क्षेत्रातील वास्तुनिर्मिती प्रगत होत गेली. चर्च, ज्यु लोकांचे प्रार्थनास्थळ, मस्जिद, मंदीरे, अग्यारिक ;पारशी लोकांचे धर्मस्थळ हे प्रमुख धार्मिक वास्तुप्रकार होते.

३)प्रशासकीय वास्तू :- प्रजेचे प्रशासन करणारी यंत्रणा प्राचीन काळापासून कार्यरत होती. आधुनिक काळापर्यंत राजा हा देशाचा प्रशासक होता. मंत्रिमंडळ, दरबार, कार्यालय तसेच स्वतःचे राजवाडे, अतिथि महाल, नोकर-दासीच्या खोल्या, नगारखाने, चौथरे, बुरुज, बागबगीचे, तळी, सरोवरे, दरवाजे इ. अनेक धटक तत्कालीन शासकीय वास्तुंचे अविभाज्य घटक होते.

४)**रंजनगृह** ∹ प्राचीन काळात ग्रीकांनी प्रेक्षकांना बसण्यासाठी टेकडीच्या उतरणीचा उपयोग करुन खुली रंगमंदिरे बांधली, रोमनांनी त्यात बंदिस्त नाटयगृहे, क्रीडागारे सार्वजनिक स्नानगृहे बांधली.

५)**शैक्षणिक व संस्कार वास्तू :**- बौद्ध विहार, आश्रम, मठ तसेच तक्षशिला व नालंदा ही प्राचीन विदयापिठे ही शैक्षणिक वास्तुंची काही उदाहरणे होत. तसेच

धर्मशाळागृहेही होती. त्यातून भारतीय इतिहास, संस्कृति व तत्वज्ञानाचा अभ्यास होई.

६)स्मारके :- एखादया व्यक्तीची, घटनेची वा युध्दातील विजयाची स्मृती वास्तुरुपात जतन करण्याची प्रथा प्राचीन काळापासून अस्तित्वात आहे. विजयकमानी, किर्तीस्तं , थडगी, प्रवेशद्वार, स्मारकशिल्प, मीनार अशा विविध वास्तू बांधून स्मृती जतनाची पंरपरा मानवी इतिहासात प्राचीन काळापासून चालत आली आहे.

७)**दळणवळण क्षेत्रातील वास्तू** :- १६ व्या २० व्या शतकात औद्योगिक क्रांतीमुळे रेल्वे स्टेशन, बसस्थानके, विमानतळ इ. दळण-वळण क्षेत्रातील वास्तुरचना होत आहेत.

८)**औद्योगिक प्रकल्प वास्तू :**- गेल्या दोन दशकांत झपाटयाने वाढणारे विविध आकारांचे व प्रकारांचे कारखाने यात मोडतात. उदा. तारापूर अणुऊर्जा प्रकल्प, ओझरचा मिग विमान कारखाना.

£) जलवास्तू :- पाणी ही मानवाची सर्वात मोठी गरज आहे प्राचीन काळापासून वाडे, राजवाडे, मंदिरांसोबतच बारवा, विहीरी, कुंड, घाट, अशी जलाशये राजाश्रयातून व किल्ल्यातील जलसंधारण पध्दती आश्चर्रकारक आहे. शेरशहाने रस्त्यांसोबत विहिरी खोदल्या, गोंड राजांनी गोंडवनात निर्मिलेला 'मालगुलार' तलाव, मुधल काळात औरंगाबाद शहरात अनेक नहर, पाणचक्की, विहिरींची निर्मिती केली. छत्रपती शिवाजीमहाराजांनी बांधलेले रायगडावरील गंगासागर तलाव हे किल्ल्यातील जलवास्तुचे उत्तम उदाहरण आहे. विविध किल्ल्यावर टाक जलाशयाचे साठे आढळून येतात. अहिल्याबाई होळकरांनी देशभरात शेकडो घाट बांधले. या जलवास्तुंचे संरक्षण व संवर्धन केल्यास पिण्याच्या पाण्यासाठी उपयोग होईल. आधुनिक काळातील महाराष्ट्रातील कोयना नदीवरील कोयना हे भारतातील

आधुनिक धरण होय. हा जलवास्तूंचा समृद्ध वारसा भारतात व महाराष्ट्रास लाभला आहे.

9०) व्यापारी क्षेत्रातील वास्तू :- नगरांच्या निर्मितीसोबत या वास्तुप्रकाराची वाढझाली. ग्रीक व रोमन संस्कृतीत ही वास्तुकला स्थिर झाली. शहरातील बाजारपेठांची क्षेत्रे निश्चित केली जाऊ लागली. आज विविध स्वरुपांचे महल निर्माण होत आहेत.

99) क्रीडा क्षेत्रातील वास्तू :- व्यायाम करण्यासाठी खास सुविधा असलेल्या तसेच बंदीस्त खेळासाठी पुरेशी जागा व क्रीडासाधने असलेली इमारत म्हणजे व्यायाम शाळा होय. मूळ ग्रीक शब्द 'जिम्नहस' (झाकलेले) यावरुन 'जिम्नॅस्टिक्स' जिम्नेशियम' जिमखाना इ. शब्द रुढझाले. इ.स. पू. चौथ्या शतकाच्या शेवटी जिम्नॅशियम हे ग्रीक तरुणांसाठी शैक्षणिक - सांस्कृतिक केंद्र बनले. आधुनिक व्यायामशाळा फेड्रीक खान या जर्मन शिक्षणतज्ञाने प्रथम बर्लिन येथे (१८१९) उभारली प्रथम देश भक्ती व प्रतिकारशक्ती हे व्यायामशाळेचे उद्दिष्ट होते.फेड्रीक खान हा व्यायाम विद्येचा जनक म्हणून ओळखला जातो. भारतातही व्यायाम शाळेची म्हणजे आखाडयांची परंपरा प्राचीन आहे. उदा. भीमसेन कुस्ती, जांबुवंत कुस्ती, हनुमंत कुस्ती, इ. शिवकाळ व पेशवेकाळातही तालमी आखाडे व्यायामासाठी चालविले जात. आजही कोल्हापूर, मिरज, सांगली, सातारा, बडोदा इ. अनेक शहरांत आखाडे व तालमी चालू आहेत. राजर्षि शाहूमहाराजांनी कुस्तीला प्रोत्साहन दिले.

9२) आरोग्य क्षेत्रातील वास्तू :- या प्रकारात प्रामुख्याने इस्पितळे, आरोग्य केंद्रे, संशोधन, प्रयोगशाळा इ. वास्तू येतात.

9३) शास्त्रीय संशोधन वास्तू :- हा प्रकार दुर्मिळ आहे. पण खास शास्त्रज्ञांसाठी ही वास्तुनिर्मिती केली जाते. उदा. वेधशाळा, अणुसंशोधन प्रयोगशाळा, प्रक्षेपण केंद्रे इत्यादी.

• पर्यटनाचे फायदे

१) रोजगाराची उपलब्धता ः

पर्यटन हा रोजगाराभिमुख व्यवसाय आहे. पर्यटनामुळे विविध प्रकारचे रोजगार उपलब्ध होतात. या व्यवसायामुळे कुशल व अकुशल लोकांना रोजगार मिळतो. या उद्योगात स्थानिक लोकांना रोजगाराची संधी उपलब्ध होते. त्यामुळे त्यांचे उत्पन्न वाढते. खाजगी व्यवसाय करणारे उदा. हॉटेल, रेस्टारेंट, खानावळ, दुकानदार, प्रवासी एजंटस, वाहतुकीचा व्यवसाय करणारे,फोटोग्राफर्स, वैद्यकीय व्यवसाय करणारे, दूध, भाजी विक्रेते, घोडेवाले, मनोरंजन करणारे यांना रोजगार मिळतो. याशिवाय प्रशिक्षित लेखनीक, रोखपाल, आचारी, वेटर्स, पर्यटक मार्गदर्शक यांना काम मिळते. वरील पर्यटकांसाठी निगडीत विविध प्रकारची कामे करणाऱ्यांना रोजगार उपलब्ध होतो.

२) बाजारपेठांचा विकास :

पर्यटन स्थळांच्या ठिकाणी बाजारपेठेंचा विकास होतो. पर्यटन त्यांच्या वास्तव्याच्या काळात जीवनावश्यक तयार झालेल्या वस्तू खरेदी करतात. उदा. काश्मीर-लोकरीचे कपडे, स्वेटर्स, शाली महाबळेकश्वर-लाकडी कलाकुसरीच्या वस्तू, गोवा-शंख शिंपल्यापासून तयार झालेल्या वस्तू इ. मुळे स्थानिक अर्थव्यवस्थेत उलाढाल होते.

३) परकीय चलन व राष्ट्रीय उत्पन्नात वाढ :

परराष्ट्रातून येणारे पर्यटन हे त्यांच्या देशाचे चलन घेवून येतात. हे चलन आपल्या देशाच्या दृष्टीने महत्वाचे असते. परकीय चलनाचा साठा वाढतो. त्याचा

उपयोग आरतीसाठी करुन घेतला जातो. पर्यटन बरोबर घेऊन आलेले चलन, आपल्या देशाच्या चलनात परिवर्तित करुन घेतात व येथेच खर्च करतात. त्यामुळे राष्ट्राचे उत्पन्न वाढते.

४) राष्ट्रीय साधन संपत्तीचा विनियोग :

प्रत्येक देशात त्या त्या देशाची वैशिष्टयेपूर्ण साधनसंपत्ती असते. हीच साधनसंपत्ती पर्यटन यांचे आकर्षण असते. उदा. सागरी किनारे, नद्या, धरणे, उद्याने धबधबे, किल्ले, मंदीरे, ऐतिहासिक स्मारके, जंगले व वन्य पशुपक्षी हे पाहण्यासाठी पर्यटन येतात. यामुळे पर्यटन स्थळांचे महत्व वाढते. त्यामुळे त्यांचे संरक्षण व संवर्धन होते. पर्यटनामुळे राष्ट्रीय संपत्तीचे सरंक्षण, संवर्धन होऊन राष्ट्रांच्या संपत्तीत भर पडते.

५) पर्यटन स्थळांचा विकास :

पर्यटनामुळे पर्यटन स्थळांचा विकास होतो. चांगले रस्ते, शुद्ध पाणी, विदयुत व गॅसपुरवठा, आरोग्यविषयक सेवा उपलब्ध करुन द्याव्या लागतात. त्यामुळे स्थानिक लोकांना त्याचा फायदा होतो. स्थानिक शेती व्यवसायाचा विकास होतो. उदा. मांस, अंडी, दूध यांची मागणी वाढते. त्यामुळे त्या प्रदेशा बरोबरच शेती व शेतकऱ्यांचा विकास होतो. उदा. अंदमान व निकोबार व्दिप समूह, हिमालय व ईशान्य भारतातील प्रदेश इ. त्यामुळे प्रादेशिक विकासाचा समतोल साधला जातो.

६) पर्यटन व नव्या वसाहती :

पर्यटनामुळे पर्यटन स्थळांच्या ठिकाणी व त्याच्या नजीक नवीन मानवी वस्त्यांची निर्मिती होते. अशा वसाहती निर्माण होणे हे अपरिहार्य आहे. त्या वसाहतीत उद्योगधंदयांची वाढ होते. लोकांना रोजगार मिळतो. भारतात विशेषतः थंड हवेच्या ठिकाणी अशा वसाहती मिणि झाल्या आहेत. उदा. डेहराडून, सिमला,

दार्जिर्लिंग, मसूरी, उटी, महाराष्ट्रात- पांचगणी, महाबळेश्वर व लोणावळा. या नव्या मानवी वस्त्यांमुळे त्या परिसराचा विकास घडून आला आहे. परिणामी लोकवस्तीचे स्थलांतर होते. खेडयांचे पुनरुज्जीवन होते. तेथील राहणीमान, जीवनशैली यांत बदल घडून येतो.

७) पर्यटन व सामाजिक सामंजस्य ः

पर्यटन हा केवळ एक आनंद लुटण्याचा, मनोरंजनाचा, ज्ञान मिळवण्याचा व अर्थार्जन करण्याचा विषय नसून तो सामाजिक सामंजस्य, सामाजिक ऐक्य, सामाजिक पर्रिवतन व आंतरराष्ट्रीय शांतता प्रस्थापति करण्याचा एक स्त्रोत आहे. कारण पर्यटनामुळे विविध देशांचे, धर्मांचे, जातीचे, विविध भाषा बोलणारे, भिन्न संस्कृतीचे, विविध जीवनपध्दती व आर्थिक स्थिती असणारे लोक एकत्र येतात. त्यामुळे आचारविचारांची देवणघेवाण होते. आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय, प्रादेशिक समस्यांची चर्चा करतात. यातूनच सामाजिक ऐक्य प्रस्थापित होते. उदा. विविध आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय प्रादेशिक क्रीडा स्पर्धा, चर्चासत्रे, विविध महोत्सव इ. **८) पर्यटन शिक्षण आणि संशोधन :**

शिक्षणाची अनेक उद्दीष्टये आहेत. ज्ञान मिळविणे, व्यक्तिगत व सामाजिक विकास साधने, सामंजस्य निर्माण करणे, स्नेहभाव, प्रेम वाढविणे इ. ही उद्दीष्टये पर्यटनामुळे साध्य होण्यास मदत होते. पर्यटनामुळे सांस्कृतिक संवाद प्रस्थापित होतो. त्यातून शिक्षण त्याचे अभ्यासक्रम, त्यातील समस्या व संशोधन यांची चर्चा होते. त्यातूनच विज्ञान व तंत्रज्ञान यांची देवाणघेवाण होते. त्यामुळे पर्यटनाचे शिक्षण व संशोधन क्षेत्रातील मूल्य महत्वाचे आहे.

पर्यटन व ऐतिहासिक संवर्धन ः

इतिहास व पर्यटन या एकाच नाण्याचा दोन बाजू आहेत. ऐतिहासिक स्थळे, स्मारके, मंदीरे, किल्ले युद्धभूमी पर्यटन येतात. त्यामुळे आपल्या

ऐतिहासिक वास्तू व वस्तू याचे शासन समाज यांना संवर्धन करावे लागते. त्यांचे सरंक्षण करावे लागते. परिणामी ऐतिहासिक ठेव्याचे जतन होते. त्या ठेव्यातून लोकांस प्रेरणा मिळते. पर्यटकांना आनंद मिळून त्यांच्या ज्ञानात भर पडते.

अलीकडे पर्यटन शास्त्राचा झपाटयाने विकास होत आहे. या पर्यटनाचे पुष्कळ प्रकार अस्तित्वात येऊ लागले आहेत. उदा. आनंददायी, शैक्षणिक , ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, धार्मिक, आरोग्यविषय, सागरी, साहसी, पर्वतीय, पर्यावरण इ. परंतू सर्वाचे चार गटांत विभाजन केले जाते. 9) स्थानिक पर्यटन २) प्रादेशिक पर्यटन ३) राष्ट्रीय पर्यटन ४) आंतरराष्ट्रीय पर्यटन.

पर्यटन शास्त्राचा झपाटयाने विकास होत आहे. यासाठी केंद्र व राज्य सरकारने 9) भारतीय पर्यटन विकास महामंडळ २) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ या महामंडळाची निर्मिती करुन पर्यटन व्यवसायाकडे विशेष लक्ष दिले आहे. याशिवाय खाजगी क्षेत्रात्तील हजारो संस्था व संधटना पर्यटन क्षेत्रात उद्योग व रोजगार निर्मिती करीत आहेत.

그는 것은 것을 같아요. 그 아파 나는 것을 하는 것을 가지 않는 것을 가지 않는 것을 했다. 것을 하는 것을 수가 있다. 물건을 하는 것을 하는 것을 수가 있는 것을 수가 있다. 이렇게 말 수가 있는 것을 수가 있다. 것을 것을 것을 것을 수가 있는 것을 수가 있다. 것을 것을 것을 수가 있는 것을 수가 있다. 것을 것 같이 같이 같이 않아. 것을 것 같이 같이 않아.

where the work and the second district where we are and

प्रकरण पाचवे सारांश, निष्कर्ष आणि उपाययोजना

सारांश, नापो, प्रवास

प्रकरण 9 प्रस्तावना मध्ये पर्यटनाची आवश्यकता याअंतर्गत माहिती सादर करण्यात आलेली आहे. सोबतच पर्यटन म्हणजे काय? आणि पर्यटना संदर्भात व्याख्या स्पष्ट करून व्याख्येतून पर्यटनाचे स्वरूप स्पष्ट करण्यात आले. प्रस्तावना या प्रकरणातर्गंत पर्यटनाच्या विविध प्रकारची माहिती देण्यात आली. यामध्ये प्रामुख्याने देशांतर्गत पर्यटन, विदेशी पर्यटन, धार्मिक पर्यटन, शैक्षणिक पर्यटन आणि वैद्यकिय पर्यटनासंदर्भात सविस्तर माहिती देण्यात आलेली आहे. त्याचबरोबर पर्यटनाचे स्वरुप व व्याप्ती ह्यासंदर्भातसुध्दा विस्तृत माहिती सादर करण्यात आली.

प्रकरण २ संशोधनाचा आढावामध्ये संशोधन विषयाशी संबंधित विविध पुस्तके ज्यांचा उपयोग 'इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व' या विषयावर संशोधन कार्य करण्यासाठी झाला. हचामध्ये प्रामुख्याने स.म.गर्गे लिखित इतिहासाची साधने - एक शोधयात्रा, श्री. कृ. वा. वळसंगकर लिखित इतिहास स्वरूप व अभ्यास, डॉ. शांाता कोठेकर लिखित

कृ. वा. वळसंगकर यांनी लिहिलेल्या इतिहास स्वरूप व अभ्यास या पुस्तकामध्ये इतिहासाचे स्वरूप आणि इतिहासाचा अभ्यास करण्याच्या विविध पध्दतींचा अभ्यास प्रस्तुत विषयावरील संशोधन कार्य करतांना करण्यात आलेला आहे. इतिहास तंत्र आणि तत्वज्ञान, श्री. विठ्ठल धारपूरे लिखित पर्यटन भूगोल, यशोधरा भोसले लिखित पर्यटनाचे पैलू, श्री. प्रमोद मांढे लिखित गढ किल्ले महाराष्ट्राचे इत्यादी महत्वपूर्ण ग्रंथांचा उपयोग माहितीचे विश्लेषण व निर्वचन करण्यासाठी करण्यात आलेला आहे.

प्रकरण ३ संशोधन पध्दती मध्ये संशोधन पध्दतीसंबंधी सविस्तर माहिती सादर करण्यात आलेली आहे. ह्यामध्ये प्रामुख्याने संशोधन म्हणजे काय?

यासंदर्भात वेबस्टरच्या शब्दकोशाप्रमाणे व्याख्या सादर करून संशोधनाचा अर्थ स्पष्ट केलेला आहे. त्याचप्रमाणे इतिहास संशोधनाचे उद्देश, तात्त्विक उद्देश, व्यावहारीक उद्देश, इतिहास संशोधनाची आधुनिक साधने ह्यामध्ये कागदपत्रे, पत्रगुच्छ, नाणी, प्रवास वर्णन, इतिहास अध्यापन पध्दती, प्रस्तूत संशोधनासाठी वापरण्यात आलेली संशोधन पध्दती इत्यादीचा अभ्यास करण्यात आलेला आहे.

प्रकरण ४ माहितीचे विश्लेषण व निर्वचन मध्ये इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे महत्व, पर्यटनाचे ऐतिहासिक घटक, भारतातील पर्यटन केंद्रे, महाराष्ट्रातील महत्वाची किल्ले,पर्यटन व्यवसायास चालना देणारे घटक, महाराष्ट्रातील पाच जागतिक वारसा स्थळे, ऐतिहासिक वास्तूंचे जतन, वास्तुकला, वास्तुप्रकार, पर्यटनाचे फायदे, इत्यादीसंदर्भात सविस्तर माहिती देवून माहितीचे विश्लेषण व निर्वचन करण्यात आले.

प्रकरण ५ सारांश, निष्कर्ष व उपाययोजना या प्रकरणामध्ये सारांश या विभागाअंतर्गंत प्रस्तूत संशोधन कार्याचा आराखडा पाच प्रकरणाच्या माध्यमातून सादर करण्यात आलेला आहे. त्या सर्व पाच प्रकरणांचा संक्षिप्त सारांश सादर केलेला आहे. व त्यानंतर संशोधन करतांना प्राप्त झालेले निष्कर्ष सादर करण्यात आलेले आहे.

निष्कर्षः –

- 9) इतिहास अध्यापनात पर्यटनाचे अत्यंत महत्वाचे स्थान आहे. उदा. विद्यार्थ्यांना आपण शिकवित असतांना जर शिवाजी महाराजांच्या काळातील किल्ले किंवा महाराष्ट्रातील किल्ले हा विषय आला तर आपण जर स्वतः ते किल्ले पाहिले असेल तर तो विषय विद्यार्थ्यांना चांगल्या प्रकारे समजाविता येतो.
- २) इतिहास व पर्यटन हे एकाच नाण्याच्या दोन बाजू आहे. जर विद्यार्थ्यांना आपण त्या ठिकाणी सहल म्हणून घेऊन गेला. तर तो विषय प्रत्यक्ष

- पाहिल्याने त्यांच्या लवकर लक्षात राहील. तो त्या विषयावर जास्त चर्चा करुन त्यांच्या गुणवत्तेत वाढ होऊ शकते.
- ३) औरंगाबाद येथील उत्तरेस १०० कि. मी. अंतरावर अंजिठा वेरुळ या लेण्या व त्यामधील कलाकुसर विषय समजू शकेल त्याचा परिणाम म्हणजे विद्यार्थ्यांची जिज्ञासा प्रवृत्ती वाढेल त्यांचा कल अभ्यासाकडे जाईल. गोडी वाढेल म्हणून जर इतिहास शिकवितांना स्वतःचे भेटीचे अनुभव विद्यार्थ्यांचे अनुभव जर आपण शेअर केले तर विषय अधिक स्पष्ट होईल.
- ४) इतिहास पर्यटन यांचा अनन्य संबध आहे. इतिहासात पर्यटनाची जोड मिळाली तर हा विषय समजायला सोपा वाटतो. व विद्यार्थ्यांच्या मनात इतिहास विषयाबद्दलची भिती नष्ट होते.
- ५) भारत हा देश विविध वास्तुशिल्पाने नटलेला आहे. भारतीय वास्तुकलेला प्राचीन परंपरा लाभलेली आहे पर्यटन विकासात ऐतिहासिक स्थाने महत्वाची आहे. ऐतिहासिक घटक, घटना याबद्दल लोकांना कुतूहल व आस्था असते.
- ६) पर्यटन व इतिहास यामुळे राष्ट्रीय उत्पन्नात लक्षणीय वाढ होते. देशाच्या आर्थिक विकासाला सर्वतोपरी सहाय्य होते. विकसनशील देशांना आज पर्यटनामुळे परकीय चलन कमविण्याची संधी मिळाली आहे देशातील भांडवली गुंतवणूक वाढते.
- ७) आपल्या भारताला फार मोठा सांस्कृतिक वारसा लाभलेला आहे. विविध धर्म, पंथ, जनजात कला, भाषा, वास्तू, ऐतिहासिक दस्तावेज, सण उत्सव, खादयपदार्थ, संग्रहालय जीवनशैली, हस्तव्यवसाय या सर्व गोष्टींचा अभ्यास इतिहासात आहे जर विद्यार्थ्यांना आपण या गोष्टींचा प्रत्यक्ष अनुभव घेण्यास प्रवृत्त केले किंवा आपला अनुभव कथन केला तर आपल्याला इतिहास विषयाबद्दल विद्यार्थ्यांच्या मनात जी काठीन्यतेची भावना आहे ती दूर होईल.

- भारत हा सण व उत्सवांचा देश आहे. धार्मिक सण व उत्सव वर्षानुवर्षे पर्यटकांना धर्मक्षेत्राकडे खेचून घेत आहे. काही पर्यटनस्थळांची दूर्दशा झालेली आहे पुण्यातील शनिवारवाडा ढासळलेल्या अवस्थेत आहे.
- ६) काही पर्यटन स्थळी राहण्याची व्यवस्था नसते. तर ती सुविधा उपलब्ध असावी. काही ठिकाणी खानावळीचा प्रश्न पडतो तो नसते त्यामुळे खाण्याचे हाल होतात.
- 90)धारापुरीचा पर्यटन स्थळ म्हणून योग्य तो विकास केला गेला तर पर्यटकांना आकृवर करणारे महत्वाचे स्थान ठरेल.
- 99) स्तूप मंदिरे पुतळे इ. वर हवामानाचा व झाडझोऱ्यांचा प्रतिकुल परिणाम होतो. भारताचा उष्ण दमट हवेच्या ठिकाणी प्राचीन अवशेष फार काळ चांगल्या स्थितीत राहू शकत नाही. समुद्रकाठी असलेल्या महाबलीपुरम व कोणार्क येथील मंदीरावर समुद्राकडून येणाऱ्या खाऱ्या वाऱ्यांचा प्रतिकूल परिणाम होत असतो. खडकातून झिरपणाऱ्या पाण्यामूळे महाराष्ट्रातील अनेक गडांना व अजिंठा येथील भित्तींचित्रांना धोका पोहचत आहे. त्याकडे पुरातन विभागाने व प्राचीन वास्तुंचे जतन या खास अभ्यासशाखेने लक्ष दयावे.
- 9२)काही मंदीरावर उगवणाऱ्याझाडांच्या मुळांनी भिंतीना तडे जातात तर शेवाळांमुळे काही विटांचे बांधकाम खराब होते. त्याकडे लक्ष दयावे.

उपाययोजनाः–

- भारतीय तज्ञांनी ऐतिहासिक वास्तुंच्या जतनांच्या संदर्भात खूप प्रगती केली आहे.
- २) अनेक ऐतिहासिक वास्तू दुर्लक्षित आहे. उदा. पुण्यातील शनिवारवाडा या वास्तुचे जतन केले पाहिजे. उपलब्ध पैसा अभ्यास दृष्टिकोन सेवाभावी

संस्था व व्यक्ती यांच्या योग्य समन्वयातून ऐतिहासिक वास्तूंचे जतन काही प्रमाणात होऊ शकते.

- ३) विविध ऐतिहासिक वास्तूंची टपाल तिकीटे काढणे, त्यासंबंधीची माहिती पुस्तीका तयार करणे गरजेचे आहे. की ज्यातून समाजमनामध्ये ऐतिहासिक वास्तूंविषयी जिज्ञासा व जागृती निर्माण होईल.
- ४) इतिहास शिक्षक पुरातन खाते पर्यटन विकास मंडळे इतिहासप्रेमी व्यक्ती व संस्थांनी ऐतिहासिक वास्तू व स्थळांचे जतन करण्यासाठी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे.
- (y) ऐतिहासिक वास्तू या इतिहासाच्या अभ्यासाची महत्वाची साधने आहेत. विविध ठिकाणच्या उत्खननात अनेक प्राचीन वास्तूचं अवशेष सापडले. गुहा लेण्या चैत्य मंदीर यावरील कोरीवकाम व चित्रकला यावरुन मानवाची कलेच्या क्षेत्रातील प्रगती लक्षात येते.
- ६) तुळजापूर, पंढरपूर, शिर्डी, कोल्हापूर अशा अनेक धार्मिक स्थळी पर्यटकांना लुटतात. हार-फुले, प्रसाद वगैरे माध्यमातून पैसे धेतात त्यावर सरकारने उपाययोजना कराव्यात तसेच धार्मिक स्थळी अस्वच्छता असते त्याकडे लक्ष द्यावे. कारण त्यामुळे अनेक रोगांचा प्रार्दुभाव होतो.
- ७) किल्ले पाहण्यास आपण विद्यार्थ्यांना नेतो त्यांची सहल काढली असता त्यांना शासनाने जास्तीत जास्त सवलती द्याव्यात, प्रवास खाणे, राहणे, वगैरे म्हणजे ते जाऊ शकतील तसेच पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था ठिकठिकाणी असावी. प्रवाश्यांना मोफत पाणी मिळावे कारण प्रत्येक वेळी विकतचे पाणी परवडत नाही.
- भावी पिढीसाठी मार्गदर्शक आणि पर्यटनस्थळ म्हणून वास्तूंचे जतन करावे.
 वास्तू ढासळलेल्या अवस्थेत असतील तर त्यांची डागडूजी करावी. त्यांना

- चांगल्या अवस्थेत ठेवावे. विविध ऐतिहासिक वास्तूंमुळे सामाजिक प्रेरणा व स्फूर्ती मिळते.
- £) आज अनेक वास्तू किल्ले ढासळत आहेत. लेण्या, गुहा इतर ऐतिहासिक स्थळे पाहण्यासाठी जाणारे पर्यटक तिथी विकृत स्वरुपाचे लेखन करुन त्या वास्तूचे सौंदर्य व मूळ स्वरुप नष्ट करुन पूर्वजांच्या सांस्कृतिक वैभवाचा वारसा नष्ट करत आहे. हे होऊ नये म्हणून पुरातत्व विभागाने काही उपाययोजना कराव्यात व भारतीय वास्तूची खिल्ली उडणार नाही. याची काळजी घ्यावी आपल्या देशांची संस्कृती आपणच जपावी.
- 90) वास्तूंच्या निरीक्षणातून समाजरचना, नगररचना व आर्थिक विषमता यांचा अभ्यास करता येतो. प्राचीन मानवी संस्कृतीचा अभ्यास करता येतो. म्हणून या वास्तूंचे जतन करावयास हवे.
- 99) मानवी संस्कृतीच्या विकासात उत्क्रांतीतनिवासस्थानाचे महत्व अनन्यसाधारण आहे एकदर मानवी संकृतीच्या विकासांची अभ्यास करण्यासाठी प्राचीन अवशेषांचे जतन होणे आवश्यक आहे. भारत सरकारने पुरातत्व सर्वेक्षण खाते हे जतनाचे काम करते.
- 9२) संपूर्ण जगात भारतीय वास्तू प्रसिध्द आहे व भारतीय संस्कृतीचा गुणगौरव होतो त्यामुळे भारतातील ज्या दुर्लक्षित वास्तू आहे त्याचा उध्दार करावे.
- 9३) नागपूर विभागातील आदासा, धापेवाडा, रामटेक यासारख्या प्रेक्षणीय स्थळी सुधारणा करणे आवश्यक आहे. रामटेक येथील रामाचे मंदीर पुरातन आहे या वास्तुकडे सरकारने लक्ष दयावे तसेच नागपूरचा सीताबर्डी किल्ला, गणपती वास्तू देवस्थान, फौजेचा गणपती) या प्रसिध्द आहे. त्यावरुनही सामाजिक प्रेरणा व संस्कृतीचे दर्शन धडते.

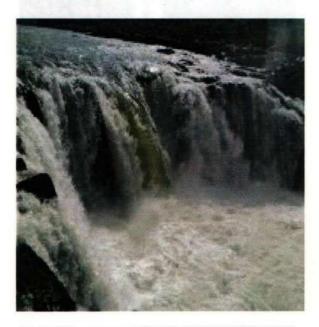
- 98) देशपरदेशात किल्ले, राजवाडे अशा वास्तू बघायला पर्यटक मोठ्या हौसेने जातात. दुरुन आलेल्या पर्यटकांसाठी काही मुलभूत सुविधा तिथे असाव्यात स्वच्छतागृहे, विश्रांतीगृहे, आसनव्यवस्था आधुनिक शैलीत असावेत मार्गदर्शनपर फलक तिथे लावावेत पर्यटन क्षेत्राच्या परिसरात प्रदूषणाचे प्रमाण कमी असावे. पर्यावरण निरोगी असेल तरच पर्यटनाचा विकास होईल पर्यटनाचा उपयोग पर्यावरणाचे रक्षण व विकासासाठी व्हावा.
- 9५) तसेच वाहतुकीच्या साधनांचा विकास व्हावा. म्हणजे जास्तीत जास्त बससेवा उपलब्ध व्हाव्यात तसेच रस्ते, उत्तम असणे जरुरी आहे.
- 9६) अजिंठा, वेरुळ, कार्ले, येथील स्थापत्यावरुन प्राचीन काळातील कलेच्या प्रगतीचे आकलन होते. त्यामुळे या शिल्पकलेचे जतन संवर्धन होणे गरजेचे आहे. प्राचीन काळातील धार्मिक जीवनावर तसेच वास्तूकला, चित्रकला, मूर्तिकला इ. क्षेत्रात झालेल्या प्रगतीवर प्रकाश टाकण्यास मदत होते.
- 9७) 'शेगांव' हे श्रीगजानन महाराजांचे प्रसिध्द तीर्थक्षेत्र आहे. तिथे देश-विदेशातील अनेक पर्यटक श्रध्दाळू भक्त येऊन भेटी देतात. शेगावचे रस्ते, अतिशय खराब आहे. तसेच श्रध्दाळू पर्यटक येतात. पण ते स्वच्छता ठेवत नाही. त्यामुळे आपण पर्यटक तिथे जातो आपले काम आहे की आपण तेथे अस्वच्छता करणार नाही. तसेच तेथे भोजनाची व्यवस्था अतिशय सुंदर होते. खाण्याची रेलचेल कमी पैशात जेवण, नाश्ता मिळतो. शेगांवचा आदर्श डोळ्यासमोर ठेवण्यास हरकत नाही. तेथील आनंदसागर, भक्तनिवास, आनंदधाम वगैर वास्तू अतिशय सुंदर आहे. मंदीराच्या परिसरात फार स्वच्छता आहे. सेवेकारी परीसर झाडतच असतात. एकुण विचार केल्यास व्यवस्थापन चांगले आहे.

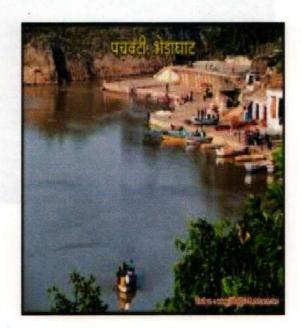
संदर्भग्रंथसूची

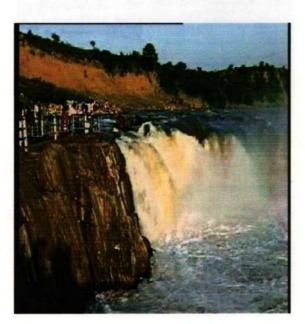
१) आठवले सदाशिव २) स.म.गर्गे ३) कृ. वा. वळसंगकर ४) डॉ. शांता कोठेकर ५) यशोधरा भोसले ६) विठ्ठल धारपूरे ७) शां. भ. देव ८) प्र. के धाणेकर) डॉ. मिलींद गुणाजी १०) डॉ. ब्रह्मानंद देशपांडे 99) प्रमोद मांढे १२) पांडुरंग पाटणकर 9३) मिलींद गुणाजी १४) माधव गडकरी १५) अजंली कितने १६) पत्की श्रीभा १७) डॉ. अरुणा ढेरे १८) डॉ. काठारे व अन्य 9£) श्रीपाद केशव चितळे २०) डॉ. मंजुळकर

:- इतिहासाचे तत्वज्ञान :-इतिहासाची साधने- एक शोधयात्रा :- इतिहास स्वरूप व अभ्यास :-इतिहास तंत्र आणि तत्वज्ञान :-पर्यटनाचे पैलू :-पर्यटन भूगोल :-पुरातत्वविद्या :-साद सह्याद्रीची भटकंती किल्ल्यांची :-चाला माझ्या गोव्याला :-अजिंठा वेरुळ, औरंगाबाद :-गढ किल्ले महाराष्ट्राचे :-चला सहलीला :-गुढ रम्य महाराष्ट्र :-असा हा महाराष्ट्र :-आढवणी प्रवासाच्या :-इतिहासाचे अध्यापन पध्दती व तंत्रे :-वेगळी माती वेगळा देश :-पुरातत्व विद्या आणि पर्यटन :-विदर्भातील कोरिव गुंफा :- इतिहासाची साधने (पुरातत्व शास्त्र, संग्रहालय,पर्यटन)

विविध पर्यटन स्थळांची छायाचित्रे अ— मनोरंजनात्मक व निसर्गरम्य

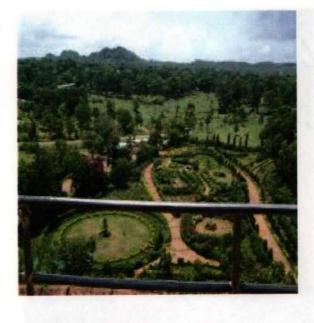

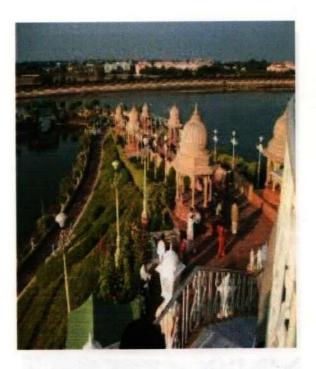

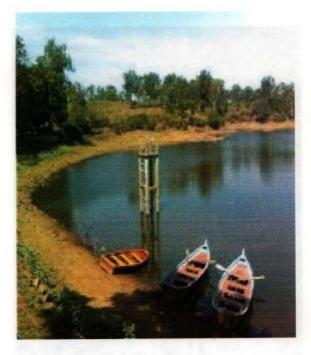

मनोरंजनात्मक व निसर्गरम्य

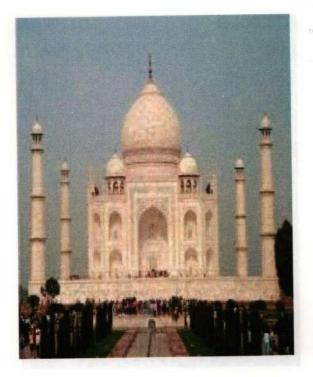

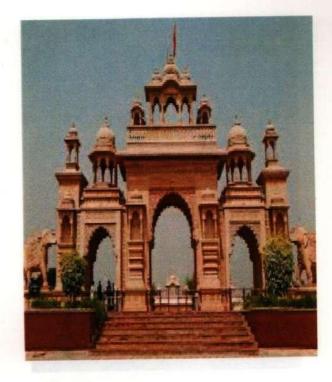

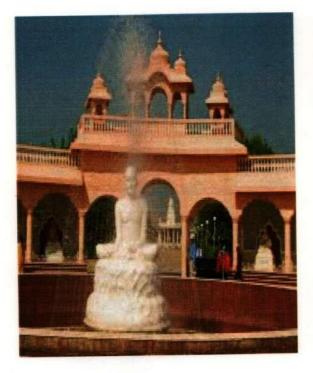

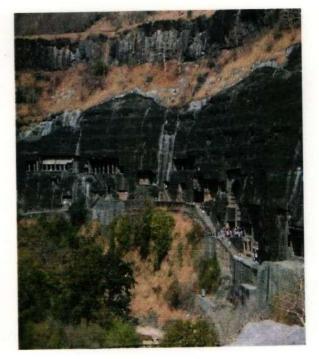

ब- ऐतिहासिक

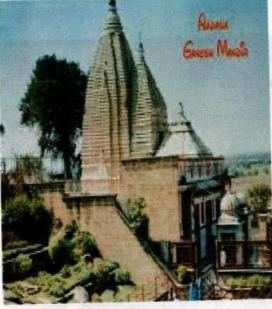

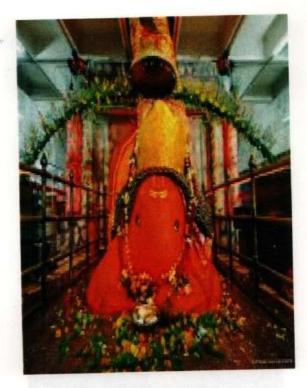
क – धार्मिक

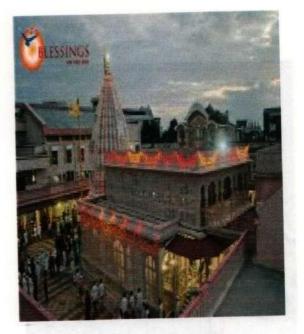

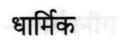
the second second second

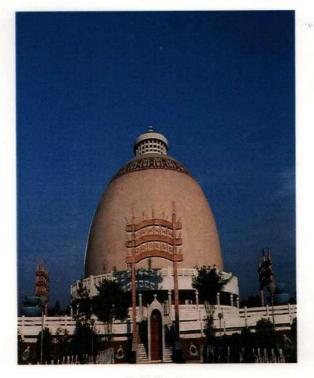

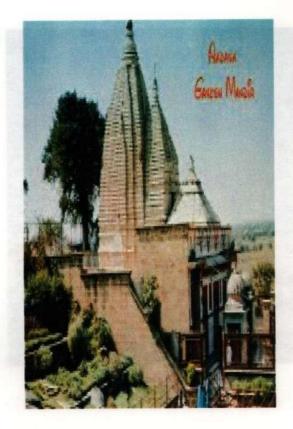

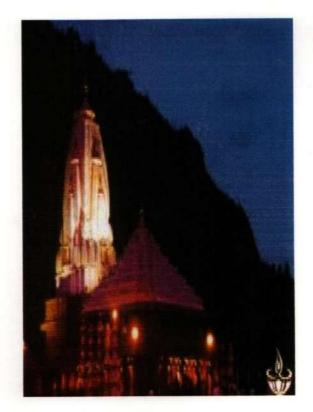

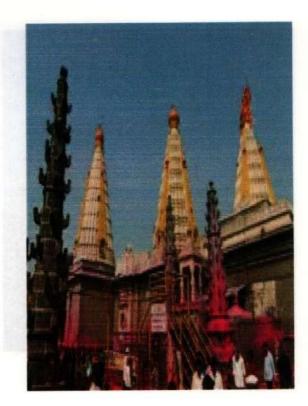

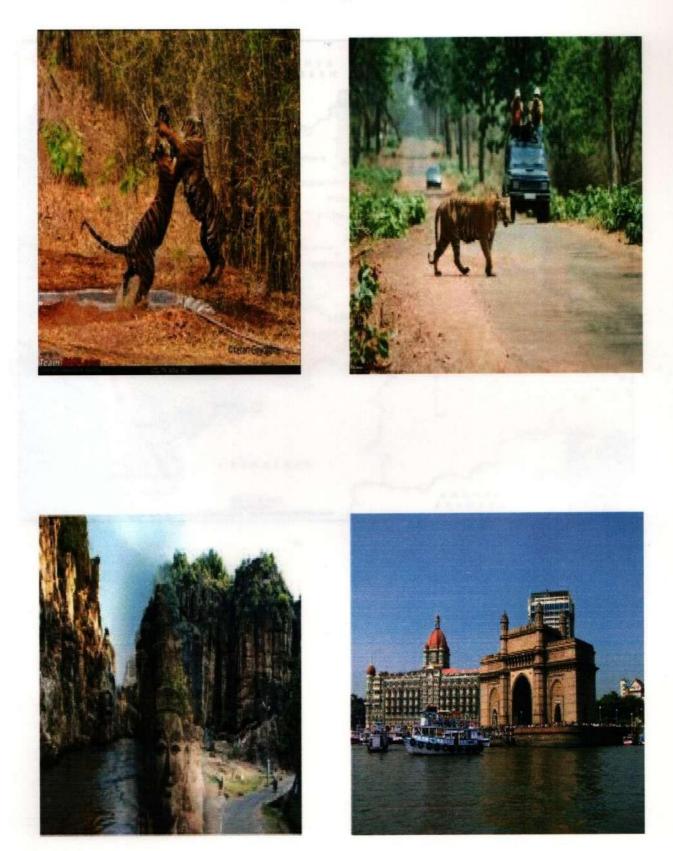
Deekshabhoomi

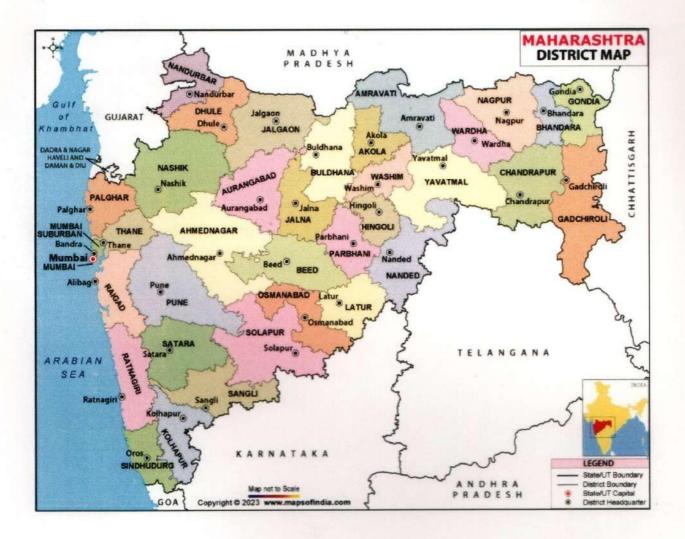

ड – पर्यटनीय

महारा ष्ट्रि—नकाशा

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya **BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S**

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201

ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU

ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023
ORGANIZER	Bhiwapur Mahavidyalaya
NAME OF THE ACTIVITY	Har Ghar Tiranga Rally
AREAS COVERED	 Promotion of Government's Campaign Strengthened Sense of Patriotism Youth Involvement and Community Participation
PROGRAMME SCHEDULE	11 th August, 2022 from 8.00 A.M to 10.00 AM
VENUE	Police Station, Bhiwapur
MODE OF ACTIVITY	OFFLINE
ORGANIZING COMMITTEE	National Service Scheme, National Cadet Corps, Bhiwapur Court and Bhiwapur Police Station
PROGRAMME COORDINATOR	Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu Asst. Prof. Dr. Yogesh More

COMMITTEE MEMBERS	Associate Prof. Dr. S.K. Shinde
	Asst. Prof. Sachin Kubde
	• Asst. Prof. Amit Thakre
	Asst. Prof. Dr. Ravikant Mishra
	Asst. Prof. Darshana Dhamdar
KEYNOTE	Mr. Rajubhau Parwe, Member of Legislative Assembly (Umred
SPEAKER/RESOURCE	Constituency)
PERSON (Furnish a Brief	Mr. Sudhir Parwe, Ex-Member of Legislative Assembly (Umred
Report on the Keynote Speaker's Expertise)	Constituency)
Speaker's Expertise)	Mr. Aniruddha Kambale, Tahsildar, Bhiwapur Taluka
	Mr. Mahesh Bhortekar, Police Inspector, Bhiwapur
	Dr. Jobi George, Principal, Bhiwapur Mahavidyalaya
TARGET GROUP	All citizens and students of Bhiwapur Taluka
NUMBER OF STUDENTS	1000
PARTICIPATED /	
BENEFICIARIES	
BRIEF REPORT	A Mega Rally was organized on 11 th August, 2022 by Police
	Station, Bhiwapur, in collaboration with Tehsil Office, Bhiwapur,
	Bhiwapur Court and Bhiwapur Mahavidyalaya to support and
	promote Government's Campaign of 'Har Ghar Tiranga'. The
	Event was aimed at spreading the message of National pride and
	unity by encouraging every household to proudly display the Indian
	National Flag.
	The Rally was inaugurated by Mr. Rajuji Parwe, the esteemed
	Member of Legislative Assembly from Umred Constituency,
	Maharashtra State. His presence added significance and fervour to
	the occasion. Mr. Sudhir Parwe, Ex-MLA from Umred
	Constituency, Dr. Jobi George, the Principal of Bhiwapur
	Mahavidyalaya and Associate Prof. Dr. Sunil Shinde were

	prominently present on this occasion.	
	The NCC Cadets of Bhiwapur Mahavidyalaya took active	
	participation in the Rally, exuding enthusiasm and patriotism. The	
	 coordination of this impactful Event was skilfully handled by Ma Mahesh Bhortekar, Police Inspector, Bhiwapur Police Station. The Rally witnessed spirited participation of about 1000 student and teachers from various Educational Institutions in Bhiwapur including Bhiwapur Mahavidyalaya, Rashtriya Vidhyalaya 	
	Bhiwapur Education Society's Boys' High School, Vidhyaniketan	
	English Medium School and others. Their active involvement	
	showcased their commitment to the cause of 'Har Ghar Tiranga'	
	and their dedication to fostering a sense of National pride among	
	the people of Bhiwapur.	
	Through this well-coordinated and impactful Rally, the message of	
	'Har Ghar Tiranga' resonated among the people of Bhiwapur, further strengthening their bond with the tri-colour and instilling a deep sense of patriotism and unity among them. The Event served as a powerful reminder of the significance of our National Flag and	
	its representation of the rich cultural heritage and values of our	
	Nation.	
PROGRAMME	• To create awareness among the people about <i>Amrut Mahotsav</i>	
OBJECTIVES	of India's Independence.	
	• To support and promote 'Har Ghar Tiranga' Campaign initiated	
	by Government of India.	
	• To encourage every household to proudly display the Indian	
	National Flag as a symbol of National pride and unity.	
	• To raise awareness among the residents of Bhiwapur about the	
	significance of the Indian National Flag and its representation of	
	the rich cultural heritage and values of the Nation.	
	• To foster the sense of patriotic feeling among the people by	
	displaying the National Flag in every home.	

	• To encourage the people of Bhiwapur for collective
	participation in the Campaign, irrespective of their diverse
	backgrounds and affiliations, to promote a sense of unity and
	patriotism among them.
	• To instill a sense of duty and pride among the youth towards the
	National Flag and its representation of the Nation.
PROBLEMS FACED, IF	Diverse Participants: Managing a large group of participants from
ANY	different educational Institutions and age groups was a challenge
	for the Committee, which required effective crowd control and
	coordination.
	Resource Management: Managing resources like flags, banners,
	logistics, and facilities for the participants was challenging for the
	Committee, which required careful planning.
PROGRAMME OUTCOMES	• Created awareness among the people about Amrut Mahotsav of
	India's Independence.
	• Supported and promoted 'Har Ghar Tiranga' Campaign initiated
	by Government of India.
	• Encouraged every household to proudly display the Indian
	National Flag as a symbol of National pride and unity.
	• Raised awareness among the residents of Bhiwapur about the
	significance of the Indian National Flag and its representation of
	the rich cultural heritage and values of the Nation.
	• Fostered a sense of patriotic feeling among the people by
	displaying the National Flag in every home.
	• Encouraged the people of Bhiwapur for collective participation
	in the Campaign, irrespective of their diverse backgrounds and
	affiliations, and thus promoted a sense of unity and patriotism
	among them.
	• Instilled a sense of duty and pride among the youth towards the
	National flag and its representation of the Nation.
	1

FEEDBACKANALYSISREPORTOFTHEFEEDBACKOBTAINEDFROMSTUDENTS/BENEFICIARIES/ACADEMIC PEERS	Ghar Tira		. They exp	our were enthusiastic about 'Har pressed happiness over the
	Date 11/08/2022	माज्य जारह अथाम झसो परच्यक पोलीम् निवीस्छ पोलीम् लेहेळान् लिवपूर	576494608	८.5960/ ઉल्लाधन छान्ही केल्की बटेवान जिवाइन जाभाष्ठन् झा- बावे कानर्यत वयाने आया अखन मोहज्य मिल्ला विषिक कार्यवनीये उनवेज्य केलेले के रिवेन विविध कार्यवनीये उनवेज्य केलेले के रिवेन गोवडा वरुटर वोजी मन्म तिवेन रेली, व तिरेन गावना पूनी खावी कमीता बल्टिये आयोज केले लेने, कार्माको खावेतालय जिवाद वोजे लेने, कार्माको खावेतालय जिवाद वोजे लेने, कार्माको खावेतालय जिवाद स्वीधन लेने, कार्मको खावेतालय जिवाद स्वीधन लेने, कार्मको कार्मवा का वावत स्वीधन केले, कार्मका, तर्बधने संबाधन का वावत स्वीधन कार्म कार्मको, त्रविधने संबाधन कार्म कार्मका, तर्वधने संबाधने का वावत स्वीधन प्रातने कार्का के तविभ, त्रवी के संबाधन प्रातने कार्क्य के तविभ, त्रवी के प्रातनाका कार्म कार्मका की कार्मका कार्मका कार्क्य स्वी कार्म कार्क्य के तविभ, त्रवी के योको कार्य स्वी भावता वादम कार्का मोर्चिन, जानावाको कार्य स्वी मेकामा वाद्य कार्का कार्मका कार्का कार्य स्वी केल आउड दिवाज का म्यून कार्य विद्यान का कार्या कार्य नावा कार्य कार्यना के स्वित् कार्य कार्यना कार्य स्वी कार्य कार्य कार्यना की कार्य कार्यन कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य के तविभ, त्रवी कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य के स्वी कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कार्य कि कार्य कार्
PHOTO GALLERY WITH CAPTIONS	the signi			<text></text>

The Volunteers of N.S.S performing a pantomime entitled "Ektecha Jagar", in Bhiwapur.

	Image: Contract of the second seco
NEWS PAPER COVERAGE /MEDIA COVERAGE	<section-header> International and a dated 12th August, 2022 International and a problem in the problem i</section-header>

	The Daily 'Lokshahi Warta' on da भिवापूर पोलिस स्टेशनकडून ति	12 IS 12.1
	तालुका यातांहर/भिवपूर स्वतंत्र्यण्यः अमृत महोत्सव्वर्तमित स्वानेक गॉलेस स्टेन्नटाकं तृत्वरां तहरात तिरंस चत्रेदे अर्वोजन करण्यात आते. महेदरम्यात विद्यार्थ्यांने ठिकाउँकाणो पथनाटय ब देल्पफर्तापर गीतांचे सादांकारण कलन नगरिकाचे तहर वेथून येतले.	पोलिस स्टेशन परिसरात वृक्षारोपण स्वतंत्र महोत्सवर्गिम गुरुवार्गे पॅलिस स्टेशनका आवरात आ. राजू घरवे बांका हल्ते पृक्षारोपण करण्यात आले. वावेळे तात्रलेत्वार कांबळे, टानेदर महेश घोटकर, ति.प. रूपपता नेमावली मटे, पं.स. संघारती नमत होडे, सदस्य तहुल मरूराम, एपीअच साद भामे व्यक्ति होते. पहुर्ग्याच्या हस्तेषुद्धा विविध प्रजातीची झाडे परिसतत लावण्यात आलीह.
	 आ. राष्ट्र पाखे यांच्या इपरिथ्वतीय प्रोलिस स्टेशनव्या अवरातून गिरंग प्रप्रेत मुख्वत रूरण्यात अली. मार्ची अ. मुफीर घरवे, तासीलदार अनिरुद्ध वावस्कूल व न्युनियर कॉलेज, हातात तिमंग प्यत फडकवत व कांवजे, रानेदर महेज पोटेकर, सल्वं हावस्कूल, राष्ट्रवे विद्यालय, देशभतीयर अधारीत नारे देश यात्र सर्पार्जसीम आरोग, दिल्वेप नुवा, सायीरभोक इंग्लिश मिडिवन् महरताल सर्वच प्रमुख स्थाने कैलाश कोमरोल्यार राज्यसह स्कूल, विद्यालिकेतन ईंग्लल मार्यक्रमण्य करीत पोलिस स्टेशन 	चत्रेदरम्पन स्क्रविद्यलचतील कर्मचारी, चेंलिस कर्मचारी, राष्ट्रीय सेवायेजनेच्या पश्काने होम्पाइं पश्चक मोठ्य संख्येनी चैकरवैकात देराड्रेमचर अध्वतित स्क्रप्रभागे झाले होते. यात्रेच्या एवसटप सादर करून संपक्षित्रेये स्वरूवेतेसाठी स्वाप्यक पेलिस लंध वेधूर पेतरो, प्रचंधे मोटरच्या निरीक्षक रुटर समे, झाट मिरे, राष्ट्रध्वज वात्रेये मुख्य आकर्षप चंद्रशोखन रेजन्कर, राजेश ठरला होता. यत्रोत रुपमान्य सेलोकर, प्रवर, अम्प्रेल तनडे, नायरिकांसेह हाळा, राजन पोपर, कोकड्रे आर्योसह मर्हावेधालयाचे लिखक, शिश्चिका, महिल व पुरुष पेलिस कर्मचार्याचे झासकीय कर्वालयाचे अधिकारी, सहकार्व केले.
SCANNED COPY OF ATTENDANCE SHEET		
ANY OTHER INFORMATION		

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya

BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201

ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU

ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACADEMIC SESSION 2022-2023 ORGANIZER **Bhiwapur Mahavidyalaya** NAME OF THE **Hazardous waste Manja Collection Drive** ACTIVITY **AREAS COVERED** Environmental Cleanup Removal of Hazardous Material Protection of flora and fauna. Community Engagement Institutional Social Responsibility Recognition of Efforts Leadership and Coordination 16th January, 2023 PROGRAMME SCHEDULE VENUE **College Premises and Streets of Bhiwapur** MODE OF ACTIVITY Offline ORGANIZING National Cadet Corps (N.C.C.) COMMITTEE PROGRAMME Lt Dr. Yogesh More COORDINATOR

ACTIVITY REPORT

TARGET GROUP	All NCC Cadets
NUMBER OF STUDENTS / BENEFICIARIES	17
BRIEF REPORT	Makar Sankranti, celebrated as the Kite Festival, adorns the sky with vibrant kites, creating a spectacular sight. However the exuberant kite-flying competitions held during thi occasion can inadvertently pose significant dangers particularly for birds and other small creatures. The thread (known as Manja) used for the kites can inadvertently entrag and harm these creatures, even endangering their lives. In a responsible initiative followed by Makar Sankranti, ou NCC Cadets undertook a Manja (Kite Thread) Collection Drive on 16 th January, 2023. A Cadet named JUO Sandes! Dhone led this effort to address this issue. They cleaned up the College premises and the surrounding streets. Notably, they diligently gathered not only damaged kites but also discarded hazardous Manja from the streets. The participation of 20 NCC Cadets amplified the impact of this endeavour. Colonel Amod Chandana, the Commanding Officer of the 20 Maharashtra Battalion NCC Nagpur, applauded the commendable initiative of these Cadets. Dr. Jobi George, the Principal of the College, extended his heartfelt appreciations for the dedicated contribution of the Cadets towards safeguarding the lives of animals.
	This effort shows how undertaking thoughtful ventures can make a big impact. The Cadets demonstrated that they really care about their community and the environment by carrying

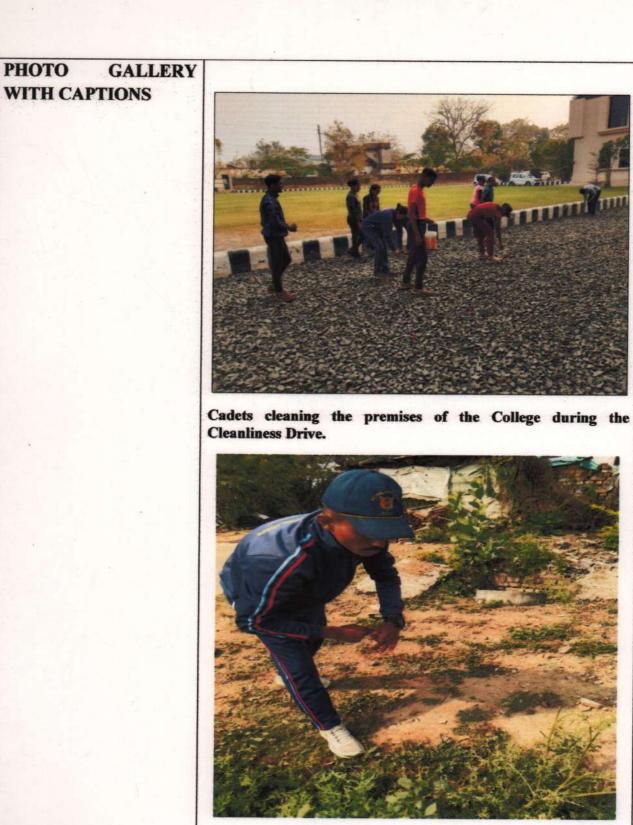

	out this act of social responsibility. A total of 17 Cadets enthusiastically participated in this endeavour. The initiative was coordinated under the able supervision of Asst.t Prof. Dr. Yogesh More.
PROGRAMME OBJECTIVES	 To address the potential harm caused to birds and other small creatures due to the use of hazardous kite threads during the Kite Festival. To collect and remove hazardous threads from the environment, thus reducing the risk to wildlife. To encourage a change in the behavior and promote safer kite-flying practices. To contribute to a cleaner and safer community by removing discarded kites and dangerous kite threads from public spaces. To encourage students for personal development and equip Cadets with a sense of responsibility towards their community. To imbibe Institutional Social Responsibilities among our students.
PROBLEMS FACED, IF ANY	Lack of Awareness: Not everyone in the community might be aware of the dangers posed by hazardous kite threads to birds and animals. Convincing people to change their kite-flying habits and to actively participate in the collection drive was a challenge for the Committee. Safety Concerns: Collecting damaged kites and hazardous Manja from streets have exposed the Cadets to safety risks such as cuts from sharp kite strings or potential contact with

harmful chemicals or materials. Logistics and Disposal: Proper disposal of collected damaged kites and hazardous Manja in an environment-friendly manner. have posed logistical challenges. Finding appropriate and environment-friendly deposal methods for materials, required careful consideration. Despite these challenges, the fact that the NCC Cadets took on this initiative demonstrated their determination to make a positive impact on their community and the environment. Overcoming these challenges have contributed to the overall success of the Manja Collection Drive. PROGRAMME · Addressed the potential harm caused to birds and other OUTCOMES small creatures due to the use of hazardous kite threads during the Kite Festival. · Collected and removed the hazardous threads from the streets and thus reduced the risk to wildlife. Encouraged a change in the behaviour and promoted safer kite-flying practices. Contributed to a cleaner and safer community by removing discarded kites and dangerous kite threads from public spaces. · Encouraged students for personal development and equipped Cadets with a sense of responsibility towards their community. Imbibed Institutional Social Responsibilities among our students.

Cadet discarding hazardous Manja from the streets

Cadets collecting broken kites and waste Manja from the streets.

Cadets with broken kites and waste Manja

महाविद्यालयीन एनसीसी कैडेट का अभिनव उपक्रम

लोकमत समाचार सेवा

भिवापुरः भिवापुर महाविद्यालय के एनसीसी विद्यार्थियों द्वारा मकर संक्रांति पर अभिनव उपकम चलाया गया, उपक्रम का उद्देश्य नायलॉन मांजे का विरोध, पक्षियों और नागरिकों नायलॉन मांजे से जख्मी होने से बचाने के लिए चलाया गया इस उपक्रम में एनसीसी जनियर अटेंड अधिकारी संदेश ढोने के मार्गदर्शन में प्रणाली गवतूरे, जितेंद्र वाघमारे, श्वेता तरारे, आकांक्षा चौधरी, विवेक श्रीरामें, प्रत्यूष धनविजय, चेतन गायधने, भुवन राऊत, तुषार गायकवाड़, राकेश नन्ने, वैभव कोलते, साहिल वाघमारे, मनीष डहारे ने भाग लिया. 20 बटालियन कमांडिंग अधि. कर्नल आमोद चांदना, प्रशा, अधिकारी कर्नल मनोज मुजमदार ने अभिनंदन किया है.

Daily Lokmat Samachar: Dated: 17th January 2023.

भिवापूर = मकरसंक्रांतीचा सण हा पतंग उडवण्यासाठी ओळखला जातो. या दिवशी आकाश रंगबेरंगी पतंगांनी जणू झाकून जाते. परंतु पतंगीसाठी वापरण्यात येणारा मांजा मात्र मुक जीवांसाठी धोकादायक ठरू शकतो. पक्षांबरोबरच हा मांजा रस्त्यांनी फिरणाऱ्या प्राण्यांच्या आणि लोकांच्यासुद्धा जीवावर बेतू शकतो. बरेच पक्षी या मांजामध्ये अडकून आपला जीव गमावून बसतात. तेव्हा मांज्यामुळे होणारे अपघात टाळण्याच्या हेतूने भिवापूर महाविद्यालयातील एनसीसीच्या विद्यार्थ्यांच्या वतीने एक अभिनव उपक्रम राबविण्यात आला. या उक्रमाअंतर्गत शहराच्या रस्त्यात तसेच महाविद्यालय परिसरात असलेला मांजा व फाटलेल्या पतंगी गोळा करण्यात आल्या.

ह्या उपक्रमात एनसीसी ज्युनिअर अंडर ऑफिसर संदेश ढोणे याच्या मार्गदर्शनात प्रणाली गवतुरे, जितेंद्र वाघमारे, श्वेता तरारे, प्राची वैद्य, कोमल बालबुधे, उज्वला तरारे, आकांशा चौधरी, विवेक श्रीरामे, प्रत्युश धनविजय, चेतन गायधने, भूवन राऊत, तुषार गायकवाड, राकेश नान्हे, वैभव कोलते, साहिल वाघमारे, मनीष डहारे आदी विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता. विद्यार्थ्यांच्या या उपक्रमाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, २० महा. बटालियनचे कमांडींग अधिकारी कर्नल आमोद चांदना, प्रशासकीय अधिकारी कर्नल मनोज मुजुमदार यांनी कौतुक केले. (ता.प्र.)

Daily Deshonnati: Dated 18th January 2023.

भिवापूरः कटून पडलेल्या पतंगी व मांजा गोळा करण्याचे काम केल्यानंतर एकत्रित आलेले बालक.

भिवापूर महाविद्यालयाचा अभिनव उपक्रम

भिवापूर : कर संक्रांतीचा सण हा पतंग उडवण्यासाठी ओळखला जातो. महाराष्ट्रात हा सण मोठ्या उत्साहाने साजरा केला जातो. या दिवशी आकाश रंगबेरंगी पतंगांनी जणू झाकून जाते. परंतु पतंगीसाठी वापरण्यात येणाऱ्या मांज्यामुळे होणारे अपधात टाळण्याच्या हेतूने भिवापूर महाविद्यालय येथील एनसीसीच्या विद्यार्थांच्या वतीने एक अभिनव उपक्रम राबविण्यात आला. या उपक्रमाअंतर्गत शहराच्या रस्त्यांवर तसेच महाविद्यालय परिसरात कटून पडलेल्या पतंगी व मांजा गोळा करण्यात आला.या उपक्रमात एनसीसी ज्युनिअर अंडर ऑफिसर संदेश ढोणे यांच्या मार्गदर्शनात प्रणाली गवतुरे, जितेंद्र वाधमारे, श्वेता तरारे, प्राची वैद्य, कोमल बालबुधे, उज्वला तरारे, आकांशा चौधरी, विवेक श्रीरामे, प्रत्युश धनविजय, चेतन गायधने, भूवन राऊत, तुषार गायकवाड, राकेश नांन्हे, वैभव कोलते, साहिल वाधमारे, मनीष डहारे आदी विद्यार्थांनी हिरारीने भाग घेतला. विद्यार्थ्यांच्या या उपक्रमाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज, २० महाराष्ट्रीयन बटालियनचे कमांडींग अधिकारी कर्नल आमोद चांदना, प्रशासकीय अधिकारी कर्नल मनोज मुजुमदार यांनी कौतुक केले.

The Daily Sakal on dated 18th January, 2023.

にな

ATTENDANCE SHEET	Bhiwapur Mahavidyalaya National Cadet Corps Session: 2022-23 Attendance Name of Activity: Hazardous waste Manja Collection Drive Date: 16 th January, 2023				
	Sr.	Rank	Name of Cadet	Sign	
	No.				
	1	JUO	Sandesh Dhone	Shone	
	_	Cadet	Shweta Tarare	S. Tarare	
	3	CPL	Pranali Gaoture	Andrahi	
	4	Cadet	Aakansha Chaudhari	#Sometra	
	5	Cadet	Jayashri Kolhe	J. Kalke	
	6	Cadet	Komal Balbude	komal Balbushe	
	7	Cadet	Prachi Vaidya	Provedya	
	8	Cadet	Bhuvan Raut	Breat	
	2	Cadet	Chetan Gaydhane	cheton Tenellow	
	10	Cadet	Ganesh Kale	Grak	
	н	Cadet	Pratush Dhanvijay -	P. Dhanvijoy	
	12	Cadet	Rakesh Nanhe	R. Neshlea	
	13	Cadet	Sahil Waghmare	Scholwolthan	
	14	Cadet	Tushar Gaikwad	T. Gaikwood	
	15	Cadet	Vaibhav Kolate	V. Kalite	
	16	Cadet	Vivek Shrirame	Vivek sheere	
	17	Cadet	Shakir Ansari	Shalwefmani	
	Assa 20 M	Yogesh Hate NGC C	Ditt Nagpur	2.	

0

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S

ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR

E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023
ORGANIZER	Director, Students' Development Department, R.T.M. Nagpur University, Nagpur
NAME OF THE ACTIVITY	Participated in the Yuvarang-2023 (Youth Festivals-2023) organized by the Director, Students' Development Department, R.T.M. Nagpur University, Nagpur (University Level Competitions).
AREAS COVERED	Azadi Ka Amrut Mahotsav
PROGRAMME SCHEDULE	8 th March, 2023
VENUE	Gurunanak Bhavan, Nagpur
MODE OF ACTIVITY (ONLINE/OFFLINE (IF ONLINE, GIVE WEBLINK)	Offline
ORGANIZING COMMITTEE	Cultural Committee
PROGRAMME COORDINATOR	Asst. Prof. Someshwar Wasekar

COMMITTEE MEMBERS	Asst. Prof. Dr. M. V. Nandanwar, Asst. Prof. Dr. M. R. Chavhan, Asst. Prof. Dr. A. V. Mahawadiwar, Asst. Prof. A. K. Sarwe, Asst. Prof. Dr. Rajasree O. P and Asst. Prof Dr. Jyoti Bante, Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu			
TARGET GROUP	Student	Students of RTMNU, Nagpur		
NUMBER OF STUDENTS PARTICIPATED/BENEFIC IARIES	S. N.	Name of the Competitions	Number of students participated.	
	1	Mehandi Competition	01	
	2	Rangoli Competition	01	
	3	Poster Making Competition	01	
	4	On the Spot Painting Competition	01	
BRIEF REPORT		Yuvarang-2023 (Youth Festiv	val)	
	Students' Development Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur had arranged three days' Inter-Collegiate Youth Festival "Yuvarang-2023" from 8 th March, 2023 to 10 th March, 2023. Three students of our Institution participated in the Competitions such as Rangoli Competition, Mehandi Competition, Poster Making Competition and on the Spot Painting Competition.			
	This initiative was taken by the College to encourage, boost			
	and blossom the inherent abilities of our students to participate			
	in the University Level Competitions. Under the supervision of			
	Asst. Pı	of. Someshwar Wasekar, Screening T	Test of the students	
		onducted for various Competitions	s for identifying	
	compete	ent students from the College.		
	On the	Spot Painting Competition was h	eld on 8 th March,	
	2023 a	t Gurunanak Bhavan, Rashtrasant	Tukadoji Maharaj	

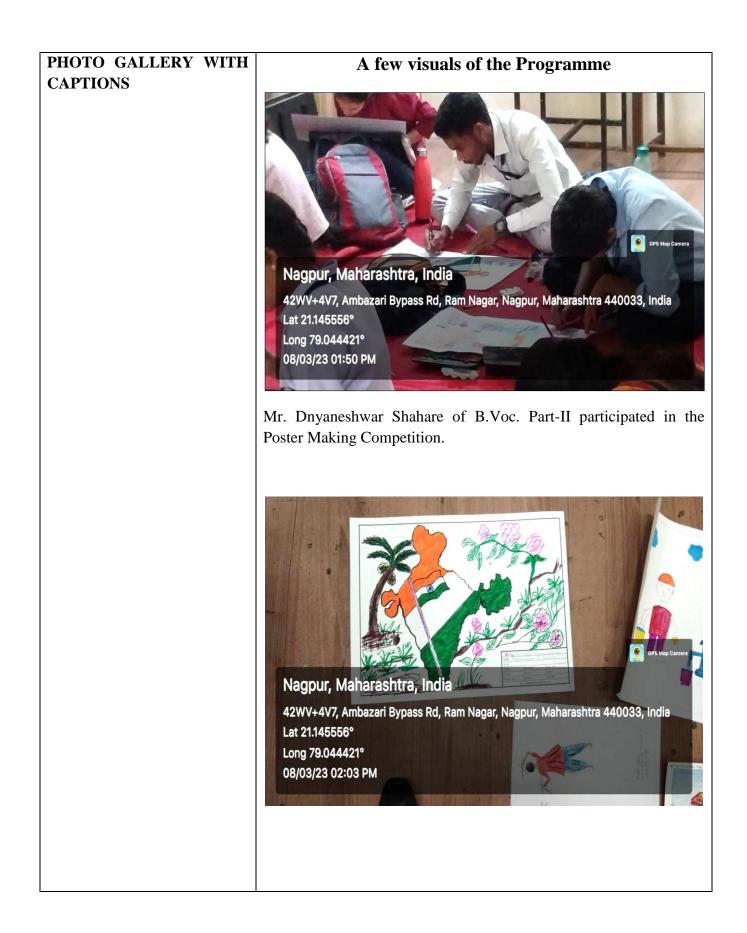
Nagpur University, Nagpur, which was organized by the Director of Students' Development Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur. Mr. Dnyaneshwar Shahare of B.Voc. Part-II participated in this Competition. He received Certificate of Appreciation for his superb performance.

Mehandi Competition was held on 8th March, 2023 at Gurunanak Bhavan, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, which was organized by the Director of Students' Development Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur. Miss Alfiya Pathan of B.A. Part-III participated in this Competition. She received Certificate of Appreciation for her excellent performance.

Rangoli Competition was held on 8th March, 2023 at Gurunanak Bhavan, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, which was organized by the Director of Students' Development Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur. Miss Dipali Bhoyar of B.A. Part-II participated in this Competition. She received Certificate of Appreciation for her superb performance.

Poster Making Competition was held on 8th March, 2023 at Gurunanak Bhavan, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur, which was organized by the Director of Students' Development Department, Rashtrasant Tukadoji Maharaj Nagpur University, Nagpur. Mr. Dnyaneshwar Shahare of B.Voc. Part-II participated in this Competition. He received Certificate of Appreciation for his superb

	performance.		
	Dr. Jobi George, the Principal of Bhiwapur Mahavidyalaya,		
	Associate Prof. Dr. M. V. Nandanwar, Asst. Prof. Dr. M. R.		
	Chavhan, Asst. Prof. Dr. A. V. Mahawadiwar, Asst. Prof. Dr.		
	A. K. Sarwe and Asst. Prof. Dr. Rajasree O. P. appreciated the		
	students for their exemplary performances in the University		
	level Cultural Competitions. The coordination of these		
	activities was done by the Member Secretary of Cultural		
	Committee Asst. Prof. Someshwar Wasekar.		
PROGRAMME	• To motivate our students to participate in the Inter-		
OBJECTIVES	collegiate Level and University Level Competitions.		
	• To build confidence among our students.		
	• To develop the overall personality of our students.		
	• To develop sense of pride, self-esteem and self-		
	confidence among our students.		
	• To ensure the holistic development of our students.		
	• To provide wider exposure to our students in exploring		
	their hidden talents.		
PROGRAMME	• Ensured the participation of our students in the Inter-		
OUTCOMES	collegiate Level and University Level Competitions		
	(Youth Festivals-2020).		
	• Developed the self-confidence of our students.		
	• Succeeded to build confidence, sense of pride and self-		
	esteem among our students.		
	• Ensured the holistic development of our students.		
	• Students got wider exposure in exploring their hidden talents.		

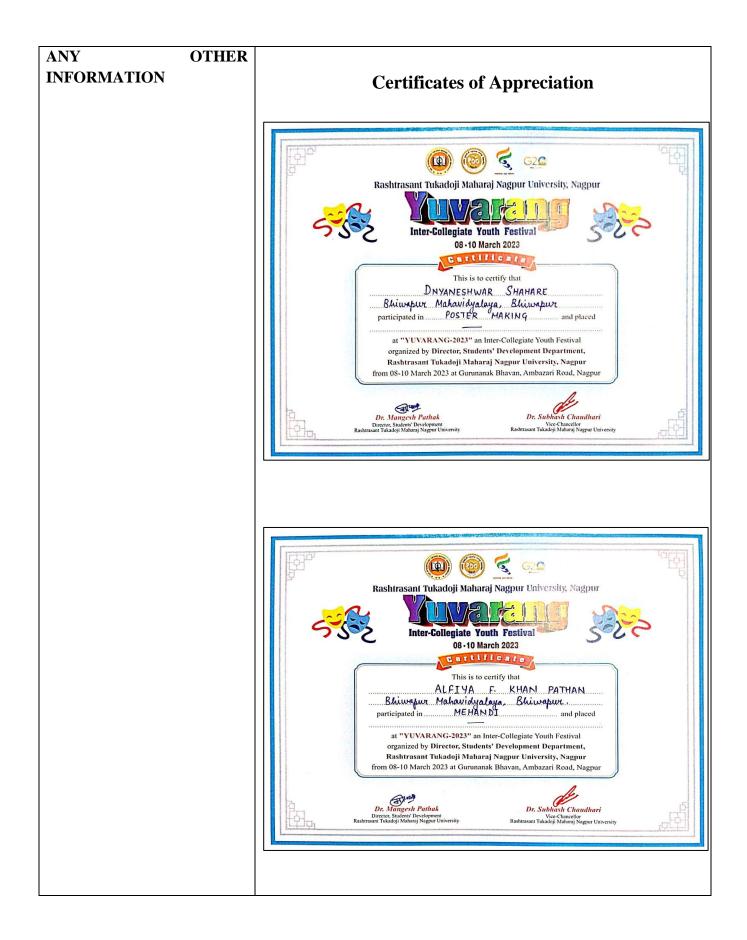

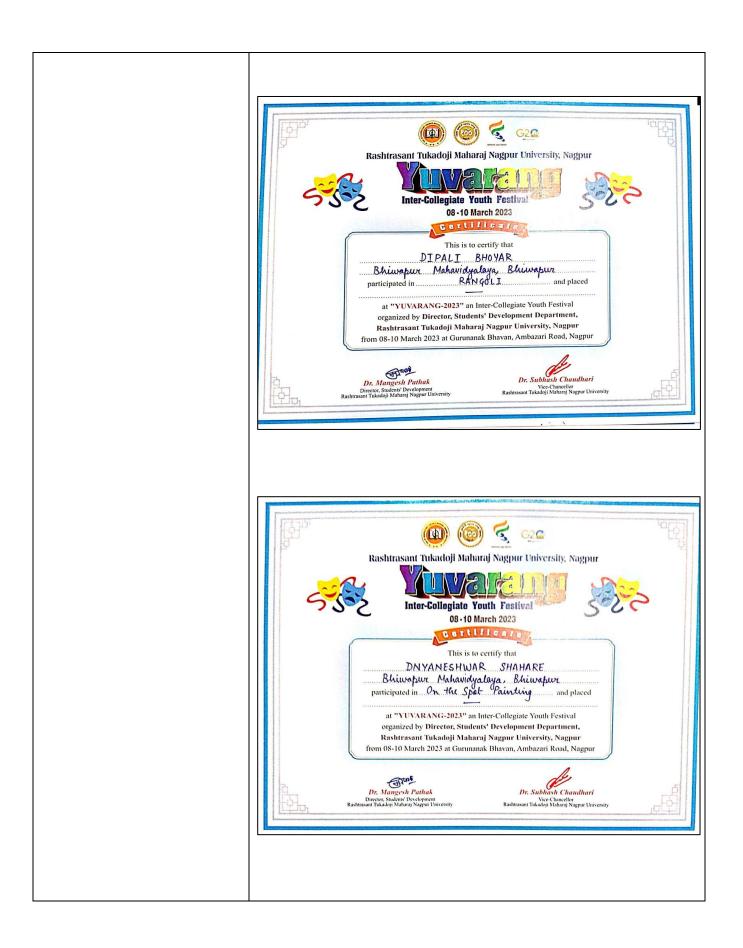

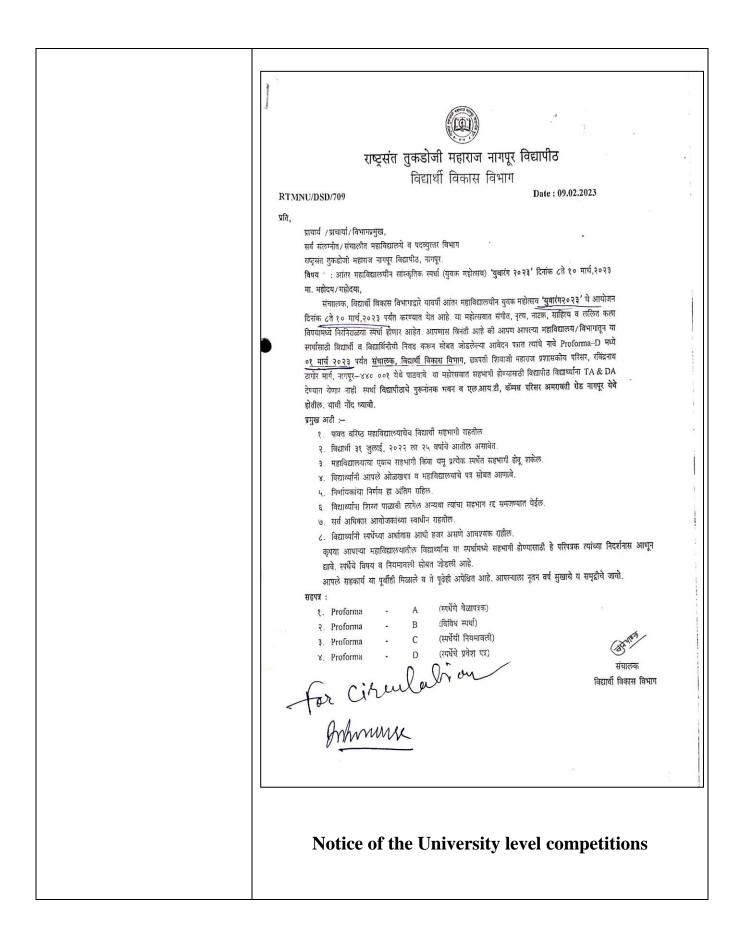
Miss Dipali Bhoyar of B.A. Part-II participated in the Rangoli Competition.

Miss Alfiya Pathan of B.A. Part-III participated in the Mehandi competition.

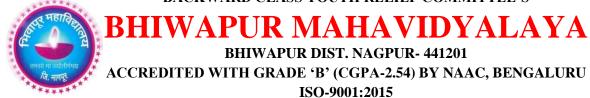

		ENTRY FORM FOR	INT	ER COLLEGIATE YUVAF		ROFORMA-D 9 23
Stu Ras Sul Ref Dea	ne Dire udenta ashtras ibject ferenc car Sir	s' Development sant Tukadoji Maharaj Nag : : Entry for "Inter Collegiat e : Your letter No. RTMNU,	e Yuv /DSW	varang 2023" (list of participan 7/709 Date-09/02/2023.	ate Yuvar	ang 2023",
we Sr.I	are se	ending our entry as under		ne of Participants & Mob.		Date of Birth
				No.		
		Classical Vocal Solo (Hindustani or	a	A. Music		
	1	Karnataki)				
3		Light vocal (Indian) Classical Instrumental	a			
3		Percussion	a			
4	+	Classical Instrumental Non percussion)	a			
1			a			
1			ь			
5		Froup Song (Indian)	c	A.		
1			d			
			e			
			1		1	
6		Vestern Solo Vestern Instrumental	a		-/-	
7	S	olo		Literary Events		
	1	1	a			/
1	E	Debate for and Against	ь			/
2	1-		a			
- 4	E	ocution	a			
3	0	uiz	b			1
	1	F	c			/
	1	On the Spot Painting	a	E. Fine Arts Dryaneshwas Shahar	B.Voc	103109/2002
-	2	Poster making	a	Dryaneshwas Shahar Dryaneshwas Shahar	B.Voc.	0310912002
1	3	Collage	a			
		Cartooning	a		1	
	4					
		Clay Modelling	a	Que L' le Phones	Q. N.T.	
	6	Rangoli	a	pipan k. Bhoyar	10.1.11	20110/2003
					0	alasta
7		Mehndi	_	Dipali K. Bhoyar Alfiya F. Khan The Participants shall repor		
7 Kin timustud Plad Dat	te : 0	ccept our entry in this fer heir respective events wit of senior college. Thiwapus	stival h the	The Participants shall reporting the formation of the second state	to you on tudents ar You Maintain You Principal/Dea Principal	the date and

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist-Nagpur

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023
ORGANIZER	Mr. Rajubhau Parwe, Member of Legislative Assembly, Umred Constituency, Maharashtra State
NAME OF THE ACTIVITY	Free Mega Health Check-up Camp
AREAS COVERED	People of Bhiwapur and Umred Tehsils, District Nagpur
PROGRAMME SCHEDULE	22 nd January, 2023
VENUE	Boys' High School, Bhiwapur
MODE OF ACTIVITY	Offline
(ONLINE/OFFLINE	
(IF ONLINE, GIVE	
WEBLINK)	
ORGANIZING	Committee for Extension Services
COMMITTEE	
PROGRAMME	Asst. Prof. Someshwar Wasekar
COORDINATOR	
COMMITTEE MEMBER	Associate Prof. Dr. Sunil Shinde
TARGET GROUP	People of Bhiwapur and Umred Tehsils, District Nagpur
NUMBER OF STUDENTS	Two thousand poor people from Bhiwapur and Umred
PARTICIPATED /	Tehsils
BENEFICIARIES	

BRIEF REPORT	Under the banner of 'Swargiya Bhausaheb Mulak Students' Welfare and Community Service Centre' the Volunteers of the Extension Committee of our Institution extended their services during the Mega Health Check-up Camp organized at Boys' High School, Bhiwapur on 22 nd January, 2023. Associate Prof. Dr. Sunil Shinde extended his full support in organizing this event. In all, eight Volunteers of Bhiwapur Mahavidyalaya rendered their selfless services in the Mega Health Check-up Camp. Around 2000 poor people of Bhiwapur and Umred Tehsils were benefited by this Camp. The Volunteers are as follows;
	Mr. Kapil Chaudhari –B.A.III
	Mr. Kiran Dhone–B.A.III
	Mr. Amit Bhoyar–B.A.III
	Miss Alfiya Pathan–B.A.III
	Miss Shahin Sheikh–B.A.III
	Miss Mayuri Shambharkar–B.A.III
	Mr. Pravin Mangar–B.A.III
	Miss Pallawi Bhoyar–B.A.III
	Dr. Jobi George, the Principal of Bhiwapur Mahavidyalaya, Associate Prof. Dr. Sunil Shinde, Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan and the people of Bhiwapur appreciated the efforts made by our Institution in extending its full support for the grand success of this Medical Check-up Camp. The coordination of the activity was done by Asst. Prof. Someshwar Wasekar.
PROGRAMME	• To create health awareness among the people.
OBJECTIVES	• To help the poor people by reaching out quality
	Medical Care to them.To promote ethics and human values among our
	students and the common people.

	• To ensure the holistic development of our students.
	To promote Community Development
	Programmes as part of our Institutional Social
	Responsibilities (ISR).
PROGRAMME OUTCOMES	 Health awareness among our students and people was made. Around 2000 poor patients were benefitted from this Maga Madisal Check up Camp
	this Mega Medical Check-up Camp.Promoted ethics and human values among our
	students and the common people.
	 Ensured the holistic development of our students.
	• Promoted Community Development Programmes as part of our Institutional Social Responsibilities (ISR).
PHOTO GALLERY WITH	A few visuals of the free Mega Health Check-up Camp,
CAPTIONS	organized by Mr. Rajubhau Parwe, Member of Legislative Assembly, Umred Constituency, Maharashtra State on 22 nd January, 2023.
	Dur De Martin de La contraction de la contractio

Students of our Institution extending their services during the Mega Health Check-up Camp, organized by Mr. Rajubhau Parwe, Member of Legislative Assembly, Umred Constituency, Maharashtra State on 22nd January,2023.

Mr. Rajubhau Parwe, Member of Legislative Assembly, Umred Constituency, Maharashtra State addressing the people of Umred Constituency during the free Medical Check-up Camp.

Glimpses of the people participating in the Mega Health Check-up Camp

Glimpses of the people participating in the Mega Health Check-up Camp.

Check-up Camp.

Students of our Institution greeting MLA, Mr. Rajubhau Parwe on the occasion of his birthday.

Visual of the people participating in the Mega Health Checkup Camp.

Visual of the people participating in the Mega Health Check-up Camp.

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya Bhiwapur, Dist-Nagpur

BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201

ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU

ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com, Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023
ORGANIZER	Bhiwapur Mahavidyalaya
NAME OF THE ACTIVITY	Special Annual Camp of National Service Scheme (N.S.S.) Unit
AREAS COVERED	 Community Awareness Educational Workshops Healthcare Environmental Conservation Cultural Exchange Motivational Talks Skill Development Community Engagement Leadership Development Preservation of Indigenous Practices Community Support Promoting a Connection with Nature

PROGRAMME SCHEDULE	From 10 th February, 2023 to 16 th February, 2023
VENUE	Saleshahari-Salebhatti (Rehabilitated Village)
MODE OF ACTIVITY	OFFLINE
ORGANIZING COMMITTEE	National Service Scheme (N.S.S.) Unit
PROGRAMME	Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan
COORDINATOR	Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu
COMMITTEE MEMBERS	Associate Prof. Dr. S.K. Shinde
	Asst. Prof. Sachin Kubade
	Asst. Prof. Amit Thakare,
	Asst. Prof. Dr. R. Mishra
	Asst. Prof. Darshana Dhamdar
KEYNOTE	1. Hon. Anirudh Kamble,
SPEAKER/RESOURCE PERSON (Furnish a Brief	Tehsildar, Bhiwapur Taluka
Report on the Keynote	2. Shri. Sanju Naik,
Speaker's Expertise)	Sarpanch,
	Saleshahari-Salebhatti, (Rehabilitated Village)
	Taluka- Bhiwapur
	3. Dr. Jobi George,
	Principal, Bhiwapur Mahavidyalaya
	4. Shri. Amar Mokashi,
	Secretary, Bhiwapur Taluka Journalist Association.

TARGET GROUP	Entire N.S.S. Volunteers and the Villagers of Saleshahari-Salebhatti (Rehabilitated Village)
NUMBER OF NSS VOLUNTEERS PARTICIPATED	100
BRIEF REPORT	Under the aegis of IQAC, our College organized a "Special Annual Camp of National Service Scheme (NSS) Unit" in the village 'Saleshahari-Salebhatti (Rehabilitated Village)' from 10 th February, 2023 to 16 th February, 2023. Preparations for the Camp took place on 10 th February, 2023. This residential Camp witnessed the enthusiastic participation of 100 Volunteers of N.S.S. Unit. On 11 th February, 2023 a 'Jan Jagran Dindi' was organized, which was flagged off by Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan, the Divisional Coordinator of N.S.S. This initiative was aimed to raise awareness among the villagers of Saleshahari-Salebhatti about critical topics like environmental conservation, de-addiction, and empowerment of women, skill development and village cleanliness. The Inaugural Ceremony of the Special Annual Camp took place on 11 th February, 2023 at 1.00 P.M. Tehsildar
	Anirudh Kamble graced the Event as the Chief Guest. Dr. Jobi George, the Principal of the College, graced the occasion as the Chairperson of the Programme. People

prominently present on the occasion were Shri. Shankar Dadmal, Zilla Parishad Member (Kargaon Circle), Shri. Sanju Naik. Sarpanch, Saleshahari-Salebhatti (Rehabilitated Village), Shri. Devendra Deshmukh, Former Sarpanch, Saleshahari-Salebhatti (Rehabilitated Village) and Shri. Amar Mokashi, Secretary, Bhiwapur Taluka Journalist Association. Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan delivered the Introductory Speech, he outlined the objectives of the Camp, which included village cleanliness Campaigns, expert guidance, free Health Check-up Camps, Tree Plantation Drives, Social Awareness Initiatives and Cultural Programmes.

During the Afternoon Session on the same day, Mr. Suresh Rathod, an art teacher from Rashtriya Vidyalaya, Bhiwapur, offered guidance to the students and showcased various art forms, including dance, music, drama and painting in an accessible manner. He also shared his life experiences and provided valuable insights on how to overcome challenges. In the evening, the villagers enjoyed a cultural programme presented by the Volunteers of N.S.S.

In the morning on 12th February, 2023 Asst. Prof. Dr. Aditya Sarwe, Director of Physical Education and Sports, conducted a Special Session of prayer and Yoga for the N.S.S Volunteers. After the Yoga Session, the Volunteers got engaged in 'Shramdaan' (Voluntary Services), cleaned the entire school premises and constructed a road to the Anganwadi (Kindergarten). Additionally, they dug 50 pits in the premises of the School for tree plantation.

In the afternoon, Mr. Sharad Bhasme, the Asst. Police Inspector of Bhiwapur Police Station, provided valuable insights to students on the subject of Cyber-crime. He used real-life examples to illustrate how people fall victim to Cybercrimes and educated the students on how to protect themselves from online fraud.

In the evening, the Volunteers entertained the villagers with Dramas and Dances on various topics.

Hon. Sushil Didi from Prajapita Brahmakumari Ishwariya University, Branch Pauni, guided the NSS Volunteers on 'Yoga Sadhana and Meditation' on 13th February, 2023 at 6.30A.M. She emphasized the need for patience, prayer, knowledge and yoga to overcome the challenges of ego and negativity. Brahma Kumari Satvashila Didi and Brahma Kumari Mangala Didi, along with Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan were prominently present on the occasion.

A 'Shramdaan' activity was undertaken from 8.00 A.M to 11.00 A.M. During this period, the NSS Volunteers conducted 'Cleanliness Drive' in the rehabilitated village

of Saleshahari-Salebhatti to promote the importance of cleanliness and hygiene.

In the Afternoon Session, Mr. Gokul Singh Rathod, Sub-Inspector of Police, Buldana, guided the NSS Volunteers on the significance of Competitive Examinations. He stressed the importance of setting clear goals, understanding the syllabi and question paper formats and approaching examinations with a positive attitude.

A Tree Plantation Drive was organized between 4.00 P.M to 6.00 P.M. A total of 28 saplings were planted in the School premises to raise awareness among students about environmental protection. Similarly, 30 saplings were planted in Saleshahari-Salebhatti village. Prominent members of the village, as well as the N.S.S. Volunteers, actively participated in the 'Tree Plantation Drive'.

In the evening, the Alumni of our College, including Ms. Prajanli Chirde, Tehsildar, Supply Department, Divisional Commissioner's Office, Nagpur, Ms. Pranita Bhandarkar. Senior Clerk. **Fisheries** Department, Subhadra Tarare, Ms. Brahmapuri, Ms. Malutai Bhandarkar and Adv. Dr. Sandeep Nandeshwar, High Court Lawyer, Nagpur, who were the former NSS Volunteers from 2002 to 2005, joined the Special Annual They shared insights Competitive Camp. on Examinations, the importance of NSS and their own

experiences with NSS. Adv. Dr. Sandeep Nandeshwar provided guidance on contemporary issues facing youth and emphasized the role of hard work and honesty in achieving success.

In the morning on 14th February, 2023, the day began with prayers and Yoga Sessions. Afterwards, 'Cleanliness Drive' was organized in the village of Saleshahari-Salebhatti.

In the afternoon, Dr. Narayan Lambat, recipient of 'Krushi Bhushan Award of Maharashtra Government' for his outstanding work in the 'Chilli Processing Sector', provided guidance on the opportunities in the Agro-processing Industry. Dr. Lambat encouraged the students to consider agriculture as a positive business venture. He shared valuable insights into the processing of red chillies, including drying chillies, making powder and marketing them. He also offered support and training to students interested in agriculture. Dr. Lambat emphasized that farmers can improve their livelihoods by processing and selling their produce. The programme was Chaired by Associate Prof. Dr. Sunil Shinde and Associate Prof. Dr. Madhukar Nandanwar.

In the evening, a cultural programme was held, which was enjoyed by the villagers and students of Zilla Parishad Upper Primary School, Saleshahari-Salebhatti. In the evening, the NSS Volunteers gathered around a Bonfire, which created a warm and friendly atmosphere, adding to the overall enjoyment of the Camp.

In the morning on 15th February, 2023, the day began with Prayers and Yoga Sessions. Afterwards, the Volunteers resumed their pending work of 'Tree Plantation' in the village of Saleshahari-Salebhatti, making sure to finish what was left. Having completed the task, the Volunteers went on to clean the village streets.

Between 11.00 A.M to 2.00 P.M a 'Free Health Checkup Camp' was organized by the N.S.S. Unit in collaboration with Zilla Parishad, Kargaon Circle. A total of 329 students from Class-1 to Class-7 of 'Priyamwada High School', Saleshahari-Salebhatti were benefited from this Camp. The Camp was supported by a team of Doctors from 'Dr. Jeswani Multi Specialty Hospital, Nagpur', including Dr. Shubham Jain, Dr. Bhushan Parate, Dr. Lakhan Rathod, Dr. Simiran Zade, along with Dr. Smita Godghate, Medical Officer from Primary Health Centre, Somnala. Health workers Mr. Vishnu Khandare, Sheetal Yele and Hemlata Dighore also provided valuable assistance during this Camp.

The 'Valedictory Ceremony' of the Annual Special Camp of the NSS Unit took place on 15th February, 2023 at 4.00 P.M. Dr. Jobi George, the Principal of our College, presided over the function as the Chief Guest. Mr. Sharad Bhasme, Asst. Police Sub-Inspector of Bhiwapur Police Station, Shri. Sanju Naik, the Sarpanch of Saleshahari-Salebhatti, Shri. Sharad Mire, Secretary of the Alumni Association of our College, Mrs. Vanita Bhongade, Headmistress of Zilla Parishad Upper Primary School, Saleshahari-Salebhatti were the Guests of Honours. Mr. Arun Bankar, Chairman of the School Committee, Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan, the Divisional Coordinator of N.S.S and Asst. Prof. Dr. Ashwini Kadu, the Assistant NSS Programme Officer were prominently present on the occasion.

During the 'Valedictory Session', Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavhan provided an overview of the activities conducted during the Seven days of the Camp. Mr. Sanju Naik expressed his satisfaction over the success of the programme and expressed his hope that a State-level Camp could be organized in the next Academic Session. He assured the gathering that they are ready to provide all possible supports for such an event.

Mrs. Vanita Bhongade, Headmistress, commended the students who took part in the Special N.S.S. Camp. Mr. Sharad Bhasme, Asst. Police Sub-Inspector, opined that such Camps would certainly benefit the students in the

	future.
	Mr. Sharad Mire encouraged the students with his speech and also made some suggestions for improvement.
	Dr. Jobi George, the Principal of our College, in his Presidential Address, expressed his satisfaction over the NSS Camp and praised the NSS Volunteers for their active involvement. He assured the villagers that he would address their concerns and work on solutions. He also pledged to plant various types of trees in the school premises. The Special NSS Camp came to an end with the singing of National Anthem.
PROGRAMME OBJECTIVES	 To give wider exposure to N.S.S Volunteers to demonstrate their inherent talents. To promote National Integration. To instil sense of Community Service among N.S.S Volunteers. To promote human value system in the society. To promote ethics and human values among our students. To ensure the holistic development of our students. To sow the seeds of responsiveness among our students towards fellow human beings. To impress upon the students about Institutional

	• To promote exchange of different cultures so as to
	ensure Universal Brotherhood.
PROBLEMS FACED, IF ANY	• Logistics and Infrastructure: Organizing a Camp in
	a rural area required dealing with limited facilities
	and infrastructure, including accommodation,
	sanitation and transportation was a challenge.
	• Health and Safety: Ensuring the health and safety of
	Volunteers, especially in remote areas, was a matter
	of concern. Access to medical facilities was limited.
	• Community Engagement: Gaining the trust and
	active participation of the local community was a
	challenge. Convincing them to adopt new practices or
	participate in activities required effective
	communication and relationship-building.
	Despite these challenges, effective planning,
	teamwork and commitment helped to overcome them
	and made the Annual Special Camp of the NSS Unit a
	successful one.
PROGRAMME OUTCOMES	• Gave wider exposure to N.S.S Volunteers to
	demonstrate their inherent talents.
	• Promoted National Integration.
	• Instilled sense of Community Service among N.S.S
	Volunteers.
	• Promoted human value system in the society.
	• Promoted ethics and human values among our
	students.

FEEDBACK ANALYSIS	 Plan stud Mad Resp Pror 	ted the seed ents towards f le the student ponsibilities.	ls of ro ellow hu s aware ge of d	of our Institutional Social lifferent cultures so as to
REPORT OF THE	-	1 1/2 1	222/227	
FEEDBACK OBTAINED	Date	Nau	State M.	6.576d/ Headland
FROM STUDENTS/	12/02/23	API shortd's Glasne	974944998	सालही साम हि । ११०११३ जेसी जार्थ्वध्य देवी जीजना स्वित्रीचाला साम सालेक्षवरी बेचे केठ
BENEFICIARIES/		PS Bhuwapat		นิต์ , a โกษย์โมลา มเมสร อายุ์ม qeart
ACADEMIC PEERS	_			אים אלה אלי שער אר אי אלי אלא אלא איין איין אלא
	19.2			a singer a freig trailed by he have guarden a
				אשים ומים אולים ומאין ושאי איים איים איים
	1.1			สมาศ ราชา มิเฮโลเซี ลาลา มิเนลี่ยาลา
	1.00	1 II	(6)	के अन् विकाले, ार्गने आमवर काईम कर्वन
		ale a ser		and aread nulties and and have to any descent
			-	अविध्यतीन कुंतन तागशेष भाषिले जनन् हो।
				Higheng that zons a subserver to a soft
				भेटीक करनामामि अभ कु मुमेम्स)
				- Series and the series of the
	-			Aps shonads. Bhusme . At Shonada Yaopu Sounay
		direz n		liche 12/12/223
		1/		
	~			
	10 1			

Dut	Mine	51666 JV.	8.5Hut / Stud
13/212.23	And the who were	364 337710	with land for faits the
of states was	Astropal soon All .		eight ihr Draw alla
	presignal and over a		Tin al Dell Acidia,
	BEALFARDS STORED AND IT		
	1115	1 Marcall	and even Alaria a
_	1 1	-	give anna An mu
-		ja.	seit nin mine ma
~			nitango ante Wa
	1 I I I I I I I I I I I I I I I I I I I		the the she title
			HIMMING #STIR. ma
			manualy & the second
			mile mark him a
			Simp and got set
			amininen otter Replan (
			secola
		-	14.501-1
Date	Hen	\$600-\$%.	6.536d/3
	4	60606-966 81193097275	
	Here Adr. D.T. Jondesp Herdeshilder		At an ex-student o
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-Student o perforsityatogo shining
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o real-orityatayo shining egisekarity to dialog
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o multivityating shining egrestimity to diales studente liche in post
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o perhanishraturyo phining agenturity to dialog Studente lika in part Camp-2023 in the
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o perhanishalanja schinney agentanishy to dialaz Studente Echo in posti Camp-2023 in the
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o perhanishraturyo schinery egenerativity to dialog Studente Eriko in post Camp-2003 in the
	Adr Dr. Bondeep		At an is-student o pailoribyatego shiney egistavity to dieles Studente like is politi Camp-2003 in the and leadership of A Charley Fit
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o pailsoribitations phining egisphonity to dialog Students tole is pails Comp-2003 in the and Leadership of A Charley Fit. The is an exce
	Adr Dr. Bondeep		At an Ex-student o pulsivilyatego shiwog ogsistivity to dialog studente bilo is politi Camp-2023 in the and leadorship of A Checkey Fit. This is an exce writh all the prompt
	Adr Dr. Sondeep Nordesh Davi	81933472.75	At an Ex-student o pailsoribitatings shining egisphonity to dialog Students toles is pails Camp-2003 in the and leadership of A Charles Fit The is an exce with all the prompt Manney Shindants
	Adr Dr. Bondeep	81933472.75	At an Ex-student o pulsoribitations shaked approximity to dialog students take is point Camp-2003 in the and leadership of f Charles FT The is an exc write all the pomps Monner Shakents apportantly to staming
	Adr Dr. Sondeep Nordesh Davi	81933472.75	At an Ex-student o pailoribyatayo shining egisphonity to dialog Studente like is poit Comp-2033 in the and leadership of f Chalog Fit The is an exc soith all the pomp Monner shudents opportunity to thing Celloge date.
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933472.75	At an Ex-student o pailsoribitations philosop egisphinity to dialog Studente Eila is pails Camp-2003 in the and leadership of f Chicking Fit The is an exce soith all the money moment shadents opportunity to staining Cello fe date. 2 with a year
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933472.75	At an Ex-student o pulsoribitations shiring egisphonity to dialog students tola is pain Camp-2003 in the and leadership of A Chicking Fit The is an exce with all the money moment shudents opportunity to students opportunity to students opportunity to students
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933472.75	At an is-student o pulsoribialayo shiwog ogsoshiwity to dialog studente toko is politi Camp-2023 in the and leadorship of A Checkey Fit This is an exce with all the moneye Monner Shinkerts opportunity to staining Cellioge days. 2 with a yes to the future of t
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933972.75	At an is-student o pulsoribialayo shiwog ogsostanity to dialog studente toiko is pait Camp-2023 in the and leadership of A Checkog Sis The is an exce with all the monge Monner Shudents opportunity to stain (alloge days. J housh a yer to the fature of A og wall the institu
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933972.75	The is on exec with all the nonepo monner shadonts opportunity to stain (alloge days. 2 with a yer to the future of p or well the institu- pillestone Sweeps
	Adr Dr. Sondeep Mandesh.Davi	81933972.75	At an is-student o pulsoribialayo shiwog ogsostanity to dialog studente toiko is pait Camp-2023 in the and leadership of A Checkog Sis The is an exce with all the monge Monner Shudents opportunity to stain (alloge days. J housh a yer to the fature of A og wall the institu

20	Star	Statute Stre.	काल दि यान्वरूव रोगी मावियालय भेष
(12) 2.023	Pranita & Shandarlas	901=99/622	कार्तात रा से के सिक्रि मल्पाली झेट दिली
	212	K	असला आहरू रा जाता आहा आहा द्यात
-		-	भी रामाल यह भी जानी मर यानी मामनी?
			क्रार्मक्रमहन केप्रमू ने अही मेहजनमीता
	44	1000	भागित्री कुरामाजी योठी हिली ज्यावद्या का
			1
			world we
-			या भीतीमाया मार्याप्रात्म विरयव्यक्ति
		1	वंग्रेले रमकर, मेएर नजोती, भीग्रम् या क
_		1.0	असम्प्रांग्चा क्रिय रोग और सहिमसी मा
_			उत्ता क्रम नवेमीय सारोहन भी वह मा नर
_			वारवामोबतीने अमारग एवा नागी देती उठ
			स्वर्भ स्वायोग्यां सर्ग स्व मालावे प्रत
			च्या खला काले आ क्रिकीयरम् मेरे देख
			सम्पत्न केल जन्मनाने व कारणी काल्यु
		_	Rentered and that the and the second
			an which stay of an sant
			अविकामीय नार वात्रीराको यह जा वहांगा
			Cat

Date	IVane	Stilde No.	6.5Rat./ Suchad
13.102.1245	subhadna Tim	re	अपने दिनोक 1370272023 कोनी अटाविद्वालम भिनापूर कडून जे म मे. चो. डांनरहीत साल्प्रेप्टरी मा आवी क्राफ्टील रावतील्यान उगले (यक्षपद्ये जप्ति रावतील्यान उगले) इसदे वार्थाततरही न्योकान स्तानी अप्रदासा जाजी विस्वाय्यांना अप्रविद् अप्रदासा जाजी विस्वाय्यांना अप्रविद्
			करव्यास बोलावीले आग्रहाला को उभामन्या रता व्यारोपना करून छे व आग्रात्या वर्ष आवरपूर्वक काल दिली त्या वरदुरात सी न्यीत्तान स्त अग्रान्ती कोपे. या विक्रीशादारे आजी विद्याब्य
	1 - 1		सुप्त अुगाना चांतना मिलन सर प्रवेद संघूत ही सरोना समीच्या
_	14	P	सम्बद्धाः सः सरामाः स्वानः सम्बद्धाः स्वानः कुर्रेन्द्रमः देने व धार्षः

Date	Mine.	Tilde The	C.S.Hud / Gusbach
13-2-2	of Malkhee Bhunho	W 75=7/9233	
	15 N	Retty B 12 3	2423 ला आमही खन्में माझी
100			या ज्ञावी N.S.S फेल राषिपिन्तात
1			निय चार्खाने २२२ यानी
1	VA ×		न काव्यत आहे आहि
4		piel Camp	पुरुष स्वयं का संवयं का (०) पुरुषारोपन ने से , अभ्य संघी
	_		अक्षाराधन भाषा , भाषा मध्य गण्डकृतिक ओश्राम् राषितिन्यात अते
		muno beare al se	गर्न्द्रमापकी आश्चाम कामान-संगी केस
Ilia was	भोषुलम्प्रेन अग्रानसिंग राजेह		s रोजी नी माख्या महासिक्षालयान्वया
	पोलीस उपनि सिंहाक, सुन्द्रजा	a set of the set of th	20 1 Hes our Walley fur and
	HI-9765486EIY	uran want to la	In the the way to an (which) which
		Gord outof ulter	HOFCAT AZ-CAL HEADANIAN , AND AND
		महाति के लगावन आ	ical diama il quique min . MA
-			17 Remander yabin 19m 49
-			Hala and the the the
-		and enginerial	
-		Carl Carley Contraint	Grand (D) I

Date	Nave	SHilds Mi.	& SMal / Shuthark
13 2 2013	- प्रांतस्ती चिरडे	general Crack	ामा हि १४-४ १४२४ मेरी मेरा सलेगह
	TEAVALLE AMART		ton strang and make and makes and
	multil serveral mult		and - The apple and and - and
			mintel test formant factor mouse
			at toxed of your wellow and my
			ATT years wire and mit mouning an
			and thating at that
			THE THERE WERE TO BE THE
			and much with read with
			man which manual with their
			the second marine were the fee - of
			manhora lan at sill you and a source
			Aner with Revealed marting them
	0		and sour in And
	- 1 I C		कार रोमेंचे अन मान्यालयून राष्ट्रियाय
	1 . A L		Andres want for the former
	2/2		Tent And Catheren anathered
			44 schoop QL2
	1		-ESVE Parte

Date	/ Mane	24666 Mi.	CSHat/ Smithed
H5/92/2023	रूपह का मिरे माली' विस्पार्थी'/शतकम् जोकाम्	3057690444	10 फेक्सली 2.023 में 15 फेक्सरी 2022 आ कारावाधीन आर्थवाफी स्वारंगिया (पुनर्भसन्) ये राष्ट्रीय सेवा योजमेंदकी उत्तयमेककांदेह लिवने बोन्देर पए काले. मारानिद्याप्रधाना मानि विद्यापी म्हापूत्र सी स्वार दिप्पस वजस्वी स्वारं बा योजमेराच्या सारामि स्वारं दिप्पस वजसी किर्वाण द्वार्थि, तुर्वाणेपत् जावि प्रतरोज कार्ववान राषि, तुर्वाणेपत् जावि प्रतरोज किन्दिर्ग जाया स्वारंग् कार्वता प्राप्ति कार्ववान प्राप्त कार्वता जाति प्रतरोज किन्दिर्ग जाया स्वारंग कार्वता कार्वता किन्द्रिया कार्यका कार्वता कार्वता प्रायो जा स्वारंग् कार्वता कार्वता कार् प्रायार्थ जायां के क्रांग् कार्वता कार्वता प्रायार्थ जायात्व कार्वता कार्वता कार्वता प्रायार्थ जायात्व कार्वता कार्वता कार्य प्रायार्थ जायां कार्यका कार्वता कार्वता कार्य प्रायार्थ जायां कार्य कार्वता कार्यतान प्रायार्थ जाया कार्य कार्वता कार्यतान प्रायार्थ जाया कार्यका कार्यतान कार्यतान प्रायार्थ जाया कार्य कार्यका कार्यतान कार्यतान प्रायार्थ जाया कार्यका कार्यतान कार्यतान कार्यतान

Date	Man	Shille Ste.	6.Sthat / Sentback
N INGE V	SS XXX 12 1	0-2- 7 15 2-23	
Atria Latin III	in awned is	PHILIDA THOMAS THOMAS	शके-न भुत्राप्त्रके प्रीकलाची
3000 -1	OU LIMITA TANK	the same a generation	कते जिन्नामांता प्रत्येक कार्णज्ञमान्
3 . MI 211-	SALANNI AMA	THIN SAMAGE FUND	लहाल, झोठे वारिगआयु साथघेच वावले
NA SIL	Genverhieren 20	म खुगोना वाव सिंवाष।	an a
curatical	COMMAN AND 24	र सीमा मर सामयी लगा	त मुले, परिसर, ज्ञाका, खूपन
		एकंडरील आध्यानूनवारवे	
	WHE REA	אומוע לבאואורב ובזוי	त विकास करवा ज्या प्रयान में कात
	अहि	elect, entry	a attact on the second
		सर प्रताले हम साथ	ellil
	Usion	IA WAI SCOLUTE MIS C	त्वां हम भी नहीं चेन्ड देवे र
	9	a del clese i ma s	T CT CT T
		-	
	1		
0	C. 10	1	
1	1	A	
-			

			1 02000-220	
	Date	Man	81664e 316.	6.5Mat / Smithadt
	15/02/23	By Shiwan & Zade	30 36359 264	Very etheuntic Expensioner to deene as
	A second		1 Pe	heiging hand to the sourcety as neer as
		and a start	-	to the recently child. The community
	0	1		& staff to any confeel about the
	Carl I have	- Contraction of the second	-	students as Huis ewo Perents:
		and the second s	1	to all derive 323 shullents 5 also
			112	camp students. Fall d'gulty &
	1		0	con , we are doctors of stags enjoyed
	10000	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1	A secure the community .
	1.11.224	and some one		we had ankingte expendence.
	1.00000	Contraction and the	and the second s	openal thaven to have us here.
		and the second		
		-		(sures
		Second Second		The Homan Zak
	enter:	Carling Dr.		
		Constant 2		Tesnowi Muthypeandly
				Run by EEs Heathcare
				Maymie
PHOTO GALLERY WITH	Asst.	Prof. Dr. N	I.R. Ch	avhan flagging off the
CAPTIONS				
	Jan Ja	agaran Dinc	11'	
	Jan Ja	agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc	11'	
	Jan Ja	agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc	11'	
		agaran Dinc		
		agaran Dinc		
		agaran Dinc		

Miss. Nikita Mankar, a dedicated Volunteer of N.S.S., performing Dance during the 'Cultural Programme'

N.S.S. Volunteer Mr. Kapil Chaudhari welcomingMr. Sharad Bhasme, Asst. Police Inspector,Bhiwapur Police Station.

Shri. Sharad Bhasme, Asst. Police Inspector, delivering his Expert Talk on 'Cybercrime'.

The Volunteers of N.S.S. performing Dances during the Cultural Event

Asst. Prof. Dr. M.R. Chavhan conducting Yoga and Pranayam Session in the morning on 13th February, 2023.

The Volunteers of N.S.S., in action, during the 'Shramdaan'

Alumni of our College, Tehsildar Ms. Pranjali Chirde, Sub-Inspector of Police Shri. Gokul Singh Rathod, Ms. Subhadra Tarare, Ms. Pranita Bhandarkar, Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavan and Headmistress Mrs. Vanita Bhongade along with N.S.S. the Volunteers planting saplings in the premises of Zilla Parishad Upper Primary School, Saleshahri.

Alumni Mrs. Pranjali Chirde, Tehsildar, conducting 'Guidance Session' for the Volunteers of N.S.S.

One of the Alumnae Ms. Subhadra Tarare guiding the Volunteers of N.S.S

One of the Alumnae Mrs. Pranita Bhandarkar guiding the Volunteers of N.S.S

"Krishi Bhushan" Awardee Dr. Narayan Lambat sharing his views with the Volunteers of N.S.S.

Committee Members of N.S.S. along with the team of Doctors during the 'Free Medical Check-up Camp'

Asst. Prof. Dr. Motiraj Chavan welcoming the team of Doctors of 'Free Health Check-up Camp'

Shri. Sharad Bhasme, Asst. Police Inspector, addressing the Volunteers of N.S.S during the 'Valedictory Function' of Special Annual Camp.

Dr. Jobi George, the Principal of our College, delivering Presidential Address, during the 'Valedictory Function' of Special Annual Camp.

The NSS Volunteers receiving 'Best Volunteer Group Award' for outstanding performances.

NEWS COVERAGE COVERAGE

PAPER

/MEDIA

रासेयोच्या माध्यमातून युवकांचे व्यक्तिमत्त्व घडण्यास मदत होते – तहसीलदार कांबळे

तालुका वार्ताहर/भिवापूर

देशाच्या आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक विकास घडविण्यात तसेच देशातील युवा शक्तीला नवचेतना देण्याचे कार्य हे राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्फे आयोजित कार्यक्रमाच्या माध्यमातून होत आहे, असे प्रतिपादन तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी भिवापुर महाविद्यालयाच्या विशेष वार्षिक शिबिराच्या उद्घाटनप्रसंगी केले. येथील भिवापर महाविद्यालयाचे राष्ट्रीय सेवा योजनाद्वारे 'युवकांचा ध्यास ग्राम शहर विकास' या संकल्पनेवर आधारित विशेष वार्षिक शिबिर सालेशहरी - सालेभट्री (पनर्वसन) येथील उच्च प्राथमिक शाळेच्या प्रांगणात आयोजित करण्यात आले आहे. १० ते १६ फेब्रुवारीदरम्यान चालणाऱ्या शिबिराचे उद्घाटन तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी केले, अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज तर अतिथी म्हणून जि.प. सदस्य शंकर डडमल, सरपंच संजीव नाईक, माजी सरपंच देवेंद्र देशमख, पत्रकार संघाचे सचिव अमर मोकाशी उपस्थित होते. सात दिवस चालणाऱ्या या शिबिरात ग्रामस्वच्छता अभियान, तज्ज्ञ मार्गदर्शकांचे बौद्धिक व्याख्याने, आरोग्य जनजागृती, समाज प्रबोधन, सांस्कृतिक कार्यक्रम आदींचे आयोजन करण्यात येणार आहेत. उद्घाटन प्रा. डॉ. मोतीराज चव्हाण, संचालन अंश मदनकर तर आभार निकिता मानकर हिने मानले. यशस्वीतेसाठी प्रा. डॉ. दिघोरे, प्रा. डॉ. राहिल कुरेशी, प्रा. डॉ. महावादीवार, प्रा. डॉ. नंदनवार, प्रा. डॉ. बहरूपी, प्रा. डॉ. सारवे, प्रा. वासेकर, प्रा. डॉ. वीरगांधम, प्रा. डॉ. कड्, प्रा. डॉ. मिश्रा, प्रा कुबडे, प्रा. ठाकरे, प्रा. धमदर, रत्नाकर कन्नाके, अमोल भगत आर्दीनी सहकार्य केले.

The 'Lokshahi Warta' Newspaper dated 12th February, 2023

दै. लोकमत

दिनांकः १३.२.२०२३

लोकमत

शिबिरातून तरुणांचे प्रभावी व्यक्तिमत्त्व घडते तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे : सालेशहरी येथे 'रासेयो' शिबिर

लोकमत न्यूज नेटवर्क भिवापूर : देशाच्या आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक विकासात युवा शक्तीला नवचेतना देण्याचे कार्य राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या माध्यमातून होत आहे. शिबिरातून तरुणांचे प्रभावी व्यक्तिमत्त्व घडत

असल्याचे प्रतिपादन तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी केले. रासेयो शिबिराच्या उदघाटनप्रसंगी त्यांनी उपस्थितांशी संवाद साधला.

भिवापूर राष्ट्रीय सेवा योजनेच्यावतीने 'युवकांचा ध्यास ग्राम व शहर गावातील तरुणांना एनसीसी व विकास' संकल्पनेवर आधारित एनएसएसच्या विशेष वार्षिक शिबिराचे सालेशहरी कौशल्यावर आधारित प्रशिक्षण (पुनर्वसन) येथील जिल्हा परिषद देण्याचा मनोदय व्यक्त केला. शाळेच्या प्रांगणात उद्घाटन कार्यक्रमाचे संचालन अंश मदनकर करण्यात आले. या सात दिवसीय निवासी शिबिरात १५० विद्यार्थी सहभागी झाले आहेत. कार्यक्रमाच्या

अध्यक्षस्थानी प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज. जिल्हा परिषद सदस्य शंकर डडमल. सरपंच संजीव नाईक, अमर मोकाशी, देवेंद्र देशमुख, कार्यक्रम अधिकारी डॉ. मोतीराज चव्हाण, डॉ. अश्विनी कडू आदी उपस्थित होते.

तहसीलदार अनिरुद्ध कांबळे यांनी पुढे बोलताना विविध मार्मिक दाखल्यांच्या माध्यमातून स्वयंसेवक आणि स्वयंशिस्तीचे महत्त्व विषद केले. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांनी महाविद्यालयांतर्गत गोसेखर्द प्रकल्पबाधित असलेल्या सालेशहरी- सालेभट्टी पुनर्वसित माध्यमातन यांनी केले तर निकिता मानकर हिने आभार मानले, कार्यक्रमाला ग्रामस्थ मोठ्या संख्येत उपस्थित होते.

Page No. 2 Feb 13, 2023 Powered by: erelego.com

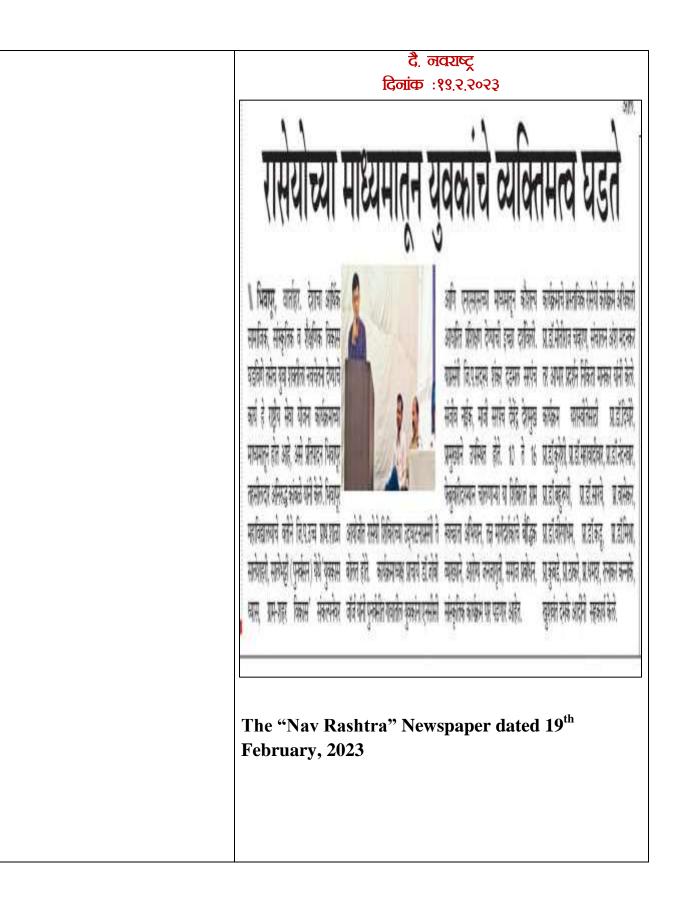
Hello Nagpur Gramin

The 'Lokmat' Newspaper dated 13th February, 2023

दै. लोकमत दिनांकः२६.२.२०२३
लोकमत
प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनात 'आनंद' परतला
रासेयोच्या निवासी शिबिराची सांगता : धम्माल अन् श्रमसंस्काराचे धडे
<text><text><text><text><text><text></text></text></text></text></text></text>

BACKWARD CLASS YOUTH RELIEF COMMITTEE'S

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA

BHIWAPUR DIST. NAGPUR- 441201 ACCREDITED WITH GRADE 'B' (CGPA-2.54) BY NAAC, BENGALURU ISO-9001:2015

AFFILIATED TO RASHTRASANT TUKADOJI MAHARAJ NAGPUR UNIVERSITY, NAGPUR E-mail: bmv_bhiwapur@yahoo.com; bgm.college1990@gmail.com Website: https://www.bmb.ac.in Tel: 07106-232349

ACTIVITY REPORT

ACADEMIC SESSION	2022-2023
ORGANIZER	Bhiwapur Mahavidyalaya
NAME OF THE ACTIVITY	Annual Report of the 'Students' Counseling Centre'
AREAS COVERED	To encourage and enhance students' academic, social, emotional and personal development.
PROGRAMME SCHEDULE	The whole Academic Session
VENUE	Bhiwapur Mahavidyalaya
MODE OF ACTIVITY (ONLINE/OFFLINE (IF ONLINE, GIVE WEBLINK)	Offline
ORGANIZING COMMITTEE	Students' Counseling Centre
PROGRAMME COORDINATOR	Asst. Prof. Dr. Vijay Dighore
COMMITTEE MEMBER	Asst. Prof. Dr. Anita Mahawadiwar Dr. Pradip Gupta, BAMS, Bhiwapur
TARGET GROUP	Students of B.A., B. Com., B.Sc., M.A. Economics, M.A. Political Science and M.A. Sociology
NUMBER OF STUDENTS PARTICIPATED/ BENEFICIARIES	 The entire students of the Institution were given Orientation to enhance their academic, social, emotional, personal and holistic development. 11 students were given personal Counseling and resolved their psychological issues.
BRIEF REPORT	The Institution, under the auspices of its IQAC Chapter, reconstituted the "Students' Counseling Centre" during the

	Academic Session 2022-2023 in order to encourage and enhance students' academic, social, emotional, personal and holistic development. The Centre renders selfless services to the students in resolving their genuine problems. A Meeting of the Members of "Students' Counseling Centre" was held on 21 st January, 2023 under the Chairmanship of the Principal of the College. Having read and unanimously confirmed the Minutes of the previous Meeting, elaborate deliberations took place on other Agenda Items of the Meeting. The Committee adopted the <i>modus operandi</i> as per the guidelines issued by the Office of the Principal through IQAC. Notice regarding the reconstitution of "Students' Counseling Centre" and its functioning was circulated among the students. In all, eleven students reported their issues to the Centre and their issues were resolved through proper Counseling by Experts during the Academic Session 2022-2023.
PROGRAMME OBJECTIVES	• To make the students aware of various Career Opportunities.
	 To build confidence among the students in planning their career. To boost the morale of students in pursuing their studies rigorously for achieving their goals. To ensure the holistic development of our students. To provide adequate opportunities to students to understand various career opportunities available for them. To provide free and confidential in-house counseling services to the needy students with professionally qualified Counselors. To sensitize our students about Stress-Management. To create awareness among our students about mental health issues and to reduce stigma associated with mental illness. To promote help-seeking behaviour and emotional wellbeing practices to prevent any untoward incident through individual education and outreach events. To help students to assess their progress and performances so as to identify their strength and weakness. To provide mental health services to students to improve

	 their academic performances, support their mental wellbeing and increase their retention. To disseminate the message in the society about the commitment of our Institution to address the issues of students regarding their mental health on and off the Campus. To register the involvement of the College in the noble ventures initiated by other agencies for the welfare of the society. To educate girl students how to improve their
	 communications with their partners and also how to set realistic goals for marriage. To train girls to develop conflict-resolution skills so as to develop positive attitude among the couples. To enable girls to recognize how cultural differences affect a relationship.
	 To make girls aware of their issues regarding health and hygiene. To make girls aware of possible post-marital issues regarding their health and hygiene. To sensitize girl students about gender equality. To spread awareness about the importance of 'Yoga' and
PROBLEMS FACED, IF ANY	 'Neditation' for leading stress-free life. Students especially girl students were reluctant to express their problems before the members of the Counseling
PROGRAMME OUTCOMES	 Centre. Made the students aware of various Career Opportunities. Built confidence among our students in planning their career. Boosted the membe of students in pursuing their studies.
	 Boosted the morale of students in pursuing their studies rigorously for achieving their goals. Ensured the holistic development of our students. Provided adequate opportunities to students to understand various career opportunities available for them. Provided free and confidential in-house counseling appriage to the people students with professionally.
	 services to the needy students with professionally qualified Counselors. Sensitized our students about Stress Management. Created awareness among our students about the diverse

	mental health issues and the remedies to reduce stigma
	associated with mental illness.
	• Promoted help-seeking behaviour and emotional well-
	being practices to prevent any untoward incident
	through individual education and outreach events.
	• Facilitated students to assess their progress and
	performances so as to identify their strength and
	weaknesses.
	• Provided mental health services for the students to
	improve their academic performances, support their
	mental well-being and increase their retention.
	• Disseminated the message in the society about the
	commitment of the College to address the issues of
	students regarding their mental health on and off the
	Campus.
	• Registered the involvement of the College in the noble
	ventures initiated by other agencies for the welfare of
	society.
	• Educated girl students how to improve their
	communications with their partners and also how to set
	realistic goals for marriage.
	• Trained girl students to develop conflict-resolution skills
	so as to develop positive attitude among the couples.
	• Enabled girls to recognize how cultural differences
	affect a relationship.
	• Created awareness among girls about their issues regarding health and hygiene.
	 Sensitized girl students about possible post-marital
	• Sensitized gill students about possible post-marital issues regarding their health and hygiene.
	 Girls became aware of the present issues regarding their
	health and hygiene.
	 Sensitized girl students about gender equality.
	 Created awareness about the importance of 'Yoga' and
	'Meditation' for leading stress-free life.
FEEDBACK ANALYSIS	All the students who were given counseling became
REPORT OF THE	perfectly alright and they started to attend classes regularly.
FEEDBACK OBTAINED	
FROM STUDENTS/	
BENEFICIARIES /	
ACADEMIC PEERS	

SCANNED COPY OF ATTENDANCE SHEET

Students' Attendance Sheet

			भिवापूर महा। विद्यार्थी	र्मित्रालय, भिवापूर् समूपदेवान यादी	सम 2022	2-202	3	
St. NO	Date	Time	Name of Students	Problem of Students	Solution / Remedits of Problem	Sign -	Sign of Counseller	Remark
1	06 0 9 22	1-1570	हु दिया सिंध्यार्थ समाद युह्ह वि. ए भग्जा - ३ whats app No	भाषकीई तन्त्राष् न हेनेकल्सारण्ठा	लोडी समुभूवाम -यर्चा व' मार्डीर बर्फ	DScore	Af.	
2	09/09/92	- 12 - 4590	हुः मुनिता -्यैतराम महारवाडे "बि. ए. आग - २ Whats App No	अक्रिमाबावत् ।चिताः -	तोडी समुपरान न्यरिव भागविक्रीन	S Mate	utigt	
3	11/10/22	1-05-905	दि अद्वीचेग किंगोर मोताम कि हॉम. आग - 3 Wats An No	वाएहोरे न आहवने	तोंडी समुप्रयान ह्यान व योगासना जिथवी मन्द्रिक	AAN	in the	
4	14/10/22	1-15 10-	ग्री- अन्य जेनम तुम्डाम बि-होम भाग - 9 च्हेन्स्स महमद	न्हरामध्ये भंजीतहेहे (तेहु न' साहुरी	तोडी समुपरेशन मेडीरेसान दुखी भागिमयी भागेम्बान	1.540	e b	
5	16/10/22	2.00 P.B	एरनगरि नामरेननामद्भातन मि (१४९ सी आग) ६ Кокарт - No - 8767590262	उरीमरनग संबधीत	लोडी समुपरोसन स्वर्धा धरित्ता रेष्णस अस्त्राहन डरज्णन जान	A Night	av Hf	
6	13/11/22	1 20 PM.	दुं- उत्पानी संभाजी भोभर वि ए - अठा - 9 इत्यम Att Mo -	अन्त्रपासारगि स्त्रेवर्षणा		1	star Wijł	-

	. 8	19-20	N 187 La Barris			5	0
fr. No.	Date	Time	Name of Students	Aroblem of Students	Solution / Remedies of Inthe	shimb	Counseller le
7	27/12/22	2.1570.	क्री अनेगा विलाप मरगउर . वि एसा सी आग- ? धरेवस्र मग्म- 8856968899	- व.रीप्रएव हि संपर्धहित- भावसीड लमाब	तोंडी सम्युपरेखान स्पर्धा परिका- (म पीएड सी युपीहर सी विवेषी आगे रहीन	American	(hatel
8	11 01 2023	1.00 80	जी जाही जेवडराम बोहरे वि हॉम भाज- ७ एफ्लिंड स्वा २७:	भत एख्राष्ट्र नसने	तोर्धे साप्तुपरेत्राभ	Kushmat	
9	18/01/223	2.00 80	कु अग्रह प्रभोवतर लांनेवार बि.एम सी भाग- 3 Utal APP No. 8767230934	निवए पुने सुमुध्देवाठ	तोंडी समुपरिजन नाची व मार्गस्त्रफ	A.P.Lane	E Claurel .
10	29/1/202	1. 10 19	सी राडेमा जमेद छवरे बि.हॉम भाग - ३ 10 स्थान मान No.	1: 184 H 18470)	तोडी समुभवाम ध्याम् व येणामनानिर्धे अर्णात्मन	A.T.Sub	* 6
11	12 02 2000	2 20 8%	мя 27 ла всян вид. 12. (ча ял. эпот - 9 War кно No. 8799976195	धरषुती समस्मा (अंदुबीउ सममा)	तोडी समुपरिकात	Hora	quant
	t+		भूमे संहत्म सचिन विभागी अधुरोगत हेरू		भागायाद प्राचार्य भिषापूर भूक्षाविद्यालय	MANZC'	

ANY OTHER INFORMATION

Notice was circulated in the Class Rooms regarding the reconstitution of 'Students' Counseling Centre" during the Academic Session 2022-2023.

नोटीस महाबिद्यालयासीत सर्व विकाणातील विद्याल्यीना स्मिन दरव्यात येते ही, वर्ष 2022- 2023 था समात आपल्था महाक्यिालयात विद्यार्थी समयदेशव छेहोंची स्थापना खरल्यान उनालेकी उनाहे. वा छेतांमतिगत वियाध्यम्पा रोहाणिड हत्या, मानसीष्ठ हत्या आणि विविध समस्याचे विराहरण होते जाणरा उहुत्या साण जावा समस्याचे निराहरण होते जाणर आहे ज्या वियाष्ट्रांना अश्वमा स्तमस्या असतीह त्यांनी त्यमिती सदस्य असी आ हा विजय दिघोरे तरीच समिती सदस्य असी माः हा अनिता महावाहीवार योच्या 33 मन्य दात संपर्छ साधावाः 12013 - 90/99/2022 सदरय सम्बि विद्याची सम्प्रपत्रान अद 1) 78. C. 84/27 - 9 1/2000 TA. C. 3107 - 2 - MINde 2) - & - Talk . D . 19 Am नि जाम आग - 9 Mont Ta 317 3107 - 2 - Do 4) E) कि. आम माग - 3 - the 6) to. (24. All. MINI-9- Malors < वि. (भ.सी आग - २ aport. 5) 10. 07 21 41 410 - 3 - Junder नारीस Ome / /201 Students Counseling Contre' -्या सर्व सदस्यांना स्त्रचित व्रख्यात यते छी 2022-22 छरीता हथा सामितीनी सभा भां प्राणा थोन्या आध्यकानेरगाही प्राप्ताय छहात दिनांड २१/09/40 रोजी दुपारी 9: 00 वा आयोगीत होती आहे. तरी इपया समितीन्या सब समासहानी समेस छपारम्बन राहन समितीस सरकार्य छरावे ही विनेती समेचे निषय -१) सम् २०१२- २३ खरीता वार्षिषु छाप्रमाण्या नियोजना विषयी चर्चा छरहो 8) आध्यक्षाच्या परवाम्छाने विद्वत येगाच्या विद्ययावर -यन्भी छरने Raig - 98/09/2023 24822 2000 दियोरे रविजय Student Counseling contr रतमारन ह -D ही. ए वही महावादीबार - कि

Annual Report of the 'Students' Counseling Centre' was read and confirmed on 29th April, 2023.

विद्यार्थी समुपदेवान छेंद्र नामित्र अहपाल 317 - 2022-2023 अमान्यमा रसहारिमुड कुगाम्ह्ये विद्याच्यांभह्यो अनेडप्रडारने ताननगाव निर्मान लोन असमात. हे तानतनान दुर् वरव्याने ठार्थ समुप्रवानादारे प्रथ खरल्यान भेडे शाहते. याषुढे विधाय्योची समुपरेवानानी ञारज ओढरवुन महाविधाढ्याने इरवर्ष्ट्राभ्रमाने यानगी सम 2022- 2023 द्वीता विधायी सम्पर्यतान केतानी क्यापना करूथान उनाकी था केंद्रांचा वतीने विषिध छाम्ब्रमाहारे व सामितीद्वारे समुपदेशनाने कार्य द्वार्थ्वाडमान्या आध्यमातून छर्ण्यात आले. था अमेरीनी समा सन २०२२- २३ उतीना सर्वप्रधम अमेरीचे सभामदसोबन दिनांड 0510912022 हा दिपारी 9:30 वाजता संपत्न साही या सछोत् विषया शुरुष माठी ह समातीह डमेरीने डेहेल्या आयन्ग अगटावा होज्यान आला स्थांनतर रतन २०२२-२३ छिग ब्यावयाच्या रुष्ट्रिमणी न्यची खरण्यान् आसी सहाविद्यालप स्रक साल्यानेतर सर्वस्यम रिकोड १०-११-२०२३ छ समुपरेना केंद्राविषयी भारिती देव्याडरीला विधाव्यस्मिती नोटीस डाढव्यात आही तसेच समुपरेनाना कीणा महगाविधालयात जाणा सोघव्यासिपथी ज्या डिल्क्यान आह पंरत जारीन्या अत्रावी संवद्यी हिपारिमें मह्यो सुराषित्र पुरुकाने छरते था संगान विधार्थ्यात्रा आहित्यान्य कुरकाने छरते था संगान विधार्थ्यात्रात्रा आहित्यान्य कुर्यु सुरुष देख्याचे उतते परत जेंड च डायीत व्यक्त असल्य हे आर्म पूर्ण भोडे झाइहे नाही. बनीह समेना झारावा धोडन भा मामार्थमास्वाभी नेक व'तारीरन धोडन दिनांड 29109 18022 रोजी (रपारी 9.30 ला. मा. प्राचार्य रतीवत अमेरीच्या समाप्तरासीवत अमेरीची समा भा साम्यार्थ यांच्या वुद्धात होडमात झाही था सक्रेस अमेरीचे सरस्य आनिना मुहावाहीवार उपासिन होते था सम्मेमध्ये भा ग्रामार्थसाहेबाती दिहरिया असायमें292 -चर्चा अव्यान आही . तरोन मराविधारूमातील मानसिउ पीडींग विधार्थी सोधुन सापन त्याका में हुमनी असोसिरान छिगे महाविधालयान्ये भदत क्षरता यहेन्द्र जे विधायी भानसीड पिछीत न असीब साहेत यामध्ये कि ए आग द मध्य सिडनारी निधायोंकी क्रु दिल्या समाहेयु हू ट्या मानसीड स्थिती विषयी न्यनी डर्लमात आही. न तिच्या भागसीइ स्थि कीविषमी किमा पालहाकी न्यनी खरब्यामें डरविके हो किमी खरब्या कार्क. साथपरेग क्रिया स्थापने काट विद्याच्यान्या सम्प्रपरिवागरगरन्या भहत्वाच्या वावीष्ठे रहेदा देव्याने इरहे ज्याणि स्ट्रभा समाप हरव्यात आही या समामुख्ये विद्याश्चरीया, समस्मा अमेरीसरस्य समिष तसेच अमेरी सरस्याद्वीरे सोडविष्णामा अयल छरव्यात आछ यामिषाय आविष्यात येगाऱ्या समस्यावर क्रुवायिहारे मात खरायनी भाविषयी भोञ्य ती दरवह बेहुत आवश्यको भगोणे भागरेकीन खुर्ख्यात झगहे. भाभन्मे या समामच्चे १३० १९ विधाय्यांचे सम्पर्मतान दुरव्यात आहे. अव्यायज्ञारे सामिक्ताच्या सम ३०२२ - २३ २० समात विधाय्यांचे माठसीड आषिड वयकाडे समस्यांचे

Data / /201 Page No. ानीरसन उन्हर विद्याच्यांना अभ्यास इरम्पासाही न्न्रीन तसंग 51423 320414 hall) 8) STIN 1921221021 18 11219 8 रतमि 31241 13 13 (कामहात हर्गताम हाद्वीयानामार) अम उरमास HT. नरमाप 774 त्नारीह असत 12013 - 25/08/2022 Johnney 51 1921, 1919 4 8/19 21/184 P. P. C 12 har

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya

Backward Class Youth relief Committee's

BHIWAPUR MAHAVIDYALAYA, BHIWAPUR

Dist. Nagpur, Maharashtra 441201 Accredited with Grade 'B' (CGPA-2.54) by NAAC, Bengaluru ISO-9001:2015

2.6.3. Total number of final year students who passed the university examination during the Academic Year 2022-2023

Programme Code	Programme Name	Programme Specialization	Number of students appeared in the final year examination	Number of students passed in final year examination	Pass Percentage
Bachelor of Arts	B.A.	ENG/MAR/PO L.SCI/HIST/S OCIO/ECO/ELT /MLT/ATH	45	32	71.11
Bachelor of Commerce	B.Com.	FA/AIT/FMA /IEC/BFI/CAC	51	19	37.25
Bachelor of Science	B. Sc.	CHEM/PHY/M ATH/ZOO/BOT	46	36	78.26
Bachelor of Vocation	B. Voc.	Bachelor of Vocation- Food Processing	3	3	100
Bachelor of Vocation	B. Voc.	Bachelor of Vocation- Software Development	17	9	52.94

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur **Backward Class Youth Relief Committee's**

Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Dist. - Nagpur, Maharashtra 441201

Criteria- 2 Teaching- Learning and Evaluation

Tabulation Register (TR) published by The R.T.M.Nagpur University, Nagpur

															Above -) & Above								·/	
	ROLL. ISUB	LN TU TI	EN	TOT	RM	19U 1	B	NAI TU TI	1E-OF-T	HE-C	ANDIDA ISUB I KI	TU1 TI1 TI1 T	TU2 TI2 PI TOT	RMP	ISUB 1 (I	MOTH TU1 T TI1 T PU P	ER'S NO U2 12 1 TOT	AME I SU RMK I	B TUI TO TII T PU P	CAT S J2 I2 I TOT	EX MEI I RMKI	D I TOTAL 500 200	NCENTIN 1 AGGR. 1 TOTAL 1 3000	VE I REI I	E/S SULT I I	DIVISION	N .	
												NDAI				SU	INDAR		396 80:20	1						'A'		
	ENG	24 18				I MA	R	03			IPOL I	23 08			1 SOC 1 1	50 10		IHI I I	5 34 10		1	196		1 F	AIL			
	T- 42	0/4				/500			019									XMF 1	922/62689	044			1	1		(5003)		
2													(1997)	1115	1000	1223/22						29.2 J	2 Summer of	- International	and the second		******	
THE DESIGNATION OF	ENG "	80 20 19	: 20/	40		I I MA	R	80:1 14 19	20/40		I IECO	80:20 31 17	0/40		I SOC	80:20 34 17	/40	I IHI I	396 80:20 5 33 12	/40	1	216	1	1 1 F	AIL I			
				039		1			033	0	1		048	XMF	i		051	XMF 1		045	XMF I		1	1	1			
1	1- 52	1/4	5845	2 (3	25	/500)(1	I- 1	521/312	527	(249*	/500>>	(III-	W21/	/355286	(295	/5000) (10-	522/62688	7 (345	i /50	0) (V- W22/	/53586	2 (221	* /500))		
Same a	151144 ENG	80 34	3 20 :20/	2120	3762	1 1	R	30:3	ALFIYA 20/40	ANJU	I FIRC	202KHAN 1 80:20 42	PATHAN 0/40		I IPOL	SH 80:20 36	IANNAZ	I IAT	396 80:20 E 61 20	1 /40	F M 1	306	N55	S= 6 1 1 P	ASS 1	'A' I		
3						1	1	20			4				1	20		1					1	1	1			
						1			049			(20033)			I	1000	056	1		081			1	1	1			
																	LANDA		S22/62688				V- W22/			/500//		
and the second se	ENG	80 17	: 20/	40		I IMA I		30::	20/40		1 IECO	80:20 40 19	0/40		I IPOL	80:20 33	0/40	1	80:20 60:20 16	/40	1	250*	 1722 	IPAS	SBYI			
				036	*34	11			045		i		059		i		041	i		065	i		i	i	i			
																			822/62688							# /500))		
	151146	. 80	5 20	2120	3962	10720		80:	ARATI B	OPIC	HAND P	AHALLE	0/40			TA 80:20	RABAI	1	396	1	F M					'A'		
Contraction of the local distance of the loc	ENG	20						32	052		IECO I I		063		1 SOC 1 1		071		396 80:20 T 40 18			284*	1 1936	I PAS	S BY I	I	515	
					11.4								1000				- and -		822/62689					-		(2000)		+1:

翻

RIN

-																				-		- III Div	
1 1 1	SUB	TU TI	TOT	I SUE I RTIK I	TU TI	TOT	HE-CANDII ISUI I RMKI	DATE 8 TU1 7 TI1 7 PU 1	TUZ TIZ PI TOT	RMK	I SUB I I	TUI TU TII TI PU PJ	R'S NAP 12 12 12 12 12	IS IS I RMKI	UB	CEN C TU1 TU2 TI1 TI2 PU PI	AT SE	K MED IT I RMKI	UTAL 500 200	AGGR. TOTAL 3000	I RESULT	/S I DIVISIO I	IN .
4			20212039		1	BHARTI (ARVIND S	AKHARKAR				SHI	ILA		*****	376	1 F	n	*******	NSS=	6	·A·	da.
	ENG		0/40		80:1 21 20	20/40	ARVIND S I IECI	80:2 44 19	0/40		POL	80:20/ 46 20	r40	15	oc	80:20/4 47 20	0		290 1	1850	I PASS	II	
;			047	i		041	;		063				066	i			067	i			1	i	
(454 (300				534 (261							CIV-	822	/626892	(423	/500	>> ((- w22/9	635867 C2	70 /5003)	
	51148	. 2	20212039	620725	22	DIPALT F	RAMESH K	TON				TAN	IGALA			396	1 F	n				'B'	
	ENG	16 17	0/40	INAF	18	20740	I IECI	0 25	0740		SOC	38 19	40	im	LT	37 18	•		225		FAIL	1	41
1			035			037			041	XMF			057 XI	nF i			055 X	HF I			1	i	22
(I- W2	0/447	418 (260	/5003	-11)(621/3125	535 (260	/500>>	(III-	W21/	355293	(298	/500>>	(10-	822	/626894	(353	/500)) ((- W22/1	535968 (2	57 /5003	>
			20212039				AJENDRA						ITA			396						'B'	
1		34	0/40	IMAR			1 1 PO	L 38 20			ISOC	58	740	IH	115	80:20/4 39 20					PASS	I	
1			053	1		052	i		058				078	1			059	1			1 <	i	44 54
(539 (371							CIV-	822	/626896	C402	/500)) ((v- w22/	535869 C2	88 /5003)
ł	51150	. 4 80:2	PROVISIO	INAL	80:	JAYMALA 20/40	YASHWAN	T BHOYAR BO:2	0/40		1	HEI 80:20	ERABAI	1			0	1			1	'A'	, III
	1000	28 18			R 51 18			C 76 14			IHIS I				ILT.	54 18		1	337	1706 	I PASS	1 11	
-	6		046	1		069	1		090		1		060	1			072	1		1	1	1	
																						0 C317 /	500>)
			20212039		80.	KHUSHAL	I DEVRAD	KAPGATE	0/40			DE	VATA	1		396	1 F	n			1	· "A"	
	ENG				R AA		I IEC	0 AA			IPOL	AA 08		15	SOC	AA 19		1	82	1	I FAIL	1	87
1											1		008	1				1		1	1	1	
ľ	57. 1975 - 1988																				535872 (1		

m

1		TOT R	1 24195		TOT F	RMK I	PU P	I TOT	RMK I	PU F	PI TOT	RMKI	PU PI 1	TOT RI	MK1 200	0 1 3000	E/I RESULT	S 1 DIVISION 1 1	
451152	2 . 1 207	120396	20735	80:	KOMAL RAM 20/40	ESH DADI	MAL 80:20	/40	1	JJ 80:21	IJABAI	1	396	1 F	M	1	1	'A'	
IENG	10		IMAR	17	207 14	IECO	33 19		ISOC	49		IHIS	31 20		1 235	5	FAIL	1	1
1		029 #			036				XMF 1			XMF 1		051 XM		1	1	1	
(1- 4				-	W21/20063									C385	/5002)	(V-	¢	/5003)	
45115	3 . 2 20	2120396	20736		KUNTI MOR	ESHWAR	DOHATARE			SI	UNANDA		376	1 F	19			'A'	
I I ENG	80:20/4 27	0	I I MAR	80:2 18	KUNTI HOR 20/40	IPOL	80:20 36	/40	ISOC	80:20 56	5/40	1 IHIS	80:20/4/ 38	0	1 24	0 1	I FAIL	1	
			100.00	16		1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 - 1997 -			States and			Contraction of the second			0.55	1	1	1	
						# 1			XMF 1			XMF 1		048 XM		1	1	1	. 1
	****							(111-								(V-			
	4 . 3 202 80:20/4				LATA ARUN 20/40			1/40			UNITA	1	376 80:20/4	40	1	1		1	
I ENG	28 19		IMAR	32 18		IECO	36 19		I POL	43 20		IHIS	38 18		1 271	1 1870	I PASS	1 1	
1		047	1		050	1		055	1		063	1	1	056	1	1	1	1	1.
(I- W	21/34429	2 (315	/5003)	-11)	\$21/31254	5 (278	/500>)	(III-	W21/3553	00 (306	/5003) (IV- 52	2/626901	C412	/5002)	(V- W22/5	35875 C28	88 /500>)	
45115	5.420	2120396	20742		NEHA RAME	SH NAGR	IKAR			n	ADHURI		396	1 F	n			'B'	 1
I IENG	80:20/4 23		IMAR	30		IECO	80:20 33		1001	35		ISOC	80:20/4 42	0	1 24	1 1902	I PASS	i I	
1	18		1	19		1	16		1	15		1			1	1	1	1	
i		041	i		049	i		049	i		050	i	1	058	i	i	i	i	
													2/626904	C404	/5003)	(V- #22/5	35877 (26	51 /500>)	
45115	6 . 5 20	2120396	20745	90.	PALLAWI R 20/40	ANGRAD	BHOYAR	40	-	80.2	ALPANA		396	40		N56=	6	'A'	
IENG	21	10	IMAR	33	20/40	IECO	35	/40	IPOL	37	5/40	IHIS	35		1 25	9 1972	I PASS		1
1	19		1	19		1	19		1	15		1			1	4	1	1	141
		040	1		052	1		054	1		052	1		055	1	1	1	1	

	COLLE	GE : -	(396) BH	IWAPUR MA	HAVID	ALAYA, BHI	APUR, I	180	0 (60%) & Above -									III Div.	
1	SUB	TU TI		ISUB	TU	TOT RM	ISUB	TU1 T	UZ IZ I TOT	I SUB I RMK I	TUI TI	ER'S NAF J2 I2 I TOT F	ISUB	TU1 TU2 TI1 TI2	1	1 TOTAL	NCENTIVE 1 AGGR. 1 TOTAL 1 3000	I RESULT I	DIVISION	
-	451157	. 1	20212037	620746	Pf	YAL DIYAN	SHUAR	MESHRA			UAI	RSHA		396	1 F				'A'	40
	I ENG I	29		I IMAR I	80:20 57 18	0/40	I POL	80:20 47 20	/40	I ISOC I	80:20. 62 10	/40	I IHIS I	80:20/4 39 16	10	1 319	1 2069	I PASS I I I		RA
-	1		048	1			1		067	1		072	1		055	1	1			
•		******								W21/355306							V- W22/9	535879 (294	/5003)	
-	IENG	80:2 28		I IMAR	80:20 29		I IECO	80:20 33	/40	ISOC	80:20 57	HANANDA /40	I IHIS	40	10	1		I I I PASS I	II	
			047	1	19	048	1	19		-	19	076	1		060	1				80
		1/458	3457 (291	1	10.000.000	21/312554		/5003)		W21/355309	(272	122015	(14- 52			/5003)	(V- W22/9	535880 (301	/500))	. 10
-	451157		20212039	4207E1	PI	RACHI SHAN		NVAR			MA DO: DO	NDA		396	1 F	n			'A'	
	I ENG	80:2 24 19	20740	I MAR	29 18	0740	ECO	42	/40	I IPOL	30 08	/40	HIS	33	40	1237#	1 ->	IPASS BY		
	1		043	:		047	;		058	ł		038	#2 1		049	1	1			
										W21/355310					(388	/500>>	(V-	٢	/5003)	
	1	80:2	20212039 20/40	1	80:2	RACHI VIJA 0/40	1	80:20	/40	I 1SOC	80:20	/40	+	396 80:20/- 38	40	1		I PASS	'A'	Hr.
		18		1	19		1	08	049	1	16			16	054	1	1			
	(I- W2	20/447								' W21/355312					1.7.50.5	/5003)	(V- W22/	535882 (259	9# /5003)	
	451161	. 5	20212039		P PO-2	UJA GURUDE	O MANI			1	KA	LPANA		396	1 F	n 1		1	'A'	
		26	20740	IMAR	38		IECO	24		IPOL	40		ISOC	63 10		1 272	1 1948	I PASS	I	đ
	1		045	1		054	1		052	i		048	1		073	i	i	1	1	

翻

RI	OLL SUB	LN TU TI	ENRL. NO	RMK	NA TU TI	ME-OF-THE-	-CANDIDA ISUB I	TE TU1 TU TI1 TI PU P	U2 12 1 TOT	I SUB I RMK I	HOTHE TU1 TU TI1 TI PU PI	er's Nai J2 12 12 12	ne I Suð I RMK I	CEN (TU1 TU2 TI1 TI2 PU PI	AT SEX	MED I 1TOTAL 1 500 MK1 200	NCENTIVE 1 AGGR. 1 1 TOTAL 1 1 3000 1	E/S RESULT I I	DIVISION	
4			20212039	620759		RAGINA DHY	ANESHWA	R DADMAI	L		JI.	JA		396	1 F	M			'A'	
1	ENG	80:2 23 19	20/40	MAR	80: 13 17	20/40	IECO	80:20/ 34 16	/40	I ISOC	80:20/ 49 19	40	IMLT	35 17	10			FAIL		
1				1			1			XMF 1			1			IF I				
¢	1- W20									W21/355317		/5000)	(IV- S2	2/626916	C355	/5003) (V- W22/53	5886 C236	/500>>	
		. 2	20212039	620761		RUCHITA CH	HABILAL	WANKHE	DE		DHI	ANNALA		396					'A'	
1		27	20/40		31	20/40	I POL	80:20 44 20	/40	i soc	80:20, 61 18	/40	ATE	80:20/4 59 20	10	 319 		PASS	I	
1			046	1		051	;		064	l		079	1		079	1	-			
4	I- W20	0/447	7453 (329	/500>	-11)	\$21/31256	5 (349	/5003)	(III-	W21/355319	C315	/5003)	(IV- S2	2/626917	(412	/5003)	(V- W22/53	35887 C314	/5003)	
			20212039			SEEMA AMRI				1	80:20	/40	1	376 80:20/			1	1	'B'	
		30		IMAR				49			34	0.045	IELT	46				PASS I	I	
1			049	1		044	1		059	1		044	1		064	1	1			5
						W21/20063	8 C315	/500>)	(111-	W21/355321	C307	/5003)	(IV- 52	2/626918	C373	/5003)	(V- S23/4	62993 (265	/5003)	
4	51165	. 4		620766		SHAHIN SH								376			N55=		'A'	l.
			20/40	IMAR	52	: 20/40				1 150C		/40	IHIS	80:20/ 38			1 2148	PASS 1	I	
1		18		1	20		1	20			20		1	20		1	1			
i			051	i		072	i		058	i		081	i		058	i	i	i i		
										W21/355322		/5002)	(IV- S2	2/626919	(394	/5003)	(V- W22/5	35889 (311	/5003)	
4	51166	. 5	20212039	620769		SHUBHANGI	ARUN PA	NDAV			VA	CHHALA		396	1 F	11	NCC=		'A'	
	ENG	21	20/40		80: 52	: 20/40	IECO	80:20 35	/40	IPOL	37	/40	IHIS	80:20/ 32	40	1 283	1 2067	I PASS 1	I	
1		19		1	20		1	19		1	20		:	20		1 6	:	1		
1			040	i		072	i.		054	i		057	i		052	i	i	iii		
(I- 42	0/44	7461 (361	/5003	-11>	\$21/31257	0 <377	/5003)	(III-	W21/355323	(352	/50031	(IV- 82	22/626920	C411	/500>>	(V- W22/5	35890 (283	/500))	

							TALATA,			18	00 (60%			I Di	., 135	0 (45%)	& Above	- II	Div	Les	s than	1350	(45%) -	III Div.	
1	SUB	TU			SUB	TU	E-OF-TH TOT		SUB	TUI	112		ISUB	TU1 1	112	ISUB	CEN TU1 T TI1 T PU P	12		1 TOTA	LI AGGR		E/S RESULT 	DIVISION	
-	E1147		2021201	2420	271			171 IN 8	TNAUP					1.4	TTO		394	1	F	11				'A'	
	ENG	80:2 15 17	0/40		I MAR	80:2 22 20	0/40		POL	80:2 40 20	0/40		ISOC	44 18	0/40	IHIS	80:20 32 19	1740		1 249			FAIL		1
ł			034	-	1		042	XMF			060	XMF	i		062	(MF i		051	XMF	r i	i	i	i	1.	
¢	I- W20	/447	463 (3)	17 /	5000)()	(I- 8	21/3125	71 C	326 /	5002)	(III-	W21/	355324	(320	/5003	(IV- 5	22/62692	21 (36	9	(5003)	(V- W22	2/535	891 (254	/500>)	
4	51168	. z	2021203	39620	772	1	NEHAL K	AWADI	J SHEN	DE				B	ATINU		394	1	F	n				'B'	
111	ENG	80:2 17 18	0/40		MAR	80:2 27 20	20/40		POL	80:2 33 20	0740		SOC	49 19	0740	IHIS	18 18	1740		1262	1779	P 1P	ASS BY	II	
;			035	#3+2	21		047		1		053		1		860	i		054		i	i	i	1		
4	I- W20	0/447	464 (3	09 /	5003)(II- 8	321/3125	72 (314	/500))	(111-	W21/	355325	(289	/5003) (IV- 8	22/6269	22 (32	8	(500)	(V- W22	2/535	892 (27)	7 /5000)	
4	51169	. 3	202120	39620	773	1	SONU ANT										20.	4 4						'A'	
	ENG	80:2 14	0/40		IMAR	80:1 30	20/40		IECO	80:2	0/40		ISOC	80:2 55	0/40	I PRL	80:20 50	0/40		1 27	61	1	FAIL		
-		19			1	20			1	16			1	20		1	19			1	1	1			
1			033		i		050	XMF	i		049	XMF	1		075	XMF I		069	7 XM	FI	1	1		1	
																								2 /5003)	
	51170	. 4	202120	3962	0775		SUSHAMA	JANA	RDHAN	LOHAR	E			U	SHA		39 80:2 8 AA 10	6 1	F	n				'A'	
1	ENG	80:2 AA	0740		IMAR	80:1 AA	20/40		IPOL	AA	0740		ISOC	AA	0740	IHI	B AA	0/40		1 6	7 1	i	FAIL	i	
1		19			1	16			!	08			1	14		1	10			1	1	1		1	
			019		1		016		1		008		ì		014	# i		010	0 #	î	i	i		1	
	I- W2																				(V-		c	/5003)	
2	E1171		202120	2042	0770	-0	IATEHAL	-	YODHA	N KARP	INRE				HANDRAK	A1 A	39	6 1	F	11				'B'	
1	-	80:2	20/40		1	80:	20/40		1	80:2	20/40		1	80:2	0/40	1	80:2	0/40		1 20	1 1 202	1	PASS	T	
	ENG	19			I	20			I	20			1	20		1	20			1	1	1		1	
					1				1				1			:				!	!	1		1	
1			041		1		059		1		066		1		072	1		053	3						

m

RI	OLL SUB	LN TU		1000	IGUE	T11		E-CANDIDA ISUB	TE TU1	TU2	ISUB	MOTH	HER'S NAM	ME I SUB	CEN (TU1 TU2	AT SEX	MED ITOT/	INCENTIN	VE E/ I RESULT	S DIVISION	
1		TI	тот	RMK	1	TI	тот	I RMK1	TI1 T PU	/I2 PI TOT	RMKI	TI1 T PU	12 1 TOT 1	I RMKI	TI1 TI2 PU PI	TOT R	1 500 MK1 200	0 1 TOTAL 0 1 3000	- 1	1	
4 1	51172	. 1	2021203	396207	781	NA 80-20	ISHNAVI	DEVIDAS	SUPARI	E 0/40		S/ 80-20	WITA		376	1 F	n	NC	C= 6	'A'	F
1	ENG	12 18			MAR	10		IPOL	31 08	10 40	ISOC	48		IHIS	29		1 200	DI	I FAIL	200	1
:			030		:			. 1		039	1		14.5	MF		041 XP	1	1	1	1	
<	I- W24	0/44	7473 (3)	16 /	5003)()	11- 52	21/31257	/9 (331	/5003)	(III-	W21/35533	(344	/5003)	(IV- 52	2/626928	(398	/5003)	(V- 523)	/462995 (22	3 /5003)	
-			2021203					I PANDURA				TA			396				5= 6	'A'	
1	ENG		20/40		IMAR	32			46		I POL	46	1/40	I SOC	63	10	1309+		I IPASS BY I GRACE		2
1			035	#3+2	1		052	1		062	1		066	1		083	i	1	1	1	
	I- 420	0/44	7475 (3)	17 /1	5002)(1	ti- MS					W21/355332					(429	/5003)	(V- W22	/535897 (32	0 /500>>	
4			2021203	39620	784	VP					a service a province			()	396					'A'	
1	ENB		20/40		MAR	32	1/40	IECO	41	1/40	I SOC	55	1/40	HIS	80:20/- 37	40			I PASS	I	
1		.,	044		1	20	052	i		060		**	067	1	10	053	i	1	i	i	
•	1- 92	1/45			500310	TT- 5						1 (276					(5003)	(1)- 1122	, /535898 (26	2 (5003)	
1	ENG	80:2 24	20/40		I IMAR	80:20 26	/40	I IPOL	80:20 47	9740	i soc	80:20 59	0/40	HIS	80:20/- 33 10	40	1		1 1 PASS	II	
-			043		1		041	1		055	1		069	1		043	:	1	1	1	
(I- W2	0/44	7481 (3	72 /	5003)(II- S	21/3125	84 (373	/500>>	(III-	W21/35533	4 (347	/5003)			C401	/5003)	(V- W22	/535899 (25	2 /500))	
-			2021203	396201	793	HA	ARSHAL K	KISHOR KA	AWALE			VA	ANITA		376	1 1	п	NC	C= 8	'A'	
	ENG		20/40		I IMAR I	80:20 16 16	1/40	I IPOL	80:20 30 08	5/40	IMLT	80:20 30 17	5/40	I IATE I	80:20/ 55 20	40	1 23	1 1	I FAIL		
į			031		1		032	# i		038	# i		047 X	MF 1		075 XI	NF 1	1	1 -	1	1
	T- 115		7407 69	OF A	FAAN				-				(2003)	1711. 01	22/626932	COD1	(5003)	(1)-	¢	(50033	43

INAN

filli

	2011	IN F	NRI NE			NOT	E-OF-THE-	CANDIDA							AME				*******	1350 (45%) - /E E/S		
	ISUB	TU			ISUB	TU		ISUB	TU1 TI1	TUZ TIZ	-	ISUB	TU1 T TI1 T	12	150	B TU1 TI TI1 T	12	1 101	ALI AGGR. 0 I TOTAL	I RESULT I	DIVISION	
ē															RMKI				0 1 3000			
	451177	80:20	021203 /40	9620	1795	80:2	APIL RAME 0/40	SH CHAU	BO:2	0/40		1	B0:20	DTI /40	1	396 80:20	1 n /40	1		5= 6	'A'	
1	I ENG	16 19			i MAR	35 20	0/40	IECO	32 19			IPOL	44 15		IHI	9 34 19				IPASS BY I I GRACE I		
	i		035	*3+2	i		055	1		051		i		059	i		053	i	i	; ;		
							21/312586							/5003) (IV-	\$22/62693	3 (408	/500>)	(V- W22)	/535901 (268	/500>>	
	451178	. 2 2 80:20	018210	0519	790	K 80. 2	ISHOR ISH	WAR DAD	BO : 2	0/40			5A	VITA		376	1 1	n			'A'	
- Proventier	IENG	16 19	/ 10		MAR	26 19	0740	ISOC	45	0740		INLT	35 18	140	IAT	E 48 20		1261	* 1 1814	I I I I PASS BY I I GRACE I	I	
	:				E		045	1		055		1		053	1		068	1	1	1 1		
н						1- 0		1 / 204	(50033			000000	1997		C.	000/40400		(5003)	(1)- 1122	/535903 (228		
											WEA/	00000							(y- HEE)			
	451179			99620	199	80:2	OKESH ANA	I I	80:2	0/40		1	SU: 20	REKHA	1	396 80:20	1 m	1 1		1 1	'A'	
	IENG				IMAR	17	0/40	IECO	30			IPOL	34		IEL	T 38		1 20	91	I FAIL		
	1	18			1	10		1	10			1	08		1	19		i	1	1		
	i		031	#	1		033 #			046	XMF	1		042	XMF 1		057 X	MF I	1	i i		
														/5003) (IV-	\$22/62693	6 (354	/5003)	(V- W22)	/535904 (221	* /5003)	
a					278	11	AHESH NAT	THU MAN	ARE				1.4	LITA		396	1 1	1 11			'B'	
					1	80:2	20/40	1	80:2	0/40		1	80:20	/40	1	80:20		! .		I TATE		
	I ENG				I MAR	AA 16		IECO	AA 1.6			ISOC	10		TEL	T AA 18		1 7	91	I FAIL I		
	i	**						i	**			1	24		i	*0		i	1	i i		
	1		019	-	1		016 #	4 1		016	#	1		010	₩ 1		018	0 1	1	1 1		
	10.00					121-012								/5003) (IV-	819/87673	3 (259	/5003)	(V- W22	/535905 (256	/5003)	
1				-	801			A BHAJ	PAL P					KHA		396	1 1	1 11	NC	C= 6	'A'	
	1 END	80:20	/40		MAR	80:2	20/40	IFCO	80:2	0/40		INTE	80:20	/40	1,000	80:20 T 32	/40	1997		I IPASS BY	11/0	
	1	19			1	16		1	19			1	10		1	17		1		I PASS BY		
1		1990			1			+				8			1			1	1	1 1		
1			037	*3	1		041	1		057		1		044	1		049	1	1	1 1		
1	i																					

RI 11	ILL IUB	TU TI			ISUB	TU			I SUB	TUI T TUI T TII T	U2 12	ISUB I KI	TU1 T TI1 T	ER'S NAI U2 I2	: SL 1	JB	TU1 TU2 TI1 TI2		110	TAL1	AGGR. TOTAL	I RESULT	/5 1 DIVISION	*	
		. 1	20212	03962	20802		MUNNA	KAMAL	AKAR N	AGDEOTE		 	GE	ETA			396	1 11			NCC=	. 8	'A'		
	ENG	10 10 10			I I MAR I	25			IPOL	38 08	/40	ISOC	62 10	/40	111	IS	80:2074 32 10	0	124	1 #8	1872	I IPASS BY I GRACE	I I		
1			03		i .		04		i		046	i		072	1			042	i	i		1	i		
-					/50033							 					626938 376) (V·	- W22/5	535907 C2	33 /500))		
	ENG	80:2 21	0/40		I I MAR	80 25	: 20/40		I IPOL	80:20 45	/40	I ISOC	80:20 64	/40	1	IS	80:20/4 36	10	1 2	85 1	2204	I PASS	i I		
		19	04		1	18	04		1	20	065		19	083	1		18	054	1			1	1		890
																						535908 (3	26 /5003)		Made
	51184 ENG	. 3 80:2 14 18										1 150C 1								290 1		I FAIL	'A'		
	I- U2	0/447		HELO - 27- Managera								1						057 X	17. 1 <i>7.</i> Normers) (V	- W22/5	1 535909 C2	1		
	51185 ENG	. 4 80:2 12	20212	20376	20808 I I MAR	80 18	RAJESH : 20/40	RAME	ESHWAR 1 1ECO	00MASE 80:20 36		 1 ISOC	TA 80:20 52	RARAT	I IH	15	396 80:20/4 34	1 1	M 1 1 1			I I FAIL	'A' 1		88
		19			1	14			1	19		1	10	062 X	i		14	048 X	i	1			1		
		0/447	503	353	/5002								(325	/5002)	(14-	\$22	/626942	¢405	/5003)) (V	- 422/1	535910 C2	28* /5003)	_	
4	51186	. 5	20211	20396	20814					90:20	5/40	1	80:20	NGLA	1		396 80:20/4	40	1			1	'A'		
	ENG	AA 19			IMAR	AA 15	:20/40		I I	AA 15		IHIS	CALL.		1	8.8et	rus		1	79 1		I FAIL	1		AL
1	T- 112	0 /447		19 #					1			1		010				020		1	-	1	1 (5002)		
-					/2007		021/01	2000		130077		 					1020144		1 200						

1	COLLE	9E:-	(376	BH	INAPUR	MAHAV	IDYALAYA	BHIWAPUR,	DIST N	AGPUR 00 (60%	3 & Above -	I Di	v., 1350	(45%)	& Above -			2023 P#	350 (45%) -	III Div.		-
RI	OLL SUB	LN TU	ENRL.	NO	150	N B TU	AME-OF-TI	HE-CANDIDA ISUB	TE TU1	TU2	ISUB	MOTH TU1 1	IER'S NAM	ISUB	CEN C TU1 TU2	AT SE	MED ITOTA	INCENTIV	E E/S I RESULT I I I	DIVISION		
1		TI	T	от п	I RMK I	TI	тот	RMK I	PU	PI TOT	RMKI	PU F	TOT F	SUR I	PU PI	TOT I	RMKI 200	1 3000	i i			1
															704					'B'		
		80:1	20/40		1	80	:20/40	1	80:2	0/40	1	80:20	0/40	1 INTR	80:20/4	10	1	1	I PASS BY I I GRACE I	II		4
	ENG	19			104	R 27		1 PUL	20		1800	10		1	12		1	1	I GRACE			
								*		058				-		044	1	1				
					#2 1		042									1000						
	I- W2	0/44	7510	(283	/500))(II-	\$21/312	601 (325	/5003)	(III-	W21/355348	C318	/5003)	(10- 5	22/626945	(338	/500))	(V- W22/	535913 (235	(# /500))		
	51188	. 2	2020	1037	609099		SAWAN K	ISANA SONW	IANE			BI	EBI		396	1 1	n			'A'		
	ENG	80:	20/40		1	80	:20/40	1	80:2	0/40	IPOL	80:20	0/40	IHIS	80:20/4	40	1227	1 1867	I IPASS BY	I		
	ENG				1	15		1	18		1POL 1	08		1	18		1	1	I GRACE			
				20	1		0.47			053	1		044	1		043	1	-	1			
							0.47													(2000)		15
					/500		\$21/312				W21/355349					C367	/50031	(V- W22/	/535914 (221			
	51189	. 3	2020	2039	617693		SONU RA	KSHABANDHA	N RADA	KE		D	EVKA	ante se ante se a se	376	1 1	n					
	ENG	80:	20/40	6	1	80	:20/40	I IECO	80:2	20/40	I IHIS I	80:2	0/40	INLT	36	40	1647	- 1 AU-17	11 11 11 11 11 11 11			
	LING	18			1	16		1	15		1	12		1	17		!	1	I GRACE	1		
				36 4	1		051			051	1		046	1		053	1	i	i	i		
																	(5003)	/11- 1122	ESEDIE /27/	W/ES		
	(I- W)	9/63	8313	(265	5 /500	>>(11-	· \$20/379	7604 (384	/50000	-111) (W20/481136	C303	750033	(10- 8	21/320755		/500//	(V- WEE/	/535915 (27) C= 8 1 1PASS BY 1 GRACE 1			
	51190	. 4	2021	2039	620819		TEJAS F	RAMESHWAR	VAIDYA	10140		R	EKHA		376	1 1	1 11	NCO	C= 8	'A'		
1	ENG	80:	20/40)	i ma	84 R 24):20/40 5	IPOL	36	20/40	IHIS	32	0/40	LATE	37	40	1232	* 1 1983	IPASS BY	1 I		
	1	17			1	15	5	1	08		:	10		1	20		1	1	I GRACE	1	*	
				135 1	13+21		04			044	1		042	i		057	i	i	i	1		
	195 - 108											c	(500)		00/404040	CASE	(5003)	(U- U22	/535916 (24	0 /5000)	49	
	45117	. 1	201	203	5023779		LALITA	SHRIKRUSH	NA SHE	NDE		00.3	ANITA SH	ENDE	396	3 1	FME	XM .	I I PASS	'A'	ex	
	ENG	80:	20/4)	111	R 3	2 20740	IECO	801	207.40	IPOL	00.0	.0740	ELT	00.207	10	1 26	1 1 1703	I PASS	1 11		
	1				IN/	1	9	!			1			1			1	1		1		
	1			056	PXMFI		05	1 1		055	PXMFI		069 P	XMF 1		050	PXMFI	i	i	i		
		NIG.	00	1200	10.21														/513318 (31			

ROLL LM ISUB TU I TI	19	NAME-OF-THE- TU TI TOT I	-CANDIDATE ISUB TU1 TU2 1 TI1 TI2	ISUB TUI T	TU2 15UB TU1 TU T12 1 T11 T	CAT SEX MED INCENTIVE U2 ITOTALI AGGR. 1 RI I2 I 500 I TOTAL I I TOT RMKI 200 I 3000 J	E/S BULT DIVISION	
		202-3			T DY Abraham	etros 2023		0
COLLEGE	- (396) BHIWAPU	R MAHAVIDYALAYA,D RESULT	STATISTICS FOR TH	E COLLEGE			To A-311-49 Mars - 32	
	TOTAL PART		CMP BOYS GIRLS		RESULT WITHELD		Partie - 17	
APPEARI PASS PASS-X		49 32	1 16 34 1 10 23 0 62.50 67.65	I 9 22 II 2 5	BY OFFICE, WO = AT TABULATION = 2 UNFAIR-MEANS =	WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = 17 TOTAL OF ABOVE = 17	Perc(X) - 34.00	
	7 71.43 MAR 7 2 100.00 EL1	50 % 72.00 P		F APPEARED & PASS-2 SOC 36 2 91.67		27 % 88.89 ATE 6 %	83: 33	. 1
10								
			N. S.					1
								1
-								

ROLLNO. LN PRN/ENRL.NO NARE-OF-THE-CANDIDATE DOTHER'S NARE CEN FAT SEX DED THEFATINE FOR
I 1 (CR:4) I 2 (CR:4) I 3 (CR:4) I 4 (CR:4) I CR:4 I I (CR:4) I CR:4 I I I (CR:4) I CR:4 I I I I (CR:4) I I I (CR:4) I I I I I I I I I I I I I I I I I I I
ISUB I TU TI ITOTALI ZCR IRESULT I AGGR. I
I I GRI GPI GPV I I CLOY I
433775 1. 20213037617383 ACHAL KALIDAS BHOYAR 5ANGITA 376 1 F R (N55= 3) 'A'
IF/A 1 28 1 17 IT/A 1 24 1 18 IT/E 1 33 1 17 IHRT 1 38 1 17 IT/L 1 36 1 17 IA/S 1 42 1 17 1307# 1 24 IPASS BY11240.00 1 8.61 1
I I C : 7 : 28 I I C : 7 : 28 I I B : 8 : 32 I I B : 8 : 32 I I B : 8 : 32 I I A : 9 : 36 I I 7.96 I I I I
CI- W20\553227 8.33/ 24 GPV=200.00) CII- S21\370795 8.79/ 24 GPV=211.00) CIII- W21\417406 9.33/ 24 GPV=224.00) Division: FIRST DIVISION (DISTINCTION Final Grade: A+ (DISTINCTION)
CIV- S22\701987 9.25/ 24 GPV=222.00) CV- W22\586975 8.00/ 24 GPV=192.00) Final Grade: A+ (DISTINCTION
433776 2. 20213039617384 AKANKSHA RAVINDRA ZODE BINA 396 1 F M 'A'
IF/A 06 17 IN/A 07 17 II/E 11 18 IHRN 16 17 II/L 16 17 IA/S 37 17 IFAIL
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
CI- W20\553228 8.50/ 24 GPV=204.00) CII- 521\370796 8.17/ 24 GPV=196.00) CIII- W21\417407 7.50/ 24 GPV=180.00) Exemption :
CIV- 522\701988 8.50/ 24 GPV=204.00) CV- / GPV =)
433777 3. 20213039617385 ALISHA RATNGHOSH NANWATKAR NALA 396 1 F N A
IF/A 11 19 IN/A 45 18 II/E 36 19 IHRM 56 19 II/L 56 19 IA/S 43 18 FAIL
JUT JUT I 63 XMF I 55 XMF I I 75 YMF I 1 75
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
CI- W20\5553229 7.50/ 24 GPV=180.000 CII- S21\370797 7.96/ 24 GPV=191.000 CIII- W21\417405 7.50/ 24 GPV=180.000 Exemption : 2.3.4.5
CIV- 522\701989 8.83/ 24 GPV=212.00) (V- W22\588977 8.17/ 24 GPV=196.00)
433778 4. 20213039617386 ANKITA KISHOR MESHRAM MALA 396 1 F M 'A'
IF/A 1 04 1 19 IM/A 1 18 1 19 II/E 1 09 1 19 IM0H 1 19 1 18 II// 1 AA 1 10 IM/A 1 48 1 19 IM/A
I IF:0:01 IF:0:01 IF:0:01 IF:0:01 IF:0:01 IF:0:01 I
CI- 521/741619 7.67/ 24 GPV=184.00) CII- W21/262634 8.83/ 24 GPV=212.00) CIII- W21\417409 8.00/ 24 GPV=192.00)
(IV- 522\701990 9.17/ 24 GPV=220.00) (V- / GPV =)
433779 5. 20213039617387 ASHWINI JAIRAM BOLE KALPANA 396 1 F M 'A'
IF/A 1 14 1 19 IM/A 1 52 1 19 17/5 1 26 1 46 1000 4 65 1 46 1000 4 65 1 46 1000 4
33 W 1 71 XRF 1 47 XMF 1 1 54 XMF 1 1 52 YMF 1 1 78 YMF 1 1 7
IF:0:01 IA:9:361 IB:8:321 IB:8:321 IB:6:321 I0:10:401 I I I I I
CI- W20\553231 8.00/ 24 GPV=192.003 CII- 521\370799 8.46/ 24 GPV=203.003 CIII- W21\417410 8.33/ 24 GPV=200.003
CIV- 522/701991 9.25/24 GPV=222.00) CV- 422/589779 8.00/24 GPV=192.00)

ROLLNO.	1 ISUB I I I I I	VENRL.ND 1 (CR:4) TU TI 80 20 40 GRI GPI SP	1 19UB 1	I TU 1 80	R: 4) TI 20	1 1SUB 1 1 1	TU 80	TI 20	I SUB	1 TU 1 80	CR: 4) TI 20 40	I SUB	5 1 TU	T 2 40		SUB I	TU 80	TI	1 1T0T 1 60 1 24	ALI EC DI EC DI EC	R IR	ESULT		1	
CI- W20	IF/A I I I I I	3039617391 07 1 19 26 # F : 0 : 0 7.83/24 8.83/2	IM/A 1	43 C : 7 B.002 C	1 19 XMF : 28 II- 52:	11/E 1 1 1 1 1	47 1 B : B :	KMF : 32	1 1 GPV=18	I A :	1 19 0 XMF 9 : 36	;	1 33 1 1 8 :	52 XM 8 :	19 F 32	A/S 	B :	8 XMF 8 : 32	1	'A' 			1	1 1 1 1 : 2,3,	4.1
(I- W20	IF/A 1 1 1 1 1	3039617392 06 1 19 25 # F : 0 : 0 8.67/24 8.79/2	111/A 1	1 25 1 43 1 C : 7 3.002 C	16 XMF : 28	1 1	38 57) 8 : 8 :	(MF 32 5/24	1 1 1 1	A : 1	1 19 6 XMF 9 : 36	1	1 44 1 1 A :	63 XM 9 :	19 F 36	A/S 1	в:	8 : 32	1	'A'			1	1 1 1 1 : 2,3,	4, !
CI- N50.	1F/A 1 1 1 1 1 \\$53238	3037617374 18 1 17 37 #3 C : 7 : 28 8.50/24 8.43/2	1174 1 1 1 1 1 GPV=204	D :10	1 17 75 : 40 II- 521	11/E 1 1 1 1 1	B : 8 :	32	1 1 1 1 6PV=20	A : 1	1 17 66 9 : 36	1	1 42 1 1 A :	61 9 : :	19 1 1 36 1	;	B :	58 8 : 32	1	1 20	4 1 1 4 1 1 50 1 : FIR	GRACE	1 144.0		TI
433783 CI- W20 CIV- S2:	4. 2021 1F/A 1 1 1 1 1 1 1 1 553239 2\701996	3037617375 29 1 19 48 B : 8 : 32 B. 00/ 24 8. 67/ 2	1M/A 1 1 1 1 1 6PV=192 4 6PV=20	15HA P 37 B : 8 2.003 C 98.003	RAMOD (1 19 56 : 32 11- 521 (V- W22	11/E 1 1 1 1 1 1370806	B : 8 : 9.13 9.33	32 3/ 24 3/ 24	6PV=19	B : 1	18 53 8 : 32 CIII-	1	1 36 1 1 B :	55 8 :	19 1 1 32 1	A/S 1 1	0 :1	83 0 ; 40	1	1 20	4 1 1 0 1 33 1 : FIR	ST DIV	1 144.0		TI
CI- W207	IF/A 1 1 1 1 1 1	3039617396 08 1 19 27 # F : 0 : 0 8.17/24 9.17/2	18/A 1	12 F : 0	1 19 1 # : 0	1 1	14 1 35 F : 0 : 9.06	19 19 0	6PV=21	B : 0	1 19 2 XMF 3 : 32	1	1 33 1 1 B :	52 XM 8 :	17 I F I 32 I	A/S	41 6 :	0 XMF 9 : 36	1	, B,		FAIL	1	i i i i i i i i i i i i i i i i i i i	4.1

ROLLNO		PRN	/ENM	L. NO		NAI	12-07	TH-TH	E-CAN	DIDE	TE						HER					CE	NE	AT S	EX D	ED			NCEN	TIVE		E/S		(1)/H	TTP	
	15U 1	B 	TU 80	т	I O	ISUB	1 1	TU BO		15	SUB I	TI	U	TI 20	15	UB I	TL	!	TI	ISU	BI			TI	18	UB	1 T	U	1:4) TI	ITO	TALI	ECR	IRESUL	ΤΙΑ ΙΣ	GGR.	I I I CGP
					GPV	i	1 68	11 6	PI GF	vi	i	GR	I GP	I GP	vi	i	GRI	40 6P	GP	vi	1	GRI	40 6P	I GP	vi		i GR	40 1 GF	PI GP	12	40 1	8GPA (10)	1	1 2	CR	1 (10
43378	15 1. 1	2021	3035	6173	97	0.000	KA	AL	SHAY	IRAD	BHOY	AR					GEE	TA				39	6 1	1	F	n	****					'A'				
				-				-	07				- 4	1				53	C				4	4								+00	I PASE			
CI- W2 CIV- 8	20\553	241 1998	7.	83/	24 G 24	PV=1	38. 00 212. 0)) C	II- 8 CV- 8	523\4	7080	8	8.8	3/ 2	4 6P	V=21	2.00	20 0												D	ivis	ion:	FIRST (inal Gr	IVISIO	N (D	ISTINC
	16 Z. 1								I GHA					E			VAN	ITA				37	6 3	ı	F	n						'A'				
		1.		28 #				3	8 #				48	XME				51 1	ME	1			47 1	VMC				44	Marrie .	:			I FAIL			:
CI- WZ	0\553	242	8.	83/	24 6	PV=2	2. 00)) C	II- S	21\3	7080	9	8.7	9/ 2	4 68	U=21	1 00	0 0																Exem	ptio	n': 3,
43378	17 3. 1	2021	3039	6174	00		KET	ANY	A RAP	ESH	TASK	AR					JYO	TI				39	6 1	L	F	n		INSE	= 3)			'B'				
	IF/	AI	31	1	19	IN/A	1 4	4	1 19	17	/E I	34	4 1	19	IH	RMI	36	1	19	11/	LI	36	1	19	IA	/8	1 5	1 1	19	1 3	66 1	24	I PASE	1127		
(I- W2	•	. * *			32		10	:10	: 40	2.1		B :	8	: 32	1	1	B :	8 :	35	1	1	B :	8 :	: 32	1	1	A	: 9	: 36	1	1	8.63 ion:	I FIRST D	IVISIO	N (D)	ISTINC
CIV- S	221104	2000		. 42/	24	GPV=2	26.0	03	CV- W	122\5	8898	7	8.5	0/ 2/	4 GP	V=20	4.00	3		W21 \	41.14	117	γ.	10	24	GPV	-220	. 00.				F	inal Gr	ade: A	+ (0)	ISTINC
	8 4. 2								A VIS								LAX	371			0.000	37	5 1	1	F	n				ter sel tax ist ant s		'A'				
																																24 192 8.00	I PASS	BY1123 E 14	4.00	1 8.5
CI- W2 CIV- S	0\5532	245	8.	00/ 1	24 8	PV=15	2.00	0 0	II- S	21\3	7081	2	9 1	7/ 2/		1=22	0 00	0 11												D	ivis	ion:	FIRST D inal Gr	IVISIO	N (D)	
43378	9 5. 2	2021	3039	6174	202		MAY	URI	PAND	URAN	6 KAI	LARK	AR	/		/	NAN	DA				390	5 1		F	m						'A'				
	1			28 #				31					46	XME				47 4	HC		1		64 3	ME				-	Salar.		1					¦ .
																				i					1 V =			: 8	: 32	1	1		1	l Exem	ption	1 n : 3,-

(C/A)-COMPUTER APPLICATION-VI (INTRODUCTION TO VISUAL BASIC) (PPI)-PRINCIPLES AND PRACTICE OF INSURANCE-VI * EUC-Full Exemption, EU-Exempted in Univ. Assessment, EC-Exempted in College Assessment, GR=Grade CT-Credit, GP-Grade Point, GPV-Grade Point Value (Credit X Grade Point), ECR-Sum of Credits, EGPV-Sum of Credits X Grade Points, SGPA-Sem. Grade Point Average

			L. ND			HE-CAND						NAME			CAT S			INC	ENTIVE		E/5		W/H-TY	PE)
	1								CR: 4)								6	(CR:4	1) 1	1	-	-	I AGGR.	
	1 1	80	20	1	1 80	20	1	80	20	1	1 80	50	1	80	20	1	1 8	0 2	1 01	600 1	EGPV	1	I ZGPV	I COPA
			10.00						40 GP1 GPV						40 6P1 6P								I ICR	1 (10)
433790	1. 202					A ASHOK			*****		LATA				1						'A'		*******	
	15/4 1	13	1 19	18/0	1 28	1 18	17/5	49	1 10	INDH		1 10	17.0			14.00						I FAIL		
	1 1		32 #	1	1 4	6 XMF	1	6	2 XMF	1	1 4	1 XMF	1	1 5	6 XMF	1	1	69 XM	IF I	1		1	1	1
	1 1	F:	0:0	1	I B :	8 : 32	1	A :	9 : 36	1	1 A :	9:36	1	B :	8 : 32	1	IA	: 9 :	36 1	1			l xemption	
CI- W21. CIV- S2	2/702004	1 8	. 83/ 24	GPV=2	12.000	CV-		/ 8	. 50/ 24 GPV =	6PV=2	04.00	c111-	W21/41	7423	8.33/	24 GP	V=200	. 003					vamb erou	. 6/3/-
	2. 202					A PRABH		ANDE			CHH	BUTAI		396	1	FN					'B'		****	
	IF/A I	10	1 19	IM/A	1 13	1 19	II/E	29	1 18	IHRM	1 32	1 19	11/L	1 28	1 19	IA/S	1 4	4 1	18 1	1		I FAIL	1	1
	1 1	F :	29 #	1	1	32 #	:	8.4	7 XMF 8 : 32	1	1 1	1 XMF	1		7 XMF	!	1	1X 56	IF I	1		!	1	1
CI- W20 CIV- 92	2\70200	5 8	. 83/ 2	6PV=2	12.003	<v-< th=""><th>-</th><th>16 9</th><th>. 00/ 24 GPV =</th><th>09V=2)</th><th>16.00</th><th><iii-< th=""><th>W21\41</th><th>7424</th><th>9.00/</th><th>24 GP</th><th>V=216</th><th>. 003</th><th></th><th></th><th></th><th></th><th>Exempti</th><th>on : 3,4</th></iii-<></th></v-<>	-	16 9	. 00/ 24 GPV =	09V=2)	16.00	<iii-< th=""><th>W21\41</th><th>7424</th><th>9.00/</th><th>24 GP</th><th>V=216</th><th>. 003</th><th></th><th></th><th></th><th></th><th>Exempti</th><th>on : 3,4</th></iii-<>	W21\41	7424	9.00/	24 GP	V=216	. 003					Exempti	on : 3,4
433792	3. 202							IPANE			TIN	,-		376	1	r n					*A*	******		
	IF/A I	02	1 19	IM/A	1 14	1 19	II/E	07	1 19	IHRM	1 30	1 19	II/L	1 23	1 19	14/5	1 3	6 i	17 1	1		I FAIL	1	1
	1 1		21 #	1	1	33 #	1	1	26 #	1	1 4	9 XMF	1	1 4	2 XMF	1	1	55 XM	1F 1	1		1	1	1
1.4		F .	0.0						0:0		CO COSTANO			16:	7 : 28	1	1.8	: 8 :	32 1	1			Exemp	tion : 4
						CTT. 00	1\3708	17 8	. 46/ 24	GPV=2	03. 00:	CIII-		1	GP	V =	>							
CI- W20 CIV- S2	553250	5 8	. 50/ 24	GPV=2	B. 000 04. 000	CV-		1	GPV =	,													and the second	
CIV- 52	\553250 2\702004	5 8	. 50/ 24	GPV=2	04.003	¢V-		/			Late			376	1	г п					'A'			
433773	4. 202	14	50/ 24	GPV=2	PRANA	LI DNTA	INESHWAI	/	TE	INSH	LATI	1 10	11/L	00 1	1 19	14/8	1 5	2 1	19 1			I FAIL	1	1
433773	4. 202: IF/A I	5 8 13037 14	.50/24 617407 19 33 #	IM/A	PRANA	LI DNYA	II/E	/ T PARA 17	TE 19 36 #	IHRM	LAT	1 19 2 XMF	1	1 29	1 19 8 XMF	IA/S	1	71 X	IF I	1		1	1	1
433773	553250 2\702000 4. 2022 1F/A 1 1 1 1 1	5 8 13039 14 F :	.50/24 617407 1 19 33 # 0 : 0	GPV=2 M/A 	PRANA 1 41 1 6 1 A :	CV- I 19 0 XNF 9 : 36	INESHWAI	/ TPARA 17 F:	TE 1 19 36 # 0 : 0	I HRM J I	LAT	19 2 XMF 9 : 36	ł	1 29 1 4 1 8 :	19 8 XMF 8 : 32	1A/5 1 1	I A	71 Xr : 7 :	IF I	1		1	l l l Exemptio	1 1 1 2,4
(1V- 52) 433773 (1- W20) (1V- 52)	553250 2\702000 4. 202 1F/A 1 1 1 1 1 1 1 553251 2\70200	5 8 13037 14 F : 8. 9 8	.50/2/ 617407 1 19 33 # 0 : 0 17/24 .83/2/	IM/A I I GPV=19- I GPV=2	PRANA PRANA 1 41 1 6 1 A : 6.000 12.000	CV- I 19 0 XHF 9 : 36 CII- 52 CV- W2	II/E I I 1\3708	/ 17 F: 18 9 74 7	TE 1 19 36 H 0 : 0 .00/ 24 .67/ 24	IHRM I I GPV=2 GPV=1	LAT	1 19 2 XMF 9 : 36 CIII-	 	1 29 1 4 1 8 : 7426	1 19 8 XMF 8 : 32 8.50/	1A/S 1 1 24 GP	I I A V=204	71 Xr : 7 : .002	1F 1 36 1	1		1	1	 1 01 : 2,4
CIV- 52: 433773 CI- W20' CIV- 52:	553250 2\702000 4. 202 1F/A 1 1 1 1 1 1 1 553251 2\70200	5 8 13037 14 F : 8. 8	.50/2/ 617407 1 19 33 # 0 : 0 17/24 .83/2/	IM/A I I GPV=19 GPV=2	PRANA PRANA 1 41 1 6 1 A : 6.000 12.000	CV- I 19 0 XHF 9 : 36 CII- 52 CV- W2	II/E I I 1\3708 2\5889	/ 17 17 1 F : 18 9 74 7	TE 19 36 # 0 : 0	IHRM I I GPV=2 GPV=1	LAT	19 2 XMF 9 : 36 CIII-	 	1 29 1 4 1 8 : 7426	1 19 8 XMF 8 : 32 8.50/	1A/S 1 1 24 GP	I I A V=204	71 Xr : 7 : .002	1F 1 36 1	1		1	1	 1
CIV- 52: 433773 CI- W20' CIV- 52:	\$553250 2\702004 4. 2021 IF/A I 1 1 1 2\702001 5. 2021 IF/A I	5 8 13037 14 F : 8. 8 13037 19	.50/ 2 617407 1 19 33 H 0 : 0 17/ 24 .83/ 2 617408 1 18	IM/A I BPV=19 IM/A	04.000 PRANA 1 41 1 6 1 A : 6.000 12.000 PRANA 1 18	CV- I 19 0 XHF 9 : 36 CII- S2 CV- W2 I 10	II/E I I I I I I I I I I I I I I I I I I	/ 17 1 F: 18 9 74 7 74 7 10 18	TE 1 19 36 # 0 : 0 .00/ 24 .67/ 24 1 19	IHRM I GPV=2 GPV=1 IHRM	LAT	1 19 2 XMF 9 : 36 CIII-	 /L	1 29 1 4 1 B : 7426 396	i 19 8 XMF 8 : 32 8.50/ 1	1A/S 1 24 GP F 11 1A/S	I A V=204	71 Xr : 7 : .000	1F 1 36 1	1	•в•	I FAIL	l l Exemptio	
CIV- 52: 433773 CI- W20' CIV- 52:	\$553250 2\702004 4. 2021 IF/A I 1 1 1 2\702001 5. 2021 IF/A I	5 8 13037 14 F : 8. 8 13037 19	.50/ 2 617407 1 19 33 H 0 : 0 17/ 24 .83/ 2 617408 1 18 37 H	I GPV=2 I M/A I GPV=19 I GPV=2 I M/A	04.003 PRANA 1 41 1 6 1 A : 6.003 12.003 FRANA 1 18	CV- 1 19 0 XHF 9 : 36 CII- S2 CV- W2 LLI NATT 1 18 36 #	INESHWAI II/E I 11\3708: 2\5889' THU KAKI II/E	/ 17 1 F : 18 9 74 7 74 7 10 18	TE 1 19 36 # 0 : 0 . 00/ 24 . 67/ 24	I HRN I GPV=2 GPV=1 I HRN I	LAT	1 19 2 XMF 9 : 36 CIII- TA 1 18 1 18	 	1 29 1 8 : 7426 396 1 34	1 19 8 XMF 8 : 32 8.50/ 1 1 19 3 XMF	1A/S 1 24 GP F 11 1A/S	I A V=204	71 XF : 7 : .000	1F 1 36 1 19 1 1F 1	1	·B·	1	l l Exemptio	1 1 2011 : 2,4

		503	1 0		R: 4: 2: 0 FI (5 5 5 5 5	 SU2 	 	2 (TU 80	CR: 4 1 2 40 6F1	I I OFV	:	1	TU 80	40 6P1	I O OPV		B I I I I	4 (TU 80 GRI	NARE CR: 4) TI 20 40 0P1 6		SUB 	5 TU 80	40 6P1	4) TI 20	1	1	6 (C TU 80	05		TOTAL 600 240	E/S I ZCR I ZGP I ZGP I SGP I (10	I IRI	ESULT	1 1 A 1 I	COPV	1	
4337 c1- u		F/A		5 34 : 7	1 #3+: : 1	17	1	1	zz c :	1 41 7 :	17 28	:	1 1 1 B	29	48 8 :	32	;	n 1 1 1	B :		2 1	;	44 A :	1 63 9 :	19 36	1		• : •	60 : 3	1			1 11	ASS BY GRACE	1	Di	/S I I vision inal G	
CIV-	S22	7020	09	8.	79/	24	GPV=	211	. 000	cv-	•				GF	=	3																					
4337 CI- W CIV-	1201	5325	1 0	38 : 7 8.3	#2	17 28 24 6	 PV=2	1	31 B : 00)	1 50 8 :	17 32 52	1	 B 821	35 : 	54 8 :	32 24	I I GPV	n i i i =211	B :		2 1	1	41 B :	1 59 8 :	18 32	1	1.	4 : 9	67	1			2 1 1	ASS BI		Di	/S vision inal G	
4337		3. 20										кно	NDE						GATA	BAI			35	6 1	F	n						'A'						
c1- W	1201	5325	I F	3 : 0 7.8	9 # : 3/ 1	0	 PV=1	1 88.	F :	39 0 0 :	0 . SZ	1	 F 822	: :	33 # 0 :	0	I I GPV	 =180	B :	1 1 8 XMF 8 : 3 CIII	2 I	1	B :	46 X B :	MF 32	ł	1	71	XMF 2 : 3	1		1	11	FAIL	1	kempt	 10n :	4,5
CIV-															GF	•V =)																					
	120/1	F/A		: 7 9.0	41	19 28 24 (1 M/A 1 1 1 1 1	1	32 B : 00)	1 50 8 :	18 32 - 52	1	1 1 A 823	43	62 9 :	36	I I OPV	H I I I =220	B :	1 1 57 8 : 3 CIII	2 1	1	57	1 76 10 :	19 40	1	3 I I I I	51 A : 1	70	9 1		1 210 1 8.7) 75 FIR	ST DI	I 14	44. 00 DN (D	I 8.8 I ISTINC	I
		5. 20										MESH							USHA				39	6 1	F	n		CNS	3S= 6	>		'B'	6. Mit 1971 inc. Mar			****	*****	
	1201	532	c	: 7	43 :::: 3/::	28 24 (i i iPV=2	:00.	A :	70 9 : CII-	36 - S2	1	1 A 824	:	61 9 :	36 24	I I GPV	 =215	B :	53 8 : 3 (III	2	1	0	76 10 :	40	;	1	B : (56	2 1		210 8.7) 75 FIR	ST DI	I 14	44. 00 DN (D		TION

	ROLLNO. L	N PR					E-OF-														CAT				İ	ICENT	IVE	E/8	5		(W/H	TYPE)
	1	SUB I	TU 80	40	I 0	I SUB I I	I TU	1 2 40	1	i	1 TU 1 80	40	TI 20	I I SUB I I	1 8	10 40	TI 20	1 SUI 1 1	B 	TU 80	20		SUB	1 TI 1 84	U 40	TI 20	1 600		r SPV SPA	1	1 2	GGR. I	I I COPA I (10)
	433800 1									DRA DI						DHNA					1			I GR	0	Gry		1 (1					
		F/A 1	20	1 1	19		1 26	1	18	II/E	34	1			1 2	4 1	19		. !	38	1 1	9 1	A/5				1	1 18	24 30 50	IPASS B I GRACE	1 14	4.00 1	1
2012	CIV- 822	53259 70201	6 7	83/ 2 2.08/	24 GI 24 (PV=18 3PV=2	B. 00) 18. 00	CII-	S21*	\37083 \5890	26 01	8. 46	/ 24	GPV=	203. 0 188. 0	0) C	111-	W21\4	1174	34	8. 17	/ 24	GPV	=196.	000		Div	islon		IRST DI nal Gra			
2	433801 2	. 202	1303	6174	17		SHAR	DA BH	INRA	0 MARI	BATE				NI	RIAL	8			376	1	F	m					'A'					
	ļ							02		II/E		64	1			5	3				70			1	53	19	1	1 20	00		1124	4.00 1	I
N.CO.S.	CI- W20\5	53260	8	67/ 2	24 GF	-V=20	8. 002	CII-	S21	37082	27	8. 63	/ 24	GPV=2	207.0	02 (=212.	002		P.4		: F	IRST DI nal Gra		N (DIS	STINCT
	433802 3	. 202	1303	61741	18		SHUB	HANGI	GAN	BADHAP	R RAN	DAI			SI	TA				376	1	F	п					·B ·					
		F/A 1 		32 #		1	1 23	42 XM	FI		N	49 X	17 MF 32	1	1	9 1 38 : 0		1	1	51	1 19 XMF 1: 31	1		I.	40)	18 (MF 28	1	ł		I FAIL	1	1	
	CI- W20\5 CIV- \$22\	53261 70201	7	83/ 2	24 GF 24 C	V=18	3. 003	CII-	821° 823°	37082	28	9.00 7.83	/ 24	GPV=2 GPV=1	16. 0 88. 0	02 C	111-					20.07		1.000				Ċ.			Exem	otion	: 2,3
1	433803 4	. 202	303	61742	10		SNEH	AL NA	JORA	D DHOP	(E				CH	ANDAS	AI			376	1							·A·					
	1			1 37 0 :		÷ 1	12 F:	31 #				45 X	MF	i HRM I I	1	37		1	1	47	XMF	1		1	45)	19 MF 32	1	1		I FAIL	1		
	CI- 821\7 CIV- 822\	/0201	1	. 83/	4 GF 24 G	V=194	. 003	CII-	S211	37083	30 94	8.46	/ 24	GPV=2 GPV=1	03. 0 84. 0	02 (1	-11	W21\4	1743	17	8. 50/	/ 24	GPV	=204.	000					,	Exe 7 Fail		on : 3.
	433804 5				5	-	AKASI	I VIL	48 86	JOHAT	E				SU	NITA				376	1	π	n					'A'					
				33 8				18 #	- 1			18		1		41)	ME	1		. 1	0 44	- X	12.030	Ι	19	19	1	1		FAIL	1	1	
4	(I- W20\5	53299	8.	17/ 2	4 GP	V=196	5. 002	cII-	5201	44432		8. 33		GPV=2										=200.	000					•		Exem	ption

C

ROLLHO.			CR:4)	NA		THE-CAN			CR: 4)			S NAL	1000	1			AT SE				CENT		E/8		(W/H-T)	PE)
	i i	TU 80		-	I TU I 80 I		I SUB I	1 TU 1 80		I SUB	1 T	U	11	I SUB	1 TL 1 80	40	TI 20	I SUB	1 T 1 E	40	TI	I TOTAL I 600 I 240	I ECR	1	I AGGI	I COPA
433805	1. 202	13039	617426		AKSH	AY DILI	P DHOTE				VI	DYA			39	76	1 11	n					·B·			
	1778 I 1 1 1 1	27 B :	17 46 8 : 32	1074 1 1	1	1 19 40 7 : 28	1	1	1 19 53 8 : 32	1	1	0 37 #1 : 7 *1	1	1	1	5	2	1	1	4		1	1 184	I GRACE	1 144.0	00 1 8.22 00 1 1 DISTINCT
CI- W20	1553269	7. 1 E	67/ 24	6PV=1	84. 00) 208. 00	CII- S	21\3708	84 E	. 96/ 2	4 GPV=	215.0	0) (I) (0)	11- 1	W21\4	17439	8	. 67/	24 GP	V=208	. 003		0101				DISTINCT
433506	2. 202	03071	002331		ANIK	ET DHAN	RAJ DAT	ARE			RE	KHA			31	76	1 П	п					'A'			L/S
	1 1	3	1 17 9 #1 7 : 28	1	1	1 19 43 7 : 28	1	1	1 17 53 8 : 32	1	1	4 42 : 7 :		1	1	6		1	1	5		1		IPASS B I GRACE		-
CI- W20									8. 67/ 2 8. 00/ 2				-11			,	GPV	•	>)ivision: Final Gr
433807	3. 202	13039	617430		ANSH	UL SHIV	AJI SAH	RE			SA	RIKA			35	76	1 11	n		(NSS	= 6)		'A'			
	1 1		1 19 40 7 : 29	1	1	19 62 9 : 36	1	1	i 19 53 8 : 32	1	1	9 47 : 8 :		1	1	7		1	1	5		:	I 202 I 8.42	2	1 144.0	00 9.88 00 1 DISTINCT
CI- W20 CIV- 82	\553274 2\70202	4 9	33/ 24 . 42/ 2	GPV=2 4 GPV=	00.003	CII- 8	21\3708: 23\4426/	38 9 49 6	2. 63/ 2 3. 33/ 2	4 GPV= 4 GPV=	231. 0 200. 0	0) (I) 0)	II- (W21\4	17442	9	. 17/	24 GP	V=220	. 003		0101				DISTINCT
433808	4. 202	13039	617431		AYUS	H ABHAY	NAIK		a eta distan da ter per		AN	JUBAI			39	76	1 M	n					'A'			
	1 1	4	1 19 4 XMF 7 : 28	1	1	19 45 XMF 8 : 32	I I/E	1 4	19 6 XMF 8 : 32	1	1		1	1		25	#	1A/S 1 1	1	6 34 : 0		;		I FAIL I	1	1
CI- 521									. 00/ 2				11- :	\$22\3	9323	8	. 00/	24 GP	V=192	. 00>					Exem	tion : 1
433809	5. 202	13039	617432		CHET	AN ASHO	K PANGU			7	SH	OBHA			31	96	1 11	M					'B'			
	1 1		1 19 3 XMF 7 : 28	1	1	1 18 38 # 0 : 0	II/E I I	1 4	1 19 18 XMF 8 : 32	1	1		H	1	1 07 1 1 F	26		1A/8	1 2 1 1 F	39		1	-	I FAIL	1	1
CI- W20							21\3708		. 96/ 2				-11	W21\4	17444	8	. 83/	24 GP	V=212	2. 003					Exi	emption :

		PRN.					OF-TH										NAME				CAT						TIVE		:/5			W/H-T		
	1				1		2 ((1			R: 4)				CR: 4)						1			IRESU		AGGI		
	1	1	80	20	1		80	20			1 80			1			20	1			20				80	20	1 60	1 00	IGPV	1	1	EGP	110	GPA I
		1		0	vi		GRI	40	ING	!		40	CPU	1	:.		10	1	1		40	100		1			1 24		SGPA (10)		1	ΣCR	1	10) 1
									Jr v			dri	Grv				ar i ur	~ 1		GRI	0F1 0			1 0		1 01	v 1							
433810	1.	2021	10376	17433		C	HETAI	N SH	ran :	SHIND	E				F	RAJAS	HRI			376	1	n	m						'A'					1
	IF	AI	24	1 19	111/	AI	09	1 3	19	II/E	1 19	1	18	IHRM	11	10	1 18	11	LI	21	1 1	19 1	A/S	1 .	1 31	19	1	1		I FAI	LI		1	1
		!			. !												28 W										1			!	1		1	1
	1			: 20			F : 4	• :	v	•		0:	v							• :	1:6			1 11		: 30				1	'	Exem	Sec. Sec.	: 1.5
CI- WEI																	cIII-	· 522'	3773	324	8, 33	3/ 24	4 GPV	/=20	0. 000	6								
56	21/1	2921	8.	24/ 0	4 GPS		. 005		823	14420	51	1.60	1 24	GPV	-188.	003															*****			
43381)	L Z.	2021	10376	17434		6	ANES	H UDI	DHAV	FULZ	ELE				. •	ENUE	BAI			376	1	n	n						'A'					
	IF	AI	17	1 20	111	AI	24	1 3	20	II/E	1 4	1 5	20	IHR	11	17	1 20) 11	11	33	1 1	19	A/S	1: 1	22 1	20	128	0# 1	24	IPASS	BYI	1148.	00 1	. 97 1
	!				. !					!			2				#3												180	I GRA		144.		1
				; 20	1 1		U : 1	· · · ·	28	•	1.4		30				7 : 28	, ,		B :	8:3	32	'	16		: 28								TY 500
CI- W20																		- 421	4174	146	8. 17	7/ 2	4 GP4	/=19	5. 003					Fina	1 Gr	ade:	A (VE	Y 600
CIV- S	22/70	2028	8.	50/ 2	4 OP	/=204	. 003	<0-	823	4426	52	7.67	1/ 24	GPV=	=184.	002																		
433812	2 3.	2021	10376	17435	5	н	ARSH	AD P	RAND	D MAN	DURK	AR			1	AISH	ALI			376	1	n	п						'B '					
	IF.		18	1 15	15	A 1	02	1	19	TZE	1 3	4 1	19	IHR		18	1 19	. 11.	4.1	38	1.1	19	14/5	1.3	1 08	19	1.1			I FAI			1	1
		1	3	7 #	1	1	1	21 #		1	1	53)	CMF	1	1	1	97 #	1	1	5	7 XMF	F	I	1	49	XMF	1	1		1	1		1	i
	1	1	. : 0	: ()	1	F : 1	0 :	0	E.	IB	. 8 :	32	1	1 1	: (): (1	1	B :	8:3	32	1	I B	: 8	: 32	1	1		1	1	From	intion	: 3,5
CI- W20																	cIII.	- W21	4174	147	8. 83	3/ 2	4 GP4	/=21	2. 003							LAWIN	Peren	
CIV- S	22\7(2029	8.	83/ 2	4 GP	=212	. 003	cu-	823	\4426	53	7.83	3/ 24	GPV:	=188.	000			11111-00				BUDOVOL		1001255		auran							
43381	5 4.	2021	30376	17436	,	K	ARAN	TOH	AN W	AUHUA	RE				t	HAND	A			376	1	n	n						'A'					
			-											1000			1 19													I FAI				
			1000	St. 1975	1												35.4											- 1		1 1 1	1		i	i
	1	1	: 7	: 28	1 1	1	F : 1	0:	0	I.	B	8 :	32	1	IF	F : (): (1 0	1	B :	B : 3	32	1	IA	: 9	: 36	1	1		1	1	anora	1	1
CI- W20	0\553	280	7.8	3/ 24	GPV.	188.	003	cII-	821	3708	44	8.96	5/ 24	GPV	-215.	002	CIII-	- 421	4174	448	8. 67	7/ 2	4 60	V=20	8. 003						2	xempt	10n :	1, 3, 5
CIV- S																		ner.																
43381	4 5.	2021	30374	1743	7	K	HUSH	AL S	ADAS	HIV P	ANCH	BHAI				TANJI	JSHA			396	1	n	m					****	'A'					
							and a more that							-											-		1.0	- 22						
	IFA				1												1 1									XMF		- 1		I FAI	LI		1	1
	i	1.00	Carlos Carlos		1 1		F :	ALC: 10.	1 N.				32				0 : 1								: 9			i		i	i		i.	i
							-				-			-																	E	xempt	10n :	1, 3, 5
CI- W2		1281																																

ROLLNO.	LN PRI	I CR				E-CANDI	DATE					"S NA						X NED			CENT		E/8			(W/H-1	TPE)	
	1 SUB 1 1 1 1 1	TU	TI 18	1 800 1 1	TU 80 40	TI 20	15UB 1 1 1 1 1	TU BO	CR:4) 71 20 40 3P1 GP	I SUB			11	I SUB	I T I 8 I	U 40	47 TI 20	-	1 T 1 8 1		IT 20	ITOTA 1 600 1 240		R IRE PV I PA I	EBULT	I AGO I ZGP I ZCN	R. I V I C	
433815	1. 2021	3039617	138	N)	ILESH	ARUN	INJE				PL	SHPA								(NEC=								
	; ;	26 I 45 XI 8 : 6 :	32 1	1 2	47 B : B	: 32	: :	B : 1	4 XNF 8 : 32	1	1 0	44 XI	1F 28	1		A 15 : 0 :	19	1A/5	1 3 1 1 8	8 I 57 X : 8 :	19			!'		1	1	
CI- W20\ CIV- \$22	553282 \702032	7.83/	24 GPV	=188. 0 V=216.	10 COO	1- 521 V- W27	1\37084	6 8. 6 8.	92/ 2	4 GPV=	214.0	100 CI	11- W	21/41	7450	8.	67/	24 GP	V=208	. 002					Ex	cemptio	n : 1,	2,3,
		30376174					JAR MAL					NOITA			3	76							·A·					
		21 40 C:7:			2	19 54 : 32			1 17 50 8 : 32		1	5 1 44 : 7 :		1	1	61		1	1	61		1	1 192	1 50		1 144.	00 1	-
CI- W20\ CIV- \$22	553285 \702033	7.50/	24 GPV 24 GPV	=180.0 V=208.	1) CO	I- 521	37084	9 8.	33/ 2	4 GPV= 4 GPV=	200.0	1) CO	11- W	21/41	7451	8.	00/	24 GP	V=192	. 000		Div	ision			VISION ie: A+		
433817	3. 2021	30396174	143	54	WIL H	ISAN L	AKADE				VA	NDANA			3	76 1		n					·B ·					
	i į	29 48 B:8:	32 1	i B	8:8	: 32	1 1	C : 7	42	;	10	: 7 :	28	1	I A	: 9 :	36	1	i A	: 9 :		:	1 193	2 1		11188. 1 144. 1 1810N	1 00	
CI- W20\ CIV- 522	702034	8.67/	24 GPV	=188.0 V=208.	002 (1	I- 521	137085	0 8. B 8.	00/ 24 33/ 24	4 GPV=	192.0 200.0	0) (I) 0)	11- W	21\41	7452	8.	67/	24 GP	V=208	. 003						le: A+		
433818	4. 2021	30396174	144	SA	MIT B	HAURAC	MESHR	AM			VA	RSHA			3	96 1	n	11					'A'					***
CI- W20\	i i 553288	B : 8 : 8.33/	32 1 24 GPV:	i 0 =200. 0	0 : 10 00) CI	: 40	1 1	B : 8	55 32 17/ 2/	1 1 4 GPV=	I B	51 : 8 : 02 (1)	32	1	I A	: 9 :	36	1	I A	71 : 9 :		1	1 208 1 8.4 ision:	8 67 : FIRS	T DIV	11272. 1 144. 1 1510N	00 I I (DISTI	NCTI
(10- 822	1702035	8.83/	24 GP	V=212.	000 (V- W22	\$\$8901	9 8.	50/ 24	A BPV=	204.0	0)												11461	L Orau	IE. NT	UISII	ACT 1
		01660274					RAO KHI					AVANA					. n						'A'					
		20 1 40 XM C : 7 :	IF I	1	32	2 49	1 1	43	XMF	1	1	0 1 40 XI : 7 :	1F	1	1	50 >	MF	1	1 4 A	64 X	MF	1	1	1 F 1	AIL	1		
CI- AW21	/266137	5. 45/ 9 5. 31	24 GP	V=130. PV=127	002 0	II- AW	21/266	139	5.45/	24 GP	V=130	. 000 (III-	A522	/418	149	5.3	1/ 24	6PV=	127. 0	00			•	Ex	emptio	n : 1,	3, 4,

ROLLN					L. NO					E-CA									-							neo			INCEN	TIVE	E/5				PE)	
							1			R: 4)				(CR	:4)	1		4 TU	CR: 4	1)	I		5 ((R: 4))	I		6 (C	R:4)	I		I		I AGGR.	!	
		1	1	80	2	0	1	1	80	20	1	1	1 8	0	20	1	1	80	1	20	1	1	80	20	0	1	1 1	80	20	1 60	D I EGP	I V		I EGPV	I CG	
					40 GP1		:	1 6		PI G					I GPU				40 6P1			1	GRI	10 10	GPU					1 24				I ECR	1 (1)	0)
4338	zo				6174			-		IT TA				-					PANA				376											*****		
		IF/		23	1	19							Server .	9 1	19	INP			TUTAL TREE		110		Mr. C.		0.010			40	1 10		. "		TI			
		1	1	4	2 XM	F	1	1	3	6 #	1		1	48	XMF	1	1		36 1	1	1	1	52	2 XMF	F	1	1	59	XMF	1	i		arr	i	1	
		1	1	: :	7:1	28	1	I F	: (0 1	8	B	: 8	: 32	1	ſ	F :	0 :	0	1	1	B : 6	1:1	32	1	I B	: 8	: 32	1	1			1	1	
CI- W	522	170	036	8	. 83/	24	GPV=	212.	003	CV-	523	44265	56	7.8	3/ 24	OPV	=188	8.00	5	I-1	W21\4	174	54	9. 33	3/ 2	14 GP	V=22	4. 00	2					Exemptio	DR : 1	131
4338					6174					SURE								JYD					376	1	Π	m					·B ·					
		17/	1	23	1	19	IN/A	1	04	1 1	7 1	L/E	3	0 1	19	IHR		18	1	19	110		32	1 1	19	14/8		38	1 19			1.54	AIL			
		1	1	4	5 XU	F	1	1		3 #	1	3	1	49	XHF	1	1		37 1	1	1	1	51	L XMP	F	1	1	56	XMF	1	1	1	1	i	i	
				::	7:1	28		I F	: (0 1	-	B	: 8	: 32	1	1	F :	0 :	0	1	1	B : 1	: 3	32	1	IB	: 8	: 32	: 1	1	1		 Exemption	1	
CIV-																				I- 1	W21\4	1174	55	9.50	0/ 2	4 GP	V=22	8.00	>							
4335	22	3. 1	020	9071	ESOO	46	****	SU	RAJ	пана	DED	AGP	JRE					MAN	DA				376	1	π	п					'A'					
		17/	1	17	1	19			13	1 1	9 1	I/E	2		18	INP		17		10	17/1		90		10	14/9		92	11.00			1.54	AIL			
		1	1		38 #		1	1	3	2 #	1		1	40	XMF	1	1		36 1	1	1	1	57	7 XMF	F	1	1	51	XMF	1	i			i	i	
		*	1		0:	0		I F	: 0		0 1	9	C	: 7	: 28	1	1	F :	0 :	0	1	1	8:6	1:3	32	1	IB	: 8	: 32	1	1	1		I	l tion :	
CIV-	822	1702	038	9	. 00/	24	GPV=;	216.	000	CV-	8231	4265	57	7.6	7/ 24	6PV	=212	2.00	> CII	I- 1	W21\4	174	56	8. 83	3/ 2	4 GP	V=21;	2.00	>					Exempt	cion :	3,
4338										LNI								СИН	ATA				376	1	п	n					·B ·					
		IF/	1	21	1	19	18/4	1	15	1 1	9 1	1/E	2	3 1	18	IHR		11	1	19	11/1	. 1	36	1 1	19	IA/S	1.3	35	1 19	1	1	I F	AIL		1	
		1	1	. 4	o xm	F	!	1		4 #	. !			41	XIIF	!	!		30 4		1	!	55	XM	F	!	! _	54	XMF : 32	1		1		1	1	
																															12	4		Exemptio	on : 1.	. 3.
CI-W	522	1702	039	8	. 67/	24	GPV=	208.	00>	CV-		37089	56	9.0	0/ 24 GPV =	GPV	-216	6. 00	> (I)	I- 1	W21\4	174	57	9.17	7/ 2	14 GP	V=22	0.00	2		\$					
										DAN		AGHI	IARE				1	PRA	TILA				376	1	п	n					'A'					
		IF/6		28	1 1	20	117/4	1	00	1 2	0 1	1/E	3	1 1	20	IHR	1 1	20	1	20	11/1	. 1	32	1 2	20	IA/S	1 :	39	1 20	1	1	1 54	AIL	1	1	
		1	-	. 4	B XM	F 32		1.		0 #				51	XMF : 32	1	1	c .	40 XP	F	!	1	52	XMP	F	!			XMF		1	!		1	!	
	111/102																														'	1		emption	: 1,3	. 4.
CI- A	822	/692	414	5	15/	24	GPV=	123.	002	CII-	ASZ	2/672	2414	5	. 15/	24 0	PV=1	123.	000 (III	- AS2	2/4	18150) 5	5. 41	/ 24	GPV	=130	. 003							

				alla											alla	man	9					10100
	1 1SUB 1 1 1	VENRL.ND 1 (CR:4) TU TI 80 20 40 GRI GPI 8P	I I SUB I	1 TU 1 80 1 4	R: 4) TI 20		TU 1 80 2 40	FI 15		TU TI 80 20 40	I I SUB	5 (C) 1 TU 1 80	TI 20	ISUB I	6 (CR:	TI ZO	1 1 ITOTALI 1 600 1	TOPV	1	I ZOPY		
433825		3039617452		TASH S						UNITA		376						(10)	WY			
		AA 17 17 F:0:0			17	- E	17		IRTI I	AA 1. 1	9 11/L	1 88	1 17	1A/8	AA 1	17	Piv-	-	I TO A	12	!	1
CI- W201	553297	9.33/ 24 / GPV :	82=V48	4.000 C	11- 52	1\370857	9.25/ V =)	24 GP	V=222.	00> CIII	- W21\41	17458	8. 83/ 1	24 GPV:	212.002		22 1	Beip	Exemp	ption : H	N11 Exem	pt10
433826		3037610614							R	ADHA		376	(3) F	п				·A·	11-22	is faird		
	1 1	22 19 41 XMF C : 7 : 28	1	1 05 1 2 1 F : 0	4 #	1 1	47 PX B : 8 :	32 1	1	53 PXM	1	1 48	PXM : 32	1 1	67 F	PXM	1 1		I FAIL	16230	1	18
CI- 520\ CIV- 521	244491	9.00/ 24 8.79/ 24	6PV=21 4 6PV=2	6.007 C	11- 520 CV- W21	0\444302	122\42056 2 9.33/ 3 9.00/	24 GP	V=224. V=216.	003 CIII 003	- W20\51	78065	9. 17/ 1	24 GPV+	220.000						Exemptio	n :
																				ancerkeepn.		
				RESU	T STAT	TRTICS	FOR THE															
		DTAL PART-	-EXAM FI				FOR THE		-	OTDI S	PEDIN T											
APPEAI PASS PASS-	RED	TOTAL PART- 52 19 6. 54				90YS 22 7		DIV. I II	-	GIRLS	BY OFFI AT TABU	WITHELD ICE, WO JLATION	- 3	WITH WITH	L U R E COMPARTM EXEMPTIO BY BRACE	MENT=	33	ELETED				ł
PASS	RED	52 19		RESH E) 51 19 25	XM/CMP 1	90YS 22 7 31. 82	6IRLS 30 12	DIV. I II III	BOYS /		BY OFFI AT TABU UNFAIR-	ICE, WO	- 3	WITH WITH	COMPARTM	MENT=	33		- 63.	46		H
PASS PASS-	RED X 36	52 19	37.	RESH E) 51 19 7.25 SUB.	XH/CMP 1 JECTWIS	BOYS 22 7 31.82 36 STATI	6IRLS 30 12 40.00	DIV. I II III APPEA	BOYS /	Pass-X C	BY OFFI AT TABU UNFAIR-	ICE, WD JLATION -MEANS	- 3	WITH WITH PASS	COMPARTM EXEMPTIO BY BRACE	MENT= DN = E =	33			46		8
PASS PASS-	RED X 34	52 19 6. 54	37.	RESH E) 51 19 7.25 SUB.	XH/CMP 1 JECTWIS	BOYS 22 7 31.82 36 STATI	6IRLS 30 12 40.00	DIV. I II III APPEA	BOYS /	Pass-X C	BY OFFI AT TABU UNFAIR-	ICE, WD JLATION -MEANS	- 3	WITH WITH PASS	COMPARTM EXEMPTIO BY BRACE	MENT= DN = E =	33			46		8
PASS PASS-	RED X 34	52 19 6. 54	37.	RESH E) 51 19 7.25 SUB.	XH/CMP 1 JECTWIS	BOYS 22 7 31.82 36 STATI	6IRLS 30 12 40.00	DIV. I II III APPEA	BOYS /	Pass-X C	BY OFFI AT TABU UNFAIR-	ICE, WD JLATION -MEANS	- 3	WITH WITH PASS	COMPARTM EXEMPTIO BY BRACE	MENT= DN = E =	33			46		8

EUC-Full Exemption, EU-Exempted in Univ. Assessment, EC-Exempted in College Assessment, GR=Grade Cr-Credit, GP-Grade Point, GPV-Grade Point Value (Credit X Grade Point), ECR-Sum of Credits, ZGPV-Sum of Credits X Grade Points, SGPA-Sem. Grade Point Average

1	COLLEG																											
	I SUÐ I	TH1 IA1	TH2: IA2:	TOT :	TH R TOT SubTo	RMKI 1 I Dit I	SUB I	I TH1 I IA1 I PR	TH2:1 IA2:1	TOT : TOT :	TH F TOT SubTo	RMKI I I ot I	SUB I	I TH1 I IA1 I PR	TH2: IA2:	: TOT : TOT	T : TH T : TOT : Sut	RMKI I bTot I	Mark Max 450	Marki Max 450	Marki Max 1 450 I	Mark Max 450	Mark Max 450	I Mark I Max I 450	I TOTAL I I 2700	I RESUL	(W/H-TYPE)	
		23 10 27	29: 10: : :	100011 52 20 	72 27 99 42166)		APOOR 200 	RVA MO 26 10 29 1 29	HANDAS 42: 10: :	S BOR 68 : 20 : : : III-	88 29 117 W21/47	1 76362	BOT I	27 10 29 V-	CHHAYA 27: 10:	A 54	74	1	396 319	1 F	E 348 I I	365		1	'0'	I PASE I I I	5 W/D J I	D
1	419592 CHE 	2. 10 10 23	20211 27: 10:	03961 37 : 20 :			ASHWI ZOO I I I	INI SU 18 10 29	39: 10:	LOKHAI 57 : 20 :	77 29 106	1 1	BOT I	32 10 25 	LALITA 28: 10:	A : 60 : 20	80 25 105		396 291	1 F 289 I	E 306 	299	1 337 1 1	1 312 1 1	'A' 1834 	I PASS I I I	8 I 	1
1	119593 CHE 	21	4	:	21 81	1	-	26	1	:::::::::::::::::::::::::::::::::::::::	26 74 W20/67	1 1 74662		I 25 I V- S21	:		: 25	-		1 F 294 I I I	1					I PASS I BY I GRAC		1
	419594 CHE 	06 10 23	14: 10: :	20 :	3243 40 # 23 XMF 63 48647)	7 	Z00 1 1 1	16 10 27	19: 10: :	BHURI 35 : 20 :	55 27 82 XM	1 	BOT I	23 10 21	21:	: 44 20	64 21 85	I I XMF I	396 230	1 F 311 I I I	E 311 	280	1 330 1 1		'A' 	I FAIL I I		1
4	H19595 CHE 	13 10 27	27: 10: :	42 : 20 :	3244 62 27 89 486482	1 2	Z00 	27 10 29	35: 10: ;	62 : 20 :	82 29	1 	H TOR	1 29 1 10 1 24	MANJUS 29: 10: 2/4767	58 20	: 78 : 24		302	287	E 314 	302	1 336 1 1	1 293 1 1	'A' 1834 	I PASS I I I	5 I 	
A IN	19596 CHE 	28			3245 46 #2 28 76 48650)	1	ł	30	1		30 94	1	ł	1			1 99	1		1	1	241	1 301 1 1	1 277 1 1	'B' 1609 	I PASS I BY I GRAC	3 II E 	ſ
1	1	12 10	17: 10:	29 : 20 :		I F	PHY I	21 10	13: 10:	34 :	54	1	1	39	15:	68 30	: 98	1	257	1	256 1	271	1 204	19794	'A' 1574 	1 0.400		

SUB I		ENRL. NO							<u>}</u>										
1	IA1	TH2: TOT : TH IA2: TOT : TOT : Sub	1	I THI TH	12: TOT : T 12: TOT : T	TH RMK	SUB I	TH1 IA1	TH2: TOT IA2: TOT	TH RM	I Mark	Mark Max	Markl Max 1	Mark	Markl	Markl Max 1	TOTAL	I RESULT	(W/H-TYPE) DIVISION
CHE I	24 10 28	CI- W20/64865	I PHY I I 2) (II- 52	28 2 10 1 29	1: 49 : 0: 20 : : : :	69 1 29 1 98 1 21/48216	NTH 	55 15 - 822/	38: 93 15: 30 : 4767393	: 123	1 323 1 1		E 266 			315 	'A' 1746	I PASS I I I	1 I 1 1 1
19599 CHE I I	2. 19 10 23	20211039613249 28:47: 10:20:67 :23 :90 CI- W20/64865	I NAJNI I PHY I I	EN YASEE 24 2 10 1 26	N KACHHI 5: 49 : 0: 20 :	69 1 26 1 95 1	NTH I	SH 48 15	AISTA 37: 85 15: 30	115	1 300 1 1		305 I	326	315	300 	'B' 1848	I PASS I I I	I I I I
19600 CHE I I I	3. 17 10 23	20211047100591 26: 43 : 10: 20 : 63 : 23 : 86 CI- W20/64985	1 1		1	92 1	i			:102	i	i i	E 318 	326	306	303 	'A' 1868	I PASS	1 I 1 1
CHE I	17 10 23	20211047100602 30: 47 : 10: 20 : 67 : 23 : 90 CI- W20/64986		27	HWAR BAW 1: 51 : 0: 20 : : :	ANKAR 171 27 98	BOT I	AF 31 10 24	32: 63 10: 20 :	: 83 : 24 :107	396 1 295 1 1	316 	307 1	354 1	305	200 1	1040	I PASS I I I	1 I 1 1
CHE I	16 10 28	20211039613250 17: 33 : 10: 20 : 53 : 28 : 81 CI- W20/64865!	PHY 	10 1 29 /8380490	4: 52 : 0: 20 : : : :1 CIII- W	72 1 29 1 01 1 21/48216	2) (IV	37 15 - \$22/	15: 30 : 476741)	: :102 :102 CV- W22/	284 6593172		267 	1	310 	298	'A' 1722	I PASS I I I	
19603 CHE I I I	6. 16 10 27	20211039613251 17: 33 : 10: 20 : 53 : 27 : 80 CI- W20/648656	IPRACH I PHY I I I I I I	II VASANT 22 1 10 1 30	A GEDAM 5: 37 : 0: 20 :	57 30 87	MTH I	47 15	ISHALI 37:86 15:30	: 116	396 283 	1 1	E 265 I 1 1	257# 	307 	285 1 	'A' 1648	I PASS I I I	I I

R	SUB I	LN TH1 IA1	E	IRL. NO 1 112: TOT : TH 12: TOT : TH 142: TOT : TH 142: TOT : TH	l RM)T SubTot	NAME-O I KI SUB I I	I I TH1	TH2: IA2:	TOT : TH TOT : TO	I RMK	I SUB I	TH	1 TH2: 1 IA2:	TOT :	rh RMI Fot	1 Mark 1 Max	i Marki I Max I	Mark Max	Mark	Mark Max	Mark Max	TOTAL	I RESULT	(W/H-TYPE) I DIVISION I
41111		10 23		211039613 25: 45 : 10: 20 : 4 : 10: 20 : 4 : 10: 20 : 4 : 10: 10: 4 : 10: 10: 10: 10: 10: 10: 10: 10: 10: 10	252 55 23 89	IPRA I ZOO I I I	TIKSHA 1 1 19 1 10 1 24 1	BAUTA 37: 10:	20 : 7	14 10		1	0 10: 3 :	20 :	69 23 92			1	330	309	312 	'B' 1877	I PASS I I I	I
4	1		<	2211039613 24: 39 : 10: 20 : 1 : : : : : : : : : : : : : : : : : :	8658)	cII- S	21/838	055) (:10 III- W2	1/4821	66) (I	- 5	22/4767	10.00	127	1	1 1	E 278	277	336	1 335 1 1 1 1 1	ʻA' 1834	I PASS I I I	1 I 1 1
4 1 1 1 1	1	3. 13 10 23	20	05: 18 : 10: 20 : 1 : : : : : : I- W20/64	254 88 # 23 XMP 51 86590	IPRI I ZOO I I CII- S	YA WAS 1 22 1 10 1 27 1 127 1	UDED M 39: 10: :	ARASKOL 61 : 20 : 8 : 2 : 10 : 111- 42	HE 17 18 XMF 1/4821		212	SHANTA 3 41: 0 10: 5 : 22/4767	462 (25 109 XMF	1 1 593222				1	1 1		I FAIL I I	
1	19608 CHE I I	4. 20 10 22	20	0211039613 19: 39: 10: 20: 1 : : : : : : :	255 59 22 31	IRAG I ZOO I I I	INI KA 12 10 27	WADUJI 39: 10:	TIKHAT 51 : 20 : 7 : 2 : 9	1 17	I BOT	3	VANDAN 2 34: 0 10: 5 :	A 66 : 20 :	86 25	396 290 	1 F 313 	E 291	284	1 314	1 257 1	'B' 1739	1 PASS 1 1 1	
1	CHE I	18 10 28		02110396133 19: 37 : 10: 20 : ! : : : : : : : : : : : : : : : : : :	57 28 35 36610	Z00 CII- S	1 1 26 1 10 1 30 1 21/838	28: 10: :	20 : 7 : 3 :10 :11- W2	'4 10 14 1/4821	1 1 692 (I)	1 1 2 - S	0 10: 7 : 22/4767	44 : 20 : 1 482 (64 27 91)- W22/0	1 280 1 1 1 593242		339	330	1 353	12944 1	'A' 1932	1 PASS 1 1	I I I I
4 1 1 1 1	1	22		211039613 19: 32 : 10: 20 : 1 : : :	257 52 22 24 36620	ISAM I ZOO I I I CII- S	IKSHA 14 10 27 21/838	DEVIDA 35: 10: :	S LEKUR 49 : 20 : 4 : 2 : 9 III- W2	WALE 9 7 6 1/4821	1 BOT	3	DURGA 6 24: 0 10: 3 :	60 : 20 : 49) (80 23 103 2- 523/4	396 273 		1. 1	6 S	1	1 280 I I I I I	'A' 1825	I PASS I I I	I
	CHE I	08 10 23		211039613 16: 24 : 10: 20 : 4	258 14 11 23 XMP 57	I SAN I ZOO I I I	IJANA A 06 10 27 	SHOK M 14: 10:	ALWE 20 : 4 20 : 4 : 2	10 # 17 XMP	1 BOT 1 1	2	ASHA 7 09: 0 10: 1 :	36 :	56 21 77 XMF	211 	1257# 	275	291	341 	1 273 1		I FAIL	

				*****		BHIWA									1110												€ # 12/07/2023	
UB	I IAI	IAZ	: TOT	: TOT : Su	kn bTot	1 508]	A1 R	TH2: T TA2: T	OT : 0T : ;	TH TOT Sub1	RMKI I ot I	SUB 1 1	TH1 IA1 PR	TH2 IA2	TOT	TH TOT Sub	RMKI I Tot i	Mark Max 450	Mark	Mark	I Mark	i Plan	bl Mast	TOTAL	. I RESULT	(W/H-TYPE) I I DIVISION I	
HE	09 10 26 	24 10 (I-	1039 : 33 : 20 : W20	61326 : : 53 : 26 : 79 /6486	662	ISWA I PHY I I I I III- S	TI F	AMES 28 10 28 3806	24: 10: : 5) CI	AWE 52 : 20 : : : II-	72 28 100 W21/4	 	 	56 15 - 522	SANGI 32 15	TA 88 30	: 118 : 118 : 118 : CV- W	 	396 297 327)		213*	1	1	1		1		ł
	2. 09 10 23 	2021 19 10	1039 : 28 : 20 :	61326 : : 48 : 23 : 71 /6486	572	YUW ZOO 	ANKS 1	HI M 18	28:	KAR 46 :	66 27 93 93	 	BOT I I I I I S CIV	L 19 10 22 - \$22	ATA 29: 10: /476;	48 20	: 40	1	376 254 3282	1 F 201	E 335	1 297	314 	1266# 	'A' 1747 	I PASS I I I	I 	
614 HE	3. 20 1 10 1 25	2021 39 10 (I-	1039 : 59 : 20 : W20	51326 : : 79 : 25 : 104 /6486	3	IADI I PHY I I III- W	TYA 21/1	NARA 39 10 28 0305	YAN 5 26: 10:	ORDE 65 : 20 : :	85 28 113	1	MTH 1 1 1	56 15	AYUR: 51: 15:	107 30	: 137	1	396 354		E 320	339 	1 321		'A' 1925 	I PASS I I I		. 1
615 HE	4.	2021	1047 41 20	: 61 : 23 : 84 /64991	5	w	TYA I I I 21/1	RAVI 31 10 27 0257	1> CI	BAND 47 : 20 : : : II-	69 27 96 W21/4	1 1 1 83259	HTH I I I V CIV	P 54 15	USHP/ 40: 15:	94	:124 :124 :124 :CV- W2	1	376 304 304	1 M 237	E 238	264 	1 1 1	1 328 1 1 1	'A' 1371 	I PASS I I I	I W/D I I I	1
616 HE	5. 23 10 24	2021 26 10	1039 49 20	13264 : 69 : 24 : 93	1	I AHE I 200 I I	FøJ I I I	AFR0 24 10 27	22: 10: :	PAT 46 : 20 :	66 27 93	1	BOT I	\$ 28 10 25	HABAN 17: 10:	45 20	: 65	1	396 276	1 M 310	E 303	315 	310) 1247# 	'B' 1761 	I PASS I I I	I 	
HE	13 10 26	18 10	31 20	: 26				27 10 25	19: 10: :	46 :	66 25 91		1	51 15	44: 15:	95 30	: 125 : 125 : 125 : CV- W		293 	288	270	1 275	1 042	1 294 1 1 1	'B' 1797 	1 0400	I 	
HE I	08 10 25	18 10	26 20	13265 : 46 : 25 : 73 60846	*2	i i	1	15 10 29	19: 10:	34 : 20 : :	54 29 83	1	i	29 15	:	59 30	: 89 : 89	12	45* 	1 M 283 		249 	316 	245 	'B' 1340 	I PASS I BY I GRACE	W/D	

	COLLEG																						OFN A	AT OFY	MED		TNPE	NTTUE	E/5			(W/H-TYPE)	
!	SUB I	TH1	Ţ	H2: T	DT	TH TOT Sub	RMI Tot	1	UB I I	TH1 IA1 PR	TH	2: TO	T : TH T : TO : S	T	I I	SUB		H1 A1 R	TH2: 1 IA2: 1	TOT :	TH TOT Sub	Tot	Mark	Marki Max I 450 I	Max 450	Max 450	1 Max 1 450	I Max 1 450	1 2700			1	
	1	23	<	: I- W	396 23 20 20/	23 71 54867	4+1		NIKE HY I I I S21	T RA 17 10 25 /838	MA 0 1 1 0333	:	E 3 : 5 : 2 : 7 I- W2	3 5 8 1/48	 	мтн э ст		HA 39 15 822/	NDA 38: 15:	77	107		396 264*	1 M 312 I	E 309	NC 282	C= 8 302 	1 261	'B' 1730 		PASS BY GRACE	II	P
	. 1	2. 12 10 26	20	2110 12: 10: : I- W	396 24 20 20/	44 26 74	*4		NIKE 00 	T VA 15 10 28	SAN1	A 64	: 2 : 9 I- W2	E 4 8 2 1/48	1 1 1 1 1 32180	вот)) с		NA 23 10 28 522/	47679	582	89 (V- 1	122/6	396 1255* 1 1 1 593352	1 M 337 I	E 337	1 308 1 1 1	350 	1280# 1 1	'A' 1867 	, 7 	PASS BY GRACE	1 I 1 1 1	
4:	19621 CHE I	3. 12 10 21	20	2110 17: 10: :	396 29 20 20/	49 21 70 6486	152		HURA 00 	6 64 09 10 26 /836	JAN	N IN 6: 3 0: 3	GALE 5 : 0 : 5 : 2 : 8 I- W2	15 16 11 11/46	 	BOT	 	KA 28 10 25 522/	LPAN 23: 10: :	51 20 592	71 25 96		396 247	300 	292	1 293	1 320	1 276	'A 1721 	8 1	PASS		. 1
1	19622 CHE 	4. 08 10 21	20	2110 08: 10: :	396 16 20	1326 : 36 : 21 : 57 6486	# XMP 742		RVIN 00	D MA 14 10 24	DAN 1301	BHA0 31: 4 10: 1 :	: e 1- W2	5 24 19 X1 21/41	 	BOT	 	SA 28 10 23 522/	ROJ 25: 10: :	53 20 60)	: 73 : 23 : 96 cv-	XMF 523/4	1 72769)	iii		i	i	i	i	i	FAIL	i	1
	19623 CHE I	5. 06 10 22	20	2110 18: 10: : :	396 24 20	1327 : 44 : 22 : 70 6084	*4		SAL HY S21	BANE 19 24	00JI	PENI 22: 1 10: 1 :	: 2 : 8 : 8	57 24 31 21/4	 	нтн 2 22 с	1 1 1 1 1V-	VA 36 15	27: 15:	63. 30	93					i i			'B 167 	1	PASS BY GRACE	1	
41111		6. 05 10 23	20	2010 08: 10: :	376 13 20	1037 : 33 : 23 : 56 1805	3 # XMP 72>		HUSH 200	IAN 6	ASHO 3 5 5002	(ME 23: 10: :	HRAM 11 : 20 : 1 : 1 : 1 : 1	51 25 76 XI 20/6	 	вот во с	1 1 1 1 1 1 1 1 1	27 10 22 \$21/	10: : /8574	52 20 29)	: 72 : 22 : 94 (V-	XMF	1 226 1 1 1 3	1	325 	260 	28 	1 1 1 1	1	1		1	
1		7. 1 19 1 10 1 24	20	2110 25: 10: ;	477 44 20	2976 : 64 : 24 : 88	9		HTAN HY	29 10 21	KIS 7 5	HOR 25: 10:	:0:	74 25 99		МТН	1	ME 54 15	37: 15:	A 91 30	: 121		A	i		1 324 1 1	34 	2 283	'A 3 177 	9 1	PABS	I I I I	•

SUB	THI	ENRL. NO 1 TH2: TOT : T IA2: TOT : T :	HA I H RMKI	ME-OF-TH SUB 1 1 F	IA1 IA2:TO PR	E T:TH RM	I KISUBI	HOTHER TH1 T IA1 T PR	H2: TOT A2: TOT	TH RMK	Marki Max I 450 I	Markl Max I 450 I	Marki Max i 450 i	Mark Max 450	Marki Max I 450 I	Markl Max I 450 I	2700	I RESULT	I DIVISION I
CHE	07 10 21	20211039613 15: 24 : 10: 20 : : : : : : : : : : :	276 44 *4 21 69 8462) (1	ILOKESH PHY I I I I- S21/6	DNYANESHUA 27 18: 4 10 10: 2 26 : 338047) (11	R BHAJBHUJ 5 : 0 : 65 : 26 : 91 I- W21/482	E I MTH I I I I I 1843 (IV	DUF 47 15 - \$22/4	IGA 38: 85 15: 30 :	: :115 :115 (V- W22/6	396 1275* 1 593432	1 11	E				'A'		
CHE	2. 07 10 22	20193011221 07: 14 : 10: 20 : : : : CI- W20/64	743 34 # 1 22 XMP 1 56 1 86812 (1	INIHAL 1 200 	TARACHAND B 14 22: 3 10 10: 2 26 : 838302) CII	HAGAT 6 : 56 : 26 : 82 XNF I- W21/482	1 BOT 1	6EE 23 10 23 /- 522/4	TA 22: 45 10: 20	: : 65 : 23 : 88 XMF (V- \$23/4	396	1 M 306 I I I	E 291 	286	297	228 	'A'	I FAIL I I	
17628 CHE	3. 08 10 25	20100166010 28: 36 : 10: 20 : : : : : : : :	38896 56 1 25 1 81 1 86623 (1	IPRANAY PHY I I I I I- S21/8	ARUN GHARA 22 18: 4 10 10: 2 27 : 838051) (11	T 0 : 2 : 60 : 27 : 87 I- W21/482	I MTH I I 1965 (I	US 34 15 - \$22/4	HA 35: 69 15: 30 : 176765)	99 99 (V- W22/6	396 267 59347)	1 M 299 I I I	E 322 	320		i		i .	1
19629	4.	20211039613 19: 27: 10: 20: : : : : : : :	277	IPRANAY	SIDDHARTH	KALARKAR		PR	TIBHA		396	1 1	E		1 296 1 1 1 1 1	239	'A' 1387	I PASS I BY I GRACE I	1 W/D 1 1
19630 CHE	5. 1 10 1 10 1 23 1	20211039613 06: 16 : 10: 20 : : : : : : :	3278 36 # 23 XMP 59 (8684) (1	IPRATIK I ZOO I I I I I II- S21/1	MANOJ BHIN 08 19: 2 10 10: 2 25 : 8380533 (1)	IATE 27 : 20 : 47 H : 25 XMF : 72 I - W21/482	BOT 21882 (I	SAI 34 10 23 1 2- 522/	NGITA 25: 59 10: 20 : 4767670	: 79 : 23 :102 XMF CV- 523/4	396 1 233 1 1 1 727732	1 M 269 	E 289	313 	316 	269 	,В,	I FAIL I I	
	6. 20 10 23 	CI- W20/64	45 23 88 486852 (1	LRITESH ZOO I I I I I III- S21/	BANESH JII 17 29: 4 10 10: 1 26 : 838058) (1)	HAKATE 16 : 20 : 66 : 26 : 92 11- W21/482	I BOT I I 21893 CT	PU 1 26 1 10 1 26 1 0- S22/	SHPA 38: 64 10: 20 ;	: 84 : 26 :110	396 290 	i i	E 311	1 282 1 1	1 320 1 1 1	280	'B' 1798	I PASS I I I	I
	1 21	20201037605 12: 24 : 10: 20 : :	44 # 21 XMP 65	IROHIT	25 :	RE 18 : 20 : 38 # : 25 XM : 63	I BOT	ME 22 10 22 	:	: 22 : 85 XMF	1	1	E 342	1230* 	1 254 1 1		'A'	I FAIL	

	1	LN TH1 IA1 PR	TH	1 2: TC 2: TC	T : T	TH TOT Sub	RMK	SUB	T I P	H1 A1 R	TH2: ' IA2: '	TOT	TH TOT Sub1	RMK	SUB	I TH I IA I PR	41 Ti 41 Ii 2	H2: T A2: T	OT : TH OT : TO : S	R T UbTo	1 P	larki lax i 150 i	Mark Max 450	I Max I 450	Mar Max 450	ki Mar I Mas I 450	ki Ma I Ma I 45	rki x i 0 i	2700	I RESULT	(W/H-TYPE) DIVISION 	
P II	19633 CHE 	05 10 21	1 1 (1	5: 2 0: 2 :	10 : 10 : 10 :	40 21 3 61 48683	# KMP	Z00	1	15 10 24 3806	19: 10: :	34 20	54 24 78)	(MF	BOT		26 10 AA	26: 10: :	20 : 7 : A : 7 CV-	2 XM A #				1252# 1 1	1 1 1	1	1	1	Ϋ́Β,	I FAIL I I		
	19634 CHE 	2. 14 10 23	202 2 1	0103 3: 3 0: 2 :	1960 17 : 10 : 10 :	9101 57 23 80 4868	82 C	150H 200	EL P I I I 21/8	RAMO 13 10 26 3806	D DH 20: 10: :	0PATI 33 20	53 26 79 W21/4	8219	BOT	2 1 2 2 2	VAR 29 10 23 322/4	SHA 27: 10: :	56 : 20 : 7 : 2	6 3 9 W22	1 2	396 258 	1 M 331	1 309 1 1		31: 	1	1		I PASS I I I	1	
		3. 04 10 AA	202 0 1	0103 1: (0: 2 - 52	19601 20 : 20 : 20/11	25 AA 25 8856	# #	ISUR ZOO	YAKA 1 1 1 20/2	NT R 07 10 AA 7602	AJEN 19: 10: :	26 20	46 46 46 46 40/6	HBE # #	BOT 	2 1 2 2	PRA 22 10 24 521/8	TIBH 22: 10: :	A 44 : 20 : 4 : 2 : 4 8) (V-	4 18 XM	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	396 159 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	1 M 316	E 1 332 1 1	1	1 30; 1 1	1243		'A'	† FAIL I I		•
-	;	4. 08 10 23	202 1 1	1103 6: 2 0: 2 :	961: 24 : 20 : 1 20 :	44 23 71 4868	*4 95 C	IVRU PHY	SHAB 1 1 1 21/8	DIW 23 10 26 3806	AKAR 13: 10: :	HDH 36 20	56 26 82 W21/4	1921	нтн - - 	5 1 IV- 9	PUS 50 15 522/4	HPA 42: 15: : 7677	92 : 30 :12 : 12 (V-	2	127	396 75* 1 1 1 3550	1 H 307	E 296	225 					I PASS I BY I GRACE	1	
	19637 CHE I I I	5.	201	8103 : 4 : 1	1500 18 : 14 :	8271 821 23 105	PXMT	I SAN ZOO	1 1 1 1	I DI 26	LIP	60LH 63 12	75 F	TMX	BOT	1	KAL 23	PANA : : :	79 : 12 : 9 : 1 :11 \25911	1 PX	нті 1 1 1	396 320 	(3) F 270	E 203* 	1 263 1 1	31 	3 27 	16 1	'B' 1650	I PASS I I I		

 $\delta | \theta$

ROL	LNO. LN 1 UB I TH1 I IA1 I PR	ENRL. NO 1 TH2: TOT	TH RM	HAME-OF-	I THI TH	H2: TOT : 1 A2: TOT : 1	TH RMKI	ISUB	I THI	TH2: TOT IA2: TOT	T :TH T :TOT : Sub	RMKI P I P bTot I 4	1ark Ma 1ax Ma 450 45	arki Ma az I Ma 50 I 49	arki flar ax I Max	I Max 450	l Mark I Max I 450	2700 I	RESULT	(W/H-TYPE I I DIVISIO I	Ņ	And
																	page -	-99	147 A.			
	4			RE	SULT ST	TATISTICS	FOR THE	COLLE	ZGE										N. 17	Peres		20
		TOTAL	PART-EXA	M FRESH	EXM/CM	P BOYS	GIRLS	DIV.							AILU		78		-0-	Party		
	APPEARED PASS	47 37		46 36		16	21	II	13	18 2	AT T	TABULATI	= NO1	4 W	ITH COMP	PTION :	= 1	0				
	PASS-Z	78.72				69.57						AIR-MEAN	15 =	T	UTAL OF	ABOVE :	. 1				5	
	-	- 100.00%	PUV			JISE STAT							0.007									AR
																						15
																						-
																					*	

-

	NUL. PU. NATI	E-OF-THE-CANDIDATE		NOTHER'S NAME			INCENTIVE	E/S	(W/H-	TYPE)
1 ACS-I 1 TU 1 TI 1 70:30/40	ACS-II TU TI 70:30/40 A GR GP GPA G	ACS-III F TU TI PU 70:30/40 200: R IGP GPA IGR	Cr:9) 5 (Cr:9 R-I PR-II PI PU 100/120 100:50/ P GPA GR GP	ITOTAL! PI IMARKS: 50 1 750 1 BPA 1 300 1	RESULT I d	CR I dGPA I SOI	A I I+II+III+IV I +V+VI I dCR I dGPV	I COPA 1	DIVISION	
1 44 1 E 15 1 20 CI- W19\1324 CIV- 521\160	01039615283 M 1 23 1 28 1 1 51 1 1 C 17 1 28 1 32 7.60/30 6PA	INAL RUSHISHWAR RF 17 28 160 45 D 6 24 0 1 = 228 > (II- 520\3 = 284 > (V- W21\1	GHUTE 1 96 1 80 1 256 1 125 01 90 1 0 1101 198592 10.00/30 G 71438 9.47/30 G	KALPANA 45 521 1 70 PA = 300 > (III)	PASS I 3	1 12	10 1 180.00 1 1620.00 1 272)	1 9.00 1	FIRST WITH DISTINCTION	1
950636 2. 201 1 12 1 27 1 39 *1 1 E 15 1 20 CI- W20\1704	40166005631 R 15 26 41 E 5 20 16 9.20/30 GPA	INA MANDHAR FULBAN 14 : 28 : 165 42 : E :5 : 20 : 0 :1 = 276 > (II- 521)	IDHE 1 98 1 82 1 263 1 130 01 90 1 0 1101 66421 9.33/30 6 90336 7.73/30 6	90 1 1 PA = 280 > CIII	S BY GRACE 1 3	0 1 240 1 B. 1 1 1 1	00 1 180.00 1 1576.00	1 8.76 1 1 1 1 1	FIRST WITH DISTINCTION	1
1 19 1 28 1 47 1 D 16 1 24 CI- W19\1324	1 24 1 27 1 51 1 1 C 17 1 28 1 38 8.53/ 30 6PA	20 27 170 47 D 6 24 0 = 256 > (II- 520\)	AR WANJARI 1 96 1 80 1 266 1 126 01 90 1 0 1101 198598 10.00/30 6 71440 9.33/30 6	46 1 537 1 1 1 90 1 1 PA = 300 > (11)	PASS 1 3		1	1 9.20 1 1 1 1 1	FIRST WITH DISTINCTION	1
0	*****	RESULT STATIST	CS FOR THE COLLEGE							-
	TOTAL PART-EXAM F	RESH EXH/CHP BO	DYS GIRLS DIV. B	OYS / GIRLS	ESULT WITHELD	FAIL	URES			
APPEARED PASS PASS-Z 1	3 3 00.00 100	3 3 . 00	3 I 3 II 100.00 III	1	Y OFFICE.WD = T TABULATION = NFAIR-MEANS =	WITH EX	1PARTMENT= EMPTION = F ABOVE =	DELETED -		
		SUBJECTWISE ST	TATISTICS OF APPEAR	ED & PASS-% COL	INTS					
1										

ATTH-Full Exemption, ATT-Exempted in Theory, ATB-Exempted in Internal Asse., ATH-Exempted in Practical, ATL-Exempted in Prac. Int. Asse. RR=Refuse Internal INC=Incetives r=Credit, GP-Grade Point, GPA-Grade Point Average (Credit X Grade Point), dCR=Sum of Credits, dGPA-Sum of Credits X Grade Points, SGPA-Sem. Grade Point Average =Pass by Grace/Division By Grace Vide Ordinance No 3 of 2007 G=Grace.

MAR

LND. LN	ENROL. NO.	NAME-OF-THE-C		HOT	HER'S NAM	AE	CEN	CAT SE	X MED	TN	CENTIVE	E/S		
TU 1 70:30/ GR 1GP1	TI I TU I 40 I 70:30 6PA IGR IGPI	:4) 3 (Cr:4) II ACS-III II TU TI /40 70:30/40 GPA GR GP GP	PR-I PU PI 200:100/120 PA IGR IGPI GPA	PS-II PU PI 100:50/60	I TOTAL I	RESULT	1	1	depa I si	1	SEMESTER +II+III+IV +V+VI	1 1	DIVISION	/H-TYPE) 1 1 1 1
22 1 48 XMI D 16 1 I- W20\11	2021103961332 26 06 # ; F 31 24 F 0 70380 9.33/	0 WISHA BHASH 25 XMS: 07 # 126 X 1 35 0 1 F 10 1 0 30 GPA = 280 2 CI / 30 GPA = 280 2 C	KAR BHOYAR (MSI 101 I 95 I 196 XMF I A 19 I 81	1 70 1 45 1 115 XMF 1 0 1101 90		FAIL	1	1 F ! ! !		1	Exemption	 : 1,25,3	8, 4, 5	
0614 2. 2 18 1 44 XMF	2021103961332 26 11 # 12 5 37 20 F 10		IDRA KALE MSI 100 1 95	1 70 1 46	VINA 1 1 1 1 1 1	FAIL	1	1 H 1 1 1 1 1 1		HC I I I	CC= 8 Exemption	: 1,25,3	5, 4, 5	
33 61 B 8 I- W20\17	32 E 5 0363 9.33/	3 ADITYA VASA 28 10 26 36 #3+1 20 E 5 20 30 GPA = 280) (1 / 30 GPA = 284) (1	1 0 1101 90	1 75 1 45 1 120 1 0 1101 90	ii.		ACE		252 8.	1	1596.00	8.87 	FIRST WITH DISTINCTION	
31 57 XMF B 18 - W20\17	32 F 10 0384 9.20/	CHETAN SUKR CANSI 04 4 125 XI 29 0 1 F 10 1 0 30 GPA = 276) (11 30 GPA = 288) (12	MSI 140 I 95 I 235 XMF I 0 I101 90	1 123 XMF 1 0 1101 90		FAIL	1	1		1 1 1 = 280)	Exemption	; 1,25,35	3, 4, 5	1
0617 5. 2 12 # 125 37 F 10 1 (- W20\17)	0211039613325 XMSI 10 W 12 I 38 0 I F 10 I 0385 9.47/		NDRA LAKADE 151 138 1 96 1 234 XMF 1 D 1101 90	1 75 1 45 1 120 XMF 1 0 1101 90	SAVITA	FAIL	396 1 1 1	1 H	E I I	1		: 15,25,3	38, 4, 5	-

Pass by Grace/Division By Grace Vide Ordinance No 3 of 2007 B=Grace.

	ID. NAME-OF-THE-CA		MOTHER'S	S NAME	CEN CAT SEX MED	INCENTIVE	E/S	(W/H-TYPE)	
1 (Cr:4) ACS-I TU TI 70:30/40 GR GP GPA GR	2 (Cr:4) 1 3 (Cr:4) ACS-II 1 ACS-III TU 1 TI 1 TU 1 TI 70:30/40 1 70:30/40 R 10P1 GPA 16R 10P1 GPA	I 4 (Cr:9) I 5 I PR-I I I PU I PI PU I 200:100/120 I 10 A IGR IGPI GPA IGR I	(Cr:9) (PS-II TOT J PI MAR 00:50/60 75 16P1 6PA 30	I TALI RESULT RKSI SO I 00 I	I dCR I dGPA I SGI I I I I I (10 I I I I I	: SEMESTER PA I+II+III+IV 0) +V+VI	I CGPA I I CGPA I I (10) I I I I I	DIVISION I I I I	14
0618 1. 20211039 37 1 26 1 63 1 8 18 1 32 1 E 1- W20\170386 1V- 522\291262	14 1 26 1 16 1 25 40 1 41 5 15 1 20 1 5 1 20 9.60/30 GPA = 288 3 (11 9.87/30 GPA = 296 3 (11	MBAR GIRHEPUNJE 1 140 95 80 1 235 1 0 1101 90 0 1 - 521\166468 9.87/ V- W22\790317 8.00/	UIDY 0 1 46 1 50 126 1 1101 90 1 / 30 GPA = 296 / 30 GPA = 240	YA 105 PABB 1 1 6) (III- W21\17:	396 1 M E 1 30 1 255 1 8.1 1 1 1 1 1 1	50 180.00 1671.00 			H
0619 2. 20211039 35 1 26 1 61 1 8 18 1 32 1 E 1- W20\170387 1V- \$22\291263	12 25 19 28 37 *3 47 E 5 20 D 6 24 9.60/ 30 6PA = 288) (II 10.00/ 30 6PA = 300) (V	P TALMALE 1 139 1 96 1 80 1 235 1 1 0 1101 90 1 0 1 1- 821\164469 9.73/ V- W22\790318 7.87/	HINA 0 1 45 1508 125 1 1101 90 1 / 30 GPA = 292 / 30 GPA = 234	98* 1 PASS BY GRAG 1 1 2) (111- W21\17:		1 1670.00			. m
50620 3. 20211039 24 1 25 1 49 1 D 16 1 24 1 E 1- W20\170390	7613330 PRAJWAL DILI 12 i 26 i 14 i 26 38 *2 i 40 E IS i 20 i E IS i 20 9.33/30 GPA = 280 > (11 9.73/30 GPA = 292 > (11	IP DUDHE 1 138 1 95 1 72 1 233 1 1 0 1101 90 1 0 1 I- S21\166472 9.47/	PUSH 2 1 45 1479 117 1 1101 90 1 / 30 GPA = 284	9* 1 PASS BY GRA 1 1 14) (III- W22\79		1 1592.00			55
32 25 57 B 8 32 E 1- W20\170391	7613331 PRAJWAL TUKA 12 i 26 i 18 i 25 38 *2 i 43 E I5 i 20 i E I5 i 20 8.737 30 6PA = 268 2 (II 9.607 30 6PA = 288 2 (CI	i 138 96 72 234 0 10 90 0 I- \$21\166473 9.20/	2 46 492 118 10 90 / 30 GPA = 276	2* I PASS BY GRAU		1 1604.00			CL

1) ACS-I-APPLIED COMPUTER SKILLS-I 2) ACS-II-APPLIED COMPUTER SKILLS-II 3) ACS-III-APPLIED COMPUTER SKILLS-III 4) PR-I-PROJECT WORK 5) PS-II-PROJECT SEMIMAR

XMF-Full Exemption, XMT-Exempted in Theory, XMS-Exempted in Internal Asse., XMP-Exempted in Practical,XMI-Exempted in Prac. Int.Asse. RR=Refusal AA=Absent W=Fail TU=Theo Uni. TI=Theory Internal PU=Practical Uni. PI=Practical Internal INC=Incetives Cr=Credit, GP-Grade Point, GPA-Grade Point Average (Credit X Grade Point), dCR-Sum of Credits, dGPA-Sum of Credits X Grade Points, SGPA-Sem. Grade Point Average Pass by Grace/Division By Grace Vide Ordinance No 3 of 2007 G=Grace.

關制

IOLLNO. LN ENROL. NO.		IDIDATE	MOTHER'S HAP	ME C	CEN CAT SE	K MED	INCENTIVE	E/S	(W/H-TYPE)	
1 ACS-I 1 A 1 TU 1 TI 1 TU 1 70:30/40 1 70	(Cr:4) 3 (Cr:4) ACS-II ACS-III U TI TU TI D:30/40 70:30/40 IGPI GPA IGR IGPI GPA	I PR-I I PS I PU I PI I PU I 200:100/120 I 100: IGR IGPI GPA IGR IGP	S-II ITOTALI I PI IMARKSI :50/60 1 750 1 PI GPA 1 300 1	RESULT	I dCR I I	dGPA I SGPA I	+V+VI	I COPA I	DIVISION	100
53 3 C 17 28 E 1 CI- W20\170394 8. CIV- S22\291268 9	13334 RITESH UTTAM 8 26 19 28 34 #3+3 47 15 20 D 6 24 80/ 30 BPA = 264) (II- 9.60/ 30 GPA = 288) (V-	KALARKAR I 138 I 95 I 70 I 233 I 1 I 0 I101 90 I 0 110 - \$21\166476 9.60/3 - W22\790322 8.40/3	116 01 90 30 GPA = 288) (30 GPA = 252)	Prabha 3 Pass by grace	E 30 1 	252 8.40 	1632.00			nni
P50624 2. 2021103961 1 25 1 26 1 10 1 51 1 2 1 10 1 10 1 51 1 2 1 1 2 1 1 10 1 10		N BAWANKAR 138 96 72 234 1 D 10 90 D 10 - S21\166477 9.60/3 - W22\790323 7.73/3	SUNANDA 1 48 1486* 1 120 1 1 01 90 1 1 30 GPA = 288 5 0 30 GPA = 232 5	PASS BY GRACE	E 30 1 	248 1 8.27 1	1632.00	1 9.07 1 1 1 1 1	FIRST WITH 1 DISTINCTION 1 I	
P50625 3. 2021103961 1 30 1 25 1 07 1 55 XMF 1 1 B 18 1 32 1 F 1 CI- W20\170396 9.	13336 ROHIT ANRUT H # 126 XMSI 12 # 126 XMS 33 I 38 10 I 0 I F 10 I 0 .60/ 30 GPA = 288 C (II- 9.73/ 30 GPA = 282 C (V-	HATWAR SI 139 I 95 I 72 I 234 XMF I 115 I 0 I10I 90 I 0 I10 - S21\16647B 9.47/3	SANGITA 1 47 1 1 9 XHF 1 1 01 90 1 1 30 GPA = 284 0 0	FAIL				1 1 1 1 1 1 : 1,25,35,	4, 5	80
950626 4. 2021103961 1 41 1 25 1 21 1 66 1 1 4 19 1 36 1 D 1 CI- W20\170397 9.	13337 RUTIK SHRIRAM 1 1 25 1 24 1 27 46 1 51 16 1 24 1 C 17 1 28 .47/ 30 GPA = 284) CII- 9.60/ 30 GPA = 288) CV-	H LANJEWAR 140 96 75 236 1 0 110 90 0 130 - \$21\166479 9.87/3	SHALU 45 519 120 0 90 30 GPA = 296 > 0	PASS	396 1 M 1 30 1 1 1 1		180.00 1698.00	1 9.43 1 1 1 1 1	DISTINCTION	Ŋ
1 13 # 126 XHS! 12 1 39 1 4 1 F 10 1 0 1 E 1	13338 SURAJ BHAGWAH 2 1 28 1 08 # 128 XHS 40 XHF 1 36 15 1 20 1 F 10 1 0 .20/ 30 BPA = 276 2 (II-	SI 138 96 75 234 XMF 122 0 110 90 0 110	1 47 1 1 2 XMF 1 1 01 90 1 1				Exemption	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2, 32,	4,5	12.1

1) ACS-I-APPLIED COMPUTER SKILLS-I 2) ACS-II-APPLIED COMPUTER SKILLS-II 3) ACS-III-APPLIED COMPUTER SKILLS-III 4) PR-I-PROJECT WORK 5) PS-II-PROJECT SEMIMAR

XMF-Full Exemption, XMT-Exempted in Theory, XMS-Exempted in Internal Asse., XMP-Exempted in Practical,XMI-Exempted in Prac. Int.Asse. RR=Refusal AA=Absent M=Fail TU=Theo Uni. TI=Theory Internal FU=Fractical Uni. PI=Fractical Internal INC=Incetives Cr-Credit, GP-Grade Point, GPA-Grade Point Average (Credit X Grade Point), dCR-Sum of Credits, dGPA-Sum of Credits X Grade Points, SGPA-Sem. Grade Point Average =Pass by Grace/Division By Grace Vide Ordinance No 3 of 2007 G=Grace.

μ			ER OF BACHELOR OF VC ECREDIT BASE	OF SCIENCE & TECHNOLOGY OCATION (8.VOC.) (SOFTWAR ED SEMESTER SYSTEM]	RE DEVELOPMENT) SUMMER	RESULT DATE # 09/06/2023 2023 PW 15	
		R MAHAVIDYALAYA BHIW	APUR DIST NASPUR,,		rem Sathlana	ALL . SALAD	
OLLNO. LN ENROL		-THE-CANDIDATE	MOTHER'S	NAME CEN CAT	SEX MED USE INCENTIV	E E/S (U/H-TYPE)	
1 ACS-I 1 1 TU 1 TI 1 1 70:30/40 1	70:30/40 1 70:3	CF:4) 1 4 (CF:7) 8-III 1 PR-I 1 TI 1 PU 1 PI 30/40 1,200:100/12 P1 0PA IGR (SP1 GP)	0 1 100:50/60 1 75	TALI RESULT I dCR RKSI I	1 dGPA 1 SEMEST 1 dGPA 1 SGPA 1 I+II+II 1 1 (10) 1 +V+V 1 1 1 dCR 1 1 1 dCPV	I 1 (10) 1 1	
1 32 1 1 F 10 1 0 1	08 # 126 XMS1 08 # 34 1 3 F 10 1 0 1 F 10	VITTHAL SADSAKADE 126 XMS1 138 1 95 34 1 233 XMF 1 0 1 0 1101 90	1 120 XMF 1 1 0 1101 90 1	1 100		etice : 15,25,35,4,5	
CI- W20\170399 CIV- S22\291273	8.93/ 30 GPA = 268 9.60/ 30 GPA = 20	8) (II- S21\166481 88) (V- S23\950179	9.33/ 30 GPA = 280 6.80/ 30 GPA = 204) > CIII- W21\173412 9.	20/ 30 6PA = 276)	16101 : 10/20/00/1/2	
1 5 10 1 0 1	13 # 126 XMS1 10 # 39 1 3 F 10 1 0 1 F 10	HUAR NORESHUAR WANDH 126 XMSI 140 I 96 36 I 236 XMF 1 0 I 0 1101 90	1 72 1 46 1 1 118 XMF 1 1 0 1101 90 1	DARBAI 396 1 I FAIL I I I I I 2) CIII- W21\173413 9.	п Е 1 1 1 1 1 1 1 1 1 Ехен	ption : 18,28,38,4,5	
CIV- \$22\291274	******	I TAA DESTRUCTION	T. rar av urn - sts	1) CITT. MST/TL2412 1.	47/ 30 UPA = 284)		
	10.00/ 30 GPA = 30	00) (V- W22\790328	7.33/ 30 GPA = 220))			
TO	RE 10.007 30 GPA = 30 RE NTAL PART-EXAM FRESH ABS 17 17 9 9	ESULT STATISTICS FOR	7.33/ 30 GPA = 220	,,	FAILURES WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION =	DELETED - 8 8 Perc (2) - 47.06	
TO APPEARED 1 PASS	RE 10.007 30 GPA = 30 RE NTAL PART-EXAM FRESH ABS 17 17 9 9 94 52.94	ESULT STATISTICS FOR EXM/CNP BOYS 6: 16 9	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / 6I 1 I II III	IRLS REBULT WITHELD BY OFFICE.WD = AT TABULATION = UNFAIR-HEANS =	FAILURES WITH COMPARTMENT=		
TO APPEARED 1 PASS PASS-Z 52.1	RE 10.007 30 GPA = 30 RE 17 ABS 17 17 9 9 94 52.94 S	ESULT STATISTICS FOR EXH/CHP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I II III CS OF APPEARED & PAS	IRLS RESULT WITHELD BY OFFICE.WO = AT TABULATION = UNFAIR-MEANS = 88-Z COUNTS	FAILURES WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE =	8	
TO APPEARED 1 PASS PASS-Z 52.1	RE 10.007 30 GPA = 30 RE 17 ABS 17 17 9 9 94 52.94 S	ESULT STATISTICS FOR EXH/CHP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I II III CS OF APPEARED & PAS	IRLS REBULT WITHELD BY OFFICE.WD = AT TABULATION = UNFAIR-HEANS =	FAILURES WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE =	8	
TO APPEARED 1 PASS PASS-Z 52.1	RE 10.007 30 GPA = 30 RE 17 ABS 17 17 9 9 94 52.94 S	ESULT STATISTICS FOR EXH/CHP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I II III CS OF APPEARED & PAS	IRLS RESULT WITHELD BY OFFICE.WO = AT TABULATION = UNFAIR-MEANS = 88-Z COUNTS	FAILURES WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE =	8	
TO APPEARED 2 PASS PASS-Z 52.1	RE 10.007 30 GPA = 30 RE 17 ABS 17 17 9 9 94 52.94 S	ESULT STATISTICS FOR EXH/CHP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I II III CS OF APPEARED & PAS	IRLS RESULT WITHELD BY OFFICE.WO = AT TABULATION = UNFAIR-MEANS = 88-Z COUNTS	FAILURES WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE =	8	
TO APPEARED 1 PASS PASS-X 52.9 ACS-I 17 - 1	RE 10.007 30 GPA = 30 RE 17 17 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9 9	ESULT STATISTICS FOR EXM/CMP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC - 58.822 ACS-III :	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I III CS OF APPEARED & PAS 17 - 52.94% PR-I	IRLS RESULT WITHELD BY OFFICE.WO = AT TABULATION = UNFAIR-MEANS = 88-Z COUNTS	FAILURES WITH COMPARTMENT- WITH COMPARTMENT- WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE =	8 8 Perc(Z) - 47.06	
TO APPEARED 1 PASS PASS-Z 52.0 ACS-I 17 - 1 ACS-I - APPLIEC 1) ACS-I-APPLIEC 5) PS-II-PROJECT XMF-Full Exception	RE RE ABS 17 17 9 9 94 52.94 8 76.47% ACS-II 17 - D COMPUTER SKILLS-I T SEMINAR 8, XMT-Exempted in T	ESULT STATISTICS FOR EXM/CMP BOYS 6: 16 9 56.25 SUBJECTWISE STATISTIC - 58.822 ACS-III : 2) ACS-II-APPLIED (Theory, XMS-Exempted	7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I III CS OF APPEARED & PAS 17 - 52.94% PR-I COMPUTER SKILLS-II	 3) 3) ACS-III-APPLIED COMPU 	F A I L U R E S WITH COMPARTMENT= WITH EXEMPTION = TOTAL OF ABOVE = - 100.002	8 8 Perc(Z) - 47.06 -PROJECT WORK	
TOT PASS PASS-X 52.9 ACS-I 17 - 1 ACS-I 17 - 1 ACS-I-APPLIEC 5) P9-II-PROJECT XMF-Full Exception RR=Refusal AA=Abse Cr-Credit, 6P-Grad	RE TAL PART-EXAM FRESH ABS 17 17 9 9 94 52.94 S 76.47% ACS-II 17 - D COMPUTER SKILLS-I T SEMINAR n, XMT-Exempted in T ent W=Fail TU=Theo U de Point. GPA-Grade	2) ACS-II-APPLIED (Cheory, XMS-Exempted 11 20 CS-II-APPLIED (21 CS-II-APPLIED (22 CS-II-APPLIED (23 CS-II-APPLIED (24 CS-II-APPLIED (25 CS-II-APPLIED (26 CS-II-APPLIED (27 CS-II-APPLIED (28 CS-II-APPLIED (29 CS-II-APPLIED (29 CS-II-APPLIED (20 CS-III-APPLIED (20 CS-II-APPLIED (20 CS-II-APPLIED (7.33/ 30 GPA = 220 THE COLLEGE IRLS DIV. BOYS / GI 1 I II II CS OF APPEARED & PAS 17 - 52.94% PR-I COMPUTER SKILLS-II in Internal Asse., nal PU=Practical Uni it % Brade Point).	 3) (RLS REBULT WITHELD BY OFFICE.UO = AT TABULATION = UNFAIR-MEANS = 38-X COUNTS 17 - 100.00X PS-II 17 3) ACS-III-APPLIED COMPU XMP-Exempted in Practica 	F A I L U R E S WITH COMPARTMENT- WITH EXCHPTION = TOTAL OF ABOVE = - 100.002 JTER SKILLS-III 4) PR-I-	8 8 Perc(Z) - 47.06 -PROJECT WORK	

Principal Bhiwapur Mahavidyalaya